

Till
Kommunstyrelsen

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

Kommunfullmäktige: SISAB rörande förvaltning av utrustning, utl. 2000:12

Kommunstyrelsen: Hedersrelaterat våld – uppdrag, dnr 332-2675/2008

Kommunstyrelsen: Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholm 2008, dnr 328-2752/2009

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad godkänns, bilaga 1.
2. Redovisade avsättningar om 1 480,7 mnkr godkänns.
3. Nämndernas redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag under 2009 godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 7.
4. Delmålsavstämning Stockholms stads miljöprogram godkänns i enlighet med vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 9.
5. Uppdrag till Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, rörande förvaltning av datakommunikationsutrustning (utl.2000:12), upphör i enlighet med vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning samt intern utlåning och borgens-teckning för bolagen fastställs, bilaga 11.
7. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att förebereda en organisation för genomförande av samhällsorientering till nyanlända från den 1 december 2010.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Älvsjö stadsdelsnämnd medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 0,4 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget, bilaga 2.
2. Utbildningsnämnden medges budgetjustering för minskade nettokostnader med 8,2 mnkr. Medlen återförs till *Central medelsreserv: 3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationer* i 2009 års budget, bilaga 2.
3. Tidigare beviljade stimulansbidrag om totalt 29,3 mnkr för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa, återtass, enligt bilaga 5.
4. Nämnderna medges ombudgetering till 2010 för ökade kostnader inom driftverksamheten med 54,5 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2010 års budget, bilaga 10.
5. Nämnderna medges ombudgetering till 2010 för ökade utgifter inom investeringsplanen med 60,0 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2010 års budget, bilaga 10.
6. Stadsledningskontorets uppdrag att kontakta Sveriges Kommuner och Landsting i syfte att uppmana dem att initiera en kommungemensam diskussion kring hur skyddet för unga som drabbas av hedersrelaterat våld ska utvecklas, dnr 332-2675/2008, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Kulturnämndens uppföljning av Stockholm stads öppna fritidsverksamhet 2008, dnr 328-2752/2009, godkänns med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda behovet av habiliteringsverksamheten för barn och möjligheten att utöka antalet platser till hösten 2010. Möjligheter till samordning med andra verksamheter ska utredas.
9. Tillstånd söks hos Kammarkollegiet för ändring av ändamålsföreskrifterna för stiftelserna Ingrid Fischers idrottsfond, Erik G Svanbergs stipendiefond, Ebbe Sandströms stipendiefond och Anny och Fritz Branders stipendiefond på så sätt att möjlighet ges att dela ut stipendier, premier respektive understöd till såväl manliga som kvinnliga elever.

10. Tillstånd söks hos Kammarkollegiet för ändring av ändamålsföreskrifterna för stiftelserna Ebbe Sandströms stipendiefond, Sten Vigrens stipendiestiftelse och Anny och Fritz Branders stipendiefond på så sätt att möjlighet ges att dela ut stipendier till fler än en elev per år.

Irene Lundquist Svenonius
Stadsdirektör

Gunnar Björkman
Biträdande stadsdirektör

Carina Lundberg Uudelepp
Biträdande stadsdirektör

Bilagor

1. Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad
2. Uppföljning av budget 2009 och budgetjusteringar
3. Stadsledningskontorets synpunkter på nämndernas utfall 2009
4. Sammanfattande tabeller 2009
5. Återtagande av beviljade stimulansbidrag för för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning inklusive hemlösa
6. Större investeringsprojekt
7. Sammanställning av kommunfullmäktiges beslut om uppdrag under 2009
8. Nyckeltal
9. Delmålsavstämning Stockholms stads miljöprogram
10. Avstyrkta/tillstyrkta ombudgeteringar för 2010
11. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

Förvaltningsberättelse

Viktiga beslut och händelser under året

Under året har bland annat följande beslut fattats av kommunfullmäktige, beskrivet i kronologisk ordning.

- Tomträttsavgälden sänks vid nya markanvisningar för flerbostadshus.
- Ersättningssystem och nivåer för ”peng” inom dagverksamhet för äldre har införts och ett köhanteringssystem för dagverksamhet för äldre har utvecklats.
- En ny samlad personalpolicy för Stockholms stad har antagits.
- Staden medfinansierar med 875 mnkr i projektet väg E18 Hjulsta-Kista. Trafik- och renhållningsnämnden får genomföra investering om 202,5 mnkr för överdäckning av lokalgata för väg E18 Hjulsta-Kista.
- Detaljplan för nya bostäder i Brovaktan, område vid kv. Glädjen i stadsdelen Stadshagen, Dp 2005-08954-54, har antagits.
- En ny förskoleplan för Stockholm – ”En förskola i världsklass” har antagits.
- ”Stimulans för Stockholm”, med tillhörande uppdrag åt berörda nämnder och bolag samt budgetjusteringar för stadens bolag, har antagits för genomförande.
- Exploateringsnämnden gavs i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet upp till 130,0 mnkr för exploatering i Norra Stationsområdet.
- Policy för att förebygga och tidigt upptäcka och behandla missbruk och beroende har beslutats.
- Vision Järva 2030 har beslutats.
- Strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2009-2012 godkändes.
- Exploateringsnämnden gavs i uppdrag att fortsätta utredningsarbetet för planering och förprojektering av Slussen.
- Inriktningen för fortsatt arbete med Spårväg City har godkänts.
- Detaljplaner antogs för Tvärbana Norr från Alvik till Solna med en tunnel under Traneberg, spår i stadsdelarna Traneberg, Ulvsunda, Ulvsunda Industriområde och Mariehäll samt för kvarteret Sädesärlan 6 m.m. och Nobelparken m.m. i stadsdelen Östermalm.
- Kyrkogårdsnämnden gavs i uppdrag att genomföra modernisering av krematorium på Skogskyrkogården, omfattande investeringsutgifter om 129,2 mnkr.
- Från och med den 1 september används lagen om valfrihetssystem för upphandling av privata alternativ inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden.
- Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om genomförande av Solnagrenen av Tvärbana Norr har godkänts.

- Ansvar för den gemensamma växelfunktionen för stadens nämnder och bo-lag överförs successivt till servicenämnden under perioden 1 maj 2009 till den 31 december 2010. Servicenämnden gavs i uppdrag att lägga ut den gemensamma växelfunktionen på extern entreprenad genom avrop på stadens befintliga avtal för telefoni.
- Fortsatt utredningsarbete för exploatering av Norra Djurgårdsstaden om 50,0 mnkr har godkänts.
- Beslut om exploatering i området Norra 1, Norra Djurgårdsstaden, där totala investeringsramen är om 1 513,0 mnkr och investeringsinkomster om 174,0 mnkr har godkänts
- Avtal om köp av fastigheten Klassföreståndaren 1 (Torsgatan 13) med Remulus Palantinen AB för 213,2 mnkr har godkänts.
- Medfinansiering av överdäckning av stambanan vid Mariagårdstjärnan på Södermalm på 78,5 mnkr har godkänts. Samordningsavtal med Banverket om investeringsutgifter på 105,0 mnkr har godkänts.
- Genomförandebeslut för Spårväg City, etapp 1 har godkänts.
- Revidering av inriktningsbeslut om en ny samverkanscentral har godkänts.
- För trygghetsskapande belysning satsas 120,0 mnkr.
- Försäljning av fastigheten Hässelby Slott för 50,0 mnkr har godkänts.
- Ett säkerhetsprogram för Stockholms stad 2009-2012 antogs och borgarrådsberedningen utgör stadens krisledningsnämnd.
- Beslut om inrättande om trygghetsboende.
- Beslut om uppförande av en ny arena, Stockholmsarenan, söder om Ericsson Globe med investeringsutgifter om 2 515,0 mnkr och investeringsinkomster om 1 260,0 mnkr.

Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområden

Kommunfullmäktige har i budget 2009 beslutat om tre inriktningsmål. De tre inriktningsmålen utgör ramen för stadens styrning av verksamheterna. Uppfyllelsegraden av inriktningsmålen är en förutsättning för att god ekonomisk hushållning uppnås i staden. Utifrån indikatorernas utfall och prognos har en samlad bedömning av kommunfullmäktiges verksamhetsmål gjorts.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Inriktningsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras på att samtliga sju av de underliggande verksamhetsmålen har uppfyllts. Enligt Vision 2030 beräknas Stockholms stad ha närmare en miljon invånare år 2030. Stockholm fortsätter att växa och har under året passerat 829 000 invånare. Staden ökade sin folkmängd med 19 000 invånare, därmed ligger nu folkmängden på de rekordnivåer Stock-

holm hade före de stora utflyttningarna på 60- och 70-talen. De verksamhetsmål som har uppfyllts är, "Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad", "Jobb i stället för bidrag", "En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas", "Bostadsbyggnadstakten ska vara hög", "Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv" och "Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad och "Framkomligheten i regionen ska öka" har uppfyllts.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Inriktningsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras på att tre av de fyra underliggande verksamhetsmålen har uppfyllts under året. De mål som har uppfyllts är "Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald", "Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö" samt "Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare". Verksamhetsmålet "Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen" har uppfyllts delvis. Att målet endast har uppfyllts delvis grundas bland annat på att kommunfullmäktiges mål för antalet omsorgslägenheter, andelen genomförandeplaner inom socialpsykiatri inte fullt genomförts, samt att det finns ej verkställda beslut och domar enligt socialtjänstlagen, SoL, och lagen om stöd och service till vissa personer med funktionsnedsättning, LSS.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Inriktningsmålet har uppfyllts under året. Staden har en stark finansiell ställning och årets bokslut visar överskott. Både stadsdelsnämnderna och facknämnderna redovisar överskott. Alla stadens finansiella mått utom två har uppfyllts. Målen om att soliditeten ska öka och att prognossäkerheten jämfört med tertialrapport 2 ska vara +/- 1 procent är delvis uppfyllda, då soliditeten inklusive pensionsåtaganden sjönk med 0,3 procentenheter jämfört med 2008 och prognossäkerheten jämfört med tertialrapport 2 var 1,5 procent. Under året sänktes skatten med 10 öre jämfört med 2008.

Årets resultat för kommunkoncernen

Kommunkoncernens resultat för helåret 2009 uppgick till 5 689,0 mnkr, motsvarande resultat 2008 var 5 855,8 mnkr. Resultatet 2009 består, liksom resultatet för 2008, till största delen av realisationsvinster till följd av fastighetsförsäljningar. Det är främst försäljningar av fastigheter till bostadsrättsföreningar som bidragit till dessa reavinster.

Årets resultat för koncernen Stockholms Stadshus AB

Koncernens samlade resultat efter finansnetto uppgår till 8 643,8 mnkr (7 923,0). I resultatet ingår realisationsvinster från årets försäljningar med sammanlagt

8 329,2 mnkr (7 461,5). Det är framförallt försäljningarna av fastigheter till bostadsrättsföreningar som bidragit till dessa vinster.

Årets resultat för staden

Resultatet efter skatteintäkter och finansiella poster uppgick till 1 210,5 mnkr (1 564,8). Staden redovisar än en gång ett positivt resultat men det är något lägre än för 2008, vilket i huvudsak beror på lägre skatteintäkter än beräknat till följd av lågkonjunkturen.

Avstämning mot balanskravet

En avstämning mot balanskravet ska göras utifrån kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8 kap 4§). Resultaträkningen utgör utgångspunkt för avstämning. Enligt huvudprincipen i förarbetena ska inte realisationsvinster inräknas i intäkterna då avstämning mot balanskravet görs. Undantag från denna regel kan endast göras om det står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning. Realisationsförluster ska enligt huvudprincipen inräknas i kostnaderna då avstämning mot balanskravet görs.

Balanskravsutredning

Vid avstämning mot balanskravet undantas realisationsvinster för exploateringsfastigheter som enligt gällande rekommendation ska redovisas som omsättningstillgångar. Försäljningsintäkter avseende omsättningstillgångar betraktas som övriga intäkter och inte realisationsvinster varför även dessa räknas in i intäkterna för avstämning mot balanskravet.

De medel som disponerats av eget kapital anser staden utgöra synnerliga skäl enligt balanskravet och är att anse som jämförelsestörande kostnader. Dessa kostnader har inte räknats med i resultatet enligt balanskravet då utgifterna inte kan hänföras till perioden.

Årets resultat enligt balanskravet, mnkr

Resultat, förändring eget kapital	120,4
Jämförelsestörande intäkter	-889,2
Försäljningsintäkter från exploateringsfastigheter	599,1
Jämförelsestörande kostnader exklusive realisationsförluster	178,4
Resultat enligt balanskravet	8,7

Balanskrav per 31 december, mnkr	2009	2008	2007	2006	2005
Årets resultat enligt balanskravet	8,7	6,1	6,7	131,8	6,6

Pensioner

Kostnader för pensioner i resultaträkningen uppgick till 1 707,5 mnkr (1 778,0). I balansräkningen redovisas pensionsavsättningar inklusive särskild löneskatt med totalt 2 903,5 mnkr (2 773,9). Ansvarsförbindelsen för pensionsskuld intjänad till och med 1997 uppgår till 12 649,7 mnkr (12 209,9). Upplupen pensionsavgift och löneskatt redovisas som en kortfristig skuld och uppgår sammanlagt till 632,0 mnkr. Pensionsavsättningarna säkras i stadens tillgångar.

Stadens och bolagens investeringsverksamhet

Stadens bruttoinvesteringar 2009 uppgick till 4 046,1 mnkr vilket är 313,6 mnkr lägre än budget men 212,8 mnkr högre än 2008 (3 833,3 mnkr). Bolagens bruttoinvesteringar har ökat under senare år och uppgick till 8,5 mdkr under året (8,2).

Stadens inkomster i samband med investeringar uppgick till 356,0 mnkr, vilket är 52,3 mnkr högre än budgeterat och 45,2 mnkr högre än 2008 (310,8 mnkr).

Medarbetarna

Mätning av sjukfrånvaron

Staden använder två metoder för att mäta sjukfrånvaro. Dels mäts sjukfrånvaron enligt de lagstadgade kraven dels enligt en stadsintern definition. Mätmetoderna har olika kvaliteter. Sjukfrånvaron enligt de lagstadgade kraven ger en god ögonblicksbild av nivån på sjukfrånvaron. Sjukfrånvaron enligt stadens egen mätmetod ger en bättre bild av utvecklingstrenden och är därför ett bättre underlag för uppföljning och analys. När inget annat anges är uppgifterna för sjukfrånvaron i stadens redovisningar framtagna enligt stadens egen mätmetod.

Den lagstadgade redovisningen av sjukfrånvaron utgår delvis från annan beräkningsgrund än stadens interna mätmetod. Stadens metod ställer sjukfrånvaron i relation till avtalad arbetstid. Den lagstadgade redovisningen ställer sjukfrånvaron i relation till faktiskt arbetad tid, vilket innebär att frånvaro utan lön till exempel vid föräldraledighet eller tjänstledighet inte ingår. Att frånvaro utan lön exkluderas gör att ordinarie arbetstid blir lägre än den arbetstid som räknas med i stadens interna mätmetod. Följden blir att sjukfrånvaro enligt den lagstadgade redovisningen blir högre än stadens sjukfrånvaroindikator.

Hälsobokslut

Den totala sjukfrånvaron mätt enligt lagens krav sjönk under 2009 från 8,5 procent till 7,5 procent. Andelen av den totala sjukfrånvaron som varat 60 dagar eller längre var 61,3 procent. Motsvarande andel för 2008 var 66,1 procent. Redovisning av stadens arbete inom arbetsmiljö och hälsa finns under avsnittet ”Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare”.

Sjukfrånvaro enligt lagstadgat krav

2009-01-01 - 2009-12-31

	Totalt	Kvinnor	Män	-29	30-49	50-
Sjukfrånvaro i procent av arbetad tid	7,5	8,4	4,9	4,6	7,3	8,5

Andel av total sjukfrånvaro som varat 60 dagar eller mer	61,3
--	------

Sjukfrånvaro enligt kommunfullmäktiges indikator

2009-01-01 - 2009-12-31

	Totalt	Kvinnor	Män	-29	30-49	50-
Sjukfrånvaro i procent av avtalad tid	6,8	7,5	4,4	4,5	6,2	7,9

God ekonomisk hushållning och finansiella mål

En ekonomi i balans samt en väl fungerande uppföljning av ekonomi och verksamhet är nödvändiga förutsättningar för att staden ska kunna leva upp till kravet på en god ekonomisk hushållning. Det måste finnas en balans mellan tydliga och mätbara finansiella mål och verksamhetsmål i styrningen. De finansiella målen uttrycker att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Kommunfullmäktige har i budget 2009 fastställt finansiella mål och verksamhetsmål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

De långsiktiga finansiella målen för en god ekonomisk hushållning är följande:

- Periodens ekonomiska resultat är det mål som tydligast sammanfattar det ekonomiska läget. Målet är att stadens ekonomiska resultat enligt balanskravet för

år 2009 ska uppgå till 0,1 mnkr. På längre sikt bör staden överväga ett större överskott för att säkra god ekonomisk hushållning. Stadens resultat efter avstämning mot balanskravet uppgår för perioden till 8,7 mnkr. Målet är därmed uppfyllt.

- Måttet stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter mäter hur stor del av löpande nettokostnader som finansieras med skatteintäkter. Om nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkterna överstiger 100 procent, kan staden tvingas använda det egna kapitalet till den löpande driftverksamheten. Det långsiktigt hållbara målet är att andelen av stadens löpande driftkostnader som finansieras med skatteintäkter inte ska överstiga 100 procent. På kort sikt kan finansieringen även ske med ändliga resurser, det vill säga stadens positiva finansnetto och utdelning från koncernen.

Med anledning av stadens starka ekonomiska ställning är målet för 2009 att nettokostnaderna inte får överstiga skatteintäkterna utan får uppgå till 100 procent av skatteintäkterna. För perioden utgör verksamhetens nettokostnader 97,1 procent av skatteintäkterna, målet är därmed uppfyllt.

- Soliditet definieras som det egna kapitalet i relation till tillgångarna. Om soliditeten är hög, har tillgångarna i hög grad finansierats av egna medel och graden av lånefinansiering är låg. För att få en samlad och komplett bild redovisas målet inklusive och exklusive stadens pensionsåtaganden.

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2009 att stadens soliditet ska öka jämfört med 2008 års bokslut, som var 54,1 procent, exklusive pensionsåtaganden, och 40,3 procent inklusive pensionsåtaganden.

Under året har staden delvis uppfyllt det finansiella målet då soliditeten ökade till 54,2 procent exklusive pensionsåtaganden men minskade till 40,0 procent inklusive pensionsåtaganden.

- Stadens investeringar medför årliga drift- och kapitalkostnader, som i flera fall överstiger beräknade intäkter från investeringarna. Sådana projekt motiveras utifrån andra än ekonomiska skäl och belastar stadens löpande ekonomi. Investeringsvolymer måste anpassa efter stadens finansiella resurser, annars kommer utrymmet för befintlig verksamhet och andra nya angelägna behov att behöva begränsas.

Stadens långsiktiga mål bör vara att kapitalkostnadernas andel av stadens nettodriftkostnader (inklusive kapitalkostnader) inte överstiger 7,0 procent och på kort sikt 7,2. Staden har under året haft en medvetet hög investeringstakt för bland annat bostadsbyggande och utbyggnad av förskolor. För året är andelen 7,1 procent och därmed är målet för året uppfyllt.

- En god budgetföljsamhet är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten.

För nämnderna görs uppföljningen totalt för driftbudgeten inklusive kapitalkostnader, resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar. Stadens mål för budgetföljsamhet är 100 procent. Målet är uppfyllt under 2009 då budgetföljsamheten före tekniska justeringar var 98,0 procent och 98,6 procent efter tekniska justeringar.

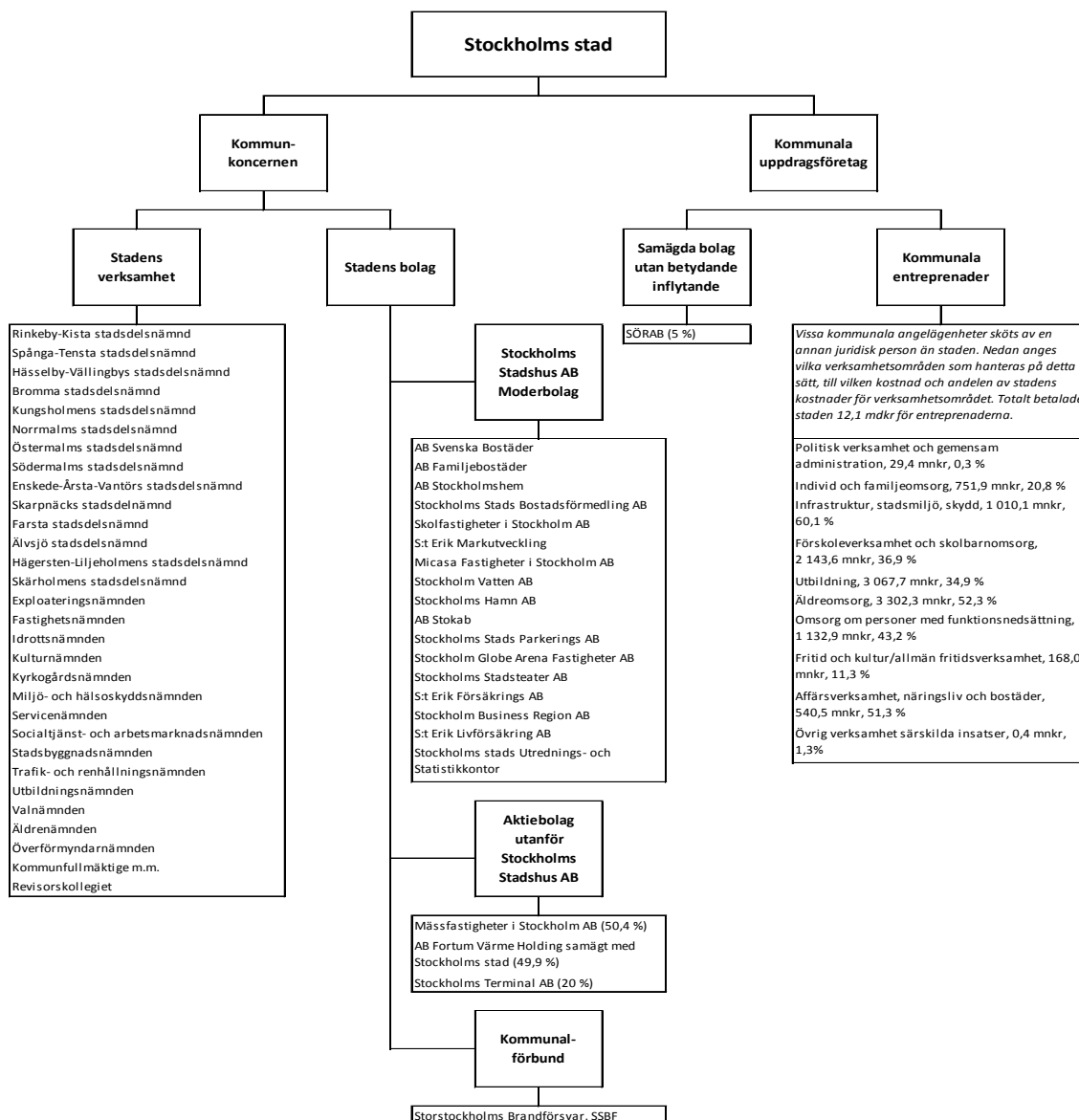
- Prognossäkerhet beskriver förmågan att bedöma avvikelser under året och att vidta åtgärder för att hålla given budget. Prognossäkerheten mäts som avvikelsen mellan årets prognoser och utfall, inklusive kapitalkostnader, resultatenheternas resultat och kommunstyrelsens tekniska justeringar.

Målet är att prognossäkerheten i tertialrapport 2 jämfört med utfallet ska vara max +/- 1 procent. Detta mål är delvis uppfyllt då utfallet var + 1,5 procent

Beskrivning av den samlade kommunala verksamheten

Förvaltningsberättelsen ska enligt rekommendation 8.2 från rådet för kommunal redovisning, RKR, innehålla en redogörelse över de enheter som ingår i den samlade kommunala verksamheten. I redogörelsen klassificeras de juridiska personerna i:

- koncernföretag med bestämmande respektive betydande inflytande
- uppdragsföretag av typen andra samägda företag respektive kommunala entreprenader

Sammanställd redovisning

Enligt RKR's rekommendation 8.2 ska förvaltningsberättelsen även innehålla redovisning av den verksamhet som bedrivs utanför den kommunala förvaltningen enligt nedan.

Bokslutsdispositioner i bolagskoncernen

Årets resultat efter finansnetto för koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 8 643,8 mnkr (7 923,0). I koncernens bokslut täcks förluster i dotterbolagen på sammanlagt 383,5 (297,0) mnkr via koncernbidrag och utdelning till staden läm-

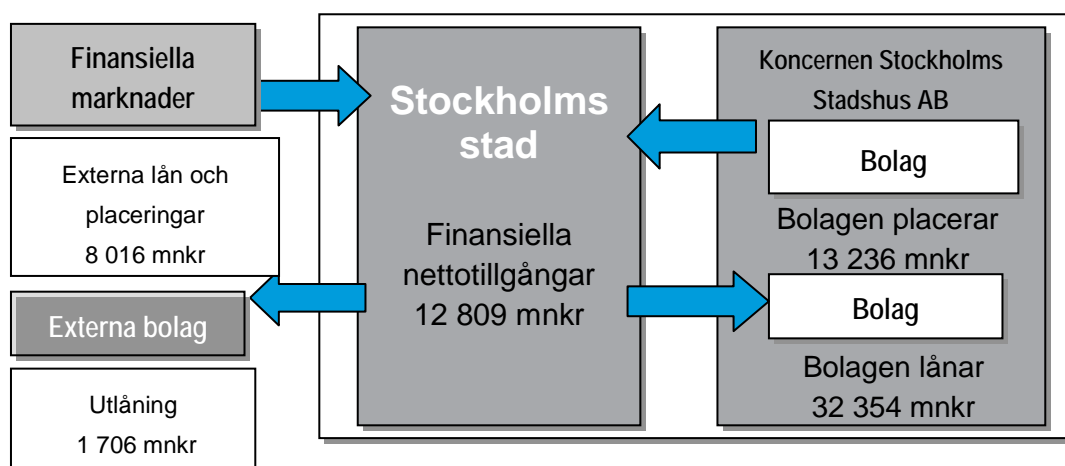
nas med 925,0 (925,0) mnkr. Koncernbolagens dispositioner framgår av tabell nedan. Sammanfattningsvis kan konstateras att bolagskoncernen utnyttjat det tillgängliga resultatet för att dels täcka underskotten i förlustbolag, dels frigöra medel för utdelning till staden. Årets resultat exklusive realisationsvinster har dock inte varit tillräckligt för att klara den budgeterade utdelningen till staden, varför moderbolagets fria egna kapital från tidigare år kommer att ianspråkta.

mnkr	Lämnade koncernbidrag	Erhållna koncernbidrag	Lämnade aktieägar-tillskott	Erhållna aktieägar-tillskott	Utdelning Stadshus AB	Utdelning staden
Stockholms stad						925,0
Moderbolaget						
Stockholm Stadshus AB	-262,7		-6,0			-925,0
Dotterbolagen						
AB Svenska Bostäder 1)	-23,2				26,1	
AB Familjebostäder 1)	-20,8				2,3	
AB Stockholmshem 1)	-8,5				2,6	
Micasa Fastigheter i Sthlm AB 1)		52,5				
Micasa Fastigheter i Sthlm AB		53,0				
S:t Erik Markutveckling AB	-10,2					
Stockholm Vatten AB	-5,0					
Stockholms Hamn AB	-11,0					
Stockholms Stads Parkerings AB	-20,0					
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB		68,0		6,0		
Sthlm Stads Bostadsförmedling AB	-22,0					
Sthlm Stadsteater AB		210,0				
Summa	-383,5	383,5	-6,0	6,0	30,9	0,0

1) Avser koncernbidrag från bostadsbolagen till Micasa fastigheter i Stockholm AB

Kommunkoncernens finansiella ställning

Bilden nedan visar en överblick över kommunkoncernens finansiella ställning per sista december 2009.

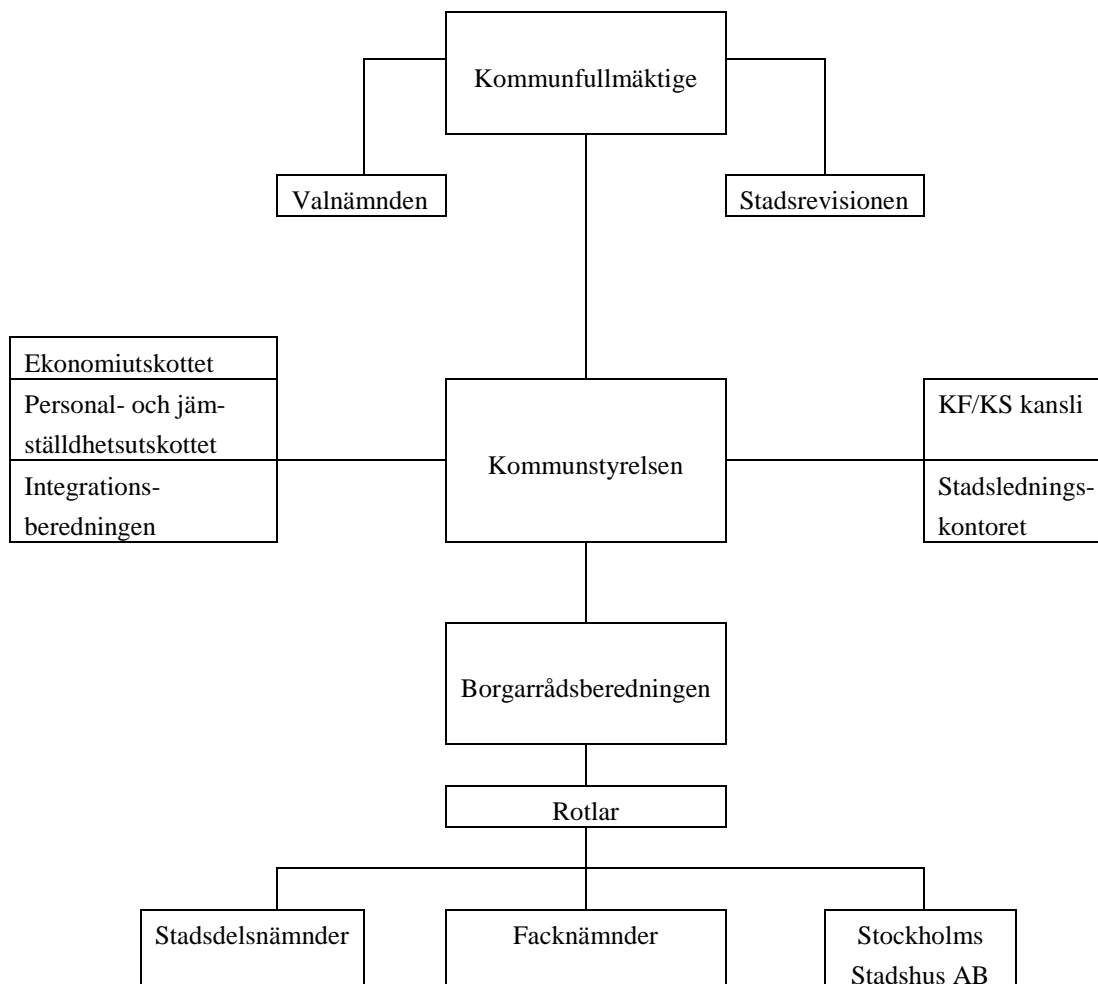
Kommunkoncernens interna mellanhavanden

Tabellen över interna mellanhavanden i kommunkoncernen nedan visar netto hur mycket intäkter/kostnader respektive fordringar/skulder som eliminerats i den sammanställda redovisningen.

mnkr	Interna köp 2009 som har eliminerats	Intern försäljning 2009 som har eliminerats	Interna fordringar, exkl koncernkontot, 2009 som har eliminerats	Interna skulder, exkl koncernkontot, 2009 som har eliminerats
Kommunkoncernen	5 167,5	5 167,5	1 078,2	1 078,2

Så styrs staden

Nedan ges en beskrivning av stadens politiska organisation utifrån ansvarsområdet från och med 1 januari 2010.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är Stockholms stads högsta beslutande organ. De 101 ledamöterna utses efter allmänna val som genomförs samtidigt som riksdags- och landstingsvalen. Vid det senaste valet i september 2006 fick Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna majoritet i kommunfullmäktige med 54 mandat mot oppositionens 46 och det oberoende borgerliga Centerpartiets enda mandat.

**Mandatfördelning i kommunfullmäktige
efter valet i september 2006**

Moderata samlingspartiet (M)	41
Socialdemokraterna (S)	27
Folkpartiet liberalerna (FP)	10
Miljöpartiet de gröna (MP)	10
Vänsterpartiet (V)	9
Kristdemokraterna (KD)	3
Centerpartiet (C)	1
Totalt	101

Av de totalt 101 ledamöterna är 52 kvinnor och 49 män.

Kommunfullmäktige fastställer mål och riktlinjer för stadens verksamheter. De ärenden kommunfullmäktige beslutar om bereds av nämnder och styrelser. Kommunfullmäktige beslutar om skatteuttag, taxor och avgifter, fastställer budget och avkastningskrav samt mål och visioner för stadens nämnder och aktiebolag. När de politiska besluten sedan utförs, görs detta av stadens nämnder och bolag.

Kommunfullmäktige sammanträder som regel var tredje måndag. Sammanträdena är öppna för allmänheten. Kommunfullmäktige har egna revisorer, stadsrevisionen, som granskar hela den kommunala verksamheten.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen yttrar sig i alla ärenden som kommunfullmäktige beslutar om. Styrelsen har även det övergripande ansvaret för att besluten genomförs och följs upp. Till styrelsens uppgifter hör också stadens ekonomiska förvaltning och långsiktiga utveckling. Kommunstyrelsen har 13 ledamöter som representerar både majoriteten och oppositionen i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har ett ekonomiutskott och ett personal- och jämställdhetsutskott samt en integrationsberedning. Utöver detta har ett handikapp- och ett pensionärsråd utsetts.

Kommunstyrelsen har två förvaltningar med anställda tjänstemän. Den ena, kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens kansli, utför bland annat sekretariatsuppgifter åt kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt svarar för registratur och arkiv. Den andra, stadsledningskontoret, har en central strategisk roll i styrningen av staden. Kontoret styr, följer upp och utvecklar stadens ekonomi och verksamhet samt ansvarar för att de politiska besluten genomförs. Stadsdirektören är chef för

stadsledningskontoret och har stöd i ledningsfunktionen av två biträdande stadsdirektörer.

Rotlar och borgarråd

Till den politiska organisationen hör åtta styrande borgarråd. De är förtroendevalda på heltid och väljs av kommunfullmäktige. Varje borgarråd är chef för en avdelning som kallas rotel. Rotlarna utgör stabsfunktion åt sitt borgarråd och bereder ärenden till kommunstyrelse och kommunfullmäktige. Det finns också fyra oppositionsborgarråd. Borgarråden bildar tillsammans borgarrådsberedningen. Det gemensamma arbetet leds av finansborgarrådet, som är ordförande i både borgarrådsberedningen och kommunstyrelsen. Sten Nordin (M) är stadens finansborgarråd.

Finansroteln

Borgarråd: Sten Nordin (M), kommunstyrelsen, ekonomiutskottet, personal- och jämställdhetsutskottet, kommunstyrelsens handikappråd, stadsdelsnämnder – övergripande ekonomi, exploateringsnämnden, valnämnden, överförmyndarnämnden, Stockholms Stadshus AB, Stockholm Business Region AB, AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad samt övriga bolag som inte tillhör något annat borgarråd. Finansroteln leder och planerar det politiska arbetet.

Miljö- och trafikroteln

Borgarråd: Ulla Hamilton (M), miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden, Stockholm Parkering AB, Stockholms Hamn AB, Stockholm Vatten AB. Miljö- och trafikroteln ansvarar för styrningen av de nämnder och styrelser som organiseras under borgarrådet.

Stadsbyggnads- och fastighetsroteln

Borgarråd: Kristina Alvendal (M), stadsbyggnadsnämnden, fastighetsnämnden. Stadsbyggnads- och fastighetsroteln ansvarar för styrningen av de nämnder och styrelser som organiseras under borgarrådet.

Skolroteln

Borgarråd: Lotta Edholm (FP), utbildningsnämnden, stadsdelsnämnder – förskola, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB). Skolroteln ansvarar för styrningen av de nämnder och styrelser som organiseras under borgarrådet.

Ytterstads- och bostadsbolagsroteln

Borgarråd: Joakim Larsson (M), kyrkogårdsnämnden, servicenämnden, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Stads

Bostadsförmedling AB, Järvalyftet, Söderortsvisionen. Ytterstads- och bostadsbolsroteln ansvarar för styrningen av de nämnder och styrelser som organiseras under borgarrådet.

Äldreroteln

Borgarråd: Ewa Samuelsson (KD), äldrenämnden, stadsdelsnämnder – äldreomsorg, Micasa Fastigheter i Stockholm AB. Äldreroteln ansvarar för styrningen av de nämnder och styrelser som organiseras under borgarrådet.

Social- och arbetsmarknadsroteln

Borgarråd: Ulf Kristersson (M), socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden, stadsdelsnämnder – individ- och familjeomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, flyktingmottagande, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder. Roteln ansvarar även för integrationsberedningen, Jobbtorg Stockholm samt styrningen av de nämnder och styrelser som organiseras under borgarrådet.

Kultur- och idrottsroteln

Borgarråd: Madeleine Sjöstedt (FP), idrottsnämnden, kulturnämnden, stadsdelsnämnder – kultur och förening, Stockholms Stadsteater AB, Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, skönhetsrådet. Roteln ansvarar för styrningen av de nämnder och styrelser som organiseras under borgarrådet.

Den dagliga driften

Den dagliga driften utförs av stadens förvaltningar och bolag. Dessa leds av politiskt sammansatta nämnder och styrelser, som har samma proportionella mandatfördelning som kommunfullmäktige. Det är också kommunfullmäktige som utser ledamöterna. Information om sammanträden annonseras i lokalpressen och på www.stockholm.se finns protokoll och handlingar.

En del av verksamheterna i Stockholms stad drivs som bolag. De flesta samordnas genom koncernstyrelsen i Stockholms Stadshus AB.

Det finns även ett antal verksamhetsstiftelser som samarbetar med staden och bedriver verksamhet till nytta för staden och dess invånare.

Inriktningsmål

Majoriteten i kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål som ger vägledning åt stadens nämnder och bolagsstyrelser. Inriktningsmålen är verksamhetsövergripande och gör det tydligt för samtliga nämnder och bolagsstyrelser vad de ska uppfylla.

Följande inriktningsmål gällde under året:

- Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök
- Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras
- Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

De övergripande inriktningsmålen bryts ned och förtydligas i kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena och i nämndernas egna mål för sina verksamhetsområden. Nämndernas verksamhetsplaner måste rymmas inom fastlagd budget. Inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt budget följs sedan upp i tertial- och delårsbokslut samt i årsredovisning.

Stadens integrerade ledningssystem - ILS

ILS är stadens system för integrerad ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi. Stadens styrmodell tar sin utgångspunkt i Vision Stockholm 2030 som är den gemensamma långsiktiga visionen om hur staden ska utvecklas och redovisar stadens långsiktiga mål, vilka utmaningar staden står inför, samt strategier för en långsiktig och hållbar utveckling.

Kommunfullmäktige fastställer i budgeten ett antal indikatorer som mäter målnuppfyllelsen samt aktiviteter som ska bidra till att målen uppfylls.

Nämnder och styrelser s mål, indikatorer och aktiviteter

Nämnder och styrelser s nämndspecifika mål konkretiserar kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet och beskriver vilket resultat som ska uppnås. Nämnder och styrelser s egna indikatorer och aktiviteter tas fram för den egna nämndens uppföljning.

Styrning och uppföljning på enhetsnivå

Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska leda till att verksamheten utvecklas. Genom ett systematiskt kvalitetsarbete med tydliga åtaganden, arbetssätt och uppföljning av dessa får enheten svar på vad som leder till en effektiv resursanvändning och utveckling av verksamheten.

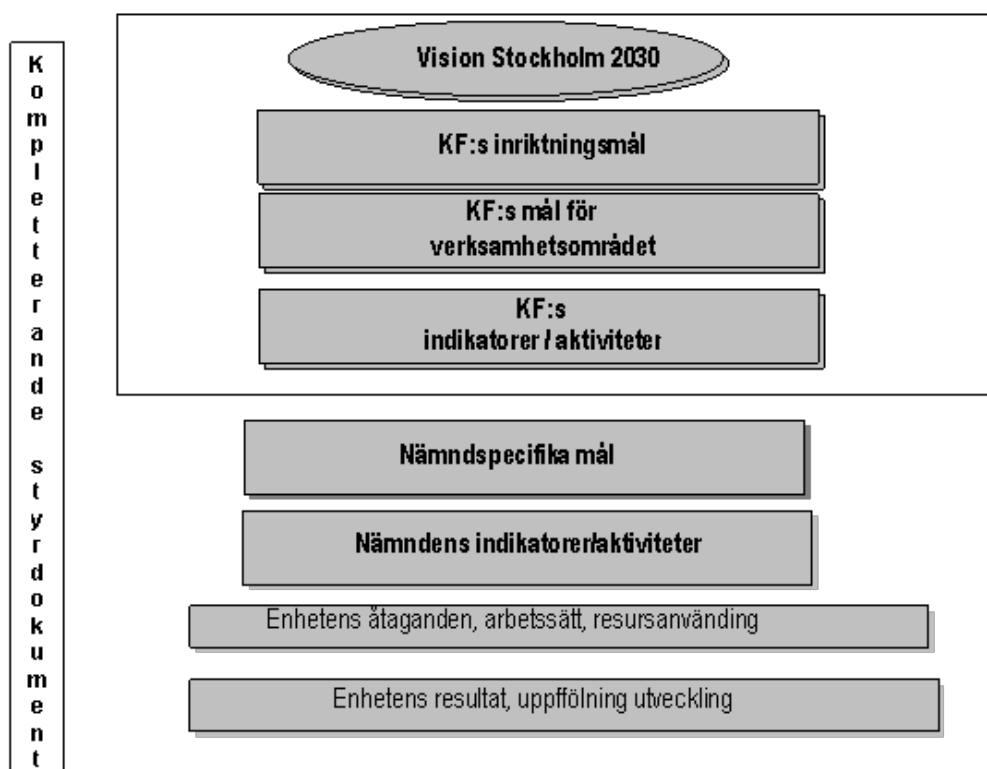
Enheten konkretiserar nämndens mål genom egna åtaganden som tas fram i samband med verksamhetsplanen. Åtagandena ska beakta brukarnas behov och efterfrågan. Åtagande är vad enheten åtar sig gentemot brukarna och nämnden. Åtagandena ska vara tydliga, fånga syftet med verksamheten, fokusera på väsentliga kvalitetsaspekter och rymmas inom enhetens ekonomiska ram. Enheter vars verk-

samhet riktar sig mot brukare utarbetar kvalitetsgarantier. Kvalitetsgarantier beskriver varje verksamhets uppdrag gentemot brukare/kunder och vad de åtar sig att göra för att genomföra dem. De visar enhetens verksamhetsidé, åtaganden och rutiner för att hantera klagomål och synpunkter.

I sin verksamhetsplanering beskriver enheterna tydliga arbetssätt som ska säkerställa ett effektivt resursutnyttjande och säkra kvaliteten i åtagandena och verksamheten. Enheterna ska vidare ha metoder för att löpande följa upp sitt arbete. Uppföljningen säkerställer att åtaganden uppnås samt att erfarenheter tas tillvara för lärande och utveckling.

Genom att arbeta strukturerat får enheterna tydliga underlag som visar vilka resultat som leder till måloppfyllelse och utveckling av verksamheten utifrån ett brukarperspektiv och vad som inte gör det. Denna kunskap underlättar vid utarbetande av relevanta mål, åtaganden och kvalitetsgarantier men även till att utveckla effektiva arbetssätt och ett optimalt resursutnyttjande.

Stadens styrning enligt ILS

ILS-webb

Staden har sedan 2007 ett webbaserat verktyg benämnt ILS-webb där stadens styrmodell finns inlagd. Idag sker all planering och uppföljning i ILS-webbverktyget och används inom alla nivåer i staden, från enheter till kommunfullmäktige. Under 2009 har staden fortsatt att vidareutveckla systemet för att bättre anpassas till stadens verksamhet och styrning. Användarvänligheten har successivt ökat under året. Idag har verktyget drygt 2 000 användare.

Samtliga nämnder har under 2009 kunnat göra sina risk- och väsentlighetsanalyser samt internkontrollplan i ILS-webb.

Stockholm – Sveriges Kvalitetskommun 2009

Stockholms stad har utsetts till Sveriges Kvalitetskommun 2009 av en jury bestående av representanter från fackföreningar, arbetsgivare och Sveriges Kommuner och Landsting med flera. Detta är ett bevis på att allt det arbete som läggs ner varje dag i stadens verksamheter håller hög kvalitet. Utmärkelsen går till den kommun som lyckats bäst med att utveckla och förbättra demokrati, verksamheter, arbetsmiljö och samhällsbyggande.

Juryns motivering var i sin helhet: ”Stockholm belönas för sin förmåga att, trots en stor och omfattande organisation, inte tappa bort att det är medborgarna och företagen som ska betjänas och sättas i främsta rummet. Stockholmare får en genomgående bra service, som på ett förtjänstfullt sätt utvecklas med rigorös styrning, modern IT och noggrann uppföljning. Juryn vill särskilt peka på informationskanalen ”Äldre direkt” och en väl fungerande valfrihet inom äldreomsorgen, som goda exempel på kvalitetsutveckling i kommunal verksamhet.”

Goda förebilder sökes – Stadens Kvalitetsutmärkelse

Genom stadens kvalitetsutmärkelse har sedan 15 år tillbaka verksamheter belönats som visar på god kvalitetsutveckling. Kvalitetsutmärkelsen är en stimulans och uppmuntran för verksamheter att arbeta med kvalitetsutveckling och ger staden möjlighet att lyfta fram och belöna goda förebilder. Att delta i kvalitetsutmärkelsen innebär ett stort steg framåt i arbetet med att utveckla verksamheten. Alla kommunalt och enskilt drivna verksamheter som staden finansierar är välkomna att delta i kvalitetsutmärkelsen.

I år var intresset för kvalitetsutmärkelsen rekordstort, 41 enheter inkom med bidrag. Staden hade i år glädjen att dela ut priset till tre verksamheter som arbetat särskilt framgångsrikt med att utveckla sin verksamhet.

Årets priser gick till:

- **Förskolan Stormhatten, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd:** Förskolans värdegrundsarbete, brukarfokus och kvalitetsarbete är i världsklass.
- **Södermalms kristna skola:** Skolan genomsyras av stringens och utvecklingsvilja och med sitt sätt att organisera sig sätter skolan elevens lärande i centrum.
- **Övrig vård och omsorg, Södermalms grupp- och servicebostäder och Teckentullens dagliga verksamheter, Södermalms stadsdelsnämnd:** Enheten har - utifrån ett tydligt brukarfokus - utgått ifrån verksamhetens värdegrund vid framtagandet av åtagandena och dessa har en klar förankring i verksamheten.

Hedersomnämmande gick till:

- **Södermalms hemtjänst AB:** För sin kvalitetssäkring av mathållning och måltider, vilket utgör ett gott exempel som andra kan lära av inom ett synnerligen prioriterat område.
- **Trafikkontorets nämndsekretariat, trafik- och renhållningsnämnden:** För att de på ett föredömligt sätt använder sig av och integrerar stadens kvalitetsystem i syfte att skapa en effektiv organisation.
- **Snösätra förskolor, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd:** Enheten tydliggör förskolans uppdrag på ett övertygande och respektfullt sätt och har en genuin fokus på barnen samt arbetar föredömligt med föräldrasamverkan på mångkulturell och flerspråkig grund.

Stadsdelsnämnderna bestämmer lokalt

Stockholms 14 stadsdelsnämnder ansvarar för en stor del av den kommunala servicen inom sitt geografiska område. Medan kommunfullmäktige tilldelar pengar och beslutar om de övergripande målen och riktlinjerna, är det varje stadsdelsnämnd som bestämmer hur pengarna ska fördelas för att tillgodose de lokala behoven inom stadsdelsområdet.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för följande verksamheter:

- kommunal förskoleverksamhet
- äldreomsorg
- stöd och service till personer med funktionsnedsättning
- individ- och familjeomsorg
- socialpsykiatri
- fritids- och kulturverksamhet

- barn- och ungdomsverksamhet
- lokalt stadsmiljöarbete
- mottagning och introduktion av flyktingar
- drift och investeringar för park- och naturområden
- viss tillsynsverksamhet
- konsumentvägledning
- ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Stadsdelsnämnderna yttrar sig även över detaljplaner samt vid tillståndsgivning för utskänkning av alkohol.

Stockholms stads stadsdelsnämnder

Resursfördelningsmodeller

I budgeten fördelas medel till stadsdelsnämnderna genom ett system som beslutats av kommunfullmäktige. Resursfördelningsystemet utgår från stadsdelsnämndernas verksamhetsansvar och befolkningens struktur. Stadsdelsnämnderna får resurser i relation till det beräknade behovet av kommunal service och inte till sina faktiska kostnader. Detta ger stadsdelsnämnderna frihet att själva organisera sin verksamhet, så länge målen och riktlinjer som fastställts av kommunfullmäktige följs.

Totalt tilldelas stadsdelsnämnderna ungefär hälften av stadens budget. Verksamheten finansieras huvudsakligen genom kommunalskatt och statsbidrag, men också till en mindre del av avgifter.

Facknämnderna

Facknämnderna har ett kommunövergripande ansvar för respektive verksamheter. Varje nämnd har en förvaltning med tjänstemän som sköter det dagliga arbetet. Nämnden består av politiker som har det yttersta ansvaret för verksamheten.

Exploateringsnämnden har det samlade ansvaret för förvaltning och exploatering av stadens mark inom staden.

Fastighetsnämnden ansvarar för lokaler som inte naturligt passar in i stadens fastighetsförvaltande bolag. Det är främst förvaltningsbyggnader, kommersiella fastigheter, kulturfastigheter, lantegendomar, fastigheter utanför kommungränsen, partihandelsområden och saluhallar.

Idrottsnämnden främjar stadens idrotts- och friluftsliv och ger bidrag och stöd till idrottsföreningar.

Kulturnämnden ansvarar för huvuddelen av de kommunalt drivna kulturverksamheterna i staden, stadsmuseet samt är arkivmyndighet med ansvar för Stockholms stadsarkiv. Nämnden har även som uppgift att bevara, levandegöra och förmedla stadens kulturhistoriska värden till invånare, besökare och framtida generationer.

Kyrkogårdsnämnden ansvarar för förvaltningen av stadens egna och åt staden upplåtna begravningsplatser samt för frågor som rör begravningsverksamheten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden följer tillståndet och utvecklingen av miljön och hälsan i staden. Nämnden är stadens tillsynsmyndighet för uppgifter enligt miljöbalken.

Servicenämnden ansvarar för stadens löne- och ekonomiadministration samt koncernupphandling. Nämnden har ett kontaktcenter som är ett kommuncentralt informationscenter, där det ska vara enkelt att få stöd och information av staden, för stadens nämnder och bolag. Under 2009 har projektet gemensam service för ekonomi avslutats. Kontaktcenter innefattar även Äldre direkt, dit äldre och deras anhöriga kan ringa för att få svar på frågor om äldreomsorg samt råd och stöd.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för socialjour, skyddade boenden för våldsutsatta kvinnor, uppsökande arbete, bidrag till frivilligorganisationer inom det sociala området samt svenska för invandrare. Nämnden har även ett samordnande och övergripande ansvar för arbetsmarknadsfrågor, drog- och brottsförebyggande arbete, forskning och utveckling samt för uppföljning av stadens

samlade socialtjänstverksamhet. Nämnden handlägger även tillsyns- och tillståndsfrågor gällande alkoholservering på stadens restauranger.

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för den fysiska planeringen i staden. I detta ingår övergripande planering för bland annat bostäder, arbetsplatser, miljö- och trafik.

Trafik- och renhållningsnämnden ansvarar för den strategiska trafikplaneringen, trafiksäkerheten och trafikövervakning samt har det övergripande ansvaret för stadens avfallshantering. Nämnden ansvarar även för städning, klottersanering, snöröjning, samt stadens park- och grönområden genom en stadsträdgårdsmästare.

Utbildningsnämnden ansvarar för de kommunala grundskolorna, gymnasieskolorna, gymnasiesärskolorna, mellanstadieverksamheter, särskolor, skolhälsovården, skolbarnsomsorgen, vuxenutbildningen, enheterna inom S:t Örjans rektorsområde och elevvårdsenheten. Nämnden betalar ut ersättningar till fristående verksamheter.

Valnämnden svarar för organisation och genomförande av val till riksdagen, landstingsfullmäktige, kommunfullmäktige, EU-parlamentet och genomför eventuella extraval och folkomröstningar.

Äldrenämnden ansvarar för de kommunövergripande frågorna om äldreomsorg, uppföljning av ramavtal, samordning och utveckling av äldreomsorgen i staden samt medverkar till att säkerställa en lika behandling inom staden.

Överförmyndarnämndens uppgifter är att garantera rättstrygghet för personer som inte själva kan sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person.

Koncernen Stockholms Stadshus AB

Koncernens verksamheter omfattar bostäder, vatten- och avloppshantering, hamnverksamhet, förvaltning av skol- och omsorgsfastigheter samt parkering, turism och kultur med mera.

Moderbolaget Stockholms Stadshus AB svarar för koncernens övergripande utveckling och strategiska planering, likväl som för styrning och uppföljning av de ekonomiska och finansiella resurserna. Den strategiska utvecklingen och de operativa besluten i moder- och dotterbolag ska ha kommunmedborgarnas långsiktiga intressen som utgångspunkt.

Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs. Flera av aktiebolagen som ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB är också egna koncerner. Koncernen leds av en koncernstyrelse, vars ledamöter utses av kommunfullmäktige. Stadsdirektören är tillika VD i Stockholms Stadshus AB och har stöd i ledningsfunktionen av vice VD.

Verksamhet och resultat

Koncernens samlade resultat efter finansnetto uppgår till 8 643,8 mnkr (7 923,0). I resultatet ingår realisationsvinster från årets försäljningar med sammanlagt 8 329,2 mnkr (7 461,5). Det är framförallt försäljningarna av fastigheter till bostadsrättsföreningar som bidragit till dessa vinster.

Bostadsrättsomvandlingen

Hyresgäster i de kommunala bostadsbolagen erbjuds möjlighet att friköpa de fastigheter de bor i och ombilda dem till bostadsrätter. Fram till utgången av året hade cirka 43 000 hyresgäster i uppemot 700 bostadsrättsföreningar anmält intresse för detta. Majoriteten av intresseanmälningarna avser fastigheter i när- eller ytterförort. Finanskrisen skapade en viss osäkerhet kring hur bostadsrättsomvandlingen skulle komma att utvecklas. Efter en viss stabilisering ökade antalet tillträden igen under våren. Sedan hösten 2006 har cirka 17 000 lägenheter sålts, varav cirka 10 000 under året. Totalt har försäljningarna under denna period genererat reavinster motsvarande 15,1 mdkr.

Stimulans för Stockholm

Genom stimulanspaketet Stimulans för Stockholm satsar staden cirka 20 mdkr under fem år främst på utökat bostadsbyggande och intensifierade underhållsinsatser. Arbetet fokuseras på eftersatt underhåll i miljonprogramområden samt i vård och omsorgsboenden. De bolag som genomför arbetet är AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem, AB Familjebostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, och Stockholms Stads Parkerings AB. Dessa bolag har under året genomfört stimulansåtgärder motsvarande närmare 2 mdkr.

Cirka en tredjedel av åtgärderna utgörs av miljö- och energieffektiviseringar, medan nyproduktion och upprustning vardera står för cirka en fjärdedel. Övriga åtgärder avser bland annat satsningar på förbättrad trygghet och säkerhet. SISAB har genomfört flera projekt med syfte att förbättra inomhusmiljön i ett antal skolor. Stockholms Stads Parkerings AB har under året rustat och genomfört energieffektiviserings- och trygghetsåtgärder i 18 anläggningar.

Stora projekt och investeringar

Stockholms Stadshus AB bruttoinvesteringar har ökat under senare år och uppgick till 8,5 mdkr under året (8,2). En bidragande faktor till den höga nivån är Stimulans för Stockholm. Investeringarna består främst av nyproduktion av bostäder i de allmännyttiga bostadsbolagen men har under året kraftigt förstärkts med stimulansåtgärder i form av underhåll.

En politiskt prioriterad uppgift är att hålla fortsatt högt tempo i bostadsbyggandet. Under 2009 påbörjade bostadsbolagen cirka 1 300 lägenheter. Sedan 2006 har de kommunala bostadsbolagen tillsammans påbörjat cirka 5 300 lägenheter. Inom ramen för Stimulans för Stockholm har bostadsbolagen utökat med ytterligare 1 000 lägenheter per år under 2009 till 2013. Totalt innehåller bostadsbolagens projektportföljer cirka 6 000 lägenheter.

Kommunfullmäktige beslutade under året att bygga Stockholmsarenan för drygt 30 000 personer. Arenan beräknas vara klar kring årsskiftet 2012/2013. En överenskommelse har träffats med det amerikanska bolaget Anschutz Entertainment Group (AEG) om att hyra den nya arenan och svara för drift och evenemangsverksamhet.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB har investerat i en ny TV-studio för evenemangsverksamheten samt i SkyView, gondoler som ger besökare möjlighet att åka upp till Globens tak.

Miljödomstolen har prövat stadens projekt om en framtida hamn i Norvik och meddelade i slutet av året att man inte tillstyrker projektet. Domen har överklagats.

Stockholms Hamn AB ansvarade för att genomföra evenemanget stopover i segeltävlingen Volvo Ocean Race som genomfördes under sommaren. Arrangemanget blev en stor succé med nära en miljon besökare och den turistekonomiska effekten uppgick enligt bedömningar till 320 mnkr.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB har fortsatt upprustningsarbetet i Äldrelyftet. Genom Stimulans för Stockholm har bolaget tidigarelagt åtgärder, bland annat omfattande energieffektiviseringar. Under året har bolaget påbörjat omstrukturering av fastigheter till trygghetsboenden. Totalt investeras cirka 1,5 mdkr i underhåll och omstrukturering.

Stockholm Vatten AB har färdigställt de nya vattenledningarna till både Nynäshamn och Strängnäs. Det betyder att vattenförsörjningen till båda dessa tätorter nu är tryggad.

Försäljningar och organisationsförändringar

Stockholms Stadshus AB har fått i uppdrag att vara en aktiv fastighetsägare. Strategin för en mer aktiv förvaltning innebär såväl försäljning av beståndsfastigheter i områden med överrepresenterad allmännytta som förvärv av fastigheter i stadsdelar med svagt representerad allmännytta samt förvärv av projektfastigheter i syfte att tidigarelägga nyproduktion.

Under året har ett antal fastighetsaffärer genomförts med denna inriktning. Sammantaget har bolagen sålt cirka 800 lägenheter samtidigt som 361 lägenheter i attraktiva lägen förvärvades. Därutöver förvärvade AB Stockholmshem och AB Familjebostäder projektfastigheter omfattande totalt 787 lägenheter.

Under året övertog AB Familjebostäder cirka 4 000 lägenheter från AB Svenska Bostäders fastighetsbestånd i Farsta, för att tidigarelägga upprustningsåtgärder i området och samla bolagens fastighetsbestånd geografiskt.

Stockholm Vatten AB har under året etablerat ett bolag för vidareutveckling av fordonsgasmarknaden. Anläggningarna för gasproduktion har samordnats i bolaget för att kunna säljas till en extern part. Mot slutet av året träffades en överenskommelse med Scandinavian Biogas Fuels International AB om förvärv av bolaget. Överenskommelsen kommer att tas upp för beslut i kommunfullmäktige under 2010.

Stockholms Hamn AB har under året genomfört en försäljning av stuveriverksamheten till Logistikentreprenader i Sverige AB. Försäljningen kommer att tas upp för beslut i kommunfullmäktige under 2010.

Aktiebolagen i koncernen

KONCERNEN STOCKHOLMS STADSHUS AB		
Majoritetsägda aktiebolag		
AB Svenska Bostäder (k)	Stockholm Vatten AB (k) (98 procent)	Stockholms Stadsteater AB
AB Familjebostäder (k)	Stockholms Hamn AB (k)	S:t Erik Försäkrings AB
AB Stockholmshem (k)	AB Stokab (k)	Stockholm Business Region AB (k)
Stockholms Stads Bostadsförmedling AB	Stockholms Stads Parkerings AB	S:t Erik Livförsäkring AB
Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB	Stockholm Globe Arena Fastigheter AB (k)	Stockholms Stads Utrednings- och Statistikkontor AB
S:t Erik Markutveckling AB (k)		
Micasa Fastigheter i Stockholm AB		

I bilden anges ägarandelen i de fall den är mindre än 100 procent. (k) dotterkoncern.

AB Svenska Bostäder är Sveriges största fastighetsföretag med drygt 32 000 lägenheter och 5 000 lokaler. Bolaget har även ett särskilt ansvar för produktion av studentbostäder i staden.

AB Familjebostäder äger och förvaltar 23 000 bostäder och nästan 2 400 lokaler.

AB Stockholmshem är Sveriges näst största bostadsföretag med drygt 30 000 bostäder och 3 600 lokaler.

Stockholms Stads Bostadsförmedling AB ansvarar för förmedling av hyreslägenheter, evakuering och förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter.

Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB, äger, förvaltar och hyr ut skollokalerna och barnstugor till stadens grund- och gymnasieskolor. Bolagets fastighetsbestånd omfattar skolor och förskolor om totalt 1,7 miljoner m².

S:t Erik Markutveckling AB ska äga och förvalta fastigheter på ekonomiskt bästa sätt i avvaktan på fastigheternas omvandling till bostäder, arbetsplatser med mera.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB äger eller förvaltar 8 750 bostäder och 700 lokaler om totalt 1 000 000 m² och är specialiserat på vård- och omsorgsboende.

Stockholm Vatten AB ansvarar för vattenförsörjning och avloppsrening.

Stockholms Hamn AB:s verksamhet omfattar hamnarna i Stockholm, Kapellskär och Nynäshamn. Bolaget sköter drift och underhåll av stadens inre kajer och hamnplaner, ansvarar för slussar, upplåter mark och lokaler i anslutning till hamnområdena samt reglerar vattennivån i Mälaren.

AB Stokab ansvarar för utbyggnad och drift av ett optiskt kommunikationsnät i Stockholmsregionen samt uthyrning av fiber. Bolagets nät består av 5 200 km kabel eller cirka 1,1 miljoner kilometer fiber och är ett av världens största operatörsneutrala fibernät.

Stockholms Stads Parkerings AB ska svara för allt från projektering och byggande till drift, underhåll och övervakning av parkeringsanläggningar. Bolaget ansvarar för totalt 110 000 parkeringsplatser.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB äger, förvaltar, driver och marknadsför evenemangsanläggningarna Globen, Hovet, Annexet och Söderstadion.

Stockholms Stadsteater AB ska erbjuda god teater av hög kvalitet, tillgänglighet och med bredd i repertoaren så att alltfler kommer och återkommer som publik till teatern. Verksamheten består av sju fasta scener, repetitionslokaler och verkstäder.

S:t Erik Försäkrings AB ger staden och dess bolag service och rådgivning i försäkrings- och riskhanteringsfrågor. Bolaget hanterar årligen försäkringar för egendomsvärden på över 250 mdkr.

Stockholm Business Region AB har till uppgift att utveckla och marknadsföra Stockholm som etablerings- och besöksregion. Målet är att Stockholm ska utvecklas till Sveriges och norra Europas ledande tillväxtregion.

S:t Erik Livförsäkring AB har till uppgift att samordna och effektivisera hanteringen av koncernens samlade pensionskulld.

Stockholms stads Utrednings- och Statistikkontor AB, USK, producerar statistik, prognoser, undersökningar och utredningar gällande Stockholm och dess invånare. Beställare är främst stadsledningskontoret samt stadens förvaltningar och bolag.

Aktiebolag utanför Stockholms Stadshus AB

Majoritetsägda aktiebolag

Mässfastigheter i Stockholm AB (50,4 procent) (k) äger och förvaltar mässlokaler i Älvsjö.

Intressebolag

Stockholms Terminal AB (20 procent) har till uppgift att bedriva bussterminalverksamhet vid Cityterminalen.

AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad (49,9 procent av rösterna, 9,9 procent av kapitalet) bedriver verksamhet inom fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas i Sverige.

SÖRAB (5 procent) är ett regionellt avfallsbolag i norra Stockholms län som ägs av några av kommunerna i Stockholms län.

Bolag som är icke verksamhetsdrivande eller under avveckling

AB Glasbrukskvarteret SWF ägs av Stockholms Stadshus AB

Stockholm 2004 AB direktägt av staden

Svenska Teknologföreningens Fastighets AB direktägt av staden

Kommunalförbund och stiftelser

Här presenteras kommunalförbund och de verksamhetsstiftelser som samarbetar med staden och bedriver verksamhet som har betydelse för staden och stockholmarna.

Kommunalförbund

Storstockholms brandförsvar (SSBF)

Från den 1 januari 2009 är SSBF stadens räddningstjänst. SSBF är ett kommunalförbund för gemensam räddningstjänst för tio kommuner i Stockholmsregionen och ansvarar för räddningstjänst, förebyggande brandskydd och riskhantering, befolkningsskydd i fred och under höjd beredskap.

Ett urval av stiftelser

Stiftelsen Electrum

Stiftelsen Electrum verkar för strategier som säkerställer fortsatt tillväxt i Kista Science City och ett bra samarbete mellan forskning, akademi, staden och näringslivet. Tillväxten skall i första hand ske inom forskningsbaserade och innovativa företag.

Stiftelsen Stockholm Science Foundation/Vetenskapsstaden (SSCi)

SSCi har som främsta uppdrag att fylla områdena Norra Station och Albano i Stockholm med akademi och näringsliv inom klustret life science. Stiftelsen arbetar på uppdrag av Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan (KTH) och Stockholms universitet samt Stockholms stad, Stockholms Läns Landsting och Solna stad.

Stiftelser där Stockholms stad utser minst hälften av styrelseledamöterna

Stiftelsen Hotellhem i Stockholm

Stiftelsen Hotellhem i Stockholm är en viktig aktör och samverkanspartner för socialtjänstnämnden och stadsdelsnämnderna i arbetet med att få fram bostäder åt de hemlösa i staden. Stiftelsen tillhandahåller även bostäder för personer med sociala och/eller ekonomiska problem, för bostadssökande ungdom under 25 år och för flyktingar som är i behov av en tillfällig bostad.

Stiftelsen Barnens Dag

Stiftelsen Barnens Dag äger och förvaltar Barnens Ö på Vaddö i Norrtälje och Fiskeboda i Julita, Katrineholms kommun.

Stiftelsen Stockholm Water Foundation

Stiftelsen Stockholm Water Foundation har som syfte att främja intresset för forskning och utveckling kring vatten. Stiftelsen delar årligen ut Stockholm Water Prize, ett internationellt vattenpris som tilldelas de som genom forskning eller konkreta resultat lämnat ett väsentligt bidrag till bevarandet av världens vattenresurser. Årets pris gick till Dr. Bindeshwar Pathak, grundare av Sulabh Sanitation Movement i Indien

Stiftelsen delar också ut Stockholm Junior Water Prize, Stockholm Industry Water Award, Svenska Juniorvattenpriset och Swedish Baltic Sea Water Award. Stockholm Junior Water Prize gick till Ceren Burçak Dag, Turkiet. Stockholm Industry Water Award gick till Trojan Technologies, Kanada. Svenska Juniorvattenpriset gick till Åsa Omstedt, Anthony Abdulahad och Lisa Chung från De Geergymnasi-

et i Norrköping. Swedish Baltic Sea Water Award gick till Helsingforskommissionen (HELCOM).

Stiftelsen Strindbergsmuseet

Stiftelsen Strindbergsmuseet är en stiftelse med Stockholms stad, Strindbergssällskapet och Nordiska Museet som huvudmän. Stiftelsen belyser August Strindbergs liv och verk genom utställningar och dokumentation samt upplåter lokaler till forskning och annan verksamhet i samma syfte.

Medarbetarna i siffror – friskare medarbetare

I december var totalt 42 619 anställda i Stockholms stad. Av dessa var 39 916 anställda i stadens nämnder och 2 703 var anställda i stadens bolag. Nästan nio av tio medarbetare har en tillsvidareanställning.

Under året har antalet anställda i nämnderna minskat med cirka 2 200 personer. Verksamhetsövergångar till privata utföra har påverkat antalet anställda inom framförallt inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Minskad sjukfrånvaro har också påverkat antalet anställda, eftersom behovet av vikarier minskar när sjukfrånvaron sjunker.

Inom infrastruktur har antalet anställda minskat då brandförsvaret har lämnat staden och övergått i ett kommunalförbund.

Flest kvinnor

Av alla anställda var 30 722 kvinnor och 9 194 män, vilket ger fördelningen 77 procent och 23 procent. Detta är en minskning med en procentenhet för männen jämfört med året innan.

Anställningstid

Hälften av stadens tillsvidareanställda har varit anställda i mer än 15 år. De som har varit i staden mer än 10 år utgjorde 68 procent av alla tillsvidareanställda. Andelen med en anställningstid på mer än 20 år är oförändrad, drygt 30 procent.

Stor andel heltider och tillsvidareanställda

Andelen tillsvidareanställda var 89,8 procent. Det är i stort sett samma fördelning som året innan. Vid en jämförelse mellan män och kvinnor är det en större andel kvinnor som har en tillsvidareanställning. Av de tillsvidareanställda (35 835) är 18 procent deltidsanställda, vilket är en minskning med en procentenhet från föregående år. Av kvinnorna är 19 procent deltidsanställda och av männen 15 procent. I jämförelse med föregående år har deltidsanställningarna minskat med 457 anställ-

ningar. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för deltidsanställda är oförändrat 70 procent av heltidsmättet.

Timavlönad personal arbetat motsvarande 4 168 årsarbeten, vilket är en minskning med 886 årsarbeten jämfört med 2008. Den kraftiga minskningen av timavlönad arbetskraft förklaras med minskad sjukfrånvaro, verksamhetsövergångar till privata utförare inom områden där en stor andel av de timavlönade arbetar samt förändringar i lagen om anställningsskydd (LAS).

Antal anställda, månadsavlönade, fördelade per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	2009			2008 Totalt	Förändring mellan åren
	Kvinnor	Män	Totalt		
Gemensam administration	1 207	561	1 768	1 767	1
Individ- och familjeomsorg	2 497	875	3 372	3 407	-35
Infrastruktur, stadsmiljö, skydd	494	513	1 007	1 629	-622
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	9 169	1 129	10 298	10 092	206
Utbildning	8 460	3 355	11 815	12 089	-274
Äldreomsorg	5 481	1 027	6 508	7 481	-973
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	2 165	758	2 923	3 377	-454
Fritid och kultur/allmän fritidsverksamhet	1 112	826	1 938	2 019	-81
Affärsverksamhet, näringsliv och bostäder	138	149	287	280	7
Totalt	30 722	9 194	39 916	42 141	-2 225
Årsarbetare	28 911	8 710	37 621	39 693	-2 072

Sjukfrånvaron minskar

Sjukfrånvaron i staden har under perioden 2008 till 2009 minskat med 0,9 procentenheter från 7,7 till 6,8 procent. Det är framförallt den långa sjukfrånvaron som överskrider 180 dagar som har minskat. Andelen arbetad tid har ökat med en procentenhet och ligger på drygt 77 procent av totalt arbetad tid.

Tidsanvändning

	2009			2008		
	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män
Arbetad tid	77,1	75,5	82,5	76,1	74,2	82,1
Sjukfrånvaro	6,8	7,5	4,4	7,7	8,6	5,0
Semester	6,6	6,7	6,3	6,5	6,5	6,4
Lagstadgad ledighet	5,6	6,4	3,0	5,7	6,6	2,9
Övrig ledighet	3,9	3,9	3,7	4,0	4,1	3,6

Sjukfrånvaron har minskat inom alla verksamhetsområden. Omsorg om personer med funktionsnedsättning har störst minskning av sjukfrånvaron med 1,4 pro-

centenheter, följt av förskoleverksamheten och skolbarnomsorgen som har minskat med 1,2 procentenheter, äldreomsorgen har minskat med 1,1 procentenheter, individ- och familjeomsorgen med 1,1 procentenheter och utbildning med 0,4 procentenheter.

Sjukfrånvaro i procent av avtalad tid

Verksamhetsområden	2009	2008
Gemensam administration	4,0	4,9
Individ- och familjeomsorg	5,5	6,6
Infrastruktur, stadsmiljö, skydd	3,9	4,1
Förskoleverksamhet och skolbarnomsorg	7,7	8,9
Utbildning	5,1	5,5
Äldreomsorg	10,4	11,5
Omsorg om personer med funktionsnedsättning	8,0	9,4
Fritid och kultur/allmän fritidsverksamhet	5,2	5,4
Affärsverksamhet, näringsliv och bostäder	2,4	3,6
Totalt	6,8	7,7

Personalkostnader

Stadens totala personalkostnader minskade med 1,5 procent. Den totala lönesumman var 12 056 mnkr. Under 2009 har den genomsnittliga medellöneökningen varit 4,5 procent.

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

För Stockholms stad var 2009 ett år som utmärktes av målinriktat förändringsarbete. Tre ambitiösa inriktningsmål beslutades i budget 2009 och samtliga uppfylldes: "Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök", "Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras" samt "Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva". Utifrån bland annat indikatorernas utfall har en samlad bedömning av kommunfullmäktiges verksamhetsmål gjorts.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Inriktningsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras på att samtliga sju av de underliggande verksamhetsmålen har uppfyllts. Enligt Vision Stockholm 2030 beräknas Stockholms stad ha närmare en miljon invånare år 2030. Stockholm fortsätter att växa och har fler invånare än någonsin med 829 000 invånare. Staden ökade sin folkmängd med nära 19 000 invånare, därmed ligger nu folkmängden på de rekordnivåer Stockholm hade före de stora utflyttningarna på 60- och 70-talen. De verksamhetsmål som har uppfyllts är, "Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad", "Jobb i stället för bidrag", "En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas", "Bostadsbyggnadstakten ska vara hög", "Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv" och "Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad och "Framkomligheten i regionen ska öka" har uppfyllts.

Stockholm ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Staden ska locka såväl företag som besökare till Stockholm genom att satsa på besöksnäringen och stärka sin position som evenemangsstad. Genom att skapa enkla, raka rutiner för ansökningar om bygglov och olika tillstånd ska staden vara en professionell och effektiv part för näringslivet. Staden ska underlätta för småföretagare att delta i upphandlingar och skapa förutsättningar för fler företag genom att konkurrensutsätta verksamhet som inte är myndighetsutövning.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras bland annat på att staden rankas som den bästa kommunen i Sverige för nya företagare av tidningen Fokus och som nummer sju av världens kongresstäder av International Congress & Convention Association. Företagen blir även allt nöjdare med staden som myndighetsutövare. Målet för andel upphandlad verksamhet i konkurrens klaras med god marginal.

Företagen fortsatt nöjda med stadens service

Företagen i Stockholm är i huvudsak nöjda med Stockholms stads service. I ett "Nöjd-Kund-Index" (NKI) fick stadens service betyget 64 på en 100-gradig skala. Det var en enhet bättre än vid mätningen 2008 och ett klart godkänt betyg enligt Statistiska Centralbyråns modell för att mäta kundnöjdheten men kommunfullmäktiges mål om ett NKI på 70 uppfylls inte. Stockholms företagare är mest nöjda med brandtillsynen som fick 73, följt av handläggningen av serveringstillstånd med 68 och miljötillsyn med 65. Lägst NKI fick markupplåtelse och bygglov med 65 respektive 59. Båda har emellertid höjt sina NKI med en enhet sedan förra mätningen.

Stockholm rankades under 2009 av tidningen Fokus till den bästa kommunen i Sverige för nya företag och som den tionde bästa att bo i.

Stadens arbete för ett förbättrat företagsklimat

Stockholm Business Region Development (SBRD) besöker företag för att öka kunskapen om företagets behov och förbättra kontakterna med näringslivet. Under 2009 har 1 700 företag besökts, vilket är nästan 700 fler besök än under 2008. SBRD har haft kontakt med ytterligare 518 företag som fått kännedom om stadens lots- och servicefunktion. Under året har företagslotsen besvarat 351 förfrågningar. SBRD har beslutat att ge Stockholms Nyföretagarcentrum ekonomiskt stöd i syfte att fler stockholmare ska ta steget att starta eget. Antalet individer som deltagit i Stockholms Nyföretagarcentrums rådgivning uppskattas till 3 000. Baserat på en tidigare undersökning kommer 66 procent av dessa att starta eget under rådgivningsperioden och 28 procent inom ett år från avslutad rådgivning. Samarbetet inom partnerskapet Stockholm Business Alliance har stärkts ytterligare då Östhammars och Vaxholms kommuner blev medlemmar från och med den 1 januari 2010.

Stockholmsmötet arrangerades för sjätte året i rad där cirka 300 politiker, akademiker och företagare träffades i syfte att lära av varandra och diskutera framtidsfrågor. Temat för året var regionens kompetensförsörjning.

Staden har under året intensifierat sitt arbete för att vara en professionell beställare. Ett samarbete har inletts med Skatteverket om seriositetskontroll av stadens leverantörer och staden har arbetat med utvärdering och utbildning för att förbättra uppföljningen av upphandlad verksamhet. Staden fortsätter också arbetet med att variera upphandlingarnas storlek för att de ska passa såväl stora som små företag. För att underlätta för nya företag att bli leverantörer till staden har ett informa-

tionsverktyg om upphandlingsprocessen tagits fram. Verktiget finns tillgängligt på www.stockholm.se.

Stockholm – The Capital of Scandinavia

Stockholm avancerade till plats 7 från plats 14 på International Congress & Convention Associations (ICCAs) rankinglista över världens kongressstäder. ICCA är ett globalt nätverk för mötesindustrin med 850 företag och organisationer som medlemmar och som finns i mer än 80 olika länder.

Antalet besökare i Stockholm ökar stadigt trots lågkonjunkturen och Stockholm är nu Norra Europas främsta besöksmål mätt i antalet övernattningar. I samband med Volvo Ocean Race arrangerades det internationella evenemangsseminariet Event Stockholm Network där 270 evenemangsarrangörer deltog. Stockholm som evenemangsstad kräver nya arenalösningar. Kommunfullmäktige har beslutat om en ny arena, Stockholmsarenan, vid Globen med plats för över 30 000 åskådare.

Stockholm Business Region AB anordnade en rad arrangemang under årets Almedalsvecka. Syftet var att sprida kunskap om regionen under varumärket Stockholm – The Capital of Scandinavia, sprida kunskap om Stockholm Business Alliance-samarbetet och lyfta fram regionens styrkor. Cirka 600 politiker, företagare, opinionsbildare och journalister besökte totalt 14 seminarier och två nätverksmingel.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Antal företag som staden har lotsat	350 st	351	Helt	
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	30 %	33,5%	Helt	
Hållbar tillväxt i världsklass	ingen mätning 2009	-	-	
Näringslivets uppfattning om staden (nöjdhet)	70	64	Delvis	

Jobb istället för bidrag

Den samlade social och välfärdspolitiken i Stockholm ska tydligt präglas av arbetslinjen. Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste på alla vis komma bort från bidragsberoendet.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. **Bedömningen baseras framförallt på att antalet bidragstagare minskat trots rådande lågkonjunktur samt att andelen flyktingar som fått arbete under introduktionsperioden ökat.**

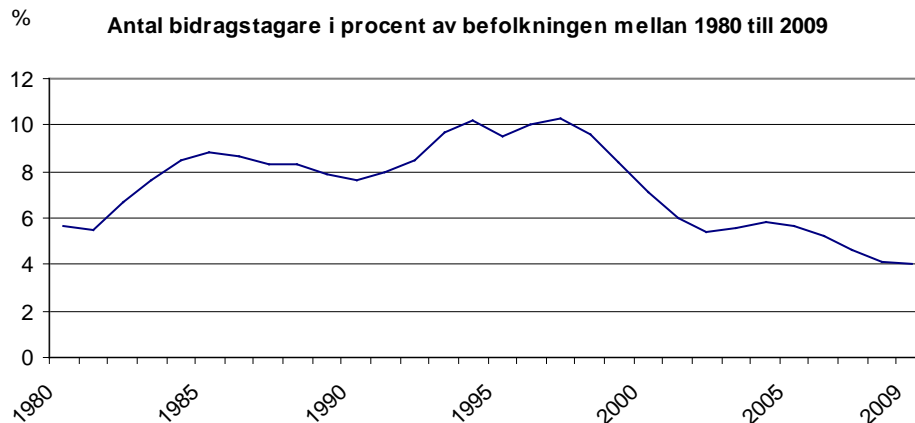
Jobbtorg bidrar till självförsörjande

Jobbtorgen är stadens gemensamma ingång till arbetsmarknadsinsatser. Målgruppen är personer med ekonomiskt bistånd samt arbetsföra flyktingar. Stadsdelsnämnderna har remitterat samtliga inom dessa målgrupper till jobbtorgen som fått en individuell handlingsplan inom fem dagar. Under året har cirka 11 300 personer varit inskrivna på Jobbtorg Stockholm, av dessa har cirka 4 300 fått arbete, påbörjat studier eller blivit självförsörjande på annat sätt. Tre månader efter att dessa personer avslutats var 76,3 procent fortfarande självförsörjande. Antalet inskrivna på jobbtorgen har ökat med 1 500 personer jämfört med 2008.

Antalet biståndstagare minskar jämfört med 2008

År 2009 var antalet biståndstagare 4,0 procent i förhållande till befolkningen¹ vilket är en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med 2008. Detta är den lägsta nivån sedan nuvarande system för ekonomiskt bistånd började mätas i början på 1980 talet och är utifrån rådande lågkonjunktur banbrytande. Antalet personer med ekonomiskt bistånd har minskat med 74 och var under hela 2009 totalt 33 195. Kostnaden för ekonomiskt bistånd, inklusive bistånd till hemlösa, var cirka 865 mnkr under året. Detta är en ökning med 79,7 mnkr jämfört med 2008 trots att antalet personer med ekonomiskt bistånd har minskat. Förklaringen till detta är dels att medelbidraget ökat under året samt att de personer som har ekonomiskt bistånd har det i genomsnitt längre tid. I jämförelse med 2000 har kostnaderna minskat med ungefär 231 mnkr.

¹ Beräknas utifrån antal personer som under de senast 12-månadersperioden fick ekonomiskt bistånd i förhållande till prognostiserad befolkning den 31 december 2009.

Arbete inom introduktionsperioden

Under året har cirka 1 500 flyktingar fått uppehållstillstånd och bosatt sig i Stockholms stad. Det är lika många som under 2008. Målet om att andelen nyanlända flyktingar som har arbete inom introduktionsperioden ska öka till 50 procent har uppnåtts. Utfallet är 54 procent. Jobbtorgen har arbetat aktivt med denna grupp varför andelen har ökat successivt under hela året.

Satsning mot utanförskap

Järvalyftet är en långsiktig satsning på de stadsdelar som gränsar till Järvafältet och syftar till att häva utanförskapet och underlätta integrationen. Under året har bland annat förstudier inletts för ett par av centrumförnyelseprojekten, möten har hållits med företagarföreningar kring deras behov, en projektledare har rekryterats för framtagande av en skolstrategi.

Utvecklingen i Söderort tar sin utgångspunkt i den övergripande Vision Stockholm 2030. Söderortsvisionens syfte är att utveckla söderort i dialog med medborgarna. Under hösten 2009 genomfördes över 50 dialogmöten i de olika stadsdelsnämndsområdena. Över 1 000 personer har svarat på den enkät som gjordes under dialogperioden. Arbetet med att ta fram ett nytt program utifrån genomförda dialoger för Söderort har fullföljts enligt plan.

Pris för integration

Stockholms stad delar varje år ut Nelson Mandelapriset för insatser inom föreningslivet, näringslivet eller kulturlivet, vilka leder till att Stockholm blir en mer öppen och integrerad stad. Årets pristagare var André Singh och Stavros Louca för att de ingjuter självförtroende i ungdomar med utländsk bakgrund.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel aspiranter som har avslutats exklusive återremitterade, tolv månader efter inskrivning på Jobbtorg Stockholm	80 %	55 %	Ej	
Andel aspiranter som har avslutats exklusive återremitterade, tre månader efter inskrivning på Jobbtorg	40 %	31 %	Ej	
Andel aspiranter som är självförsörjande tre månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm	mäts första gången 2009	76,3%	-	
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen ²	3,5 %	2,4 %	Helt	
Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna bidragstagare	62 %	62,9 %	Delvis	
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	1 400 st	1 110 st	Ej	
Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	6,0 %	5,0 %	Helt	
Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	50 %	54 %	Helt	

² Beräknas utifrån ett månatligt snitt för tolv månader för biståndstagare samt antal personer i befolkningen. Tolv månaders genomsnitt används för att jämma ut säsongförändringar.

En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Staden arbetar med de globala miljöutmaningarna ur ett lokalt perspektiv. Under året har klimatfrågan stått i fortsatt fokus. Staden har målmedvetet arbetat för att minska verksamheternas klimatpåverkan, men också med att påverka såväl invånare som företag att minska sin miljöbelastning.

Verksamhetsområdesmålet har uppnåtts under året. Kommunfullmäktige prioriterar klimatarbetet. Indikatorer som sorterar under miljöprogrammets inriktningsmål ”Miljöeffektiva transporter” samt ”Hållbar energianvändning” tillmäts därför särskild vikt vid den totala bedömningen av måluppfyllelsen. Staden redovisar minskade utsläpp av växthusgaser per invånare och minskade växthusgasutsläpp från fossil energianvändning, exklusive trafik per invånare. Andelen miljöbilar ökar liksom andelen trafikanter som åker kollektivt, cyklar eller går.

Europas miljöhuvudstad

Stockholm har som första stad av EU-kommissionen blivit utnämnd till Europas Miljöhuvudstad 2010. Priset delas ut till den stad som visar vägen till ett miljövänligt stadsliv och som kan visa konsekventa resultat när det gäller uppfyllda miljönormer, ett ständigt engagemang när det gäller ambitiösa åtgärder, fortsatta miljöförbättringar och en hållbar utveckling.

Priset är en logisk följd av flera års målmedvetet och ambitiöst arbete med miljön i fokus. Miljöarbetet förstärktes ytterligare under 2009, då miljöprogrammet integrerades på nämndnivå i stadens ledningssystem. Integreringen har medfört att miljöaspekterna beaktas i budget, planering, rapportering och uppföljning.

Miljöprogrammet styr miljöarbetet

Stadens miljöprogram är det sjätte i ordningen och inbegriper hela kommunkoncernen, alla nämnder och bolagsstyrelser. Programmet har tydliga, tidssatta mål och tydlig ansvarsfördelning för uppföljningen. Genom integreringen i ILS följer kommunstyrelsen upp arbetet kontinuerligt i den ordinarie budgetprocessen. Staden har inte tidigare haft en lika tydlig och stark miljöstyrning som idag.

Miljöprogrammet inriktar sig på transporter, giftfria varor och byggnader, energianvändning, mark och vatten, avfallshantering och inomhusmiljö. Det mest prioriterade området är klimatarbetet, ett område som engagerar många och där staden fokuserar stora resurser. I en särskild bilaga till årsredovisningen 2009 redovisas en avstämning av miljöprogrammets samtliga delmål.

Klimatet i fokus

Stockholms stads målsättning är att utsläppen av växthusgaser per stockholmare ska begränsas till 3,0 ton koldioxidekvivalenter 2015. Utfallet för 2009 var 3,4 ton per stockholmare. Resultatet är den bästa värde-mätaren för att staden bedriver ett framgångsrikt och prisbelönt arbete för att minska utsläppen av klimatgaser. Staden bedriver ett systematiskt arbete för att minska miljöbelastningen från egna och upphandlade transporter, verkar för att utsläppen från trafiken ska minska bland annat genom att stödja att andelen som går, cyklar eller åker kollektivt ökar.

El- och energianvändningen är föremål för fortgående effektiviseringar. Under 2009 har nämnderna lyckats minska sin elförbrukning med nära 20 gigawattimmar. Vid alla om-, till- eller nybyggnationer strävar staden alltid efter energioptimala lösningar. Staden strävar efter att alla nämnder och bolag köper in miljömärkt el. I dag är andelen som har miljömärkt el cirka tre fjärdedelar av stadens verksamheter. Staden står i begrepp att genomföra en ny upphandling av el. Förutsättningarna att samtliga verksamheter kommer att använda miljömärkt el bedöms därför som mycket goda.

Stockholm- miljöbilstaden

Inte i någon annan svensk kommun säljs det fler miljöbilar än i Stockholm. I hela länet utgjordes 39 procent av nybilsförsäljningen under året av miljöbilar. Staden har ända sedan mitten på 1990-talet bedrivit en offensiv och medveten satsning på miljöbilar. Vid slutet av 2010 ska samtliga bilar i Stockholm stads verksamheter vara miljöbilar, delmålet för 2009 överträffades genom nämndernas rapporterade miljöbilsandel om 91 procent.

De senaste åren har etanolbilarnas entré följts av biogasfordonen. Biogasen har krävt och kräver fortsatt en utbyggnad av ny infrastruktur. Staden är tillsammans med privata aktörer djupt engagerade i biogasens utveckling. I stadens egna verksamheter sorterar till exempel 22 procent ut matavfall för biologisk rening. Till utgången av 2010 ska andelen uppgå till 35 procent. Trafik- och renhållningsnämnden samt Stockholm Vatten AB har nyckelroller i denna utveckling. Vid sidan av etanolen och biogasen förbereds nu även för att möjliggöra en ökad andel av elbilar i Stockholms fordonsflotta.

Grönt bevaras eller kompenseras

Stockholm växer och bostadsbyggandet är omfattande. Staden har dock en strategi för att bevara särskilt värdefulla mark- och vattenområden. Bland annat eftersträvar staden att förlägga nybyggnation på redan exploaterad mark och att bygga i goda kollektivtrafiklägen. Staden arbetar även med grönmarkskompensation när och om ett värdefullt grönområde naggas i kanten. Under året var dock andelen

som byggdes på redan exploaterad mark högre än på många år och 99 procent av all nybyggnation finns i goda kollektivtrafiklägen.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	20 %	22 %	Helt	
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck	50 %	30 %	Helt	
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper	100 %	100%	Helt	
Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter	100 %	94 %	Helt	Samtliga nämnder arbetar systematiskt och effektivt med delmålet som omfattar bland annat omställning av bilflottan, utsläppen och främjande av kollektivtrafik, cykling och gående.
Andel farligt avfall inkl. batterier och elavfall i soppåsen och grovavfall	Ingen mätning 2009	-	-	
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon	85 %	51 %	Ej	Utfallet för <u>hela kommunkoncernen</u> , så som redovisat i bilagan, är 81 %. Det vill säga delvis måluppfyllelse. I denna tabell redovisas endast nämnderna
Andel förskolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	90 %	86 %	Delvis	
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	Öka	11 %	Helt	Utfallet 2008 var 10 %

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	90 %	91 %	Helt	
Andel sjöar med minskad eller bibehållen total fosforhalt	70 %	83 %	Helt	
Andel skolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	90 %	81 %	Delvis	
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	Helt	
Andel äldreboenden i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	80 %	85 %	Helt	
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för kvävedioxid (NO ₂) överskrider 60 µg/m ³	Max 7 dygn/år	77 dygn	Ej	
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för partiklar (PM 10) överskrider 50 µg/m ³	Max 35 dygn/år	65 dygn	Ej	
Antal tankställen med förnyelsebara bränslen	70 st	59 st	Delvis	
Elförbrukning	Minska	353 Gwh	Helt	373 Gwh 2008
Energianvändning för värme och varmvatten i stadens byggnader och anläggningar	Minska	161 kwh/m ²	Ej	År 2008, som utgör basår, var ett ovanligt varmt år. Jämför med basåret var särskilt janmars kalla månader under 2009
Utsläppen av växthusgaser i Stockholm ska minska	Minska	3,4 ton	Helt	

Bostadsbyggnadstakten ska vara hög

En växande stad ställer ökade krav på fler bostäder. Under mandatperioden planerar staden för 15 000 nya bostäder, varav en betydande del kommer att vara hyresrätter. En viktig åtgärd för att öka bostadsbyggandet är att påskynda arbetet med att ta fram detaljplaner. Tiden från start-PM till antagen detaljplan ska på sikt halveras jämfört med 2006.

Verksamhetsmålet har uppnåtts under året. Bedömningen baseras på att bostadsbyggandet håller en hög takt och att planberedskapen är fortsatt hög. Under mandatperioden har det hittills färdigställts fler än 15 000 bostäder i nyproduktion varav 40 procent är hyresrätter. Ett flertal insatser har gjorts under året för att säkerställa en långsiktig bostadsförsörjning i staden.

Fler än 15 000 färdigställda bostäder hittills under mandatperioden

Hittills under mandatperioden, från oktober 2006 till och med december 2009, har cirka 15 500 nya bostäder färdigställts, varav cirka 6 300 hyresrätter. Under samma period har staden markanvisat 11 400 nya bostäder. Under 2009 markanvisades över 4 000 bostäder, vilket är 28 procent fler jämfört med 2008. Den vikande konjunkturen har dock medfört att antalet påbörjade bostäder i nyproduktion minskat i hela landet med cirka 30 procent. I Stockholms stad var nedgången i bostadsbyggandet något mindre. Under året påbörjades cirka 2 700 nya bostäder, vilket var en minskning med cirka 20 procent jämfört med föregående år.

Under våren beslutade kommunfullmäktige om "Stimulans för Stockholm" en rad stimulansåtgärder för att motverka lågkonjunkturen och långsiktigt stärka stadens ekonomiska utveckling och arbetsmarknad. "Stimulans för Stockholm" innebär att stadens omfattande investeringsprogram fullföljs och den planerade nivån för 2010 och 2011 ska upprätthållas och förstärkas. Nyproduktion av bostäder ska tidigareläggas och omfattande upprustningsprogram i bostäder samt vård- och omsorgsboenden ska genomföras. Åtgärder har vidtagits för att snabba på processerna för den pågående nyproduktionen av bostäder i de kommunala bostadsbolagen, och för att stimulera bostadsbyggande i privat regi har staden öppnat upp för lägre krav på medfinansiering av kommunala angelägenheter. Tomträttsavgälden vid nyupplåtelse har sänkts i enlighet med beslut i kommunfullmäktige i januari 2009 och staden ska i nära samverkan med byggherrar säkerställa att arbetet med detaljplaner fokuserar på projekt som kan realiseras i närtid.

Stockholm bygger för framtiden

En långsiktig bostadsförsörjning ska säkerställas trots konjunktursvängningar. Staden har en mycket god planberedskap. Stadsbyggnadsnämnden har sedan 2007 antagit eller godkänt detaljplaner innehållande cirka 14 700 bostäder och start-PM

har godkänts för över 21 000 nya bostäder. Arbetet med att korta plantiderna fortgår och under hösten antog stadsbyggnadsnämnden ett åtgärdsprogram som en nystart för att ytterligare stärka insatserna för att effektivisera planprocessen.

Den 26 november godkändes den nya översiktplanen för Stockholms stad i stadsbyggnadsnämnden och överlämnades till kommunfullmäktige för beslut under 2010. I planen föreslås utifrån Vision Stockholm 2030 stadsbyggnadsstrategier för en hållbar tillväxt. Översiktplanen ska ge vägledning för framtidens bostadsbyggnande i Stockholm och har vuxit fram bland annat genom en rad dialogaktiviteter. Till exempel anordnades en särskild ungdomsdag – Stockholm Speaks – med syfte att särskilt lyssna på ungdomars syn på framtidens Stockholm.

Hela Stockholm ska vara attraktivt

Ett varierat utbud av bostäder gör Stockholm till en attraktiv stad att leva och bo i. Av de markanvisningar som gjordes 2009 utgjorde 51 procent bostadsrätt/äganderätt och 49 procent hyresrätt. Utbyggnaden sker i såväl nya stadsutvecklingsområden som genom förtätningar i närförort och i ytterstaden. I stadsutvecklingsområdena Lindhagen-Nordvästra Kungsholmen, Hjorthagen/Värtan, Norra station och Norra Djurgårdsstaden pågår och planeras en omfattande nyproduktion. Flera olika projekt växer också fram i anslutning till Stockholms vatten, som exempelvis området kring Bällstaviken och Ulvsundasjön samt vid Liljeholmskajen.

Under våren beslutade kommunfullmäktige att fastställa Vision Järva 2030. Järvalyftet är en långsiktig investering för att förbättra levnadsvillkoren i stadsdelarna kring Järvaområdet. Målsättningen är att genom medverkan från boende och samverkan med andra parter skapa en positiv social och ekonomisk utveckling. Under året har bland annat ett detaljplanearbete startat för nya Rinkebystråket för att förstärka dess karaktär och funktion som huvudstråk genom stadsdelen. Nya byggnader planeras och gatu- och torgmiljön får en ny gestaltning.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Antal färdigställda bostäder inkl. ombyggnader	3 750 st	5 539 st	Helt	
Antal färdigställda bostäder (varav i city)	250 st	127 st	Ej	
Antal markanvisade lägenheter	2 500 st	4 111 st	Helt	

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Antal påbörjade bostäder, exkl. ombyggnader	3 750st	2 673 st	Ej	
Antal påbörjade bostäder, exkl. ombyggnader (varav i city)	250 st	0 st	Ej	
Genomsnittlig tid från start-PM till beslutad detaljplan, enkelt planförfarande ³	8 månader	13 månader	Ej	
Genomsnittlig tid från start-PM till beslutad detaljplan, normalt planförfarande ⁴	15 månader	24 månader	Ej	
Genomsnittlig tid från planbeställning till beslutad detaljplan, enkelt planförfarande	Mäts för första gången 2009	27 månader	-	
Genomsnittlig tid från planbeställning till beslutad detaljplan, normalt planförfarande	Mäts för första gången 2009	32 månader	-	

Framkomligheten i regionen ska öka

Staden ska vara drivande i processen för att öka framkomligheten i regionen och i samarbete med andra aktörer verka för en utbyggd väg- och kollektivtrafik i regionen. Stockholm ska vara en sammanhållen och levande stad. Arbetet med att koppla samman ytterstadens stadsdelar med varandra och omgivande kommuner ska intensifieras. Satsningar på nya tvärförbindelser med spårväg kombinerar en förbättrad framkomlighet och regional integration med miljöhänsyn. Genom Förbifart Stockholm kommer framkomligheten på sikt att öka.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på den planering och mängd av åtgärder som genomförts under året och pågår i staden för att långsiktigt öka framkomligheten.

³ Stadsbyggnadsnämnden har reviderat mätmetoden och förbättrat uppföljningen varför jämförelser med utfall som presenterats för tidigare år inte är möjligt.

⁴ Se fotnot 3

Ökad framkomlighet genom nya spår och vägar

Staden fortsätter att arbeta aktivt för en ökad framkomlighet genom planering av en rad stora infrastrukturprojekt för att bland annat komplettera ringleden runt Stockholm. På sikt ger Norra Länken, E18 och Förbifart Stockholm kraftigt förstärkt kapacitet i regionens vägnät. Därutöver pågår planering för och genomförande av Citybanan, Slussen, Tvärspårväg City och tvärbanans förlängning. Där staden inte själv är huvudman sker planering i nära samarbete med bland annat Vägverket, Banverket och SL. Under hösten påbörjades bygget av Spårväg City, etapp ett, vilket innebär en upprustning av den befintliga Djurgårdslinjen och förlängning av spåren från Norrmalmstorg till Sergels Torg. Denna etapp beräknas vara klar i augusti 2010. Spårväg City kommer när den är färdigbyggd att utgöra en förbindelse mellan Norra Djurgårdsstaden och Västra Kungsholmen.

Att flera stora projekt pågår samtidigt i staden kan under tiden för genomförandet försämra framkomligheten. Staden har arbetat intensivt för att minimera störningar i trafiken bland annat genom informationsinsatser, kapacitetsanalyser i samband med trafikomläggningar och granskning av trafikplaner, det vill säga planer över trafikföringen i ett vägarbetsområde.

Arbetet med att öka framkomligheten har också bedrivits genom olika trimningsåtgärder, det vill säga mindre åtgärder inom befintligt vägområde. Under året har till exempel signalförbättringar och ombyggnad av trafiksignaler genomförts och ett system för prioritering av bussar, Pribuss, införts längs några stombusslinjer.

Förnyelse och underhåll av befintlig infrastruktur

Stora insatser har gjorts för förnyelse och renovering av stadens befintliga infrastrukturnät för att säkerställa funktionalitet och framkomlighet. Arbetet med renovering/ombyggnad av Slussen och Nord/Sydaxeln har drivits vidare under året. För Nord/Sydaxeln har etapp Centralbron/Tegelbacken färdigställts. Under året har renoveringen av Norrbro, som pågått under två år, avslutats och bron återinvigdes igen den 25 januari 2010.

Fler parkeringsplatser och förbättrad parkeringsövervakning

Under året har cirka femtio nya parkeringsplatser tillkommit. Parkeringsövervakningen har prioriterat arbetet med trafikfarliga och hindrande fordonsuppställningar, bland annat genom upplysning till trafikanterna och förbättrad övervakning längs stombusslinjer. Uppföljningen av nyckeltalet andelen rätt parkerade fordon, i september/oktober, visade att 61,5 procent parkerade rätt i innerstaden, vilket är en förbättring med drygt 3 procentenheter jämfört med samma period föregående år.

Raka vägen

En cykelreseplanerare på stadens hemsida har lanserats under året för att underlätta för trafikanter att hitta bra cykelvägar. Satsningen på stadens cykelväg nät har fortsatt både genom underhåll av stadens befintliga nät och genom att nya cykelvägar och cykelöverfarter har tillkommit. Under året har cirka 500 nya cykelparkeringsplatser anlagts och fyra nya offentliga cykelpumpar har tagits i bruk.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i innerstaden	20 km/h	19 km/h	Delvis	Utfall oförändrat i jämförelse med föregående år.
Genomsnittlig hastighet för stombusstrafiken i ytterstaden	32 km/h	31 km/h	Delvis	Utfall oförändrat i jämförelse med föregående år.
Nettotillskott av parkeringsplatser (st)	Öka	50	Helt	
Procentuell förlängning av restiden, Essingeleden	Oförändrad			Ingen uppgift – problem med mätutrustningen vid senaste mätning.
Procentuell förlängning av restiden, innerstadsgator	Oförändrad			Ingen uppgift
Procentuell förlängning av restiden, inre infarter	Oförändrad			Ingen uppgift
Procentuell förlängning av restiden, Södra Länken	Oförändrad			Ingen uppgift
Procentuell förlängning av restiden, tvärleder	Oförändrad			Ingen uppgift
Procentuell förlängning av restiden, yttre infarter	Oförändrad			Ingen uppgift
Totala variationen i restid (min)	Tas fram 2009			Ingen uppgift

Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv. Kultur- och idrottslivet är viktiga faktorer för stadens attraktivitet. Stockholmarnas goda förutsättningar att kombinera ett aktivt storstadsliv med ett levande idrotts-, motions-, och friluftsliv är en viktig källa till folkhälsan. Möjligheterna till idrott ska vara många och varierade. Stadens kulturverksamheter bidrar till ett fritt och öppet kulturliv med hög kvalitet, mångfald i kulturella uttryck, bredd i antalet aktörer och som är tillgängligt för alla. Barn och ungdomar ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Stadens arkiv ska vara tillgängligt för dagens stockholmare och framtida generationer.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras bland annat på att staden erbjuder möjlighet till att ta del av ett varierat kulturutbud av hög kvalitet. Staden har även ett stort utbud av idrotts- och motionsaktiviteter som riktas till alla stadens invånare men framförallt till unga, personer med funktionsnedsättning och äldre. Tillgängligheten till stadens kultur- och idrottsanläggningar förbättras kontinuerligt så att alla kan ta del av utbudet.

Barn och ungdomar i fokus

Barn och ungdomars möjlighet till kulturupplevelser har varit prioriterade. Kulturskolans metoder och arbetssätt har vidareutvecklats inom exempelvis gruppundervisning, samarbete och e-learning för att nå än fler elever. Den utåtriktade verksamheten har inneburit ett stort antal föreställningar, konserter och vernissage. Kulturskolan har genomfört närmare 1 000 arrangemang för en publik på cirka 96 000 personer.

Liljevalchs "Ung vårsalong" och serieteckningstävlingen som arrangerades i samband med Jan Häftströms utställning Mörkrets hjärta har varit effektiva metoder för att nå en ung konstintresserad publik. Den riktigt unga publiken har nåtts framgångsrikt under utställningen IKEA på Liljevalchs genom pedagogisk verksamhet för åldersgruppen 3-13 år.

Barn och ungas rätt till böcker på det egna modersmålet uppmärksammas särskilt genom att det statliga inköpsstödet för barn- och ungdomslitteratur avsätts till att bygga upp basbestånd på biblioteken på de största av våra "icke-svenska" språk.

Satsning på läsande

Biblioteken ska finnas där människor rör sig. Under året öppnade de första Tunnelbanebiblioteken i Högdalen och vid Stureplan. Biblioteket vid Stureplan är det första i sitt slag och vänder sig både till stockholmaren på språng och till den som vill söka en stunds avkoppling mitt i vimlet. Fokus ligger på läsinspiration och litteratur. Byggprojekt för nytt T-banebibliotek i Bredäng har pågått under hösten.

Antalet öppethållandetimmar i biblioteken på söndagar har ökat och antalet besökare på söndagar har ökat med cirka 14 procent till 217 000. Nya verksamhetsformer med ökad delaktighet som språkcaféer och litteraturcirkel lockar nya besökare. Till exempel har ett språkcafé för flyktingmammor med barn startats i Spånga. Biblioteket på nätet har förbättrats när det gäller information och tillgänglighet och når 40 procent fler unika besökare.

Stort, varierat utbud med hög kvalitet

En mängd utställningar och program har erbjudits stockholmarna. Besökssiffrorna har varit särskilt goda på Liljevalchs konsthalls utställningar och på Stadsmuseets utställningar och vandringar. Festivalverksamheterna har, trots vädret och trots att lågkonjunkturen märkts av i färre sponsorsamarbeten än tidigare, varit framgångsrika både publikt och medialt och nationaldagsfirandet har höjt nivån med ytterligare samarbetspartners. Stockholms stadsteater är för närvarande Skandinavien mest framgångsrika dramatiska teater. Beläggningen under året var, om Parkteaterns föreställningar exkluderas, exceptionellt höga 92,5 procent. Biljettintäkterna var bästa året i teaterns historia och när det gäller antalet besökare så var det näst högsta antalet någonsin.

Den 1 januari 2010 blev Stockholm Europas första miljöhuvudstad. Detta uppmärksammades på flera sätt under nyårsaftonen. Globen belystes med grönt ljus och på Skansen ingick staden i det traditionella nyårsfirandet. Finansborgarrådet Sten Nordin talade på Skansen och stockholmarna kunde lämna gröna nyårslöften via sms eller webbplatsen stockholm.se. SVT, som sände direkt från nyårsfirandet uppmärksammade de gröna nyårslöftena genom intervjuer med personer ur publiken. Även TV 4 och Radio Stockholm uppmärksammade nyårslöftena.

Tillgänglighet och mångkulturellt arbete

För att öka tillgängligheten till lokaler, i databaser och på webben samt genom bemötandet har ett flertal insatser genomförts. Bland annat har tillgängligheten i Stadsbiblioteket ökats genom förbättrade entréer och dörrar. I Kulturhuset har hiss till Ekotekets scen installerats och inom Kultur för de unga har ett särskilt utbud för barn med funktionsnedsättning presenterats. Till Stadsmuseets Torget - ett lekrum för barn har ett flertal personer med mångkulturell bakgrund engagerats som torgetvärdar och pedagoger som har tillfört sina olika kulturers berättelser och sagor. Kultur Direkt, en organisation för marknadsföring och biljettförmedling för det fria kulturlivet, har startat med hemsida och biljettkontor i Kulturhuset. Stadsarkivets arbete med att öka tillgängligheten till arkivinformatonen genom en blandning av personlig service, ökad digitalisering och ett pedagogiskt förhållningssätt har haft högsta prioritet. Under året har antalet stockholmare som fått

efterfrågad information av stadsarkivet ökat till cirka 240 000, en ökning med nästan 30 procent jämfört med 2008.

Världsarvet Skogskyrkogården

Skogskyrkogården finns med på UNESCO:s världsarvslista. Cirka 11 000 personer har besökt Visitors Center på Skogskyrkogården och drygt 4 000 personer har betalat för en guidad visning av världsarvet. Arbetet med att tillgängliggöra världsarvet har fortsatt under året. Hemsidan, www.skogskyrkogarden.se, som har haft 46 000 besökare kan numera erbjuda nedladdningsbara guider/kartor på sju språk.

Lokalt kulturutbud

Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet ökar. Stadsdelsnämnderna har erbjudit barn, ungdomar, vuxna och äldre kulturupplevelser samt anordnat lokala kulturarrangemang i samverkan med föreningslivet och näringslivet. Bland annat har konserter, teater- och dansföreställningar samt museibesök erbjudits.

Stockholms Kulturfestival

Kulturfestivalen genomfördes för fjärde året och rönste stor uppskattning av de cirka 300 000 besökarna. Nytt för året var en "kulturmarknad" vid Sergels torg som blev ett lyckat försök som kommer att upprepas. Speciellt stor uppskattning visades också för temasatsningen Finland.

Stadens idrottsanläggningar

Utbyggnad och utveckling av anläggningar för idrottsverksamhet såväl inomhus som utomhus, liksom för friluftslivet, fortsätter. Ytterligare konstgräsplaner har anlagts, ridanläggningarna rustats och moderniserats, nya motionsspår har tillkommit liksom fler båtplatser. Tillgänglighetsaspekterna tas tillvara i alla dessa sammanhang.

Satsning på barns och ungas idrottande och jämställt idrottande

Barn och ungdomar är idrottsnämndens viktigaste målgrupp som nås direkt, via skolan eller i föreningslivet. Uppsökande aktiviteter gentemot barn och ungdomar har på flera sätt utvecklats, exempelvis genom att medverka på Ung08, samarbeta med skolor och skolsköterskor och inom ramen för Järvalyftet. Positivt är att antalet sålda ungdomskort har ökat från 806 kort 2008 till 1 941 kort 2009, det vill säga en ökning med drygt 140 procent. En av flera troliga förklaringar till detta är att förvaltningen inte längre tillämpar några begränsningar i de tider som ungdomar har möjlighet att träna vid sim- och idrottshallarna.

Samarbetet inom MåBra-Girls Only med Järvalyftet och involverade skolor i Järvaområdet har utvecklats under året. Ett flertal föreningar har medverkat i simhallarnas lovutbud och medverkat med prova-på aktiviteter på Ung08-festivalen.

Idrott och motion för alla

Alla ska kunna ta del av det stora utbud idrottsnämnden erbjuder. Därför fortsätter arbetet med att göra stadens idrottsanläggningar tillgängliga för alla besökare. Den största satsningen som gjorts under året är tillgänglighetsanpassningen av det gamla stenstallet vid Enskede ridanläggning.

En viktig målgrupp är inaktiva stockholmare. Kurser och gruppträning särskilt riktade till nybörjare har genomfört. Med ett utökat utbud inom gruppträningen har också antalet besökare ökat. Inom ramen för idrottsnämndens särskilda kursutbud; MåBra Girls Only, MåBra Kom i form, MåBra vikt och MåBra senior, har inaktiva fått ett extra stöd att komma igång med sin träning. Totalt har 272 personer deltagit i dessa kurser under året, varav 202 är ungdomar.

Vuxna personer med funktionsnedsättning har, utöver de aktiviteter som Farsta och Skärholmens sim- och idrottshall erbjuder sedan tidigare, nu också möjlighet att regelbundet spinncykla på Forsgrénska badet.

Under senare år har äldre kommit att bli en allt viktigare målgrupp för idrottsnämndens insatser. Stockholms samtliga 60-70 åringar har fått särskild information hemskickad inför höstterminen om vikten av att träna även som äldre och om simhallarnas tillgänglighet och utbud. Sim- och idrottshallarna Farsta och Åkershov har anordnat särskilda friskvårdsdagar för äldre och Västertorps sim- och idrottshall har genomfört en MåBra-föreläsning riktad till äldre.

Satsning på stockholmarnas simkunnighet

Simsatsningen "Simma säkert" har under 2009 inneburit att skolsimmet utökats till 15 tillfällen i samtliga anläggningar och samtliga kurser har haft en extra simlärare från den lokala föreningen. Totalt har 4 897 skolelever genomgått skolsimmet. Den allmänna simskolan har haft drygt 20 500 simskoleelever under året. Utbildning för simlärarna har fortsatt och sammanlagt har 150 personer utbildats i självskydd via Svenska Livräddningssällskapet (SLS).

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar endast vid delvis/ej uppfyllt eller ingen mätning har gjorts
Antal besök i sim- och idrottshallar (avgiftsfinansierad verksamhet)	3 301 000	3 230 000	Delvis	
Antal besök vid stadens bibliotek	5 800 000	5 802 463	Helt	
Antal besök vid stadens kulturinstitutioner (Liljevalchs, Stadsmuseet, med Medeltidsmuseet, Kulturhuset och biblioteken inkl Kulturhusets bibliotek)	6 800 000	6 771 766	Delvis	
Antal elever som går i kulturskolans verksamhet på sin fritid	15 100	15 221	Helt	
Antal öppethållandetimmar vid stadens bibliotek	68 600 tim	65 491 tim	Delvis	
Antal öppethållandetimmar vid stadens kulturinstitutioner (Liljevalchs, Stadsmuseet, med Medeltidsmuseet, Kulturhuset och biblioteken inkl. Kulturhusets bibliotek)	69 400 tim	71 256 tim	Helt	
Antalet föreningsdrivna anläggningar	11 st	30 st	Helt	
Antalet stockholmare som får efterfrågad information skyndsamt och korrekt (stadsarkivet)	176 000 st	240 000 st	Helt	
Nyttjandegrad av stadens idrottsanläggningar (ej fullstora hallar)	61 %	51,3 %	Delvis	Specialdistriktsidrottsförbundens nyttjande av matchblock under helger har inte utnyttjats fullt ut. Matchblocken kommer att minskas vilket ger utrymme för övriga att använda hallarna.

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar endast vid delvis/ej uppfyllt eller ingen mätning har gjorts
Nyttjandegrad av stadens idrottsanläggningar (fullstora hallar)	83 %	76 %	Delvis	Specialdistriktsidrottsförbundens nyttjande av matchblock under helger har inte skett fullt ut. Matchblocken kommer att minska vilket ger utrymme för övriga att använda hallarna.
Stockholmarnas upplevelse av Stockholms idrottsliv	78 %	78 %	Helt	
Stockholmarnas upplevelse av Stockholms kulturliv	89 %	89 %	Helt	

Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Det ska vara tryggt och säkert i det offentliga rummet. Belysningsprogram och klottersanering och städning av det gemensamma rummet är viktiga åtgärder för att skapa ett tryggare Stockholm.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Staden har en mycket hög ambition och bedömningen baseras på att det planeras och genomförs omfattande insatser inom stadens verksamheter för ett rent, vackert och tryggt Stockholm. Medborgarnas upplevelse av Stockholm som en ren, vacker och trygg stad har ökat jämfört med föregående års undersökning.

Stockholmarna gillar Stockholm

En medborgarundersökning som genomfördes under året visar att hela 85 procent anser att Stockholm erbjuder en stadsmiljö som är fin att bo och leva i. Cirka 60 procent upplever att Stockholm är en ren och välstädd stad. Ambitionshöjningen för ett renare Stockholm kommer att fullföljas. Stadens 24 timmarsgaranti omfattar både klottersanering, städning och tömning av papperskorgar. Garantin innebär att en beställning av sanering görs automatiskt när klotter eller fulla papperskorgar anmälts. Satsningen på att byta ut, komplettera och utöka utbudet av papperskorgar fortsätter och under året har 500 papperskorgar placerats ut längs huvudstråken på Norrmalm, Kungsholmen, Östermalm, i Vasastan samt Kungsträdgården och Berzeli Park. För att stärka insatserna för en renare och vackrare stadsmiljö i ytterstaden planeras, med stöd av Järvalyftet och Söderortsvisionen och i dialog med bostadsföretag, en satsning för en renare och trivsammare ytterstad. För att rikta insatserna och göra rätt prioriteringar så har ett antal faktiska skräpmätningar ge-

nomförts i samarbete med Statistiska Centralbyrån på cirka 600 platser runt om i staden.

En stadsträdgårdsmästare leder utvecklingen av stadens offentliga rum. Ett stort antal nämnder har ansvar och påverkan på stadsmiljöns utformning varför stadsträdgårdsmästarens arbete inriktas på att finna gemensamma lösningar och förhållningssätt när det gäller policyfrågor inom park- och stadsmiljöområdet. Bland annat finns ett enhetligt blomsterprogram nu utformat för hela Stockholm där varje år har en egen blomfärg.

Förebyggande arbete för en trygg och säker stad

Inom staden pågår omfattande insatser för ökad trygghet. Det brottsbekämpande och brottsförebyggande arbetet är av stor vikt. Som ett led i detta arbete har stadens brottsförebyggande program reviderats. Under året har beslut också tagits i kommunfullmäktige om ett nytt säkerhetsprogram för Stockholms stad för åren 2009 till 2012. Säkerhetsarbetet ska bedrivas aktivt och förebyggande så att olyckor och oönskade händelser i största möjliga mån förhindras. Målet är att staden ska vara bättre rustad inför såväl vardagliga som extraordinära händelser.

I den medborgarundersökning som genomfördes under året uppgav nästan tre fjärdedelar av de tillfrågade att de ansåg att Stockholm är en trygg stad. Fler är nöjda med belysningen i den stadsdel där de bor jämfört med resultatet från 2008 års undersökning. Samtidigt har den upplevda otryggheten efter mörkrets inbrott ökat något. Därför fortsätter satsningarna på gatubelysningen för att förbättra stadsmiljön. Under året har arbetet med att förbättra belysningen utmed parkvägar fortgått och ett antal motionsspår i Fagersjö, Älvsjö och Årstaskogen har fått ny eller kompletterande belysning. Ett samarbetsprojekt pågår tillsammans med Fortum med syfte att sprida trevnad och trygghet i staden. Under året har belysningsprojektet i Humlegården slutförts och åtgärder har påbörjats kring Mariatorget.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel invånare som känner sig trygga i sitt bostadsområde	58 %	58 %	Helt	
Stockholmarnas nöjdhet avseende sanering av klotter/skadegörelse	50 %	56 %	Helt	

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar endast vid delvis/ej uppfyllt eller ingen mätning har gjorts
Stockholmarnas nöjdhet med belysningen	59 %	64 %	Helt	
Stockholmarnas nöjdhet med renhållningen	54 %	60 %	Helt	
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel park och grönområden	60 %	59 %	Delvis	
Stockholmarnas nöjdhet med snöröjning/sandning	47 %	58 %	Helt	
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende klotter	100 %	95 %	Delvis	
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende papperskorgar	100 %	95 %	Delvis	
Uppfyllnadsgrad 24-timmarsgarantin avseende städning	100 %	80 %	Delvis	Utfallet oförändrat jämfört med 2008
Upplevelsen av Stockholm som tillgänglig stad	86 %	86 %	Helt	

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Inriktningsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras på att tre av de fyra underliggande verksamhetsmålen har uppfyllts under året. De mål som har uppfyllts är ”Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald”, ”Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö” samt ”Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare”. Verksamhetsmålet ”Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen” har uppfyllts delvis. Att målet endast har uppfyllts delvis grundas bland annat på att kommunfullmäktiges mål för antalet omsorgslägenheter, andelen genomförandeplaner inom socialpsykiatri, samt att det finns ej verkställda beslut och domar enligt SoL och LSS.

Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald

Stockholmarna är vana att välja och ställer höga krav på kvalitet och valfrihet. Medborgarnas behov, intressen och möjligheter har stått i förgrunden när mål och ambitioner för stadens verksamheter formulerats i stadens budget. Inriktningen är

att stadens verksamheter, organisation och arbetssätt ska anpassas för att möta stockholmarnas val och förväntningar. Det är de enskilda medborgarna som är bäst lämpade att bestämma vilka vård- och omsorgsgivare de och deras familjer vill ha, vilken omsorgsform som bäst passar deras barn och vilken skola barnen ska gå i. Det är stadens ansvar att skapa och erbjuda en sådan flexibilitet. Arbetet med att vidareutveckla eller initiera nya områden för valfrihet fortsätter.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras på att valfrihet införts inom flera områden under året och att valfriheten också ökat genom fortsatt utveckling av till exempel Jämför service och e-tjänster.

Fortsatt utökad valfrihet

Staden har under året arbetat aktivt för att ytterligare öka valfriheten för medborgarna. Valfrihet erbjuds inom flera verksamheter genom stadens valfrihetssystem, genom upphandling i konkurrens samt genom personalövertagande på marknadsmässiga villkor.

Den 1 juli infördes valfrihet inom området omsorg om personer med funktionsnedsättning. Det innebär att den enskilde efter att ha beviljats insats inom boende, daglig verksamhet eller korttidsboende har möjlighet att välja utförare bland de verksamheter som staden driver själv eller som drivs av privata företag som staden har tecknat avtal med. Den 1 juli infördes också valfrihet inom dagverksamheter för äldre. De äldre som fått beslut om bistånd till boende alternativt dagverksamhet kan därmed välja utförare på motsvarande sätt.

Medborgarna erbjuds sedan tidigare valfrihetssystem inom förskola, skola, äldreomsorg (vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, ledsagning och avlösning), personlig assistans, familjerådgivning för vuxna och sfi. Under året har en uppföljning skett av valfriheten inom vård- och omsorgsboenden. Av resultatet framgick bland annat att valfriheten för den enskilde har ökat och att det är lättare för små och nya företag att etablera sig samt att kostnaderna för vård- och omsorgsboenden inte har ökat. Den sammanfattande slutsatsen av uppföljningen är därför att staden kommit långt i att införa valfrihet inom vård- och omsorgsboenden, kanske till och med längst i landet enligt en inventering gjord av Stockholms Kommuner och Landsting. Detta betyder också att arbetet med att införa valfrihet inom vård- och omsorgsboenden nu kan anses färdigt och att det nu går in i en förvaltande fas. I november erhöll staden utmärkelsen "Sveriges kvalitetskommun 2009", bland annat med motiveringen att staden har en väl fungerande valfrihet

inom äldreomsorgen. Juryn pekade också särskilt på Äldre direkt, och menade att båda är goda exempel på kvalitetsutveckling i kommunal verksamhet.

Av brukarundersökningar som genomförts under året framkom att brukarna inte alltid upplever sig tillräckligt informerade om de valmöjligheter som finns. Staden har därför arbetat aktivt med att informera brukarna om de valmöjligheter som finns när det gäller olika utförare för att den enskilde väl ska känna till alternativen för att kunna göra aktiva och kloka val, vilket är en viktig del för att kunna erbjuda valfrihet och mångfald. Informationen ska vara lättillgänglig och utformas efter respektive målgrupps förutsättningar och behov. Inom staden bedrivs arbete med att bland annat genomföra regelbundna riktade informationsinsatser, utveckla informationsteknik och utveckla möjligheterna att göra jämförelser mellan olika verksamheter. Genom införande av Jämför service på stadens hemsida och Äldre direkt via Kontaktcenter Stockholm har brukarnas möjlighet till information och valmöjligheter ökat.

Under året har förberedelser gjorts inför införandet av valfrihet inom socialpsykiatri den 1 januari 2010. Flera arbetsgrupper har bildats i detta arbete och utbildningar har genomförts med både beställare och utförare kring valfrihetssystemet. Valfriheten omfattar insatserna boendestöd, stödboende, gruppboende samt sysselsättning på arbetsverksamheter för personer med psykisk funktionsnedsättning. Den 1 januari infördes lagen om valfrihetssystem, LOV. Lagen innebär att de kommuner och landsting som vill kan utveckla system där medborgarna får välja mellan olika leverantörer inom äldreomsorg, handikappomsorg och hälsovård. Genom att tillämpa LOV vid upphandling av privata utförare till stadens valfrihetssystem främjas mångfalden av utförare genom att det blir enklare för nya och mindre företag att etablera sig vilket i sin tur ökar utbudet av den enskildes valmöjligheter. En centralupphandling av tio vård- och omsorgsboenden har genomförts under året och planering för en centralupphandling av ytterligare tio vård- och omsorgsboenden pågår. Beslut har fattats om att staden ska använda LOV vid upphandling av hemtjänst samt boende och daglig sysselsättning enligt LSS.

Kontaktcenter Stockholm – service och information

Staden satsar stort på digitala tjänster för att göra det enklare att ta del av stadens service och information. Kontaktcenter Stockholm har utvecklats mycket under året för att förbättra tillgängligheten och servicen för medborgare och företag. Från att i början av året i stort sett endast omfattat tjänsten Äldre direkt för svar om äldrefrågor har Kontaktcenter Stockholm utvecklats till att hantera även förskolefrågor, parkeringstillståndsfrågor, tillstånd för tillfälliga försäljningsplatser och

innefatta kundtjänst för avfallsfrågor samt hantera fakturafrågor om tomträttsavgifter.

Jämför service – gör det enkelt att välja

Genom funktionen Jämför service, på stadens hemsida, har brukarnas möjlighet till information och valmöjlighet ökat. Här kan medborgarna göra jämförelser mellan olika verksamheter, kommunala och privata. Under året vidareutvecklades e-tjänsten Jämför service för att göra det ännu enklare att hitta, jämföra och ta del av enkätundersökningar, kvalitetsredovisningar, och beskrivningar av stadens servicebud. Ett ledord i arbetet har varit att det ska vara enkelt att hitta och jämföra service på stadens hemsida. Ett stort arbete har lagts på att förenkla sökverktyget och presentationen av stadens utförare i Jämför service. Det går nu att visa upp ett stort antal bilder och video från verksamheterna och med en integration med SL:s reseplaneringstjänst blir det också lätt att hitta dit. En fråga som medborgarna prioriterar när de väljer service är att kunna hitta de verksamheter som finns i närheten av bostaden. Därför har möjligheten att söka efter service utifrån en kartbild lagts till och även möjligheten att kunna visa upp den service som ligger närmast en viss gatuadress.

E-tjänster – enklare att vara stockholmare

Staden har under året lanserat en mängd e-tjänster för att förenkla för stockholmarna. Sedan i mitten av maj presenteras stadens e-tjänster samlat på hemsidan under ”Hitta direkt” och det är möjligt att logga in med e-legitimation från startsidan. Under året har e-tjänster utvecklats för att bland annat att söka parkeringstillstånd, planera sin cykelresa, omsorgsdagboken (äldre och deras närstående kan följa beslut och planer inom äldreomsorgen), söka tillstånd för värmepump, registrera livsmedelsverksamhet, ansöka till vuxenutbildning, ansöka om barnomsorg inklusive följa sitt ärende och se köplacering samt en e-tjänst för enskilda och kommunala förskolor som ger dem möjlighet att se sin kö, anordnarwebben.

Personalövertagande

Intresset från medarbetarna att ta över verksamheter har fortsatt. Under året undantogs förskola från möjligheten till personalövertagande då en kartläggning och analys ska genomföras. Alla personalövertaganden sker efter upphandling i konkurrens. Totalt har fem personalövertaganden genomförts, att jämföra med kommunfullmäktiges årsmål om 20. Samtliga personalövertaganden har skett inom stadsdelsnämndssektorn.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Medborgarnas upplevelse av valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns (förskola).	Mäts första gången 2009	80 %	-	
Antal genomförda personalövertaganden	20 st	5 st	Ej	Under året undantogs förskolan från möjlighet till personalövertagande.
Antal omsorgstagare som aktivt valt hemtjänst	Mäts första gången 2009	43 %	-	
Antal omsorgstagare som gjort ett aktivt val av vård- och omsorgsboende	Mäts första gången 2009	43 %	-	
Andel medborgare som vet var information finns för att kunna göra sina val	100 %	47 %	Ej	
Antal kommunala hyresrätter i ytterstaden som friköpts och ombildats till bostadsrätter	-	3 831	Helt	Boende i hyresrätt i ytterstaden har haft möjlighet att ombilda till bostadsrätt.
Medborgarnas upplevelse av valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns (grundskolan)	90 %	90 %	Helt	
Medborgarnas upplevelse av valmöjlighet i de verksamheter där valfrihetssystem finns (äldreomsorg)	90 %	55 %	Ej	

Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö

Stockholms barn och ungdomar ska erbjudas Sveriges bästa förskola och skola. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap, lärande och omsorg står i fokus. Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras framförallt på att betygsresultaten inom både grundskola och gymnasieskola återigen har förbättrats jämfört med tidigare år. Dessutom har andelen förskollärare ökat.

Förskola

Fortsatt utbyggnad

Det genomsnittliga antalet inskrivna barn i förskolan ökade med cirka 2 000 mellan 2008 och 2009 till cirka 45 000 barn. Under perioden 2005 till 2009 har antalet inskrivna barn ökat med mellan fem och sex procent per år. Den kraftiga ökningen har ställt stora krav på en snabb och effektiv utbyggnad. Andelen enskilt driven förskola är cirka 35 procent.

Ny förskoleplan

I mars beslutade kommunfullmäktige om en ny förskoleplan. Förskoleplanen talar om hur staden vill styra förskoleverksamheten på sikt, hur den utvecklas och vilken inriktning staden vill ge förskolan. Förskoleplanen betonar förskolans pedagogiska uppdrag med särskilt fokus på språkutveckling, läsning och matematik. Förskoleplanen understryker förskolans roll som det första steget i det livslånga lärandet. Tillsammans med läroplanen och andra styrdokument för förskolan utgör förskoleplanen en god grund för arbetet med att skapa en förskola i världsklass. I förskoleplanen förtydligas även förskollärarnas roll för det pedagogiska arbetet i förskolan. Förskoleplanen omfattar såväl kommunala som enskilt drivna förskolor och ska så långt möjligt vägleda familjedaghem och öppen förskola.

Andelen förskollärare ökar

Andelen förskollärare har ökat från 42 procent till 45 procent i den kommunala förskolan. Satsningen på att vidareutbilda barnskötare till förskollärare har fortsatt under året. Staden har även deltagit i det statliga förskolelyftet.

Ny metod för självvärdering

Under året har en ny metod för självvärdering arbetats fram för förskolan. Självvärderingen riktar in sig på läroplanens mål om utveckling och lärande.

Grundskola

Under hösten gick cirka 74 000 elever i grundskolan, en ökning med cirka 500 elever jämfört med hösten 2008. Av eleverna väljer cirka 58 000 en kommunal grundskola och cirka 16 000 ett fristående alternativ eller en skola i annan kommun. Andelen elever som väljer ett fristående alternativ eller en skola i annan kommun fortsätter att öka. I januari 2009 fanns det 147 kommunala grundskolor och 88 fristående grundskolor i staden. Andelen elever som genomför sin skolgång i fristående alternativ motsvarar drygt en femtedel av antalet stockholmselever. För att möta det minskade elevunderlaget samverkar stadens olika verksamheter för att anpassa strukturer och system till de nya förutsättningarna. Exempel på skolor som byggs för att ”växa i” är Sjöstadsskolan i Hammarby sjöstad där lokalerna anpassas för att först kunna inrymma de stora småbarnskullarna och sedan anpassas för grundskoleverksamhet vart efter barnen växer.

God kunskapsutveckling

Resultaten inom grundskolan visar på en god kunskapsutveckling. Sammantaget har grundskolan visat på resultatförbättringar jämfört med 2006 när det gäller elevernas lärande. I många fall är resultaten de bästa sedan det nya betygssystemet infördes 1996. Andelen grundskoleelever som nått målen i alla ämnen har ökat till 77,0 procent, vilket är en ökning med 2,6 procentenheter sedan 2006. Andelen behöriga till gymnasieskolan ligger i princip på samma nivå 2009 som den gjorde 2006. Det genomsnittliga meritvärdet har ökat från 218,8 år 2006 till 222,9 år 2009.

Särskilt positivt är att de skolor som de senaste två åren haft låga resultat har under 2009 haft en tydlig resultatförbättring. Andelen behöriga elever till de nationella programmen har ökat från 47,7 procent 2007 till 55,2 procent 2009, för den skola som har lägst andel behöriga. Andelen som nått målen i samtliga ämnen har ökat från 25,0 procent 2007 till 30,0 procent 2009. Och för den skola som har det lägsta meritvärdet så har detta ökat från 144,8 år 2007 till 158,0 år 2009.

Skolverkets statistik över den kommunala grundskolans resultat

	Stockholms stad		Storstäder	Riket
	2008/2009	2007/2008	2008/2009	2008/2009
Genomsnittligt meritvärde	222,9	221,7	207,4	212,3
Andel elever som är behöriga till gymnasieskolan	89,1%	88,3 %	85,3 %	88,2%
Andelen som ej uppnått målen i ett ämne	8,2 %	10,2 %	8,8 %	8,0 %
Andel elever som ej uppnått målen i ett, flera eller alla ämnen	23,1 %	26,2 %	27,6 %	23,8 %

Skolor på väg mot världsklass

Kunskapsutvecklingen fortsätter. Under året har arbetet med att nå en skola i världsklass utvecklats och en strategi för skolutveckling har tagits fram där mål, uppdrag, hot/möjligheter och styrkor/svagheter för grundskolorna har tydliggjorts. Ett verktyg för skolutveckling har tagits fram för att identifiera vilka specifika insatser som leder till ökade resultat, så att insatserna kan styras om från mer generella insatser till mer riktade. Verktyget är en modell för att fastställa hur stadens samtliga skolor utvecklas

Stockholms grundskolor är mitt i en process för att övergå till digitala rutiner som förbättrar möjligheten för alla skolor att registrera frånvaro, elevens läsutveckling, utvecklingsplaner med skriftliga omdömen och åtgärdsprogram med pedagogisk utredning. Därmed samlas all elevdokumentation på ett ställe, vilket underlättar för alla berörda att ta del av dokumentationen. Under året har i stort sett samtliga skolor använt någon eller några moduler i Stockholms skolwebb. Nära 90 procent av skolorna registrerade sina läsutvecklingsscheman, LUS, i skolwebben. Under året har en omfattande fortbildningsinsats inom området informations- och kommunikationsteknik startat. Insatsen omfattar alla kommunalgrundskolor och syftar till att höja kompetensen på området för att bättre kunna möta elevernas olika lärtilar samt erbjuda en mer varierande undervisning.

Gymnasieskola

Under 2009 har cirka 26 800 elever gått i gymnasial utbildning, vilket är cirka 400 fler än 2008. Andelen elever i fristående gymnasieskolor är fortfarande cirka 36 procent.

Långsiktig trend fortsätter

Den långsiktiga trenden med en ökning av andelen elever av dem med slutbetyg som även erhåller grundläggande högskolebehörighet fortsätter och är nu 91 procent. Det är även positivt att betygsmedelvärdet ligger på en hög nivå, 15,1, och att en liten ökning jämfört med förra årets nivå 15,0 kan noteras. Avvikelsen från

det generella sambandet mellan grundskole- och gymnasiebetyg har även minskat till 0,4 betygspoäng, vilket är den lägsta avvikelsen på sju år.

Andel gymnasieelever med godkänt i alla kurser i slutbetyget vid vårterminens slut, exklusive IV-programmet, och andelen elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i gymnasiet överträffar båda kommunfullmäktiges mål.

Skolverkets statistik över den kommunala gymnasieskolans resultat

	Stockholms stad		Storstäder	Riket
	2008/2009	2007/2008	2008/2009	2008/2009
Genomsnittligt betygspoäng	15,1	15,0	14,5	14,1
Andel godkända i kärnämnen sv, ma, eng inom NV/SP/T, %	98	97	98	98
Andel godkända i kärnämnen inom övriga program, %	86	85	84	85
Andel med grundläggande högskolebehörighet, %	91	89	90	90

Entreprenörskap

I samarbete med företaget MeUniversity har ett treårigt utvecklingsprojekt inom entreprenöriellt lärande inletts vid gymnasieskolorna Kärrtorp och Thorildsplan. Undervisningen vid Ross Tensta gymnasium, Scengymnasiet, Stockholms transport- och fordonstekniska gymnasium och Globala gymnasiet motsvarar sedan tidigare väl av de kriterier som gäller för entreprenöriellt lärande. Vid gymnasiesärskolan på Kista gymnasium är entreprenörskap väl integrerat i undervisningen.

Spetsutbildningar

I januari beslutade Skolverket att Globala gymnasiet var en av de 10 skolor i den första försöksomgången som beviljades deltagande i försöket med spetsutbildningar. Första klassen togs in i augusti. Ytterligare fyra av stadens gymnasieskolor ansökte om att få starta i omgång två. Ingen av dessa beviljades deltagande i det statliga försöket. Skolorna kommer dock att erbjuda motsvarande utbildningar som specialutformade program.

Fokus på europafrågor

I samband med valet till Europaparlamentet och Sveriges ordförandeskap i EU har skolorna erbjudits möjligheter till ökad kunskap om Europa och europafrågor genom en seminarierie arrangerad i samarbete med ett flertal intressenter, bland annat Europaparlamentet, EU-upplysningen och Stockholmsregionens Europakommitté. I april samlades 300 ungdomar från 32 länder i Stockholm för Europeiska ungdomsparlamentets årliga session i Stockholm. I samband med detta arrangerades workshops för deltagande lärare och stockholmslärare.

Särskola

Som ett led i arbetet att i ökad utsträckning arbeta inkluderande och möta varje elevs behov inom närområdet inkluderas särskoleeleverna i ordinarie klass eller genom inrättande av egna särskilda undervisningsgrupper. I syfte att höja kvaliteten inom grundsärskolan har ett arbete med kravnivåer inletts. Kursplanemålen har konkretiserats för att underlätta bedömningen och för att underlätta arbetet med individuella utvecklingsplaner. Målet är att utveckla likvärdiga bedömningar så att de individuella utvecklingsplanerna utvecklas till fokus på kunskapsutvecklingen och inte endast på det sociala samspelet.

Vuxenutbildningen och sfi

Resultaten inom den gymnasiala vuxenutbildningen har legat på samma nivå de senaste två åren, cirka 75 procent av dem som fullföljer en kurs eller flera uppnår godkänt resultat. Inom den grundläggande vuxenutbildningen fick 75 procent godkända betyg, vilket är en minskning med en procentenhet från förra året. Emellertid har ett betydande lyft i resultatnivån gjorts från läsåret 2006/2007, då andelen godkända resultat låg på 63 procent. Den förbättrade resultatnivån är bland annat ett resultat av det genomförda läs- och skrivprojektet. Att resultaten de senaste två läsåren är på ungefär samma nivå visar att extra insatser för denna studerande grupp behövs. I syfte att förbättra resultaten ytterligare har det under året införts krav att alla nya studerande inom den grundläggande vuxenutbildningen ska genomgå en ordentlig introduktion till det svenska skolsystemet samt få kunskaper i studieteknik. Vidare har krav införts på att kurserna inom den grundläggande delen måste vara lärarledda till 75 procent och pågå under minst 20 veckor. Även resultaten inom svenskundervisning för invandrare, sfi, har förbättrats och målet för indikatorn nås.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	13 %	16,9 %	Delvis	8 av 14 stadsdelsnämnder uppfyller sina nämndmål
Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	19 %	14,4 %	Helt	
Andel förskollärare	43,5 %	45 %	Helt	

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen avseende utveckling och lärande	Mäts första gången 2009	79 %		
Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	3 st	Delvis	
Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola	Mäts första gången 2009	3,04 (av 6)		
Andel behöriga lärare i grundskolan	83 %	83 %		Utfall avser 2008. Ny statistik i april.
Andel elever i år 9 med behörighet till de nationella programmen	90 %	89 %	Delvis	
Andel elever i år 9 som uppnått målen i alla ämnen, vid vårterminens slut.	76 %	77 %	Helt	
Andel elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i år 5	85 %	75 %	Delvis	Ny beräkningsmodell baserad på godkänd i samtliga delprov. Vilket är ett högre krav än tidigare. Resultatet påverkas och hamnar cirka 15 % lägre.
Andel elever som uppnått LUS-punkt 15 i årskurs 3	75 %	76 %	Helt	
Andelen elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i år 9	80 %	85 %	Helt	
Ogiltigt frånvaro i grundskolan	5 %	3,5 %	Helt	
Andel behöriga lärare i gymnasieskolan	82 %	81 %		Utfall avser 2008, Ny statistik i april.

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel gymnasieelever med godkänt i alla kurser i slutbetygget vid vårterminens slut (exkl. IV-programmet)	65 %	67 %	Helt	
Andelen elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i gymnasiet	91 %	93 %	Helt	
Ogiltig frånvaro i gymnasieskolan	6 %	7,2 %	Ej	
Andel godkända sfi elever efter ett år	35 %	36 %	Helt	
Andel elever med grundläggande behörighet till högskola och universitet	90 %	92 %	Helt	

Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka – trygghet, värdighet och valfrihet ska präglade hela omsorgen

Omsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och respekt för den enskildes önskemål. Verksamheten ska fokusera på god kvalitet. System för att stärka valfriheten har införts och kommer att införas.

Verksamhetsmålet har liksom 2008 delvis uppfyllts under 2009. Det är dock fler nämnder som anser att målet uppnåtts 2009 i jämförelse med 2008. Det är också en större andel indikatorer som uppfyller kommunfullmäktiges mål jämfört med 2008. Detta är en mycket positiv trend.

Äldreomsorg

Valfriheten ökar

Ett valfrihetssystem för de drygt 1 300 som har dagverksamhet infördes vid halvårsskiftet 2009. Inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende finns sedan tidigare system för valfrihet. Stadsdelsnämnderna har informerat brukare om kundvalsmodell och tillgängliga utförare.

Högre kvalitet och större inflytande

Stadsövergripande brukarundersökningar genomfördes för första gången 2008. Resultaten kan jämföras dels mellan utförarenheter och dels mellan stadsdelsnämnder. Andelen nöjda omsorgstagare uppgick under året till 81 procent inom

både hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Kommunfullmäktiges mål om 79 procent uppnåddes därmed och resultatet är en förbättring med två procentenheter i jämförelse med 2008.

Stadens äldreombudsman och äldreinspektörer finns organiserade inom äldre- nämnden. Äldreombudsmannens arbetar dels med att ge råd, stöd och vägledning och dels med att ta tillvara synpunkter från äldre och anhöriga och föra dessa vidare till beslutsfattare och ansvarig personal. Äldreinspektörerna följer upp och redovisar kvaliteten från biståndshandläggning till utförda insatser. Äldreombudsmannen och äldreomsorgsinspektörerna har en oberoende ställning i förhållande till de verksamheter som granskas.

Matens betydelse för välbefinnandet

Även för upplevelsen av maten och måltidssituationen genomfördes en stadsövergripande undersökning om brukarnas nöjdhet för första gången 2008. Andelen nöjda 2009 är 71 procent vilket är en förbättring med en procentenhet i jämförelse med 2008. Däremot uppnås inte kommunfullmäktiges mål på 72 procent nöjda brukare.

Staden har genomfört kompetenshöjningar inom bland annat livsmedelslagstiftning och praktisk matlagning för personal som kommer i kontakt med mat och måltider. Kostenheten, som är organiserad under äldrenämnden, har genom regelbundna nätverksträffar verkat för samverkan och utbyte med stadsdelsförvaltningarna där stimulansprojekt inom området bedrivs.

Kostenheten har färdigställt handboken ”Mat för äldre, råd och rekommendationer för Stockholms stads äldreomsorg” som förtydligar stadens kostpolicy. Den har spridits till olika målgrupper och verksamheter och även delats ut vid utbildningar, mässor och anhörigdaggar.

Utbildningsgraden har ökat

Kommunfullmäktiges mål om att 87 procent av omsorgspersonalen ska ha grundutbildning uppfylldes inte under året då 85 procent av personalen hade en grundutbildning. Det har genomförts en rad utbildningsinsatser under året, många för att öka medarbetarnas kompetens. Förutom 122 grundutbildningar har högskoleutbildningar för 101 personer genomförts inom områdena demenskunskap, anhörigstöd och ergonomi. Äldreförvaltningen har i samarbete med Stiftelsen Äldrecentrum genomfört seminarierier kring aktuell äldreomsorgsforskning. Biståndshandläggare och chefer är två andra grupper som det genomförts riktade utbildningsinsatser för.

Ett aktivt liv

För att förbättra de äldres hälsa och livskvalitet har flera olika aktiviteter genomförts. Antalet träffpunkter för äldre har ökat från 30 till 36 under året och samtliga stadsdelsnämnder erbjuder dagsutflykter för äldre, vilka varit välbesökta och uppskattade. Staden har i olika former uppmuntrat och utvecklat samarbetet med frivilligorganisationerna. Införandet av vaktmästarservice för äldre har förbättrat möjligheterna att klara sig i hemmet.

Stöd till anhörigvårdare

Liksom 2008 har de anhörigas upplevelse av det stöd de får undersökts under året. Nöjdheten har ökat kraftigt mellan åren, från 60 till 71 procent. Spridningen för hur detta upplevs varierar mellan drygt 50 och nära 90 procent. Under året har nämnderna genomfört flertal informationstillfällen för anhöriga samt arrangerat anhörigcirklar och stödsamtal under året. Olika former av avlastning, som avlösning och avlastningsplats, har varit andra sätt att underlätta för den anhörige.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Kvalitet

Under året har för första gången en stadsövergripande brukarundersökningar genomförts där det är möjligt att jämföra kvaliteten, dels mellan utförare och dels mellan stadsdelsnämnder. Undersökningen avser samtliga personer med insatserna LSS-boende för vuxna och barn, daglig verksamhet samt korttidshem och den viktade nöjdheten för dessa verksamheter är 88 procent. Nöjdheten per verksamhet är för LSS-boende 85 procent, daglig verksamhet 89 procent samt 90 procent för korttidshem.

Stadens funktionshindersombudsman och funktionshindersinspektörer finns organiserade inom socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. Funktionshindersombudsmannens uppgift är bland annat att förmedla kunskap till nämnder och styrelser och ge förslag på förbättringar, lämna information och råd till personer med funktionsnedsättning samt att bevaka lagstiftning, stadens policy och riktlinjer. Stadens funktionshinderinspektörer granskar verksamhet som bedrivs för personer med funktionsnedsättning med syfte att förstärka målgruppens möjlighet till självbestämmande och delaktighet.

Utbildning inom verksamheten

Medarbetare inom både myndighetsutövning och utförarenheter har deltagit i utbildning om bland annat handledning, rättspraxis samt kost och hälsa. Inom utförarenheterna fortsätter kompetensutvecklingen genom att personal erbjuds utbild-

ning inom projektet Carpe. Utbildningar har genomförts inom ramen för Samlasprojektet om neuropsykiatrisk funktionsnedsättning.

Inflytandet ökar för brukarna

Gemensamt för stadens verksamheter är ett individinriktat arbetssätt som utgår ifrån den enskildes behov. Stor vikt läggs vid den enskildes delaktighet och inflytande för att öka dennes självständighet. Brukarens och företrädarens upplevelse av inflytande i planeringen följs upp genom samtal och enkäter. Arbetet med individuella genomförandeplaner för personer med funktionsnedsättning som har en insats har fortgått under året.

Valfrihet

Inom hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans finns sedan länge valmöjligheter för den enskilde och vid halvårsskiftet infördes en valfrihetsmodell för boende och daglig verksamhet enligt LSS. Biståndshandläggarna har inom ramen för kundvalsmodellen informerat och uppmuntrat den enskilde att göra ett aktivt och väl underbyggt val av utförare.

Utbyggnad av boenden

Under året har 55 nya omsorgslägenheter tillkommit vilket innebär att stadens mål om 100 nya lägenheter inte uppnås. I söderort har 42 av de 55 lägenheterna tillkommit. Åtta nya lägenheter har tillkommit i västerort och fem i innerstaden.

Individ och familjeomsorg

Bussutredningen

I mars redovisades slutrapporten från Bussutredningen, barnuppdraget i Stockholms socialtjänst. Utredningen har fokuserat på fem utvecklingsområden; rättsäkerhet i myndighetsutövningen, utbyggd efterfrågan på öppenvårdinsatser, familjevården, resultat- och verksamhetsuppföljning samt stadsgemensam kompetensutveckling. Rapporten har till stor del legat till grund för analyser, slutsatser och socialtjänstens arbete under året.

Stadsgemensam kompetensutveckling

Under hösten har en stadsgemensam kompetensutveckling för socialsekreterare startats i samarbete med Ersta-sköndal högskola för att ge fördjupad teoretiskt kunskap om barns behov.

Rättsäkerhet i myndighetsutövningen

Kvaliteten och rättsäkerheten i både utredningar och verksamheten har höjts under året genom ett ökat användande av kunskapsbaserade metoder i utredningar och dokumentation. Den enskildes inflytande över utredningsprocess och utformning

av insatser ökar genom införandet av BBIC, Barns behov i centrum, DUR, Dokumentation, Utredning och Resultat, ASI, Addiction Severity Index. I utredningar av vuxna med missbruksproblematik används ASI i stor utsträckning. Registreringen av utredningarna skiljer sig åt mellan stadsdelarna vilket gör att kommunfullmäktiges indikator inte kan bedömas. Andelen strukturerade utredningar är högre än det uppmätta värdet eftersom utfallet mäter andelen av alla ärenden, även de där den beroendeinriktade metoden inte är tillämplig.

Förebyggande- och öppenvårdsinsatser

Insatser inriktar sig fortsatt på att tidiga insatser i den enskildes hemmiljö är att föredra ur såväl ett individuellt perspektiv som ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Insatserna för barn och ungdomar har inriktats på detta för att så långt det är möjligt undvika placering på institution eller annan extern insats. Efterfrågan på öppenvårdsinsatser ökar i takt med att utbudet blir mer varierat.

Hemlösa

Staden har under årets alla nätter kunnat leva upp till tak-över-huvudet-garantin. Uppföljning har för året visat en minskad beläggning jämfört med tidigare år. Den lägre beläggningen samt antal individer kan bland annat förklaras med att stadens hemlöshetsjour tillsammans med stadsdelsnämnderna och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden lyckats få fler personer vidare från akutboenden till andra boendeformer. Uppdraget är att skapa ett varaktigt boende för hemlösa och under året har detta resulterat i:

- 323 personer i stödboende
- 167 personer i träningsboenden
- 24 personer i familjehem
- 142 personer i försöks- och träningslägenheter
- 48 personer har under året övertagit sitt kontrakt.

Arbetet med att förebygga vräkningar har fortsatt genom samarbete med hyresvärdar och kronofogdemyndigheten. Staden har även boendestödjare och uppsökare, vilka är en betydande del av det förebyggande arbetet för att undvika vräkningar.

Kvinnofrid och hedersrelaterat våld

Stockholms stads program för kvinnofrid har införts. En insats är utbildning vid Uppsala universitet om att bemöta/hjälpa våldsutövande män. Kriscentrum har tagit emot 88 kvinnor och 81 barn under året. 75 kvinnor har flyttat ut från verksamheten varav 12 tillbaka hem till mannen och resten till fredat boende.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har under året haft sex boendeplatser på kris och utredningscenter, för unga kvinnor, Kruton, som utsatts för hedersrelaterat våld. Under året har 38 flickor bott på Kruton för kortare eller längre tid. Stadsdelsnämndernas placeringarna har ökat något i förhållande till föregående år.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Andel brukare som är nöjda med service och bemötande hos Äldre direkt	Mäts första gången 2009	81 %	-	
Andel av kostnader för individ- och familjeomsorg, barn och ungdom som används till förebyggande insatser	Mäts första gången 2009	8,6 %	-	
Andel av utredningar där strukturerade kunskapsbaserade metoder för utredning av vuxna med missbruksproblematik används	75 %	46,6 %	-	I många utredningar är metoderna inte tillämpliga. Olika rutiner för registrering innebär att utfallet är osäkert och indikatorn ej bedöms.
Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	70 %	76,7 %	Helt	
Andel befintliga familjehem med grundutbildning	35 %	49,4 %	Helt	
Andel genomförandeplaner för biståndsbedömda insatser inom IoF, socialpsykiatri	100 %	53,5 %	Ej	
Andel nya familjehem med grundutbildning	100 %	59,2 %	Ej	
Andel vuxna i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	70 %	48,7 %	Ej	
Antal ej verkställda beslut enligt LSS (individ- och familjeomsorg).	0 st	0 st	Helt	
Antal ej verkställda beslut enligt SoL (individ- och familjeomsorg)	0 st	15 st	Ej	.

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Antal ej verkställda domar (individ- och familjeomsorg)	0 st	2 st	Delvis	
Tak-över-huvudet-garantin (IoF)	100 %	100 %	Helt	
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL (stöd- och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	51 st	Ej	
Antal ej verkställda domar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	1 st	Delvis	
Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100 st	55 st	Ej	
Nöjda brukare (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	Mäts första gången 2009	88 %	-	
Andel omsorgspersonal med grundutbildning (äldreomsorg)	87 %	85 %	Delvis	
Andel över 75 år som erbjudits förebyggande hembesök	Mäts första gången 2009	76 %	-	
Andelen nöjda omsorgstagare (äldreomsorg)	79 %	81 %	Helt	
Anhörigas upplevelse av hur anhörigstödet fungerar	61 %	71 %	Helt	
Antal besök på öppna dagverksamheter för äldre	Mäts första gången 2009	14 653 besök	-	
Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller SoL, exkl. de som frivilligt kvarstår i kö i avvaktan på ett valt boende (äldreomsorg)	0 st	0 st	Helt	
Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	0 st	5 st	Ej	

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Antal stadsdelsnämnder som erbjuder dagsutflykter för äldre	14	14	Helt	
Antal äldre som fått hjälp i form av vaktmästarservice	2 533	7 100	Helt	
Antal öppna dagverksamheter för äldre	30	36	Helt	
Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet	Mäts första gången 2009	80 %	-	
Upplevelsen av maten och måltidssituationen	72 %	71 %	Delvis	
Andel barn och unga som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använt narkotika	Mäts 2010	-	-	
Andel barn och ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	Mäts 2010	-	-	
Andel barn och ungdomar som i Stockholmsenkäten uppger att det inte använder tobak	Mäts 2010	-	-	
Andel unga som i Stockholmsenkäten uppger att de är storkonsumenter av alkohol	Mäts 2010	-	-	
Antal hemlösa	Mäts 2010	-	-	
Berusningsdrickandet bland unga enligt Stockholmsenkäten	Mäts 2010	-	-	

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

Friskare och nöjdare medarbetare

Stockholms stad är en av landets största arbetsgivare. Hur väl staden lyckas uppfylla verksamhetens mål är i hög grad beroende av kompetens och engagemang hos medarbetare och chefer. Det är därför angeläget att staden är, och fortsätter att vara, en attraktiv arbetsgivare.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen baseras framförallt på att stadens medarbetare blivit både friskare och nöjdare under året.

För andra året i rad erbjöds samtliga tillsvidareanställda att svara på stadens medarbetarenkät. Svarefrekvensen blev 80 procent och medarbetarna gav staden som arbetsgivare ett högre betyg än föregående år. Högst betyg fick frågeområdena trivsel och medarbetarskap. I medarbetarenkäten mäts också Nöjd-Medarbetar-Index, NMI. Kommunfullmäktiges mål att NMI ska uppgå till 60 överträffades. I årets mätning ökade NMI från 59 till 62 av 100 möjliga poäng. Nöjdast är medarbetare inom infrastruktur och i förskola. Chefer och utrikes födda är mer nöjda än övriga medarbetare.

Staden har arbetat intensivt med att minska ohälsan. Kommunfullmäktiges mål om en sjukfrånvaro på 6,5 procent uppnåddes delvis. Sjukfrånvaron minskade från 7,7 procent till 6,8 procent av den avtalade arbetstiden. Det är framförallt den långa sjukfrånvaron som har minskat. Antalet sjukfall som överskrider 180 dagar har nästan halverats under året. Frisknärvaron uppgick till 38 procent, vilket är nära kommunfullmäktiges mål på 39 procent.

Under året har 16 nämnder drivit särskilda projekt för att sänka sjukfrånvaron. Projekten har huvudsakligen inriktats på aktiv rehabilitering för att få långtids-sjukskrivna medarbetare tillbaka i arbete.

Viktiga samarbetspartners i arbetet med ohälsan är Försäkringskassan och företagshälsovården. För att ytterligare stärka samarbetet har staden genomfört workshops där parterna gemensamt utvecklat arbetet med sjukskrivningarna.

Chefskörkort utvecklar

Staden har cirka 1 800 chefer som varje dag ansvarar för att verksamheten fungerar tillfredsställande. För att utveckla chefer och ledare erbjuder staden utvecklingsprogram, utvecklingsgrupper och individbaserade utvecklingsinsatser. Nyanställda chefer erbjuds stadens chefskörkort, en utbildning som ger en grundläggande orientering i stadens organisation och viktiga chefs- och ledarskapsfrågor.

Jämställdhet- och mångfald, styrning och hälsofrämjande ledarskap betonas i samtliga chefs- och ledarutvecklingsinsatser.

Kompetensförsörjning

En av stadens framtida utmaningar är att säkra kompetensförsörjningen till äldreomsorgen. Staden arbetar därför tillsammans med landstinget i Stockholms län för att starta ett vård- och omsorgscollege. Målet är att den första omgången elever startar hösten 2010. Utbildningen kommer att bedrivas på Kungsholmens gymnasium i samarbete med Sophiahemmet Högskola.

Under året har staden lanserat ett nytt webbaserat rekryteringsverktyg. Verktöget underlättar rekryteringsarbetet för cheferna och stödjer en kvalitetssäkrad rekryteringsprocess.

Staden som arbetsgivare

Från den 1 januari infördes en ny diskrimineringslag. Utifrån den nya lagen har staden tagit fram reviderade riktlinjer för jämställdhet- och mångfaldsarbetet. Arbetet med löneöversynsprocessen har utvecklats och ett stödmaterial för det lönesättande samtalet har tagits fram till cheferna. Staden har implementerat det nya samverkansavtalet i samtliga nämnder och antalet arbetsrättsliga tvister har minskat.

Organisationsförändringar

Stadens organisation förnyas ständigt. Under året har brandförsvaret gått över i ett kommunalförbund. Ekonomi- och pensionsadministration har samlats under servicenämnden, som också har upprättat en gemensam växel och ett kontaktcenter där medborgare kan få svar på frågor som rör stadens service. Upphandling i konkurrens, personalövertagande av verksamheter och ökad valfrihet för brukarna har medfört att en större andel av stadens tjänster utförs i privat regi.

Som en följd av organisationsförändringarna har antalet anställda minskat. Vid utgången av 2009 hade stadens nämnder och bolag tillsammans 42 619 anställda varav bolag 2 703. Antalet anställda i nämnderna har minskat med cirka 2 200 personer jämfört med årets början. Antalet anställda har framförallt minskat inom äldreomsorgen och omsorgen om funktionshindrade, huvudsakligen på grund av att verksamheter har gått över till privata utförare och att sjukfrånvaron har minskat.

Omställningsarbetet har fokuserat på att få långtidssjukskrivna medarbetare tillbaka i arbete. Övrig omställning har huvudsakligen berört övertaliga inom vård- och omsorgsverksamheterna och har hanterats enligt stadens kollektivavtal.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Frisknärvaro	39 %	38 %	Delvis	
Medarbetarindex	60	62	Helt	
Sjukfrånvaro	6,5 %	6,8 %	Delvis	

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Inriktningsmålet har uppfyllts under året. Staden har en stark finansiell ställning och årets bokslut visar överskott. Både stadsdelsnämnderna och facknämnderna redovisar överskott. Alla stadens finansiella mått utom två har uppfyllts. Målen om att soliditeten ska öka och prognossäkerheten jämfört med tertialrapport 2 ska vara +/- 1 procent är delvis uppfyllda. Soliditeten sjönk med 0,3 procentenheter jämfört med 2008 och utfallet för prognossäkerheten jämfört med tertialrapport 2 var 1,5 procent. Under året sänktes skatten med 10 öre jämfört med 2008.

Budgeten ska vara i balans

Stadens finanser måste vila på en stabil och trygg grund för att i framtiden möta de krav som morgondagens stockholmare ställer. Stadens bokslut visar att Stockholm har en stark ekonomi och står väl rustat inför kommande år med vikande skatteintäkter.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen grundas på stadens positiva ekonomiska resultat och att majoriteten av de finansiella målen har uppnåtts.

För första gången sedan stadsdelsnämnderna infördes 1997, redovisar samtliga stadsdelsnämnder ett överskott. Totalt redovisar även facknämnderna ett överskott i samma nivå som för 2008. Det målmedvetna arbete som stadens nämnder har bedrivit under 2009 har skapat förutsättningar för att klara en ekonomi i balans även under 2010.

Det ekonomiska resultatet är det mått som tydligast sammanfattar stadens ekonomiska ställning. Stadens positiva resultat enligt balanskravet om 8,7 mnkr för 2009 visar att målet om en budget i balans är uppfyllt. Alla utom två av stadens finansiella mål av betydelse för god ekonomisk hushållning uppfylls. Målet om att stadens soliditet inklusive pensionsåtaganden ska öka är delvis uppfyllt då den sjönk

från 40,3 procent 2008 till 40,0 procent 2009 och målet om att prognossäkerheten ska vara +/- 1 procent är delvis uppfylld då utfallet var 1,5 procent.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar endast vid delvis/ej uppfyllt eller ingen mätning har gjorts
Stadens ekonomiska resultat (mnkr)	0,1	8,7	Helt	
Stadens kapitalkostnader per nettodriftskostnader	7,2 %	7,1 %	Helt	
Stadens nettodriftskostnader per skatteintäkter	100 %	97,1 %	Helt	
Stadens soliditet exkl. pensionsåtaganden	öka	54,2 %	Helt	
Stadens soliditet inkl. pensionsåtaganden	öka	40,0 %	Delvis	För 2008 var den 40,3 %
Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar	100 %	98,0 %	Helt	
Nämndens budgetföljsamhet efter tekniska justeringar	100 %	98,6 %	Helt	
Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	1,5 %	Delvis	

Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

Det övergripande målet under mandatperioden är att frigöra resurser för kärnverksamheten i stadens verksamheter.

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. Bedömningen grundas i huvudsak på servicenämndens arbete med gemensam service för stadens nämnder.

Stadens kostnader för administration och lokaler ska minska genom en bättre samordnad styrning samt förtydligande av former för uppföljning och jämförelser.

Kontaktcenter förenklar för stockholmarna

Kontaktcenter som är ett kommuncentralt informationscenter med bland annat ett gemensamt telefonnummer för äldreomsorgsfrågor startades under 2008. Arbetet har fortsatt under 2009 och vid årets slut var alla stadens stadsdelsnämnder anslutna till Äldre direkt samt förskoletjänsten. Nya funktioner som införts är service

gällande fakturor. Målet att minst 70 procent av frågorna till verksamheterna ska lösas vid första kontakten har uppnåtts. En viktig del av kontaktcenter är Äldre direkt dit äldre och deras anhöriga kan ringa för att få svar på frågor om äldreomsorg samt råd och stöd. En undersökning under året visade att antalet samtal till stadsdelsförvaltningarnas jourtelefoner har minskat sedan införandet av Äldre direkt.

Verksamheten har fått många positiva omdömen och Äldre direkt har särskilt uppmärksammats i samband med att Stockholm tilldelades priset Sveriges Kvalitetskommun 2009. Av juryns beslutsmotivering framgick att Äldre direkts verksamhet bidrog till beslutet att tilldela staden utmärkelsen

Stadens ekonomiadministration har samlats under servicenämnden. Detta arbete slutfördes under året då alla stadens nämnder var anslutna till servicenämnden. I och med detta har förutsättningar skapats för att standardisera arbetssätt och effektivisera genom utveckling av stadens ekonomiprocesser.

Arbetet med att införa en stadsövergripande gemensam it-service, GSIT, fortsatte under året. Under våren genomförde staden en upphandling av GSIT och Volvo Information Technology AB tilldelades uppdraget. Upphandlingen innebär att samtliga stadens datorer byts ut, support och service samordnas liksom serverdriften. Införandet påbörjades under hösten och fortsätter under 2010 och 2011. GSIT ska bidra till att göra stadens verksamheter kostnadseffektiva samt att stadens nämnder och bolag ska kunna fokusera på sina kärnuppgifter.

LEAN utvecklar verksamheten

Flera av stadens nämnder har arbetat med att utveckla verksamheten enligt den så kallade LEAN-modellen och genom resultatbaserad styrning. Till exempel har Farsta stadsdelsnämnd vid sju olika enheter genomfört ett utvecklingsarbete inom försörjningsstöd, hemtjänst och nämndadministration. Modellen innebär att analysera och vid behov förändra verksamheternas arbetsprocesser för att minska tids- och resursslöseri.

Fördelar genom samordning

Den 1 januari 2009 tog Storstockholms brandförsvaret, SSBF, över ansvaret från förbundets medlemskommuner inom området skydd mot olyckor. Förbundet omfattar Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Genom SSBF skapas flera samordningsfördelar, till exempel för ledningsfunktionen, en mindre sårbar organisation med större bredd vad gäller specialfunktioner samt bättre planering av personalresurser.

E-tjänster förenklar och effektiviserar

Stadens webbplats spelar en viktig roll i kommunikationen med invånarna. Utöver att läsa information, kan stockholmare sköta och följa sina ärenden via e-tjänster. Staden har under mandatperioden avsatt 650 mnkr för att öka tillgängligheten och utveckla e-tjänster för en bättre service och kvalitet men också för att förenkla och effektivisera administrationen och de interna processerna.

Målet är att stadens invånare och andra intressenter ska erbjudas ett större utbud av tjänster via olika kanaler och det ska vara enkelt. Som ett led i detta utsågs staden i maj till Intelligent Community of the Year av tankesmedjan Intelligent community forum, ICF. Organisationen uppmärksammade särskilt stadens utbud av e-tjänster och AB Stokabs utbyggnad av världens största öppna bredbandsnät. Under året prisades även stadens hemsida då den utnämndes till 2009 års bästa kommunplats och sammantaget den 15:e bästa i Sverige.

Indikatoruppföljning

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar endast vid delvis/ej uppfyllt eller ingen mätning har gjorts
Administrationens andel av de totala kostnaderna	Tas fram 2009	7,2 %	-	Andelen har sjunkit jämfört med 2008 då den var 8,97 %
Andel innevånare som är nöjda med service och bemötande hos kontaktcenter Stockholm	Tas fram 2009	85 %	-	
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	45 st	41 st	Delvis	Deltagandet har ökat med nästan 50 %. Ett ökat deltagande från facknämnderna önskas.
Antal undertecknade serviceavtal	Tas fram 2009	82 st	-	
Hyreskostnadens andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN förskola)	Tas fram 2009	12,4 %	-	
Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (KuN, SotN, UtbN)	Tas fram 2009	17,0 %	-	

Indikator	Mål	Utfall	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts	Kommentar
Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN äldreomsorg)	Tas fram 2009	4,7 %	-	
Nämndens genomsnittliga kostnad per lönespecifikation	Tas fram 2009	71,6 kr	-	Kostnaden har sjunkit jämfört med 2008 då den var 73 kr.

Skatten ska sänkas

Verksamhetsmålet har uppfyllts under året. I budget 2009 beslutades att kommunal inkomstskatt ska utdebiteras med 17:48 per skattekrona. Under 2009 har skatten minskats med 10 öre jämfört med 2008 och under mandatperioden med 60 öre.

Omvärldsanalys

Tecken på global återhämtning

Under andra halvåret 2009 började den globala ekonomin återhämta sig och aktiviteten i världshandeln steg. Vändningen kan till en stor del förklaras av kraftiga stabiliseringspolitiska stimulanser i flera av de stora ekonomierna, inte minst i Kina. Trots detta beräknas global BNP ha minskat med cirka en procentenhet helåret 2009. Lågkonjunkturen har slagit olika hårt mot olika delar av världen, vilket kommer att påverka återhämtningstakten. Tillväxtekonomierna i Asien upplever en fortsatt mycket stark tillväxt med en BNP-utveckling på drygt åtta procent. Samtidigt beräknas BNP-tillväxten i OECD-området ha fallit med cirka 3,4 procent. Under 2010 och 2011 stiger BNP-tillväxten gradvis och beräknas globalt att hamna på cirka fyra procent.

Låg tillväxt i svensk ekonomi under 2009

Svensk ekonomi befinner sig fortfarande i en djup lågkonjunktur. Under året beräknas BNP ha minskat med cirka 4,4 procent. Under 2010 förväntas tillväxten återigen bli positiv och enligt Konjunkturinstitutet uppgå till cirka 3 procent. Att konjunkturen har bottnat förklaras till stor del av den expansiva finans- och penningpolitiken, med bland annat skattesänkningar och låga räntor, vilket leder till en ökad konsumtion. En förbättrad internationell konjunktur gör också att exporten successivt ökar. Under de kommande åren väntas svensk ekonomi fortsätta att stärkas, men återhämtningen på arbetsmarknaden kommer att gå trögt.

Svagare arbetsmarknad

Sysselsättningen i Sverige har minskat under året. Sysselsättningsgraden, det vill säga andelen sysselsatta i relation till befolkningen i åldern 15-74 år, minskade med 1,7 procentenheter till 63,7 procent mellan december 2008 och december 2009. Samtidigt har den relativa arbetslösheten ökat. I december var 8,6 procent av arbetskraften utan arbete⁵. Arbetslösheten stiger framförallt bland ungdomar i åldern 15-24 år. Andelen långtidsarbetslösa har också stigit kraftigt. En ljusglimt är dock att antalet varsel har börjat sjunka och närma sig en mer normal nivå och antalet nyinskrivna arbetslösa minskar.

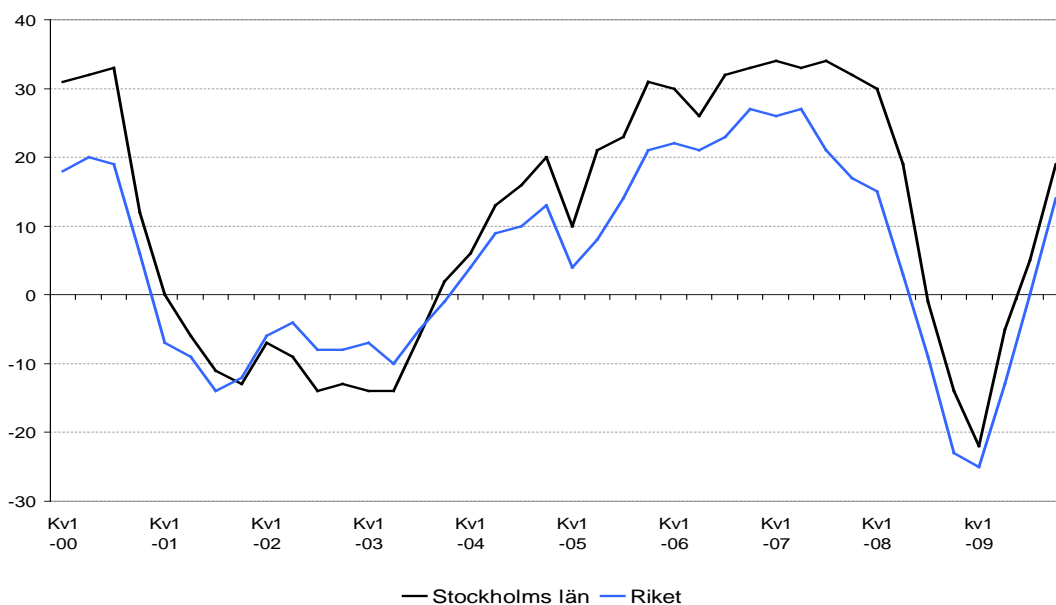
Även Stockholms arbetsmarknad försvagades under året och arbetslösheten steg men antalet sysselsatta ökade med 2 procent sista kvartalet jämfört med 2008. Under fjärde kvartalet 2009 uppgick arbetslösheten i Stockholms stad till 6,5 procent av arbetskraften i åldern 15-74 år, (6,4 procent i länet). När krisen inleddes under tredje kvartalet 2008 uppgick arbetslösheten i Stockholm stad till 4,7 procent av arbetskraften.

Stockholmskonjunkturen har vänt uppåt

Stockholms näringsliv har klarat konjunkturedgången avsevärt bättre än i övriga landet. Mycket tack vare en stor näringslivsbredd med en stark dominans för kunskapsintensiva tjänster. Under slutet av året märks också en tydlig förbättring av Stockholmskonjunkturen. Handelskammarens konjunkturindikator för näringslivet i Stockholms län steg från 5 till 19 mellan tredje och fjärde kvartalet. Undersökningen bygger på Konjunkturinstitutets rikstäckande konjunkturbarometer och visar hur företag i olika branscher upplever nuläget och vad de har för förväntningar om den närmaste framtiden när det gäller orderingång, produktion och sysselsättning. I riket som helhet ökar indikatorn från 0 till 14. Utvecklingen skiljer sig dock kraftigt mellan olika branscher. Uppdragsverksamheten, som är länets största sektor, visar på stark tillväxt med kraftigt ökad efterfrågan och fortsatt positiva förväntningar framöver. Bygg- och tillverkningsindustrin upplever samtidigt ett betydligt svagare konjunkturläge.

⁵ Källa: AKU, SCB

Konjunkturindikator för Stockholms län i jämförelse med riket, t.o.m. kvartal 4, 2009

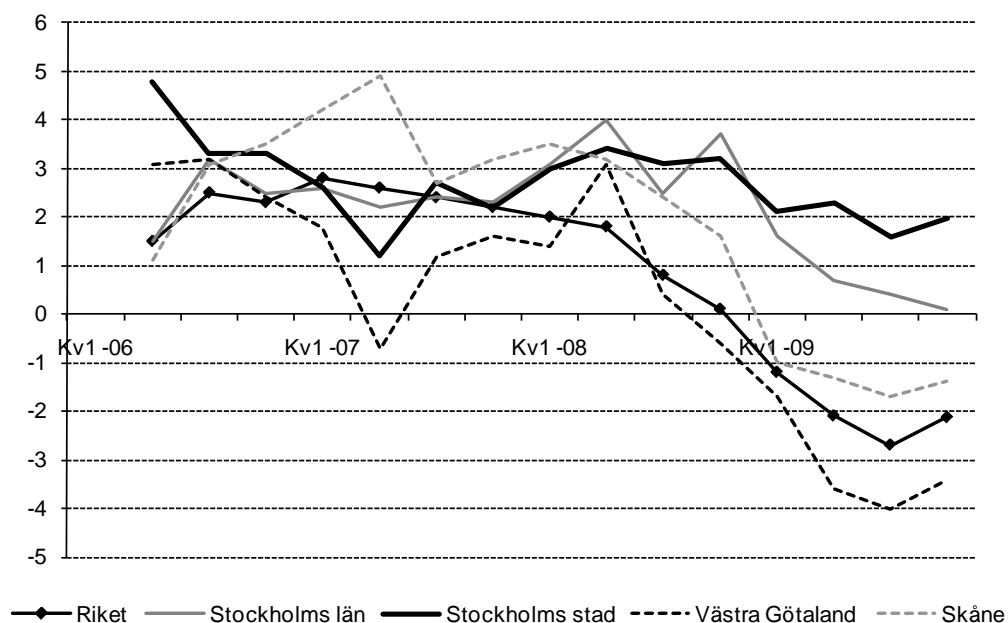

Källa: Stockholms Handelskammare och Konjunkturinstitutet

Fortsatt god sysselsättningsutveckling

Trots den internationella lågkonjunkturen fortsätter sysselsättningen att öka i Stockholm om än i långsammare takt. Under fjärde kvartalet 2009 ökade antalet sysselsatta i Stockholms stad med 2 procent jämfört med motsvarande kvartal 2008. Det motsvarar 9 000 fler sysselsatta personer. I Stockholms län som helhet ökade antalet sysselsatta med 0,1 procent, men om man exkluderar Stockholm stad minskade sysselsättningen i själva verket med drygt en procent. Sysselsättningen i hela riket minskade samtidigt kraftigt, med 95 000 personer, eller 2,1 procent. I Västra Götalandsregionen som drabbats hårt av krisen inom fordonsindustrin var den procentuella minskningen 3,3 procent vilket motsvarar 25 400 sysselsatta.

Sysselsättningsutveckling 2006 till 2009 i Stockholms i jämförelse med riket, Stockholms län, Västra Götaland och Skåne, procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år

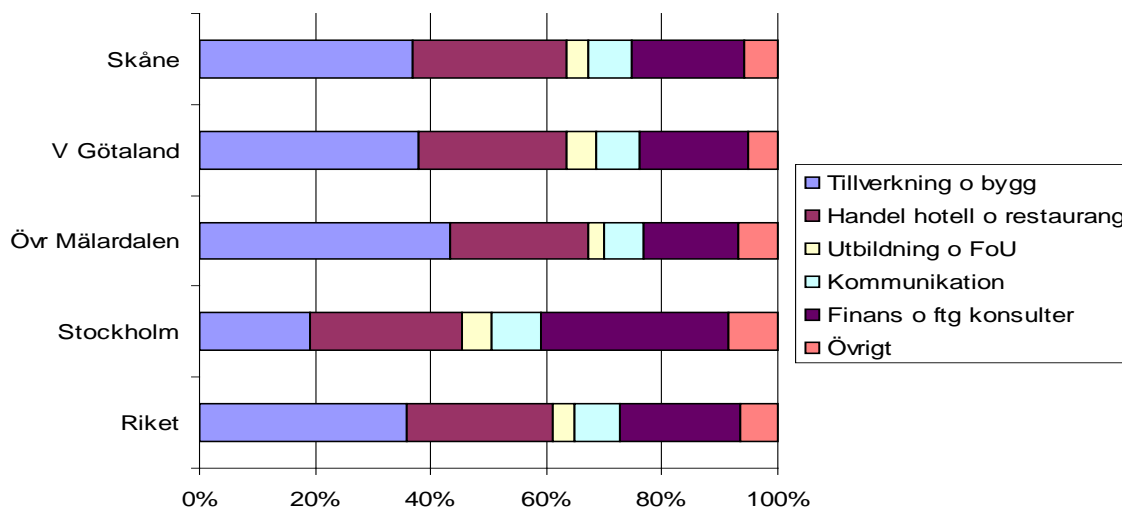

Källa: SCB (AKU)

Regionen vinner på näringslivsbredd och...

Stockholm har landets mest välbalanserade branschstruktur med många företag i samtliga branscher. Den stora privata tjänstesektorn har varit den största drivkraften bakom den goda utvecklingen under senare år. Tjänstesektorn har också bidragit till att dämpa fallet i konjunkturen. En ständigt växande befolkning ger också underlag för en stor varu- och tjänstemarknad, som i sin tur leder till efterfrågan på arbetskraft.

Branschstruktur i Stockholm jämfört med storstads länen och riket under 2009,
privat sektor

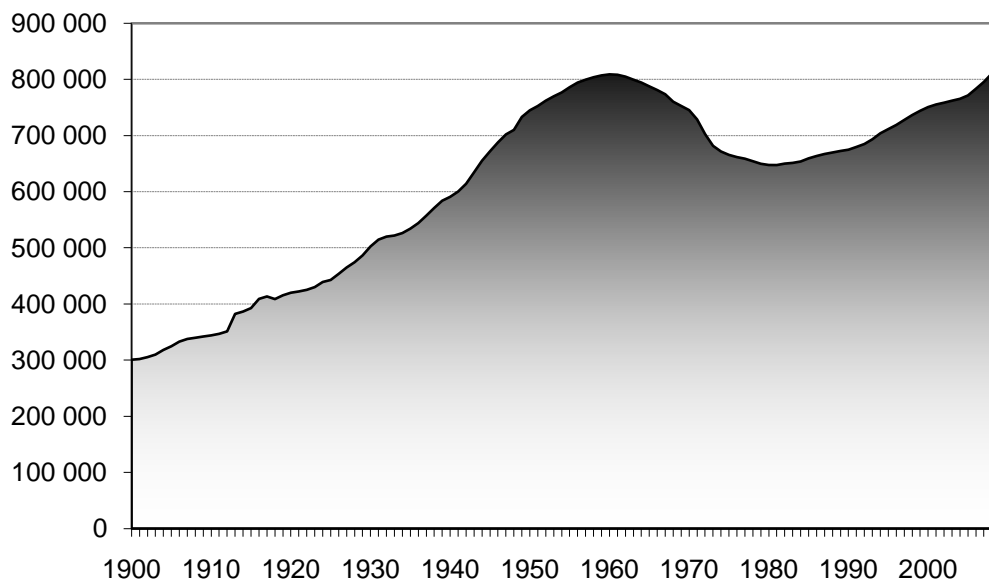

Källa: SCB

...rekordhög befolkningstillväxt

Under året växte staden med 19 297 invånare, vilket ledde till en folkmängd på över 829 000. Det är en ökning med 2,4 procent och är den starkaste befolkningsökningen i Stockholm sedan 1949. Även den sammanlagda befolkningsökningen i Stockholms län var rekordhög. Befolkningen ökade med 39 000 personer under 2009 och passerade 2 miljoner invånare. Befolkningsökningen förklaras av ett rekordhögt flyttnetto mot utlandet, men också av ett fortsatt starkt födelseöverskott. I Stockholms var det totala flyttnettet (antalet inflyttade minus utflyttade) 13 054 personer, varav flyttnettet mot utlandet var 9 024 personer. Födelsenettot (födda minus döda) låg på 6 296 personer. Under året föddes 13 267 barn i staden.

Befolkningen i Stockholm 1900-2009

Källa: USK AB

Stockholm är ett attraktivt besöksmål

Stadens internationella attraktionskraft visas också i besöksstatistiken. Under tredje kvartalet 2009 gjordes 2,016 miljoner kommersiella övernattningar⁶ i staden. Det är en ökning med 5,4 procent jämfört med motsvarande kvartal 2008. Antalet inhemska besökare i staden ökade med 6,5 procent och antalet utländska besökare ökade med 4,3 procent. Bland de utländska besökarna i staden svarade Italien, Danmark och Norge för de största volymökningarna.

⁶ Hotell, vandrarhem och stugbyar

Ekonomisk och finansiell analys

Årsredovisningen omfattar kommunkoncernen Stockholms stad. I kommunkoncernen ingår staden och de kommunala bolagen. Med de kommunala bolagen menas huvudsakligen stadens majoritetsägda bolag som finns samlade i koncernen Stockholms Stadshus AB. För en mer utförlig beskrivning av bolagen hänvisas till årsredovisningen för Stockholms Stadshus AB som kan beställas via www.s-husab.stockholm.se.

Om kommunkoncernen

I stadens bokslut ingår alla nämnder, det vill säga den i huvudsak skattefinansierade verksamheten, samt bokslutet för finansförvaltningen vilket bland annat omfattar stadens centrala finansiering.

Den sammanställda redovisningen, som är den kommunala motsvarigheten till koncernredovisning, för kommunkoncernen Stockholms stad omfattar förutom stadens egen verksamhet även den verksamhet som bedrivs i aktiebolagsform. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av hela kommunkoncernens ekonomi och åtaganden.

Årets resultat

I kommunkoncernens resultat ingår resultatet för staden, resultatet för koncernen Stockholms Stadshus AB samt resultatet för stadens övriga bolag som inte ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Efter att koncerninterna mellanhavanden, inklusive utdelning, har eliminerats uppkommer ett resultat för kommunkoncernen på 5 689,0 mnkr (5 855,8).

Årets resultat för kommunkoncernen, mnkr

	2009	2008	2007	2006	2005
Årets resultat	5 689,0	5 855,8	6 022,7	-3 756,5	-119,1

Stadens resultat efter skatteintäkter, finansiellt resultat, ianspråktaga avsättningar och årets avsättningar uppgick till 120,4 mnkr (493,4). Resultatet justerat enligt kommunallagens krav, visar att staden uppfyller kravet på en ekonomi i balans, då resultatet är positivt, och uppgick till 8,7 mnkr (6,1).

Koncernen Stockholms Stadshus AB:s samlade resultat efter finansiellt resultat uppgick till 8 643,8 mnkr (7 923,0). I likhet med föregående år så förklaras det goda resultatet av poster av engångskaraktär som uppstått vid försäljningar av fastigheter till bostadsrättsföreningar. Resultatet är drygt 720 mnkr högre än föregående år. Det beror i första hand på att de realisationsvinster som ingår i resultatet

är högre. I resultatet ingår realisationsvinster från årets försäljningar med 8 329,2 mnkr (7 461,5). Koncernen Stockholms Stadshus AB:s dispositioner och skatt uppgick till 2 054,8 mnkr (1 751,7) och årsresultatet till 6 589,0 mnkr (6 171,9). Årsresultatet är därmed 417 mnkr högre än föregående år.

Finansiella intäkter och kostnader

Kommunkoncernens finansiella resultat är negativt och uppgick till -458,5 mnkr (-492,1). Minskningen av det negativa finansiella resultatet beror bland annat på allmänt lägre räntenivåer, men motverkas något av högre finansiella kostnader för stadens pensionsskuld 2009.

Balansräkningen

Soliditet

Kommunkoncernens balansomslutning uppgick till 119 652,8 mnkr (113 355,3). Det egna kapitalet har ökat med 5 867,0 och uppgick till 83 292,0 mnkr (77 604,9). Ökningen är hänförlig till det positiva resultatet på 5 869,0 mnkr. Kommunkoncernens soliditet uppgick till 69,6 procent (68,5). En stabil soliditet är viktig för kommunkoncernen för att ge en god betalningsförmåga på lång sikt och därmed en stark finansiell handlingsberedskap i framtiden.

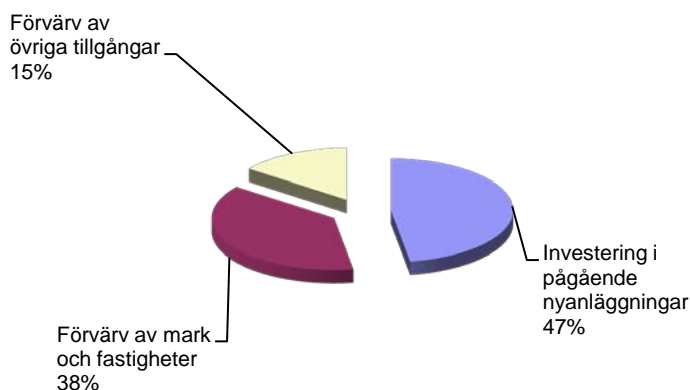
Investeringsvolym

Kommunkoncernens bruttoinvesteringar för 2009 uppgick till 12 815,0 mnkr (11 587,5). Stadens bruttoinvesteringar för motsvarande period uppgick till 4 046,1 mnkr (3 833,3), Bruttoinvesteringarna för koncernen Stockholms Stadshus AB har ökat under senare år och fortsätter även att öka bland annat genom ytterligare satsningar inom ramen för Stimulans för Stockholm. Volymen på bruttoinvesteringarna uppgick till 8 503,2 mnkr (8 192,5).

Avskrivningarna på anläggningstillgångar ökade med 108,6 mnkr och uppgick till 2 619,3 mnkr (2 510,7). Att avskrivningarna inte ökar mer, trots ökade investeringsnivåer, beror främst på att investeringarna sker i pågående nyanläggningar som inte börjar skrivas av förrän de är helt färdigställda.

Diagrammet nedan ger en översikt över hur bruttoinvesteringarna har fördelats under 2009. Investeringarna består främst av nyproduktion av bostäder samt förvärv av mark och fastigheter. Med pågående nyanläggningar menas investeringar i anläggningstillgångar av väsentligt värde och som är under uppförande, men ännu inte färdigställda.

Bruttoinvesteringar 2009

Finansiell verksamhet

Finansiellt sett är kommunkoncernen Stockholms stad en relativt sett stor låntagare och hade den 31 december en nettoskuldportfölj på 6 309,5 mnkr (8 637,1). Den externa nettoskulden har under året minskat med cirka 2 300 mnkr och förklaras framförallt av försäljningar av fastigheter till bostadsrättsföreningar.

Genom en central upplåning tillgodoses kommunkoncernens behov av kapital och räntekostnaderna för skulden minimeras.

Kommunkoncernens upplåning

Kommunkoncernen har en mycket hög kreditvärdighet, så kallad rating. Ratingen ska återspegla kommunkoncernens förmåga att infria sina betalningsåtaganden och finansiella skyldigheter på kort respektive lång sikt. Kreditvärdighetsbedömningen utförs av ratinginstitutet Standard & Poor's som ger kommunkoncernen Stockholms stad högsta möjliga betyg för både den korta och långa upplåningen, A-1+ respektive AAA. Ratingen bekräftades den 22 december 2008. För investerarna innebär denna rating att det är förknippat med mycket låg risk att låna ut pengar till kommunkoncernen. Det möjliggör att kommunkoncernen erhåller optimala lånevillkor.

Genom att låna på ett strukturerat och konsekvent sätt minimeras kostnaderna. I detta ligger även att välja en strategi för hur stor del av lånen som ska bindas och hur mycket som ska ligga med rörlig ränta. Kommunkoncernen har starka finanser och räntekostnaderna är en förhållandevis liten del av de totala kostnaderna, bland annat därför har staden valt en relativt kort genomsnittlig räntebindningstid. Målet

har varit att låta den externa skuldportföljen ha en genomsnittlig räntebindningstid på 1,5 år. Den 31 december var durationen 1,42 år (1,55).

Bra prognoser är grunden för god låneplanering

Grunden för en god låneplanering är bra prognoser över koncernens kassaflöden. Bolagen och de stora förvaltningarna i kommunkoncernen upprättar både kortsiktiga och mer långsiktiga prognoser över sina kassaflöden. Dessa prognoser är en förutsättning för att kunna se till att upplåning och placering sker på lämpligaste räntenivåer och löptider.

Kommunkoncernen lånar i huvudsak genom olika marknadsprogram direkt på den finansiella marknaden. Det sker genom att ge ut certifikat (korta lån) och obligationer (långa lån). Löptiderna på de olika lånen varierar normalt mellan en månad och fyra år.

Marknadsprogram och utnyttjad andel per 31 december 2009

	Rambelopp, valuta	Utnyttjat, valuta	Utnyttjat, SEK
Kommuncertifikat, KC, miljoner SEK	12 000	0	0
Euro commercial paper, ECP, miljoner USD	700	60	431
Medium term note, MTN, miljoner SEK	10 000	3 000	3 000
Euro medium term note, EMTN, miljoner EUR	2 000	285	2 936

Betalningsberedskap som extra säkerhet

Kommunkoncernen har en stark finansiell ställning. Risker är mycket liten för att kommunkoncernen inte ska kunna leva upp till sina åtaganden och inte betala i tid. Som en extra säkerhet har kommunkoncernen ett kreditlöfte utställt av en grupp banker som garanterar tillgång till motsvarande drygt 4 100 mnkr, MEUR 400. Under våren 2010 kommer kreditlöftet att förnyas.

Finanspolicyn sätter ramarna

All finansiell verksamhet är förknippad med risker. Kommunkoncernens finanspolicy anger mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen. Finanspolicyn identifierar även de finansiella risker kommunkoncernen är utsatt för och hur de ska hanteras. Riskerna följs upp löpande av en riskcontroller och rapporteras till kommunstyrelsen.

Staden

Årets resultat

Trots den finansiella kris som rådde 2009 redovisar Stockholms stad ett positivt resultat. Resultatet efter skatteintäkter och finansiella poster uppgick till 1 210,5 mnkr (1 564,8). Resultatet är något lägre än för 2008 och beror i huvudsak på lägre skatteintäkter än beräknat till följd av lågkonjunkturen.

Efter avsättningar i samband med bokslutet uppgår årets resultat (förändring av eget kapital) till 120,4 mnkr (493,4). Resultatet justerat enligt kommunallagens krav, visar att staden uppfyller kravet på en ekonomi i balans, då resultatet uppgår till 8,7 mnkr.

Årets resultat för staden

	2009	2008	2007	2006	2005
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	1 210,5	1 564,8	243,7	3 807,7	-433,0
Resultat, förändring eget kapital	120,4	493,4	46,0	854,8	-113,7
Resultat enligt balanskravet	8,7	6,1	6,7	131,8	6,6

Avstämning mot balanskravet

I enlighet med kommunallagen avgår samtliga realisationsvinster vid avstämning mot balanskravet. Försäljningsintäkter för exploateringsfastigheter återförs på grund av att dessa intäkter inte är att betrakta som realisationsvinster vid avstämningstillfället. Enligt beslut i kommunfullmäktige användes del av 2002 och 2006 års överskott för åtgärder som är att betrakta som värdehöjande för stadens medborgare. Utgifterna ska inte räknas med i årets resultat enligt balanskravet eftersom dessa inte kan betraktas som förbrukade under året, utan omsatta till ökad kunskap, bättre boendemiljö och modernare it-redskap för stadens medarbetare och boende.

Årets resultat enligt balanskravet, mnkr

Resultat, förändring eget kapital	120,4
Jämförelsestörande intäkter	-889,2
Försäljningsintäkter från exploateringsfastigheter	599,1
Jämförelsestörande kostnader exklusive realisationsförluster	178,4
Resultat enligt balanskravet	8,7

Kostnader och intäkter

För att stadens ekonomi ska förbli stark är det viktigt att nettokostnaderna utvecklas i samma takt som finansieringen i form av skatteintäkter, statsbidrag och finansnetto, nedan sammanfattat som skatteintäkter. Nettokostnadernas andel av

skatteintäkterna är ett mått på hur stor del av de löpande kostnaderna som finansieras av skatteintäkter. För året uppgår nettokostnadernas andel av skatteintäkterna 97,1 procent.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgick till 9 253,5 mnkr (8 803,2), vilket är en ökning med 450,3 mnkr jämfört med samma period föregående år. De ökade intäkterna beror främst på att avgifterna för parkering höjts. Intäkterna för hyror och tomträttsavgälder ökar till följd av att staden i samband med verksamhetsövergångar behåller lokalerna och hyr ut lokalen till entreprenören. Driftsbidrag från staten minskar till följd av att antalet mottagna flyktingar är färre men också beroende på att strukturförändringar inom arbetsmarknadsstöd.

Förändringen består av:

- Ökade intäkter för taxor och avgifter, 274,1 mnkr
- Ökade intäkter för hyresintäkter och tomträttsavgälder, 180,2 mnkr
- Minskade intäkter för statsbidrag och EU-bidrag, 4,0 mnkr.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader, exklusive avskrivningar, uppgick till 39 593,8 mnkr (38 842,5), vilket är en ökning med 751,3 mnkr i jämförelse med samma period 2008.

Förändringen består av:

- Minskade kostnader för material och köpta tjänster, 446,4 mnkr
- Ökade kostnader för bidrag och transfereringar, 134,7 mnkr
- Ökade kostnader för entreprenader och köp av verksamhet, 1 796,0 mnkr
- Minskade kostnader för pensionsutbetalningar, 70,5 mnkr
- Minskade kostnader för löne-, lönebi- och övriga personalkostnader, 662,4 mnkr.

Bidrag och transfereringar

Kostnaderna för bidrag och transfereringar har ökat och uppgick till 2 188,7 mnkr, vilket är en ökning med 6,6 procent jämfört med samma period föregående år. Kostnaderna för kommunalt vårdnadsbidrag uppgick till 44,0 mnkr. Sammanlagt är det 1 677 personer som valt att förlänga tiden de är hemma med sina barn med kommunalt vårdnadsbidrag.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat med 7,8 procent och uppgick till 969,2 mnkr (899,4). Stockholm har på grund av sin arbetsmarknad, inte drabbats lika hårt av arbetslöshet som andra kommuner vilket medfört att kostnaderna för

ekonomiskt bistånd inte ökat lika kraftigt som i landets övriga delar. Inrättandet av Jobbtorg har också medfört att personer som varit arbetslösa har fått stöd att komma ut i arbete eller studier.

Entreprenader och köp av verksamhet

Kostnaderna för entreprenader och köp av verksamhet uppgick till 11 516,0 mnkr (9 720,0) vilket är en ökning med 18,4 procent. Ökningen beror till största del på att staden har lagt ut verksamhet på entreprenad. Det är främst vård- och omsorgsboenden som lagts ut på entreprenad, men en ökning kan också ses inom förskola och skolbarnsomsorg samt omsorg om funktionshindrade. Ytterligare en faktor som påverkar är att den verksamhet som tidigare bedrevs av Brand- och räddningsnämnden från och med den 1 januari 2009 förts över till Storstockholms brandförsvaret.

Personalkostnader

Personalkostnaderna för perioden är 1,5 procent lägre jämfört med samma period föregående år. Den genomsnittliga medellöneökningen i staden var 4,5 procent i december jämfört med motsvarande period föregående år. Alla avtalsenliga löneökningar har betalats ut under olika tillfällen under året. Det genomsnittliga antalet årsarbetare under perioden januari till och med december har minskat med 6,2 procent jämfört med motsvarande period föregående år.

Kostnader för pensioner

Under 2009 sänktes premierna för avtalsgruppsjukförsäkring, AGS-KL, och avgiftsbefrielseförsäkringen. Den lägre premiekostnaden för avtalsgruppsjukförsäkring medför att kostnaderna för arbetsgivaravgifterna minskat. Kostnaderna för pensioner uppgick till 1 707,5 mnkr (1 778,0) vilket är en minskning med 70,5 mnkr. Orsaken till att kostnaderna för pensioner minskar beror på den sänkta premien för avgiftsbefrielseförsäkringen.

Jämförelsestörande poster

För perioden uppgick jämförelsestörande intäkter till 889,2 mnkr och jämförelsestörande kostnader till 206,1 mnkr. Intäkterna avser realisationsvinster vid försäljning av anläggningstillgångar. Kostnaderna avser främst förbrukade medel ur Kompetensfonden, Järvalyftet, Söderortsvisionen och E-tjänstprogrammet.

Avskrivningar

I posten avskrivningar ingår planenliga avskrivningar och nedskrivningar av värdet på anläggningstillgångar. Periodens avskrivningar av anläggningstillgångar uppgick till 626,9 mnkr (606,5) och nedskrivningarna uppgick till 64,7 mnkr (78,5). Att avskrivningarna ökar beror på en ökad investeringsvolym.

Skatter, statsbidrag och utjämning

Årets skatteintäkter uppgick till 30 273,4 mnkr (29 455,4) vilket är en ökning med 2,8 procent. I årets skatteintäkter ingår en prognostiserad slutskatteavräkning för skatteintäkter för 2009 samt en slutlig skatteavräkning för 2008 med sammanlagt minus 870,5 mnkr.

Slutskatteavräkningen för 2008 beräknades i bokslut 2008 till minus 274,1 mnkr. Den faktiska slutavräkningen för 2008 blev minus 164,0 mnkr, en ökning med 110,1 mnkr. Prognosen för slutskatteavräkningen 2009 beräknas bli minus 980,6 mnkr, vilket motsvarar 1 212 kronor per invånare.

Avgifterna i utjämningsystemet ökar med 278,9 mnkr jämfört med föregående år och uppgår till 2 374,5. Det är främst avgifterna till LSS-utjämningen som ökar.

För året uppgick den kommunala fastighetsavgiften till 1 090,9 mnkr (1 044,4). Vid införandet av den kommunala fastighetsavgiften 2008 var avsikten att neutralisera effekterna fastighetsavgiften för såväl staten som varje enskild kommun. Från och med 2009 tillförs den årliga intäktsförändringen från fastighetsavgiften respektive kommun.

Finansiella intäkter och kostnader

Det finansiella resultatet inkluderar räntenettet för staden samt övriga finansiella intäkter och kostnader. Stadens finansiella resultat uppgick till 1 391,5 mnkr (1 316,1). Minskningen beror på lägre räntenivåer på stadens utlåning till bolagskoncernen under året. I de finansiella intäkterna ingår aktieutdelning från Stockholms Stadshus AB med 925,0 mnkr samt en extra utdelning från AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad med 200,0 mnkr.

Avsättningar

År 2008 gjordes en avsättning på grund av bland annat inrättande av gemensam service, utbyggnad av kontaktcenter, ny organisation och upphandling av it samt överföring av räddningsnämndens verksamhet till Storstockholms brandförsvaret. Under året har 71,8 mnkr ianspråktagits för kostnader i samband med avslutning av brand- och räddningsnämndens verksamhet. Härutöver har 1,4 mnkr ianspråktagits för avveckling av lokaler. Kvarstående avsättning uppgår till 329,1 mnkr.

Staden har i genomförande avtal förbundit sig att ge ett finansiellt bidrag till avseende överdäckning E18 vid Tensta och Rinkeby och Banverkets projekt Citybanan. Staden har även åtaganden i projektet Förbifart Stockholm och Norra Länken.

Ett avtal har träffats mellan Vägverket, Banverket och Länsstyrelsen, Stockholms läns landsting, Kommunförbundet Stockholms län samt Stockholms stad avseende tvärförbindelser enligt avtal om medfinansiering av väg och spår med flera satsningar i Stockholmsregionen enligt Stockholmsförhandlingen. Den ekonomiska fördelningen mellan parterna är inte specificerad utan kräver ett tilläggsavtal. Staden avsätter ett minimiåtagande på 1 134 mnkr i 2009 års bokslut.

I årets bokslut har avsättningar gjorts med 1 480,7 mnkr enligt nedanstående fördelning;

- Renhållningsverksamhet, 9,8 mnkr
- Begravningsavgifter, 8,5 mnkr
- Infrastrukturella kostnader, 1 462,5 mnkr

Under året har avsättningar tagits i anspråk med 390,6 mnkr, varav;

- Omstruktureringskostnader, 73,2 mnkr
- Boende äldre, funktionshindrade och psykiskt funktionshindrade, 40,0 mnkr
- Infrastrukturella kostnader, 83,0 mnkr
- Förskoleutbyggnad, 14,4 mnkr
- Miljömiljarden, 180,0 mnkr

Balansräkningen

Stadens balansomslutning minskade med 23,5 mnkr till 89 129,0 mnkr (89 152,5).

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har ökat med 2 721,8 mnkr och uppgick till 50 918,8 mnkr (48 197,0) vilket är en följd av en ökad investeringsvolym i främst materiella anläggningstillgångar. Investeringarna sker främst i bostäder och infrastruktur. Från och med 2009 har Stockholms stad ingen egen brand- och räddningsverksamhet, utan ingår i kommunalförbund, Storstockholms brandförsvaret. Stadens ägarandelar i kommunalförbundet uppgår till 27,8 mnkr eller 36,4 procent av röstetalet.

Omsättningstillgångarna har minskat med 2 745,3 mnkr under perioden och uppgick till 38 210,2 mnkr, främst beroende på minskade fordringar på de kommunala bolagen.

Eget kapital och skulder

Det egna kapitalet ökade till 48 322,2 mnkr (48 201,9) till följd av årets resultat. Av det egna kapitalet beslöt kommunfullmäktige i bokslut 2006 att disponera

650,0 mnkr för it-utveckling i stadens verksamheter och 200,0 mnkr för Järvalyftet. I bokslut 2008 gjordes en omDispositionering om 50,0 mnkr från Järvalyftet till Söderortsvisionen. Därutöver fanns kvarstående medel ur Kompetensfonden om 114,9 mnkr. Ur dispositionerna har under året 27,4 mnkr tagits i anspråk avseende Järvalyftet och 4,3 mnkr avseende Söderortsvisionen, 134,3 mnkr avseende it-utveckling och 12,4 mnkr avseende Kompetensfonden.

Långfristiga skulder minskade under perioden och uppgick 4 045,6 mnkr (5 966,5). Förändringen beror till största del på minskade obligationslån till följd av bostadsbolagens försäljningar av fastigheter vid bostadsrättsomvandlingar.

Kortfristiga skulder har ökat med 1 132,1 mnkr till 21 194,5 mnkr (20 062,4). Förändringen beror på att de beräknade slutliga skatteintäkterna för 2009 är betydligt lägre än erhållna preliminära skatteintäkter.

Soliditet

Soliditet visar det egna kapitalet i förhållande till balansomslutningen. Måttet redovisas inklusive och exklusive ansvarsförbindelse avseende pensionsåtaganden. Kommunfullmäktige beslutade i budget 2009 att stadens soliditet ska öka jämfört med 2008, det vill säga ska uppgå till minst 54,1 procent exklusive pensionsåtaganden och 40,3 procent inklusive pensionsåtaganden.

Stadens soliditet uppgick till 54,2 procent exklusive pensionsåtaganden och 40,0 procent inklusive pensionsåtaganden. Eget kapital uppgick till 48 322,2 mnkr vilket motsvarar 58 220 kronor per invånare.

Pensioner

Pensionsskulden som redovisas i balansräkningen uppgick till 2 903,5 mnkr inklusive särskild löneskatt. Pensionsavsättningarna har under perioden ökat med 129,6 mnkr. Att skulden ökat beror på ränte- och basbeloppsuppräknings. Beräkningen av pensionsskulden görs enligt Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld, RIPS07. Grunden för beräkningar är pensionsavtalet KAP-KL.

Den del av pensionsskulden som är intjänad till och med 1997 utgör en ansvarsförbindelse i stadens bokslut och uppgår till 12 649,7 mnkr (12 290,9). Även här beror ökningen på ränte- och basbeloppsuppräknings.

Försäljningar

Stadens försäljningsinkomster uppgick till 1 375,7 mnkr under året vilket medförde netto en realisationsvinst för staden om 889,2 mnkr. Försäljningarna avser fastighetsförsäljningar, friköp av tomträttsmark och försäljningar kopplade till explo-

atering. Friköp av tomträttsmark har inneburit försäljningsinkomster för staden om 667,8 mnkr varav 394,3 mnkr avser friköp av 759 småhustomträtter. Ett av de större friköpen under året är Klassföreståndaren 1 på Norrmalm för 213,2 mnkr. Försäljning av jord- och skogsbruksfastigheter har inneburit försäljningsinkomster om 336,3 mnkr.

Investeringar

Merparten av stadens investeringsprogram avser investeringar i infrastruktur och bostäder. För att säkerställa en utbyggnad av staden i enlighet med Vision Stockholm 2030 beslöt kommunfullmäktige hösten 2008 att ta fram en samlad strategi för stadens investeringar. I juni 2009 inleddes arbetet med en investeringsstrategi som kommer att föreläggas kommunfullmäktige för beslut under andra kvartalet 2010 för att inarbetas i budget för 2011.

För att skapa förutsättningar för en enhetlig projektstyrning och förbättrad kontroll av stadens stora investeringar beslutade kommunfullmäktige hösten 2009 att från och med 2010 införa en gemensam modell för projektstyrning av nämndernas och bolagens stora bygg- och anläggningsprojekt.

Stadens bruttoinvesteringar 2009 uppgick till 4 046,1 mnkr vilket är 313,6 mnkr lägre än budget och 212,8 mnkr högre än 2008 (3 833,3 mnkr).

Stadens inkomster i samband med investeringar uppgick till 356,0 mnkr, vilket är 52,3 mnkr högre än budgeterat och 45,2 mnkr högre än 2008 (310,8 mnkr).

Bland större projekt med genomförandebeslut över 100 mnkr som ingår i utfallet för helåret återfinns följande.

Projektnamn	mnkr	avser
Nordvästra Kungsholmen	189,0	bostäder
Hammarby Sjöstad	249,3	bostäder
Årstafältet	182,3	kraftledningstunnel
Norra Djurgårdsstaden	178,3	bostäder
Kista företagsområde	151,0	kommersiellt
Nord-Sydaxeln	142,3	infrastruktur
Mariehäll	132,5	bostäder
Norra Länken: trafikplats Hjorthagen	127,9	infrastruktur
Åtgärder för att förbättra tillgängligheten	95,7	stadsmiljö
Norrbro	78,2	infrastruktur/stadsmiljö

Projektnamn	mnkr	avser
Årstadal	58,5	bostäder
Gyllene Ratten	48,3	bostäder
Sabbatsberg	24,4	bostäder
Norra Bantorget	19,7	bostäder, kontor, hotell
Liljeholmens Centrum	15,1	kommersiellt

För att genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm har 1 465,0 mnkr avsatts för att bidra till finansieringen av statliga infrastrukturprojekt. De projekt som är aktuella är Norra Länken, Citybanan, Förbifart Stockholm och överdäckning av E18 vid Tensta och Rinkeby. Hittills har cirka 2 400 mnkr betalats ut. Under 2009 utbetalades 82,1 mnkr för Citybanan.

Investeringsvolymen i förhållande till avskrivningarna ska anpassas till en långsiktig hållbar nivå. Om investeringsvolymen överstiger avskrivningarna innebär detta att utrymmet för framtida driftskostnader tas i anspråk. Anläggningstillgångarnas avskrivningar var vid utgången av året 620,1 mnkr, vilket innebär att investeringarna översteg avskrivningarna.

Ansvars och borgensförbindelser

Stadens åtagande avseende borgen och ansvarsförbindelser uppgick för perioden till 1 258,7 mnkr. Borgensåtagandet avser dels ideella föreningar dels stiftelser eller bolag. Den samlade risken för stadens borgensåtaganden bedöms som låg.

Transparensdirektivet

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser med mera trädde i kraft den 1 januari 2006. Lagen ställer vissa krav på redovisning i offentliga företag, genom krav på öppen och separat redovisning. Syftet med lagen är att implementera EU-kommissionens direktiv 08/723/EEG i svensk lag för att motverka otillbörlig konkurrens.

Lagen omfattar offentliga företag där staten, kommuner eller landsting har ett direkt eller indirekt dominerande inflytande genom ägande, finansiell medverkan eller genom de regler som gäller för företaget. Även ekonomisk eller kommersiell verksamhet som driv i förvaltningsform kan omfattas av begreppet. Enligt lagen ska offentliga företag som har en årlig nettoomsättning överstigande 40 miljoner euro under vart och ett av de två senaste räkenskapsåren tillämpa bestämmelserna om öppen redovisning.

Inom staden bedrivs ekonomisk verksamhet av enheten för finansstrategi, stadsledningskontorets finansavdelning. All upp- och utlåning till stadens förvaltningar och bolag sker genom denna enhet. Samtliga bolag erbjuds upplåning och placering med villkor motsvarandekommunkoncernens externa finansieringskostnad med utrymme för eventuell omkostnadsersättning. Inga kapitaltillskott, amorteringsfria lån eller förlustbidrag lämnas.

De bolag som omfattas av direktivet och uppgiftsskyldigheten är Stockholms Hamn AB och AB Stokab.

Övrigt

Nedanstående text kommer inte att redovisas i tryckt årsredovisning.

Återtag av beviljade stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa. Sedan början av 2000-talet har Stockholm stad i samband med bokslut gjort avsättningar för utbyggnad av särskilda boenden för äldre och för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa. Medlen fördelas som stimulansbidrag. Nämnderna söker bidrag hos kommunstyrelsens ekonomiutskott och beviljade medel fördelas efter nämndernas begäran i samband med tertialrapporter.

Byggprojekt kan vara komplicerade och ta lång tid, ofta flera år, från inriktningsärende till färdigställande. Det förekommer även att planerade utbyggnadsprojekt inte realiserar eller att de under processtiden ändrar inriktning och innehåll vilket kan påverka bidragets storlek. Sammantaget finns enligt bilaga 5 ett antal beslut om beviljade bidrag i projekt som inte längre är aktuella. Det är inte rimligt att dessa gäller obegränsat varför de återtas. Nämnderna har möjlighet att vid behov återkomma med förnyade ansökningar.

Revidering av Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad

Kommunfullmäktige har i samband med tertialrapport 2 den 30 november 2009 godkänt finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad. Finanspolicyn ska fastställas årligen och revideras vid större förändringar.

Mandaten för kommunkoncernens finansverksamhet definieras i finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad. Under avsnitt 3, "Risk", anges principer för hantering av likviditetsrisk. Ur ett kreditvärderingsperspektiv har det numera framkommit att stadens betalningsberedskap kan tillgodoräkna även ej utnyttjad checkräkningskredit. Denna förändring medför en uppdatering av finanspolicyn.

Habiliteringsverksamhet för barn

Stadsledningskontoret får i uppdrag att utreda behovet av habiliteringsverksamhet för barn och möjligheten att utöka antalet platser vid stadens befintliga enheter till hösten 2010. Möjligheter till samordning med andra verksamheter ska utredas. Förslag på åtgärder och möjligt genomförande ska lämnas till kommunstyrelsen i samband med tertiärrapport 1.

Kommunfullmäktige: SISAB rörande förvaltning av utrustning (utl. 2000:12)

Den framtida strategin för ägarskap av hårdvara i stadens datakommunikationsnät har utretts, enligt uppdrag från kommunfullmäktige. Stadsledningskontoret föreslår att befintlig utrustning avyttras med stöd av stadens kommunikationsoperatör, och att datakommunikation i sin helhet därefter köps som tjänst, utan att beställaren har något direkt ansvar för ägandet av hårdvara. Skolfastigheter i Stockholm AB:s, SISAB:s, tidigare uppdrag att äga och förvalta kommunikationsutrustning upphävs.

Kommunstyrelsen: Hedersrelaterat våld – uppdrag dnr 332-2675/2008

Kommunstyrelsen gav den 5 november 2008 stadsledningskontoret i uppdrag att kontakta Sveriges kommuner och landsting i syfte att uppmana dem att initiera en kommungemensam diskussion kring hur skyddet för unga som drabbas av hedersrelaterat våld ska utvecklas. Genom att staden har initierat en kommungemensam diskussion tillsammans med länsstyrelsen kring hur skyddet för unga som drabbas av hedersrelaterat våld ska utvecklas och tagit fram både stadsövergripande utbildningspaket och aktiviteter samt kommer att utveckla möjligheter att identifiera fall där hedersrelaterat våld förekommer, anser stadsledningskontoret att uppdraget är utfört.

Kommunstyrelsen: Uppföljning av öppen fritidsverksamhet i Stockholm 2008 dnr 328-2752/2009

Kulturnämnden har på uppdrag från kommunfullmäktige ansvaret för att följa upp stadens fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Kulturnämnden beslutade den 15 december 2009 att till kommunstyrelsen överlämna och återöppna kulturförvaltningens tjänsteutlåtande som redovisning av uppdraget att genomföra uppföljning av stadens öppna fritidsverksamhet för år 2008.

Stadsledningskontoret konstaterar att antalet barn och ungdomar i staden mellan 7 och 19 år ökade med 2 291 personer eller med 2,3 procent mellan åren 2003 och 2008. Under samma period ökade kostnaden för den öppna fritidsverksamheten med 37,5 miljoner kronor eller med 27,5 procent.

Antalet barn mellan 7 och 12 år minskade under perioden 2003 till 2008 med 3 982 medan antalet ungdomar mellan 13 och 19 år ökade med 6 273. Detta återspeglas i de prioriteringar av verksamheten som gjorts under perioden där fritidsgårdarna ökat med 19 stycken och fältassistenter ökat med tre medan parklekarna minskat med två stycken och kvartersgårdarna lagts ner.

Mellan åren 2007 och 2008 ökade antalet barn mellan 7 och 12 år med 265 och antalet tonåringar med 237. Det motsvarar en ökning med 0,6 respektive 0,4 procent. Mellan 2007 och 2008 var förändringarna i utbudet av öppen fritidsverksamhet marginella. Stadsledningskontoret anser att uppdraget är utfört.

Ändring av ändamål för vissa stiftelser som staden förvaltar

Stockholms stad förvaltar ett antal donationsstiftelser där det föreskrivs att avkastningen ska delas ut till enskilda skolelever (utbildningsstiftelser).

I stiftelselagen finns bestämmelser avseende förvaltningen av stiftelser. Det anges bland annat att föreskrifterna i ett stiftelseförordnande ska följas och att förvaltaren inte får ändra föreskrifter som avser stiftelsens ändamål. För att ändra dessa föreskrifter krävs synnerliga skäl och förvaltaren måste ansöka om och få tillstånd till ändring av kammarkollegiet.

I enlighet med nedan angivna skäl finns det nu enligt stadsledningskontoret anledning att ansöka om ändring av vissa utbildningsstiftelsers ändamålsföreskrifter.

I föreskrifterna för några av utbildningsstiftelserna framgår att utdelning endast får ske till ettdera könet det vill säga endast manliga alternativt kvinnliga elever kan bli aktuella för stipendiet eller premien. Den 1 januari 2009 trädde en ny diskrimineringslag ikraft. I lagen finns särskilda bestämmelser som omfattar skolans verksamhet. Av dessa framgår bland annat att den som bedriver verksamhet enligt skollagen eller annan utbildningsverksamhet inte får diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Det finns inga generella undantag till bestämmelsen. Vid kontakt med diskrimineringsombudsmannen har det framkommit att utdelandet av stipendium eller premie som utesluter det ena könet kan utgöra diskriminering. Följden av detta är att staden skulle kunna fällas för diskriminering vid tillämpandet av föreskrifterna i stiftelseförordnandet. Ansökan om ändring hos kammarkollegiet av föreskrifterna bör därför göras så att stipendierna eller premierna fortsättningsvis kan delas ut till elever av båda könen.

I vissa utbildningsstiftelser är avkastningen hög samtidigt som det i föreskrifterna anges att utdelning endast får ske till en elev. Vid genomgång av dessa stiftelser har stadsledningskontoret funnit att detta i vissa fall kan antas inte överensstämma med stiftarens avsikt med stiftelsen. Stiftaren har exempelvis inte kunnat förutse att avkastningen skulle bli så hög som den faktiskt blivit och i vissa fall kan ändamålet för stiftelsen uppfyllas även om fler elever delar på avkastningen. Det finns därför behov av att ansöka om tillstånd till ändring av föreskrifterna så att ändamålet kan följas och så att all avkastning kan delas ut.

Stadsledningskontoret föreslår därför att kammarkollegiet får ta ställning till en ansökan om ändring av ändamålsföreskrifterna för stiftelserna Ingrid Fischers idrottsfond, Erik G Svanbergs stipendiefond, Ebbe Sandströms stipendiefond, Sten Vigrens stipendiestiftelse samt Anny och Fritz Branders stipendiefond.

Samhällsorientering för nyanlända

Riksdagen förväntas besluta den 17 mars om regeringens proposition om ny lag för etablering av nyanlända, som träder i kraft den 1 december 2010. Reformen innebär att ansvaret för nyanländas arbetsmarknadsetablering och arbetsmarknadsinsatser övergår till staten och arbetsförmedlingen. Kommunen har fortsatt ansvar för svenskundervisning för invandrare och för att ge samhällsorientering.

Innehåll och omfattning av samhällsorienteringen kommer att regleras i en särskild förordning som utreds för närvarande. Utredningens resultat kommer att presenteras i ett delbetänkande den 1 mars och slutbetänkande under maj månad. I dag är det stadsdelsnämndernas ansvar att tillhandahålla samhällsinformation till nyanlända flyktingar. Samhällsinformationens utformning är inte reglerad och är olika utformad på stadsdelsnämnderna. Den kommande samhällsorienteringen kommer att regleras i förordning och kommer att ha en betydligt större omfattning än den samhällsinformation som idag bedrivs på någon stadsdelsnämnd. Bland annat ska samhällsorienteringen tillhandahållas på modersmål av lärare med pedagogisk kompetens och ämneskunskap som förvärvats på universitet. Utifrån de krav som förväntas ställas på lärarnas kompetens och att utbildningen ska genomföras på modersmål krävs volymer av deltagare för att säkerställa en kostnadseffektivitet och kvalitet i undervisningen med regelbundna kursstarter. Det talar för en stadsgemensam resurs för genomförande av samhällsorienteringen.

Stadsdelsnämnderna kommer, utifrån regelförändringen i flyktingmottagningen, inte i någon större utsträckning ha kontakt med de nyanlända kring andra insatser som ingår i den statliga etableringen. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har i dagsläget ett samordnade och övergripande ansvar för flyktingmottagning

samt deltar i ett regionalt utvecklingsprojekt kring samhällsorientering för nyanlända. Svenskundervisning för invandrare bedrivs också i socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens regi varvid samordningsvinster finns att hämta. Mot bakgrund av detta föreslås att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att förbereda en organisation för genomförande av samhällsorientering till nyanlända från den 1 december 2010. I detta arbete ska förutsättningar undersökas för samarbete med andra kommuner i regionen. Förutsättningarna för att upphandla delar av samhällsorienteringen ska också utredas. Finansiering sker genom statsbidrag från den 1 december 2010.

Årsbokslut Resultaträkning

mnkr	Not	Staden		Not	Kommunkoncernen	
		2009	2008		2009	2008
Verksamhetens intäkter	1	9 253,5	8 803,2		20 032,3	18 869,8
Jämförelsestörande intäkter	2	889,2	1 598,7		9 321,7	9 020,0
Verksamhetens kostnader	3	-39 593,8	-38 842,5		-47 510,4	-45 733,5
Jämförelsestörande kostnader	4	-206,1	-198,4		0,0	0,0
Avskrivningar	5	-626,9	-606,5	41	-2 619,3	-2 510,7
Verksamhetens nettokostnader		-30 284,0	-29 245,4		-20 775,7	-20 354,4
Skatteintäkter	6	30 273,4	29 455,4		30 273,4	29 455,4
Generella statsbidrag och utjämning	7	-170,3	38,8		-170,3	38,8
Resultat från andelar i intresseföretag					75,2	72,1
Finansiella intäkter	8	2 503,1	2 795,7	42	188,2	474,5
Finansiella kostnader	9	-1 111,6	-1 479,6	43	-646,7	-966,6
Resultat efter skatteintäkter och finansiellt resultat		1 210,5	1 564,8		8 944,0	8 719,8
lanspråktaga avsättningar från föregående år	10	390,6	716,2		390,6	716,2
Avsättningar	10	-1 480,7	-1 787,6		-1 480,7	-1 787,6
Skatt				44	-2 159,3	-1 760,6
Minoritesandel i årets resultat					-5,5	-32,0
Årets resultat		120,4	493,4		5 689,0	5 855,8
Avgår: Jämförelsestörande intäkter		-889,2	-1 598,7		-	-
Tillägg: Försäljningsintäkter enligt undantagsmöjlighet		599,1	931,5		-	-
Avgår: Jämförelsestörande kostn exkl reaförluster		178,4	179,9		-	-
Årets resultat enligt balanskravet		8,7	6,1		-	-

Kassaflödesanalys

	Not	Staden		Not	Kommunkoncernen	
		2009	2008		2009	2008
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		120,4	493,4		5 689,0	5 855,8
Justering för ej likviditetspåverkande poster	11	2 237,2	2 704,8	45	-6 148,0	-4 210,3
Minskning av avsättningar pga utbetalningar		-390,6	-716,2	-	-	-
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		1 967,0	2 481,9		-458,9	1 645,5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	12	2 455,6	3 851,2		537,2	678,8
Ökning/minskning förråd och varulager		1,7	0,9		-0,3	5,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	13,14	471,6	-2 058,1		1 504,1	-2 411,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		4 895,9	4 276,0		1 582,1	-81,7
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0			
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0,0	0,0			
Investering i materiella anläggningstillgångar	15	-3 688,8	-3 376,0		-11 974,2	-11 250,9
Investeringsbidrag		16,8	140,6	-	-	-
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	633,5	2 708,1		12 674,9	15 394,5
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-74,5	-15,5		-840,8	-336,6
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0		0,0	0,0
Övrig förändring anläggningstillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-3 113,0	-542,8		-140,1	3 807,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån	13	1 500,0	-85,2	-	-	-
Amortering av långfristiga skulder	14	-3 703,0	-6 938,0	-	-	-
Ökning av långfristiga skulder		282,2	3 322,6		-1 512,3	-3 616,9
Minskning av långfristiga fordringar		16,2	-3,0		28,1	39,6
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 904,6	-3 703,5		-1 484,2	-3 577,2
Årets kassaflöde		-121,7	29,6		-42,2	148,1
Likvida medel vid årets början		43,4	13,8		180,6	32,6
Likvida medel vid årets slut	16	-78,3	43,4		138,4	180,6
Räntebärande nettotillgång/skuld		12 277,4	12 546,8	-	-	-
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets början		12 546,8	-27 522,6	-	-	-
Räntebärande nettotillgång/skuld vid årets slut		12 277,4	12 546,8	-	-	-

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Balansräkning

mnkr	Not	Staden			Kommunkoncernen	
		2009	2008	Not	2009	2008
TILLGÅNGAR						
Immateriella anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar		-	-	46	41,2	38,6
Summa immateriella anläggningstillgångar		-	-		41,2	38,6
Materiella anläggningstillgångar						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	17	40 738,9	38 103,1	47	91 352,8	86 142,1
Maskiner och inventarier	18	358,7	328,0	48	5 564,5	4 492,4
Pågående ny-, till- och ombyggnader	19	4 332,2	4 328,6	49	11 020,0	11 432,0
Summa materiella anläggningstillgångar		45 429,8	42 759,7		107 937,4	102 066,5
Finansiella anläggningstillgångar						
Aktier och andelar	20	3 801,5	3 727,0		2 002,4	1 165,2
Kapitalandel intresseföretag					590,7	590,0
Långfristiga fordringar	21	1 687,5	1 710,3		1 971,0	2 140,2
Summa finansiella anläggningstillgångar		5 489,0	5 437,3		4 564,1	3 895,4
Summa anläggningstillgångar		50 918,8	48 197,0		112 542,5	106 000,4
Omsättningstillgångar						
Exploateringsfastigheter	22	2 230,0	2 482,0		2 230,0	2 482,0
Varulager och pågående arbete	23	9,3	11,0		58,8	58,5
Kortfristiga fordringar	24	35 872,5	38 334,0		4 592,3	4 548,5
Kortfristig utlåning	25	33,0	24,8		33,1	25,0
Kortfristiga placeringar	26	58,1	60,2		57,6	60,2
Kassa och bank	27	7,3	43,4		138,4	180,6
Summa omsättningstillgångar		38 210,2	40 955,5		7 110,2	7 354,9
SUMMA TILLGÅNGAR		89 129,0	89 152,5		119 652,8	113 355,3

		Staden			Kommunkoncernen	
	Not	2009	2008	Not	2009	2008
EGET KAPITAL OCH SKULDER						
Eget kapital		48 201,9	47 708,5		77 604,9	71 750,5
Förändring av eget kapital enligt resultaträkningen		120,4	493,4		5 689,0	5 855,8
Utdelning		-	-		-2,0	-1,5
Summa eget kapital	28	48 322,2	48 201,9		83 292,0	77 604,9
Avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	29	2 903,5	2 773,9		4 265,5	4 467,5
Uppskjuten skatteskuld					1 552,8	1 041,0
Övriga avsättningar	30	8 002,4	6 912,3		8 012,8	6 958,3
Summa avsättningar		10 905,9	9 686,1		13 831,0	12 466,7
Minoritetsintresse i eget kapital					172,9	158,6
Långfristiga skulder						
Obligationslån	31	2 995,2	5 403,5		2 995,2	5 403,4
Reverslån	32	1 018,4	526,2		1 018,4	526,2
Statliga lån		-	-		-	-
Övriga långfristiga skulder	33	32,0	36,8	50	676,9	327,9
Summa långfristiga skulder		4 045,6	5 966,5		4 690,5	6 257,5
Kortfristiga skulder						
Kortfristiga skulder	34	21 194,5	20 062,4	51	13 693,5	13 121,1
Kortfristiga lån	35	3 959,0	4 427,3		3 972,8	3 746,5
Stadens semesterlöneskuld m m	36	701,7	808,3		-	-
Summa kortfristiga skulder		25 855,3	25 298,0		17 666,4	16 867,7
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		89 129,0	89 152,5		119 652,8	113 355,3
Ställda panter						
Ansvars- och borgensförbindelser	37	1 258,7	1 983,6		400,4	400,0
Ansvarsförbindelse	38	12 649,7	12 290,9		13 949,5	12 319,6
Derivatinstrument	39	9,7	9,7		-	-
Leasing avtal operationell leasing	40	434,0	434,0		-	-

Redovisningsprinciper

Kommunal redovisningslag

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen (FS 1997:614) och Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer med de undantag som redovisas under rubriken ”avvikande redovisningsprinciper”.

Avskrivningar

Som utgångspunkt för bedömning av nyttjandetider används Sveriges Kommuner och Landstings förslag på maximitider. Som huvudregel används *linjär avskrivning* och vid tilläggsinvesteringar används *saldojusterad avskrivning*. *Omkostnadsförd anläggning* används till exempel för konstobjekt.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar har redovisats till anskaffningsvärdet. Som anläggningstillgång räknas tillgångar som har en livslängd på minst tre år och uppgår till minst ett basbelopp. *Omsättningstillgångar* har redovisats till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde på balansdagen.

Utländska lån värderas enligt kurs på balansdagen.

Immateriella tillgångar

Stockholms stad redovisar inga immateriella tillgångar. Enligt stadens redovisningsregler för investeringar ska restriktivitet iaktas när en tillgång klassificeras som immateriell för att undvika en övervärdering av tillgångssidan. Till och med år 2009 bedöms inga tillgångar uppfylla kraven på en immateriell tillgång.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar den period de hänför sig till och inräknas inte i tillgångarnas anskaffningsvärde.

Klassificeringar

Kortfristiga fordringar och skulder förfaller till betalning inom tolv månader från balansdagen. *Långfristiga fordringar och skulder* förfaller till betalning efter mer än tolv månader efter balansdagen.

Exploateringsfastigheter som avses att avyttras redovisas som omsättningstillgångar.

Semesterlöneskuld är skuldförd enligt kalkylerade kvarstående semesterdagar den 31 december 2009. *Okompenserad övertid* är skuldförd enligt ställning den 31 december 2009.

Finansverksamhet

Finansverksamheten inom kommunkoncernen grundar sig på stadens finanspolicy, som antages årligen av kommunfullmäktige.

Staden utnyttjar ränte- och valutaswappar i syfte att säkra positioner avseende kurs- och ränteförändringar

Jämförelsestörande poster

Realisationsvinster- och förluster samt poster av engångskaraktär som inte tillhör den normala verksamheten redovisas som jämförelsestörande intäkter och kostnader.

Enligt beslut i kommunfullmäktige har positiva resultat åren 2002 och 2006 använts till kompetenshöjande åtgärder inom ramen för Kompetensfonden, E-tjänstprogrammet, Järvalyftet och Söderortsvisionen. Syftet med kommunfullmäktiges beslut är att återföra försäljningsinkomster genom åtgärder, som är värdehöjande för stadens medborgare. Posterna är av engångskaraktär och åtgärderna genomförs utanför den ordinarie verksamheten.

Pensionsåtaganden

Pensionsskulden redovisas dels som en avsättning i balansräkningen, dels som en ansvarsförbindelse. Pensioner intjänade till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse. Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en skuld i balansräkningen. Chefspensioner efter 2001 redovisas från och med 2009 enbart i balansräkningen. Beräkningen av pensionsskulden är gjord enligt Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS07). Pensionsavtalet KAP-KL används som grund för beräkningarna.

Leasing

Finansiell leasing redovisas i balansräkningen enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 13.1 2006 – Redovisning av hyres-/leasingavtal. En väsentlighetsbedömning har gjorts och endast avtal där den utgiften överstiger 0,5 mnkr eller den årliga kostnaden överstiger 0,2 mnkr har tagits med.

Försäljning och inköp av anläggningstillgångar

Vid försäljning och köp av anläggningstillgångar tillämpas regeln att transaktionen hänförs till det räkenskapsår när avtal tecknas, förutsatt att giltigt politiskt beslut fattas samma räkenskapsår.

Från och med 2010 ändras redovisningsprinciperna så att inkomsten bokförs vid dagen för tillträde enligt rekommendation 18 ”Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar.”

Fordringar och skulder mot koncernbolagen

All upplåning åt de kommunala bolagen görs av stadens internbank. De kommunala bolagen har en checkräkningskredit gentemot staden, beroende på saldo redovisas fordran eller skuld mot respektive bolag.

Hantering inkomster

Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 18, Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar, planeras att tillämpas från och med 2010.

Sammanställd redovisning

Enligt den kommunala redovisningslagen ska årsredovisningen även omfatta sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en samlad bild av nämndernas och bolagens verksamheter och ekonomiska ställning. Koncerninterna fordringar, skulder, köp och försäljningar har eliminerats för att ge en rättvisande bild.

I den sammanställda redovisningen har stadens förvaltningar konsoliderats med stadens hel- och majoritetsägda aktiebolag och indirekt ägda intressebolag. Dessutom ingår de direktägda intressebolag, i vilka staden har en röstandel om minst 20 procent.

Metod för sammanställd redovisning

Stadens sammanställda redovisning har upprättats enligt förvärvsmetoden. Det innebär att stadens anskaffningskostnader för aktier i dotterbolag har eliminerats mot dotterbolagens eget kapital. Över- eller undervärden som uppstått vid förvärvet har fördelats på byggnader, mark, goodwill samt koncernreserv. Vid konsolidering av hel- och majoritetsägda aktiebolag har konventionell metod använts. Den proportionella konsolideringsmetoden har använts avseende de av staden direktägda intressebolagen. För intressebolag som är indirekt ägda genom stadens bolag har kapitalandelsmetoden använts. Även för AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholm stad har kapitalandelsmetoden använts.

Stadens nämnder och aktiebolag kan tillämpa olika redovisnings- och värderingsprinciper.

Avvikande redovisningsprinciper

Investeringar

Från och med 2009 redovisar i stort sett samtliga förvaltningar investeringar överstigande ett basbelopp i balansräkningen. Undantagna är några små förvaltningar som till exempel överförmyndarnämnden och äldrenämnden. Avsteg från god redovisningssed avseende investeringar för dessa förvaltningar har gjorts på grund av att det beloppsmässiga avsteget har bedömts som litet i en stad av Stockholms storlek.

Investeringar i annans fastighet

Enligt beslut i kommunfullmäktige den 3 november 2008 ska mindre projekt- och/eller byggåtgärder understigande en utgift om 0,5 mnkr i SISAB:s och MICASA:s fastigheter direktfinansieras av staden. Beslutet gäller oavsett om åtgärden är att betrakta som en investering eller underhåll.

Exploateringsfastigheter

Exploateringsfastigheter redovisas som omsättningstillgångar vid bokslutstillfället. Under löpande räkenskapsår redovisas exploateringsfastigheter i anläggningsregistret som anläggningstillgångar.

Löneskatt på värdesäkring av pensionsskulden i balansräkningen

Enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Landsting ska löneskatt beräknad på värdesäkring av pensionsskulden redovisas som en finansiell kostnad från och med 2010. Staden redovisar enligt den nya rekommendationen från och med 2009.

Återbetalning från Sveriges kommuner och landsting

Staden har valt att bokföra återbetalningen från SKL på 40,8 mnkr 2010, när den faktiskt är staden till handa i stället för att fordringsföra den 2009.

Skatter

Av försiktighetsskäl använde staden i 2008 års bokslut Sveriges kommuner och landstings (SKL) prognos från februari 2009. I bokslut 2009 följer staden rekommendation 4.2 från Rådet för kommunal redovisning och använder SKL:s decemberprognos.

Definitioner till årsbokslut

Anläggningstillgångar är tillgångar som är avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Kan vara immateriella (till exempel goodwill), materiella (till exempel byggnader) eller finansiella (till exempel aktier).

Avskrivning enligt plan är den fördelade totalutgiften för en anläggningstillgång. Kostnaden fördelas över de antal år som tillgången används i verksamheten. För tilläggsinvesteringar används en saldojusterad avskrivning. Anläggningar utan ändlig nyttjandeperiod skrivs inte av.

Avsättningar är förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Balanskravet är kopplat till resultaträkningen. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna (KL 8 kap. 4 §). Om det redovisade resultatet blir negativt, det vill säga om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras senast under det tredje året efter det att det negativa resultatet redovisades. Huvudprincipen är att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämning med balanskravet görs. Undantag kan dock göras om det står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning, till exempel om försäljningen är ett led i en omstrukturering.

Realisationsvinster för exploateringsfastigheter redovisade som omsättningstillgångar undantas.

Balansräkningen (BR) är en sammanställning av tillgångar, eget kapital, avsättningar och skulder på balansdagen, det vill säga redovisningsperiodens sista dag.

Certifikat kan emitteras av till exempel kommuner eller företag. Lån kan upptas genom utgivande, emission, av löpande skuldebrev i form av certifikat med löptider upp till ett år.

Eget kapital utgör skillnaden mellan tillgångar och skulder. Visar hur stor del av tillgångarna som inte finansierats med skulder.

Eliminering innebär att interna poster tas bort, så att uppgifter om intäkter, kostnader, fordringar och skulder inte anger ”uppblåsta” värden.

Euro Commercial Paper (ECP) är kommuncertifikat eller företagscertifikat som emitterats på euromarknaden.

Euro Medium Term Note (EMTN) är Medium Term Notes som emitterats på euromarknaden.

Kassaflödesanalysen visar kassaflöde från den löpande verksamheten, från investeringsverksamheten samt från finansieringen. Summan av dessa poster utgör årets kassaflöde.

Finansnetto är skillnaden mellan posterna finansiella intäkter och finansiella kostnader i resultaträkningen.

Medium Term Note (MTN) är lån som kan upptas genom utgivande, emission, av löpande skuldebrev i form av obligationer med löptider om lägst ett år och högst femton år.

Nettoinvesteringar innebär gjorda investeringar minskat med gjorda avyttrade anläggningar inklusive återförda avskrivningar för dessa.

Omsättningstillgångar är tillgångar som inte innehas för stadigvarande bruk, utan förbrukas i samband med framställning av produkter eller tjänster eller på annat sätt används i rörelsen.

Resultaträkningen (RR) är en sammanställning av intäkter, kostnader och resultat för en viss period.

Soliditeten är ett mått på betalningsförmågan på lång sikt och kan sägas visa den finansiella styrkan. Anger andelen av eget kapital av totala tillgångar.

Årets resultat visar förändringen av det egna kapitalet.

Noter till resultaträkning – staden

Not 1 Verksamhetens intäkter		
I verksamhetens intäkter har interna poster mellan förvaltningarna eliminerats.		
mnkr	2009	2008
Taxor, avgifter m m	4 592,8	4 318,7
Hyror, tomträttsavgälder	3 364,3	3 184,1
Statsbidrag	1 279,3	1 285,9
EU-bidrag	17,0	14,5
Summa verksamhetens intäkter	9 253,5	8 803,2
Not 2 Jämförelsestörande intäkter		
mnkr	2009	2008
Realisationsvinster vid försäljningar	889,2	1 598,7
Summa jämförelsestörande intäkter	889,2	1 598,7
Not 3 Verksamhetens kostnader		
I verksamhetens kostnader har interna poster mellan förvaltningarna eliminerats.		
mnkr	2009	2008
Material och köpta tjänster m m	-8 184,1	-8 630,5
Bostadstillägg, sociala bidrag och andra understöd <i>varav försörjningsstöd/socialbidrag</i>	-2 188,7 [969,2]	-2 054,0 [-899,4]
Entreprenader och köp av verksamhet exkl husbyggnads-, anläggnings- och reparationsentreprenader	-11 516,0	-9 720,0
Löner	-12 056,0	-12 242,5
Lönebikostnader	-3 681,3	-4 137,4
Pensionsutbetalningar* <i>varav utbetalning av pensioner</i>	-1 707,5 -726,1	-1 778,0 -670,1
<i>varav pensionsavgifter</i>	-559,4	-581,7
<i>varav tjänstepensionsförsäkring</i>	-0,9	-5,7
<i>varav särskild löneskatt</i>	315,7	-300,1
<i>varav förändring av pensionsskuld inkl. löneskatt</i>	-105,4	-220,4
Övriga personalkostnader	-260,2	-279,9
Summa verksamhetens kostnader	-39 593,8	-38 842,5
*I årsredovisning 2009 redovisas ränte- och basbeloppsuppräknig av pensions- skulden under finansiella kostnader. 2008 års redovisning är justerad enligt samma princip.		

Not 4 Jämförelsestörande kostnader		
mnkr	2009	2008
Realisationsförluster vid försäljningar	-27,6	-18,4
Kompetensfonden	-12,4	-17,9
Ytterstadssatsning	-31,6	-30,7
e-tjänstprogrammet	-134,3	-131,3
Summa jämförelsestörande kostnader	-206,1	-198,4
Not 5 Avskrivningar		
mnkr	2009	2008
Planenliga avskrivningar	-562,2	-528,0
Nedskrivningar	-64,7	-78,5
Summa avskrivningar	-626,9	-606,5
Not 6 Skatteintäkter		
mnkr	2009	2008
Årets preliminära skatteintäkter	31 015,6	29 657,6
Korrigerad prognostiserad slutavräkning 2007	0,0	-48,1
Prognostiserad slutavräkning 2008	0,0	-274,1
Korrigerad prognostiserad slutavräkning 2008	110,1	0,0
Prognostiserad slutavräkning 2009	-980,6	0,0
Begravningsavgifter	128,2	120,0
Övriga skatter	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	30 273,4	29 455,4
Not 7 Generella statsbidrag och utjämning		
mnkr	2009	2008
Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	0,0	0,0
Strukturbidrag	0,0	0,0
Införandebidrag	0,0	0,0
Regleringsbidrag	0,0	0,0
Kostnadsutjämningsbidrag	1 113,3	1 090,0
Bidrag för LSS-utjämning	0,0	0,0
Kommunal fastighetsavgift	1 090,9	1 044,4
Generella bidrag från staten	0,0	0,0
Summa generella statsbidrag och utjämning	2 204,2	2 134,4
Avgifter i utjämningsystemet		
Inkomstutjämningsavgift	-1 530,0	-1 431,7
Regleringsavgift	-396,1	-363,6
Kostnadsutjämningsavgift	0,0	0,0
Avgift till LSS-utjämning	-448,4	-300,3
Summa avgifter i utjämningsystemet	-2 374,5	-2 095,6
Summa generella statsbidrag och utjämning	-170,3	38,8

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Not 8 Finansiella intäkter		
Under posten övriga finansiella intäkter redovisas bland annat borgensintäkter från de kommunala bostadsbolagen.		
mnkr	2009	2008
Långfristiga räntor	128,1	352,4
Kortfristiga räntor	1 233,7	1 529,4
Övriga finansiella intäkter	14,2	12,2
Aktieutdelning	1 127,0	901,7
Summa finansiella intäkter	2 503,1	2 795,7
Not 9 Finansiella kostnader		
mnkr	2009	2008
Långfristiga räntor	-455,4	-700,9
Kortfristiga räntor	-501,2	-672,0
Övriga finansiella kostnader*	-154,9	-106,7
Summa finansiella kostnader	-1 111,6	-1 479,6
*I årsredovisning 2009 redovisas ränte- och basbeloppsuppräknig av pensions-skulden under finansiella kostnader. 2008 års redovisning är justerad enligt samma princip.		
Not 10 Avsättningar och ianspråktagande		
mnkr	2009	2008
Årets avsättningar		
Omstruktureringskostnader	0,0	-280,0
Boende äldre, funktionshindrade och psykiskt funktionshindrade	0,0	0,0
Renhållningsnämnden	-9,8	0,0
Begravningsavgifter	-8,5	-1,5
Infrastrukturella kostnader	-1 462,5	-1 506,1
Förskoleutbyggnad	0,0	0,0
Miljömiljarden	0,0	0,0
Pensionskostnader	0,0	0,0
Ventilationskostnader skolor	0,0	0,0
Summa årets avsättningar	-1 480,7	-1 787,6
Inspråktaga avsättningar från föregående år		
Omstruktureringskostnader	73,2	4,6
Boende äldre, funktionshindrade och psykiskt funktionshindrade	40,0	30,8
Renhållningsnämnden	0,0	15,6
Begravningsavgifter	0,0	0,0
Infrastrukturella kostnader	83,0	364,9
Förskoleutbyggnad	14,4	39,2
Miljömiljarden	180,0	206,0
Pensionskostnader	0,0	0,0
Ventilationskostnader skolor	0,0	55,0
Summa ianspråktaga avsättningar från föregående år	390,6	716,2
Netto avsättningar/ianspråktaga avsättningar	-1 090,1	-1 071,4

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Noter till kassaflödesanalys – staden

Not 11	Specifikation av ej likviditetspåverkande poster	2009	2008
mnkr		2 237,2	2 704,8
	Justering för av- och nedskrivningar	626,9	606,5
	varav 56,1 mnkr avser långfristiga fordringar		
	Justering för gjorda avsättningar	1 610,3	2 098,2
	Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster		
Not 12	Här ingår omklassificering av exploateringsfastigheter	252,0	-2 397,0
	till omsättningstillgångar		
Not 13	Här ingår återläggning av omklassificering av	3 727,4	3 231,9
	långfristig upplåning till kortfristig		
Not 13	Här ingår omklassificering av	-3 444,8	-3 727,3
	långfristig upplåning till kortfristig		
Not 15	Investering i materiella anläggningstillgångar	-3 688,8	-3 235,4
	Varav byggnader och tekniska anläggningar	-3 476,0	-2 440,0
	Varav maskiner och inventarier	-209,2	-104,7
	Varav leasingavtal	0,0	-0,9
	Varav pågående ny-, till- och ombyggnader	-3,6	-689,8
Not 16	Likvida medel vid årets slut	-78,3	43,4
	Kassa och bank	7,3	43,4
	Utnyttjad checkräkningskredit	-85,6	0,0

Noter till balansräkning – staden

Not 17 Mark byggnader och tekniska anläggningar		
mnkr	2009	2008
Ingående mark, byggnader och tekniska anläggningar	41 889,0	42 026,4
Ingående avskrivningar	-3 785,9	-3 204,3
Årets avskrivningar	-513,8	-467,3
Årest nedskrivningar	-58,1	-19,5
Årets nyinvesteringar	3 476,0	2 440,0
Årets investeringsbidrag	-16,8	
Försäljningar	-503	-190,2
Omklassificering exploateringsfastigheter	252	-2 482,0
Summa mark, byggnader och tekniska anlägg.	40 738,9	38 103,1

Not 18 Maskiner och inventarier			
mnkr	2009	2008	
Ingående maskiner och inventarier	1 046	940,1	
Ingående avskrivningar	-717,7	-621,0	
Årets avskrivningar	-80,6	-96,5	
Årets nedskrivningar	0,0	0,0	
Årets nyinvesteringar*	209,2	105,6	
Försäljningar	-97,9	-0,2	
Summa maskiner och inventarier*	358,7	328,0	
Från och med 2009 särredovisas inte leasingavtal utan ingår i summan för maskiner och inventarier			
Not 19 Pågående ny-, till- och ombyggnader			
mnkr	2009	2008	
Ingående pågående ny-, till- och ombyggnader	4 328,6	3 638,8	
Årets nyinvesteringar	3,6	689,8	
Summa pågående ny-, till- och ombyggnader	4 332,2	4 328,6	
Not 20 Aktier och andelar			
mnkr	2009	2008	
Ingående aktier och andelar	3 727,0	3 711,5	
Köp av bostadsrätter	46,7	15,5	
Köp av andelar (Storstockholms Brandförsvaret)	27,8	0,0	
Försäljning av bostadsrätter	0,0	0,0	
Summa aktier och andelar	3 801,5	3 727,0	
Aktier i kommunala bolag m m per 2009-12-31			
Bolag	Aktiekapital (tkr)	Ägarandel (%)	Bokfört värde 09-12-31 (tkr)
Stockholms stadhus AB	2 850 000	100,0	3 483 582,0
Mässfastigheter i Stockholm AB	20 000,00	50,4	10 880,0
Stockholm år 2004 AB	500,00	100,0	514,0
Svenska Teknologföreningen Fastighets AB	562,00	100,0	562,0
Stockholm Terminal AB	1 000,00	20,0	200,0
AB Fortum Värme Holding	1 000,00	49,9	800,0
Summa aktier i dotterbolag/koncernföretag			3 496 538,0
Aktier i övriga företag			
SÖRAB	8 000,00	5,0	400,0
AB ServiData (depositionsbevis)			0,1
Övriga andelar			0,0
Summa aktier i övriga företag			400,1
Andelar kommunalförbund Storstockholms brandförsvaret*			27 831,4
Summa andelar kommunalförbund			27 831,4
* Brand- och räddningsnämndens verksamhet överfördes 2009-01-01 till kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret			
Andelar bostadsrätter			276 742,6
Summa andelar bostadsrätter			276 742,6
Totalt summa aktier och andelar			3 801 512,1

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Not 21 Långfristiga fordringar		
mnkr	2009	2008
Ingående långfristiga fordringar	1 710,4	1 766,4
Nyutlåning	0,0	0,1
Återläggning av föregående års omklassificering	24,8	30,6
Amorteringar	-8,1	-3,0
Upp-/Nedskrivningar*	-6,6	-59,0
Kortfristig del av långfristiga fordringar**	-33,0	-24,8
Summa långfristiga fordringar	1 687,5	1 710,3
*2009 Nedskrivning p g a avtal träffat med Stadsholmen om reglering ränte- och amorteringsfritt lån.		
*2008 Nedskrivning av avtalad ej realiserbar långfristig fordran på Micasa.		
**Fordringar som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa fordringar har omförts till kortfristig utlåning.		
Låntagare		
mnkr	2009	2008
Utlåning till koncernbolag	0,0	0,0
Övriga	1 687,5	1 710,3
Summa långfristiga fordringar	1 687,5	1 710,3
Not 22 Exploateringsfastigheter*		
mnkr	2009	2008
Exploateringsfastigheter	2 230,0	2 482,0
Summa tomträttsmark	2 230,0	2 482,0
*Fr o m 2008 redovisas samtliga exploateringsfastigheter, som avses att avyttras som omsättningstillgångar.		
Not 23 Varulager och pågående arbete		
mnkr	2009	2008
Varulager	9,3	10,9
Pågående arbeten	0,0	0,1
Summa varulager och pågående arbeten	9,3	11,0
Förrådet värderas till det lägsta värdet av anskaffningspris och verkligt värde.		
Not 24 Kortfristiga fordringar		
mnkr	2009	2008
Skatte-/momsfordringar	605,1	447,7
Statsbidragsfordringar	148,4	118,5
Kortfristiga fordringar stadens koncernföretag*	32 363,4	34 802,7
Övriga kortfristiga fordringar	1,6	20,8
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1 985,1	2 324,2
Kundfordringar	768,9	620,2
Summa kortfristiga fordringar	35 872,5	38 334,0
*Staden administrerar upplåning för stadens bolag. Bolagen lånar efter behov av staden.		

Not 25 Kortfristig utlåning		
mnkr	2009	2008
Kortfristig utlåning	0	0
Kortfristig del av långfristiga fordringar*	33,0	24,8
Summa kortfristig utlåning	33,0	24,8
*Långfristiga fordringar som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa fordringar har omförts till kortfristig utlåning.		
Not 26 Kortfristiga placeringar		
mnkr	2009	2008
Kompetenskonto	58,1	60,2
Summa kortfristiga placeringar	58,1	60,2
Not 27 Kassa och bank		
mnkr	2009	2008
Förskottskassor	7,3	11,8
Kassa, bank- och postgiro*	0,0	31,6
Summa kassa och bank	7,3	43,4
*2009-12-31 hade staden sammanlagt en utnyttjad checkräkningskredit, som redovisas under not Kortfristiga lån		
Not 28 Eget kapital		
mnkr	2009	2008
Ingående eget kapital	48 201,9	47 708,4
<i>varav disposition av 2002 o 2006 års förändring*</i>	<i>178,4</i>	<i>180,6</i>
Förändring av eget kapital enligt resultaträkningen	120,4	493,4
Summa eget kapital	48 322,2	48 201,8
*Dessa medel avser disposition av Stockholms stads kompetensfond, e-tjänstprogram, vision Söderort, Järvalyftet.		
Not 29 Pensioner och liknande förpliktelser		
mnkr	2009	2008
Ingående avsatta pensioner	2 773,9	2 463,3
Nyintjänade och skuldförändring arbetstagare	114,9	126,3
Avgiftsbestämd chefpension	8,0	7,5
Skuldförändring pensionärer	43,4	116,1
Chefpensioner lyft från ansvarsförbindelsen	32,2	0,0
Överfört till Storstockholms brandförbund	-94,3	0,0
Avsatt till löneskatt	25,3	60,6
<i>varav ränte- och basbeloppsuppräknin</i>	<i>113,7</i>	<i>72,6</i>
Summa avsatt till pensioner	2 903,5	2 773,8
<i>därav avgiftsbestämd chefpension</i>	<i>68,6</i>	<i>47,2</i>
<i>därav garantipension inklusive löneskatt</i>	<i>11,7</i>	<i>15,7</i>
<i>därav särskild avtalspension inkl löneskatt</i>	<i>372,0</i>	<i>487,1</i>
<i>därav visstidspension förtroendevalda inkl löneskatt</i>	<i>33,4</i>	<i>46,6</i>
Aktualiseringsgrad i procent	79,4	79,0
Aktualiseringsgrad anställning Stockholms stad i procent	99,0	99,0
Antal visstidsförordnade tjänstemän	40,0	41,0
Skulden har minskats med bortförsäkrat via tjänstepensionsförsäkring omfattande förvaltningschefer m fl med särskilda avtal	0,7	5,7

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Not 30 Övriga avsättningar		
mnkr	2009	2008
Omstruktureringskostnader		
Ingående balans	402,3	127,0
lanspråktaget	-73,2	-4,6
Årets avsättning*	0,0	280,0
Utgående balans	329,1	402,4
Boende äldre, funktionshindrade och psykiskt***		
funktionshindrade		
Ingående balans	354,9	385,7
lanspråktaget	-40,0	-30,8
Årets avsättning	0,0	0,0
Utgående balans	315,0	354,9
Renhållningsnämnden		
Ingående balans	29,6	45,3
lanspråktaget	0,0	-15,6
Årets avsättning	9,8	0,0
Utgående balans	39,4	29,7
Begravningsavgifter		
Ingående balans	5,1	3,6
lanspråktaget	0,0	0,0
Årets avsättning	8,5	1,5
Utgående balans	13,5	5,1
Infrastrukturella avgifter		
Ingående balans	5 589,8	4 448,6
lanspråktaget	-83,0	-364,9
Årets avsättning**	1 462,5	1 506,1
Utgående balans	6 969,3	5 589,8
Förskoleutbyggnad***		
Ingående balans	213,6	252,8
lanspråktaget	-14,4	-39,2
Årets avsättning	0,0	0,0
Utgående balans	199,2	213,6

Miljömiljarden***		
Ingående balans	316,9	522,9
Ianspråktaget	-180,0	-206,1
Årets avsättning	0,0	0,0
Utgående balans	136,9	316,8
Ventilationskostnad skolor		
Ingående balans	0,0	55,0
Ianspråktaget	0,0	-55,0
Årets avsättning	0,0	0,0
Utgående balans	0,0	0,0
Summa ingående balans	6 912,3	5 840,9
Summa ianspråktaget	-390,6	-716,2
Summa årets avsättningar	1 480,7	1 787,6
Summa utgående balans	8 002,4	6 912,3
<p>*Avser Brand- och räddningsnämndens övergång till kommunalförbund, inrättande av gemensam service mm, ianspråktaget till SSBF 71,8 mnkr, avveckling lokaler 1,4 mnkr. Osäkerhet om belopp föreligger främst beträffande eventuell övertalighet.</p> <p>**Avsättning till E18, Norra länken, Citybanan, Förbifart Stockholm, Tvärbanor och Nationalstadsparken. Osäkerhet om belopp föreligger, då en stor del av investeringarna genomförs efter 2012.</p> <p>***Dessa avsättningar har inte nuvärdesberäknats, då de är av karaktären stimulansmedel för att snabbast möjligt genomföra utfästelser gentemot kommuninvånarna. När medlen är förbrukade, vidtages åtgärder efter övriga tillgängliga resurser. För samtliga övriga avsättningar gäller att en stor del beräknas förbrukas under perioden 2010-2012. För infrastrukturella åtgärder inträffar merparten efter 2012.</p>		
Not 31 Obligationslån		
mnkr	2009	2008
Ingående obligationslåneskuld	5 403,4	8 723,9
Nyupplåning	500,0	0,0
Periodisering över- och underkurser	4,5	8,0
Återläggning av föregående års omklassificering	3 325,0	3 200,0
Amorteringar	-3 325,0	-3 203,4
Kortfristig del av långfristiga lån*	-2 912,8	-3 325,0
Summa obligationslån	2 995,2	5 403,5
<p>*Skulder som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.</p>		
mnkr	2009	2008
Utländska obligationslån	1 000,0	2 912,7
Svenska obligationslån	1 995,2	2 490,8
Summa obligationslån	2 995,2	5 403,5

Not 32 Reverslån		
mnkr	2009	2008
Ingående reverslåneskuld	526,2	903,9
Nyupplåning	1 000,0	0,0
Återläggning av föregående års omklassificering	402,3	31,9
Amorteringar	-378,0	-7,3
Kortfristig del av långfristiga lån*	-532,1	-402,3
Summa reverslån	1 018,4	526,2
*Skulder som på balansdagen har en förfallodag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omförts till kortfristiga lån.		
mnkr	2009	2008
Utändska reverslån	1 000,0	500,0
Svenska reverslån	18,4	26,2
Upplåning från majoritetsägda bolag	0,0	0,0
Summa reverslån	1 018,4	526,2
Not 33 Övriga långfristiga skulder		
mnkr	2009	2008
Ingående låneskuld leasing	0,6	0,7
Återläggning av föregående års omklassificering	0,3	0,3
Amorteringar	-0,3	-0,1
Omklassificering	-0,2	-0,3
Summa långfristig skuld leasing	0,3	0,6
Förmedlade medel	0,6	0,6
Skuldfonder	31,1	35,6
Utnyttjad checkräkningskredit	0,0	0,0
Summa övriga långfristiga skulder	32,0	36,8
Not 34 Kortfristiga skulder		
mnkr	2009	2008
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	3 309,7	2 612,9
Skatteskulder/moms	1 200,4	32,8
Leverantörsskulder	2 627,1	2 424,6
Förmedlade medel	5,3	3,9
Deponerade medel	2,6	3,9
Skuldfonder	4,1	0,0
Personalskatter	235,4	254,9
Kortfristiga skulder till koncernföretag*	13 264,6	14 116,0
Övrigt	545,2	613,4
Summa kortfristiga skulder	21 194,5	20 062,4
*Staden administrerar upplåning för stadens bolag. Bolagen lånar efter behov av staden.		

Not 35 Kortfristiga lån	2009	2008
mnkr		
Certifikatslån	0,0	0,0
Certifikatslån i utländsk valuta	428,4	700,0
Utnyttjad kredit i koncernkontot	0,0	0,0
Utnyttjad kredit, övriga kreditinstitut**	85,6	0,0
Upplåning från majoritetsägda bolag	0,0	0,0
Kortfristig del av långfristiga lån*	3 445,0	3 727,3
Summa kortfristiga lån	3 959,0	4 427,3
*Långfristiga lån som på balansdagen har en förfalldag som inträffar inom ett år. Dessa skulder har omfört till kortfristiga lån.		
**2009-12-31 hade staden sammanlagt en utnyttjad checkräkningskredit, som redovisas här.		
Not 36 Stadens skuld för semesterlöner och okompenserad övertid		
mnkr	2009	2008
Ingående skuld	690,9	810,8
Varav semesterlöner	650,1	626,7
Varav okompenserad övertid	40,8	184,1
Förändring semesterlöneskuld	8,6	30,4
Förändring okompenserad övertid	2,2	-32,9
Summa skuld för semesterlöner o okomp övertid	701,7	808,3
Varav semesterlöner	658,7	657,1
Varav okompenserad övertid	43,0	151,2
Not 37 Ansvars- och borgensförbindelser	2009	2008
mnkr		
Stadens majoritetsägda bolag		
Borgen för lån		0,0
varav		
AB Familjebostäder	0,0	0,0
AB Stockholmshem	0,0	0,0
AB Svenska Bostäder	0,0	0,0
Pensionsutfästelser*	41,6	649,9
Summa ansvars- och borgensförbindelser för majoritetsägda bolag	41,6	649,9
*Pensionsutfästelser har för flera av stadens bolag bortförsäkrats till S.t Erik Liv försäkring AB under 2009		
Övriga juridiska-/privatpersoner		
Borgen för lån	1 143,7	1 260,4
varav		
Stiftelsen Stockholms Studentbostäder	0,0	0,0
Stockholms Kooperativa Bostadsförening	0,0	0,0
Fortum	0,0	0,0
Stockholms Stadsmision	0,0	0,0
SYVAB	0,0	0,0
övriga juridiska personer		
Pensionsutfästelser	69,6	68,1
Kommunalt förlustansvar för småhus	3,8	5,2
Summa	1 217,1	1 333,7
Totalt ansvars- och borgensförbindelser	1 258,7	1 983,6

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Not 38 Stadens pensionsskuld	39 691,0	39 447,0
mnr		
Ingående pensionsskuld	12 290,8	12 143,5
Nyintjänade och skuldförändring arbetstagare*	33,2	-130,6
Skuldförändring pensionärer*	325,6	278,0
Summa pensionsskuld	12 649,7	12 290,9
Kalkylerad kostnad pension, avgångsersättning aktiva förtroendevalda**	41,6	i.u
<p>*Pensioner för chefer, som sorterar under nytt chefsavtal, är lyft till balansräkningen 32,2 mnr.</p> <p>**Beräkning efter pensionsbestämmelser för förtroendevalda, PBF, fr o m 2003-01-01. Medräknat är visstidspension och avgångsersättning för förtroendemän, som omfattas av bestämmelserna. Inga antaganden om eventuella förvärvsinkomster är gjorda utan beloppet visar sämsta möjliga utfall.</p>		
Aktualiseringsgrad (%)	72,0	72,0
Aktualiseringsgrad anställning Stockholms stad (%)	99,0	99,0

Not 39 Derivatinstrument					
mnkr					
	Nominellt värde, tillgångar	Nominellt värde, skulder	Netto	Marknadsvärde netto	
Valuta-swappar	1 797	1 788	9,7	11,3	
Ränte-swappar	1 600	1 600	0,0	39,2	
Summa	3 397	3 388	9,7	50,5	
<p>Staden utnyttjar ränte- och valutaswappar i syfte att säkra positioner avseende kurs- och ränteförändringar. Staden marknadsvärderade fordran på swapmotparterna översteg på balansdagen motsvarande skuld med 50,5 mnkr.</p>					
Not 40 Leasingavtal					
mnkr					
		Nuvärdesberäknade minimileaseavgifter			
	Redovisat värde 09-12-31	Förfallodag <= 1 år	Förfallodag 2-5 år	Förfallodag < 5 år	Summa minimi- leaseavgift
Finansiell leasing	0,5	0,2	0,3	0,0	0,9
		Minimileaseavgifter			
	Redovisat värde 09-12-31	Förfallodag <= 1 år	Förfallodag 2-5 år	Förfallodag < 5 år	
Operationell leasing	434,0	29,6	110,3	294,1	
<p>Leasingavtal med ett sammanlagt värde understigande 500 000 kronor eller en årlig kostnad motsvarande max 150 000 kronor är ej medtagna. Leasingavtal avseende operationell leasing redovisas endast om avtalets längd överstiger 3 år och om avtalet inte är uppsägningsbart. Hyresavtal, som uppfyller dessa villkor ingår. Finansiell leasing ingår i balansräkningen från 2008 på tillgångssidan under "maskiner och inventarier" samt under lång-och kortfristiga skulder. Inga avtal om finansiell leasing omfattar variabla avgifter</p>					

Noter till resultaträkning – kommunkoncernen

m nkr	Procent	2009	2008
Immateriella anläggningstillgångar			
Hyresrätter och immateriella tillgångar	20-33	-12,6	-6,0
Goodwill	20	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och tekniska anläggningar	2-33	-2 231,8	-2 152,3
Maskiner och inventarier	2-33	-374,8	-352,4
Summa avskrivningar		-2 619,3	-2 510,7
Not 42 Finansiella intäkter			
		2009	2008
m nkr			
Ränteintäkter		141,2	403,5
Övriga finansiella intäkter		47,0	71,0
Summa finansiella intäkter		188,2	474,5
Not 43 Finansiella kostnader*			
		2009	2008
m nkr			
Räntekostnader		-632,8	-948,7
Övriga finansiella kostnader		-13,8	-17,9
Summa finansiella kostnader		-646,7	-966,6
*I årsredovisning 2009 redovisas ränte- och basbeloppsuppräkningskostnader av stadens pensions- skuld under finansiella kostnader. 2008 års redovisning är justerad enligt samma princip.			
Not 44 Skatt			
		2009	2008
m nkr			
Aktuell skatt		-1 480,2	-1 578,3
Uppskjuten skatt		-679,1	-182,3
Summa skatt		-2 159,3	-1 760,6

Noter till kassaflödesanalys – kommunkoncernen

Not 45 Justering för ej likviditetspåverkande poster			
		2009	2008
m nkr			
Skattekostnad		-302,8	597,3
Avskrivningar		2 619,3	2 510,7
Nedskrivningar		132,8	83,5
Realisationsvinster netto		-9 321,7	-9 041,1
Förändring avsättningar		799,5	1 711,5
Resultat från andelar i intresseföretag		-75,2	-72,1
Summa justering för ej likviditetspåverkande poster		-6 148,0	-4 210,3

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Noter till balansräkning – kommunkoncernen

Not 46 Im materiella anläggningstillgångar		
m nkr		
	2009	2008
Immateriella anläggningstillgångar 1/1	38,6	14,7
Investeringar	5,7	5,5
Omklassificering	9,5	24,8
Försäljningar/utrangeringar	0,0	-0,2
Avskrivningar	-12,6	-6,0
Summa im materiella anläggningstillgångar 31/12	41,2	38,6
Not 47 Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
m nkr		
	2009	2008
Mark, byggnader och tekniska anläggningar 1/1	86 142,1	86 185,0
Investeringar	5 943,2	3 766,6
Omklassificering	5 837,1	6 115,8
Försäljningar/utrangeringar	-4 269,3	-6 102,8
Avskrivningar	-2 231,8	-2 152,3
Nedskrivningar	-98,6	-48,7
Ändring i koncernsammansättning	30,0	-1 621,6
Summa mark, byggnader och tekniska anläggningar 31/12	91 352,8	86 142,1
Not 48 Maskiner och inventarier		
m nkr		
	2009	2008
Maskiner och inventarier 1/1	0,0	4 051,5
Investeringar	950,1	161,9
Omklassificering	600,0	622,6
Försäljningar/utrangeringar	-162,1	-51,0
Avskrivningar	-374,8	-352,4
Nedskrivningar	-1,5	0,0
Ändring i koncernsammansättning	60,4	59,7
Summa maskiner och inventarier 31/12	1 072,1	
Not 49 Pågående ny-, till- och ombyggnader		
m nkr		
	2009	2008
Pågående ny-, till- och ombyggnader 1/1	11 432,0	11 189,4
Investeringar	6 522,8	7 316,9
Omklassificering	-6 446,2	-6 763,2
Försäljningar/utrangeringar	-25,1	-197,7
Nedskrivningar	-26,2	-21,2
Ändring i koncernsammansättning	-437,4	-92,2
Summa pågående ny-, till- och ombyggnader 31/12	11 020,0	11 432,0

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08-508 29 000
kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Not 50 Övriga långfristiga skulder		
mkr		
	2009	2008
Lån från kreditinstitut	510,3	250,0
Övrigt	166,6	77,9
Summa övriga långfristiga skulder	676,9	327,9
Not 51 Kortfristiga skulder		
mkr		
	2009	2008
Förskott från kund	1,0	0,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	5 194,6	4 354,5
Skatteskulder	611,4	1 269,9
Leverantörsskulder	4 651,0	4 295,2
Övriga kortfristiga skulder	3 235,5	3 200,7
Summa kortfristiga skulder	13 693,5	13 121,1

Nämnder

	Antal anställda	Budget netto-kostnader, mnkr	Nettoutfall exkl. resultatfonder, mnkr	Förändring resultatfond, mnkr	Avvikelse utfall 2009, mnkr	Utfall netto-investeringar, mnkr
Kommunfullmäktige m.m.	573	-1 027,3	-959,5	0,0	67,8	-0,7
Revisorskollegiet	19	-27,7	-27,3	0,0	0,4	0,0
Servicenämnden	248	-20,5	-14,2	-6,3	0,0	-6,5
Valnämnden	0	-16,9	-13,9	0,0	3,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	20 476	-16 118,5	-15 937,2	-76,3	105,0	-119,0
Brand- och räddningsnämnden	-	-308,0	-394,2	0,0	-86,2	-0,4
Exploateringsnämnden	143	590,0	657,3	0,0	67,3	-2 293,6
Fastighetsnämnden	134	33,8	88,0	0,0	54,2	-182,0
Ildrottsnämnden	468	-554,1	-537,2	0,9	17,8	-307,3
Kulturnämnden: kulturförvalt.	1 047	-810,9	-794,7	0,0	16,2	-24,1
Kulturnämnden: stadsarkivet	83	-46,3	-47,0	0,0	-0,7	-1,0
Kyrkogårdsnämnden	130	-120,2	-119,7	0,0	0,5	-13,7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	206	-60,4	-57,5	0,0	2,9	-1,3
Socialtjänstnämnden	1 385	-1 064,6	-1 052,4	-0,3	11,9	-0,3
Stadsbyggnadsnämnden	308	-189,3	-184,7	0,0	4,6	-1,2
Trafik- och rehallningsnämnden: trafik	388	-691,9	-567,6	0,0	124,3	0,0
Trafik- och rehallningsnämnden: renhållning	35	-1,4	9,8	0,0	11,2	-675,6
Utbildningsnämnden	14 162	-12 022,2	-11 851,2	-107,2	63,8	-7,6
Åldrenämnden	87	-64,0	-61,3	0,0	2,7	-55,7
Överförmyndarnämnden	24	-28,9	-30,6	0,0	-1,7	0,0
Summa nämnder	39 916	-32 549,3	-31 895,4	-189,1	464,8	-3 690,1

Anmärkning: beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Antalet anställda avser samtliga månadsavlönade per 2008-12-31

Budget och utfall är inkluderande kapitalkostnader och mellan nämnderna interna mellanhavanden

Ökning av resultatfond (-)

Avvikelse är efter resultatdispositioner

Varav stadsdelsnämnder

	Antal anställda	Budget netto-kostnader, mnkr	Nettoutfall exkl. resultatfonder, mnkr	Förändring resultatfond, mnkr	Avvikelse utfall 2009, mnkr	Utfall netto-investeringar, mnkr
Stadsdelsnämnd Rineby-Kista	1 497	-1 221,0	-1 207,5	-6,1	7,3	-7,6
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	1 216	-936,9	-932,8	2,9	7,0	-8,5
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	1 608	-1 417,4	-1 391,0	-14,7	11,7	-10,1
Stadsdelsnämnd Bromma	1 847	-1 193,6	-1 176,6	-11,0	6,0	-10,7
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	1 082	-925,4	-923,7	-1,3	0,4	-7,9
Stadsdelsnämnd Normalm	968	-872,5	-867,6	-1,8	3,1	-8,5
Stadsdelsnämnd Östermalm	1 100	-1 128,8	-1 103,3	-8,1	17,4	-4,8
Stadsdelsnämnd Södermalm	2 296	-1 905,0	-1 889,5	-4,0	11,4	-9,6
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	2 556	-1 933,1	-1 912,9	-8,8	11,4	-12,4
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	1 036	-934,1	-912,3	-7,8	14,0	-8,4
Stadsdelsnämnd Farsta	1 408	-1 168,5	-1 155,8	-3,3	9,4	-9,9
Stadsdelsnämnd Älvsjö	765	-484,7	-484,1	-0,6	0,0	-3,8
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	1 903	-1 383,8	-1 372,4	-6,3	5,2	-11,7
Stadsdelsnämnd Skärholmen	1 194	-613,7	-607,7	-5,4	0,6	-5,4
Summa stadsdelsnämnder	20 476	-16 118,5	-15 937,2	-76,3	105,0	-119,0

Aktiebolag

	Antal anställda	Omsättning, mnkr	Resultat efter finansnetto, mnkr	Balans-omslutning, mnkr	Eget kapital ¹ , mnkr	Ränta tot kapital ² , %	Soliditet ³ , %	Bruttoinv, mnkr
Stockholms Stadshus AB (koncern)								
Stockholms Stadshus AB, moderbolag	8	29,2	446,9	19 329,4	18 917,3	2,3	97,5	33,0
AB Svenska Bostäder, koncern	394	3 067,6	4 106,2	15 135,5	10 131,1	27,5	67,0	1 851,9
AB Familjebostäder, koncern	265	1 641,1	2 037,3	11 355,5	7 150,0	20,8	63,0	2 967,6
AB Stockholms hem, koncern	307	1 916,9	2 117,8	12 454,1	7 394,4	18,7	59,4	1 524,9
Micasa Fastigheter i Stockholm AB	75	920,6	-119,0	6 326,5	197,3	1,2	2,7	423,9
Stockholms stads Bostadsförmedling AB	69	84,2	23,5	63,1	2,4	38,9	3,8	0,1
Skolfastigheter i Stockholm AB, SISAB	162	1 778,1	-46,7	8 233,3	304,5	2,5	2,6	533,3
Stockholm Vatten AB, koncern	408	1 158,1	64,0	6 777,4	235,8	4,0	3,5	566,5
Stockholms Hamn AB, koncern	216	671,8	35,8	1 260,6	373,9	4,8	30,0	250,2
AB Stokab	106	570,0	148,7	1 655,8	306,1	11,5	18,5	331,1
Stockholms stads Parkerings AB, koncern	80	427,2	19,1	734,6	109,5	5,1	14,0	147,7
Stockholms Stadsteater AB	327	124,3	-210,0	277,2	7,0	Neg	1,4	7,8
Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, koncern	11	26,5	-74,2	917,6	210,8	Neg	23,0	153,8
S:t Erik Försäkrings AB	6	122,3	20,8	363,0	143,2	5,6	29,2	0,0
S:t Erik Livförsäkring AB	3	832,4	286,1	1 765,5	440,7	21,1	25,0	788,4
Stockholm Business Region AB, koncern	72	219,4	1,2	130,2	41,9	1,0	32,1	0,5
S:t Erik Markutveckling AB, koncern	2	81,4	7,9	707,1	52,6	3,9	7,4	55,7
Stockholms stads Utrednings- och Statistikkontor AB	38	38,0	2,7	14,7	2,9	16,6	19,9	
Övriga bolag				13,7	13,7			
Övriga majoritetsägda aktiebolag								
Mässfastigheter i Stockholm AB, koncern	235	560,8	10,8	1 183,0	285,0	1,9	24,1	239,9
Summa aktiebolag *	2 784,0	14 269,9	8 878,9	88 697,8	46 320,1			9 876,4

* Summeringarna avser inte den sammanställda redovisningen (kommunkoncernen) utan endast summan av de ingående bolagen.

¹ Eget kapital uttrycks här som summan av bundet och fritt eget kapital enligt balansräkningen samt 73,7 % av de obeskattade reserverna.

² Räntan på totalt kapital beräknas enligt följande: Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader delat med genomsnittlig balansomslutning

³ Soliditetstalet beräknas enligt följande: Eget kapital samt 73,7 % av de obeskattade reserverna delat med totala tillgångar.

Stiftelser och kommunalförbund

Stiftelser	Medelantal anställda	Rörelsens intäkter		Rörelsens kostnader, mnkr	Övriga intäkter/kostnader netto inkl avskrivn, mnkr	Årets resultat efter disp, mnkr	Balans-omslutning, mnkr
		Stadens bidrag, mnkr	Övriga rörelse intäkter, mnkr				
Stiftelsen Barnens Dag	61		40,3	-38,4	-1,9	0,0	53,9
Stiftelsen Hotellhem i Stockholm	115	18,0	143,0	-159,1	-0,4	1,5	68,1
Stiftelsen Stockholm Water Foundation	3		4,1	-6,2	0,1	-2,0	24,1
Stiftelsen Strindbergsmuseet	9	4,9	3,1	-7,8	0,0	0,2	5,9
Summa stiftelser	188	22,9	190,5	-211,5	-2,2	-0,3	152,0

Stiftelser där staden utser minst hälften av styrelseledamöterna

Kommunalförbund	Medelantal anställda	Rörelsens intäkter		Rörelsens kostnader, mnkr	Övriga intäkter/kostnader netto inkl avskrivn, mnkr	Årets resultat efter disp, mnkr	Balans-omslutning, mnkr
		Stadens bidrag, mnkr	Övriga rörelse intäkter, mnkr				
Storstockholms brandförsvär	816	308,0	252,7	-534,0	-26,7	0,0	501,2

Årsredovisning 2009 med uppföljning av budget för Stockholms stad

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1

Telefon 08-508 29 000

kommunstyrelsen@stadshuset.stockholm.se

www.stockholm.se

Femårsöversikt

Allmänt	2005	2006	2007	2008	2009
Folkmängd	771 000	782 900	795 200	810 100	829 417
riksandel, procent	8,5	8,6	8,7	8,8	8,9
Systemsettningsfrekvens:					
procent av hela folkmängden	51,8	52,7	53,1	54,4	54,6
procent av folkmängden 16-44 år	76,3	78,2	78,3	78,8	71,0
Arbetslöshetstal, procent av arbetskraften 16-64 år	5,3	5,1	2,4	3,9	6,6
motsvarande genomsnitt	5,8	5,4	4,2		
Beskattningsbar inkomst, mnkr	137 288	143 145	150 722	160 974	171 642
per invånare, kr	178 022	182 969	189 540	198 709	206 942
riksgenomsnittet för d:o kr	146 871	151 366	156 673	164 084	171 464
Total kommunal skattesats:					
Stockholm, kr	30,35	30,35	30,05	29,92	29,58
Varav staden:	18,08	18,08	17,78	17,58	17,48
församlingarna	-	-	-	-	-
landstinget	12,27	12,27	12,27	12,27	12,1
Begravningsavgift	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
Total kommunal medelskattesats, riket, kr	31,60	31,60	31,55	31,44	31,52
Konsumtprisindex, årsmedeltal för riket (1980=100)	280,40	284,22	290,51	300,5	299,7
Inflation (årsgenomsnitt), procent	0,4	1,4	2,2	3,4	-0,3
Stadens verksamhet					
Årets förändring av eget kapital, mnkr	-114	855	46	493	120
Årets resultat enligt balanskravet, mnkr	7	132	7	6	9
Verksamhetens kostnader, mnkr	34 529	35 867	38 065	38 933	39 591
Verksamhetens intäkter inkl skatt och generella statsbidrag, mnkr	34 365	40 457	37 901	39 896	40 246
Tillgångar, mnkr	81 599	86 843	93 036	89 153	89 129
per invånare, kr	105 783	110 910	116 997	110 051	107 460
Skulder, mnkr	34 791	39 180	45 328	40 951	40 807
varav avsättningar	4 086	7 167	8 304	9 686	10 908
skulder per invånare, kr	45 125	50 039	57 002	50 551	49 199
Eget kapital, mnkr	46 808	47 662	47 708	48 202	48 322
per invånare, kr	60 711	60 872	59 995	59 501	58 260
Soliditet, %	57	55	59	54	54
Antal anställda, ca	45 500	46 900	44 779	42 141	39 916
motsv. heltidsanställningar, ca	42 800	44 100	42 023	39 665	37 621
Löner och lönebikostnader, mnkr	16 396	16 913	17 358	17 330	16 724
Majoritetsägda aktiebolags verksamhet*					
Antal här inräknade bolag/koncerner	19	20	19	20	20
Balansomslutning, mnkr	71 923	77 694	84 523	85 480	88 698
Omsättning, mnkr	13 183	13 450	14 235	14 220	14 270
Resultat efter skatt, mnkr	590	114	6 701	6 728	6 782
Eget kapital, mnkr	28 667	28 389	34 424	40 446	46 320
Investeringar (brutto), mnkr	7 241	13 315	8 825	8 431	9 876
Antal anställda, omräknade till heltidsanställningar	3 137	3 331	3 057	2 804	2 784
Löner, mnkr	1 229	1 290	1 254	1 177	1 193

* Summeringen avser inte den sammanställda redovisningen (kommunkoncernen) utan endast summan av de ingående bolagen.

Uppföljning av budget och budgetjusteringar 2009

Specifikation till beslutsklämningar i tjänsteutlåtandet

Prestationsförändringar som finansieras ur *Central medelsreserv 3: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2009 års budget

Stadsdelsnämnd Älvsjö

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar för år 2009			
<i>Prestationsförändringar</i>			
Flyktingsmottagning - ökade kostnader	-0,4	0,0	-0,4
Summa	-0,4	0,0	-0,4

Utbildningsnämnden

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Tillstyrks
Stadsledningskontorets budgetjusteringar för år 2009			
<i>Prestationsförändringar</i>			
Särskolan - minskade kostnader	8,2	0,0	8,2
Summa	8,2	0,0	8,2

Stadsledningskontorets synpunkter på nämndernas budgetutfall 2009

Stadsledningskontorets synpunkter på nämndernas budgetutfall 2009.....	1
Kommunfullmäktige m.m.	2
Revisorskollegiet	3
Valnämnden.....	4
Servicenämnden	5
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd	6
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd	7
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd.....	8
Bromma stadsdelsnämnd.....	9
Kungsholmens stadsdelsnämnd.....	10
Norrmalms stadsdelsnämnd	11
Östermalms stadsdelsnämnd	12
Södermalms stadsdelsnämnd.....	13
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	14
Skarpnäck stadsdelsnämnd.....	15
Farsta stadsdelsnämnd	16
Älvsjö stadsdelsnämnd	17
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	18
Skärholmen stadsdelsnämnd	19
Stadsdelsnämndernas verksamhetsområden.....	20
<i>Arbetsmarknadsåtgärder</i>	20
<i>Ekonomiskt bistånd</i>	20
<i>Flyktingmottagning</i>	21
<i>Förskoleverksamhet</i>	21
<i>Individ- och familjeomsorg</i>	22
<i>Kultur och fritid</i>	23
<i>Stadsmiljö</i>	23
<i>Stöd och service till personer med funktionsnedsättning</i>	23
<i>Äldreomsorg</i>	24
Exploateringsnämnden	25
Fastighetsnämnden	26
Idrottsnämnden	27
Kulturnämnden, kulturförvaltningen.....	28
Kulturnämnden, stadsarkivet.....	29
Kyrkogårdsnämnden	30
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	31
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	32
Stadsbyggnadsnämnden	33
Trafik- och renhållningsnämnden: trafik- och gatuverksamhet	34
Trafik- och renhållningsnämnden: renhållningsverksamhet	35
Utbildningsnämnden	36
Äldrenämnden	37
Överförmyndarnämnden	38

Kommunfullmäktige m.m.

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten med 28,9 miljoner kronor för rotlar och partikansliers verksamheter samt 17,2 miljoner kronor för Gemensam Service IT, SIWI och Expo 2010. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-1 644,7	96,6	32,3	0,0	-5,1
Drift	-1 643,2	96,7	32,3	0,0	-5,1
Avskrivningar	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Intäkter(+)	685,1	-28,9	-21,3	0,0	37,7
Nettokostnader	-959,5	67,8	11,0	0,0	32,6
Investeringar					
Utgifter	-0,7	0,3	0,3	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-0,7	0,3	0,3	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigerings av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 6,5 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att senarelagda kostnader för Gemensam Service IT, lägre bidrag till föreningar samt lägre kostnader för den politiska organisationen.

Avvikelsen har ökat med 56,8 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på senarelagda kostnader för Gemensam Service IT och lägre kostnader än beräknat för den politiska organisationen.

Revisorskollegiet

Stadsledningskontorets synpunkter

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Kostnader(-)	-30,7	-0,4	-0,5	-0,5	1,3
Intäkter(+)	3,4	0,8	0,5	0,5	0,7
Nettokostnader	-27,3	0,4	0,0	0,0	2,1

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 1,4 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på högre kostnader och intäkter än beräknat för bolagsgranskningen.

Avvikelsen har ökat med 0,4 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Valnämnden

Stadsledningskontorets synpunkter

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-22,8	3,0	1,0	0,0	-4,0
Drift	-22,8	3,0	1,0	0,0	-4,0
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Intäkter(+)	9,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Nettokostnader	13,9	3,0	1,0	0,0	-3,8
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 17,7 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak främst på lägre personalkostnader i samband med förtidsröstningen än beräknat.

Avvikelsen har ökat med 2,0 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på svårigheten att bedöma de kostnader som valet medförde.

Service-nämnden

Stadsledningskontorets synpunkter

Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel på 2,0 miljoner kronor för fortsatt utrustning av tillkommande arbetsplatser på huvudkontoret och stadens två kontaktcentra. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-116,9	2,3	0,0	3,3	1,8
Drift	-116,5	1,9	0,0	4,0	1,8
Avskrivningar	-0,2	0,3	0,0	-0,5	0,0
Internräntor	-0,1	0,1	0,0	-0,2	0,0
Intäkter(+)	102,6	-2,3	0,0	-3,3	0,6
Nettokostnader	-14,2	0,0	0,0	0,0	2,4
Investeringar					
Utgifter	-6,5	2,0	0,0	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-6,5	2,0	0,0	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigerings av prognosen

Service-nämnden som helhet är en resultatenhet. Nämnden har ett överskott före resultatdispositioner om 6,3 miljoner kronor jämfört med budget. Överskottet förs över till 2010 vilket innebär att avvikelsen mot budget är noll. Avvikelsen beror i huvudsak på att rekryteringen av personal och införande av tjänster i utbudet inte kunnat genomföras enligt den ursprungliga planen. Intäkterna blev dessutom högre på grund av att nämnden hanterat fler kund- och leverantörsfakturer än beräknat.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att arbetsplatser inte bemannats och utrustats i den takt som planerats.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-1 385,0	-10,3	10,8	-77,2	-39,4
Drift	-1 382,0	-10,5	10,8	-77,2	-40,8
Avskrivningar	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,8
Internräntor	-1,7	0,2	0,0	0,0	0,6
Intäkter(+)	171,3	17,6	-10,8	77,2	38,7
Nettokostnader	-1 213,7	7,3	0,0	0,0	-0,7
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-7,6	4,4	4,1	0,0	1,3
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-7,6	4,4	4,1	0,0	1,3

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,6 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på överskott inom ekonomiskt bistånd och förskola. Nämnden har samtidigt stora underskott inom äldreomsorgen.

Avvikelsen har ökat med 7,3 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att nämndens kostnader för ekonomiskt bistånd blev lägre än förväntat. Dessutom tilldelades nämnden 5,5 miljoner kronor extra för ekonomiskt bistånd vilket nämnden inte kunde förutse i sin prognos i samband med tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-1092,0	-8,4	0,0	-4,9	-40,5
Drift	-1091,2	-8,5	0,0	-4,9	-40,5
Avskrivningar	-0,3	0,1	0,0	0,0	0,0
Internräntor	-0,4	0,1	0,0	0,0	0,1
Intäkter(+)	159,2	15,4	0,0	4,6	37,3
Nettokostnader	-932,8	7,0	0,0	-0,3	-3,2
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	8,6	3,0	0,0	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	8,5	3,1	0,0	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,7 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att kostnaderna för ekonomiskt bistånd samt omsorg om personer med funktionsnedsättning blivit lägre än förväntat.

Avvikelsen har ökat med 7,0 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att nämndens kostnader för omsorg om personer med funktionsnedsättning samt ekonomiskt bistånd blev lägre än förväntat. Dessutom tilldelades nämnden 5,4 miljoner kronor extra för ekonomiskt bistånd vilket nämnden inte kunde förutse i sin prognos i samband med tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att investeringsmedel för maskiner och inventarier om 3,0 miljoner kronor inte förbrukats. Samtliga 7,1 miljoner kronor som avsatts för stadsmiljö har investerats ibland annat i Nydalsparken och upprustning av Svandammen i Spånga.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel på 3,6 miljoner kronor till följd av outnyttjade medel för vattenprogrammet Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-1 592,0	3,0	5,0	-10,6	-30,8
Drift	-1 590,4	2,9	6,9	-8,7	-31,2
Avskrivningar	-0,7	0,0	-1,6	-1,6	0,2
Internräntor	-1,0	0,0	-0,3	-0,3	0,3
Intäkter(+)	186,3	8,7	-5,3	7,4	29,1
Nettokostnader	-1 405,7	11,7	-0,3	-3,2	-1,7
Investeringar					
Utgifter	-10,1	5,2	3,3	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-10,1	5,2	3,3	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,8 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på överskott inom verksamhetsområdena äldreomsorg och förskola. Nämnden har däremot underskott inom verksamhetsområdena stöd och service till personer med funktionsnedsättning och inom individ och familjeomsorgen.

Avvikelsen har ökat med 12,0 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på ett större överskott inom förskola och äldreomsorg samt på ett något lägre underskott inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att påbörjade åtgärder för vattenförbättring inte i huvudsak genererat kostnader under 2009 samt att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats fullt ut.

Bromma stadsdelsnämnd

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten med 3,9 miljoner kronor för sjukfrånvaroprojektet, statligt stimulansbidrag för ny vårdform inom socialpsykiatri samt för tilldelade stimulansbidrag för gruppboenden Sjuksköterskan. Nämnden begär även ombudgetering av investeringsmedel på 1,3 miljoner kronor till följd av outnyttjade medel för vattenprogrammet. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-1 433,5	-16,3	-14,8	-321,0	-13,0
Drift	-1 430,8	-16,5	-14,1	-319,2	-12,7
Avskrivningar	-1,2	0,1	-0,6	-1,5	-0,2
Internräntor	-1,5	0,1	-0,1	-0,3	-0,2
Intäkter(+)	245,9	22,3	14,9	319,8	14,8
Nettokostnader	-1 187,6	6,0	0,1	-1,3	1,8
Investeringar					
Utgifter	-10,7	1,3	0,0	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-10,7	1,3	0,0	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,5 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak överskott inom verksamhetsområdena äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning och övrig verksamhet. Nämnden har däremot underskott inom verksamhetsområdet individ och familjeomsorgen inklusive flyktingmottagande.

Avvikelsen har ökat med 5,9 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror på lägre kostnader inom i stort sett samtliga verksamhetsområden.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att påbörjade åtgärder för vattenförbättring inte i huvudsak genererat kostnader under 2009.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel på 0,5 miljoner kronor för att mer kostnadseffektivt kunna samordna de etapper som återstår för Rå-lambshovsparken och Pontonjärparken. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	1 134,2	-13,4	-5,3	-1,2	-18,3
Drift	1 130,9	-13,4	-5,3	-1,2	-18,3
Avskrivningar	1,6	-0,1	0,0	0,0	0,0
Internräntor	1,7	0,1	0,0	0,0	0,0
Intäkter(+)	-209,2	13,8	3,1	1,2	21,9
Nettokostnader	925,0	0,4	-2,2	0,0	3,6
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	8,2	2,2	2,2	0,0	0,4
Inkomster	-0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	7,9	2,5	2,2	0,0	0,4

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,04 procent av nettobudgeten.

Avvikelsen har minskat med 2,6 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att förskolan visar ett större överskott än prognostiserat, 4,8 miljoner kronor, och uppväger underskott inom äldreomsorg och ekonomiskt bistånd. Vidtagna åtgärder för att möta ett befarat stort underskott har också påverkat resultatet positivt i slutet av året.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att investeringar i Rå-lambshovsparken och Pontonjärparken skjutits upp för att samordnas med andra delar för ett bättre totalt ekonomiskt resultat samt att nämnden inte har använt hela budgeten för maskiner och inventarier.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten 0,2 miljoner kronor för stadsbidrag inom socialpsykiatri. Nämnden begär även ombudgetering av investeringsmedel på 0,3 miljoner kronor till följd av ej avslutade projekt i Spökparken och Monica Zetterlund park. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-1 049,7	-16,0	0,2	-1,4	-26,0
Drift	-1 044,8	-16,0	0,0	-1,4	-26,1
Avskrivningar	-2,5	-0,1	0,0	0,0	0,0
Internräntor	-2,3	0,2	0,2	0,0	0,1
Intäkter(+)	180,3	19,1	-0,2	1,4	16,3
Nettokostnader	-869,4	3,1	0,0	0,0	-9,7
Investeringar					
Utgifter	-8,5	1,6	1,1	1,1	0,2
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-8,5	1,6	1,1	1,1	0,2

*Efter stadsledningskontorets korrigerings av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,4 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på stora överskott inom förskolan, individ och familjeomsorgen, nämnd och förvaltning samt kultur- och föreningsverksamhet och uppväger det stora underskottet på 11,6 miljoner kronor som finns inom verksamheten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Avvikelsen har ökat med 3,1 miljoner kronor jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att prognosen för individ- och familjeomsorgen förbättrades väsentligt i slutet av året. Planerade placeringar har skjutits upp och intäkterna har ökat.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att nämnden inte avslutat projekt i Spökparken och Monica Zetterlund park. Anslaget för investeringar i maskiner och inventarier har inte heller förbrukats.

Östermalms stadsdelsnämnd

Nämnden begär en ombudgetering av investeringsmedel på 0,7 miljoner kronor till följd av investeringar i grönområden. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-1 281,7	4,9	30,9	12,0	38,0
Drift	-1 279,5	4,3	30,4	11,5	37,6
Avskrivningar	-1,3	0,1	0,1	0,1	0,0
Internräntor	-1,0	0,4	0,4	0,4	0,3
Intäkter(+)	170,4	12,6	-1,6	12,8	2,8
Nettokostnader	1 111,4	17,4	29,3	24,8	40,8
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-5,6	4,9	4,0	2,5	0,0
Inkomster	0,9	0,9	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-4,8	5,7	4,0	2,5	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 1,6 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på ett lägre antal hemtjänsttagare och antal boende på vård- och omsorgsboende än budgeterat.

Avvikelsen har minskat med 11,9 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på extra kostnader under december för avgångsvederlag samt ökade kostnader för personal som valt att stanna kvar vid verksamhetsövergång för Rio vård och omsorgsboende.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror på att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats.

Södermalms stadsdelsnämnd

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-2 379,6	6,6	9,3	-19,3	-8,2
Drift	-2 372,6	6,4	9,3	-19,3	-8,5
Avskrivningar	-3,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Internräntor	-4,0	0,2	0,0	0,0	0,1
Intäkter(+)	486,0	4,8	3,5	24,6	19,1
Nettokostnader	-1 893,6	11,4	12,8	5,3	10,8
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-9,6	7,5	6,1	0,0	0,4
Inkomster	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-9,6	7,5	6,1	0,0	0,5

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,6 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på överskott inom äldreomsorgen och förskolan. Nämnden har däremot underskott inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Avvikelsen har minskat med 1,4 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror på att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten om 1,9 miljoner kronor för statligt stimulansbidrag för ny vårdform inom socialpsykiatri samt för sjukfrånvaroprojektet. Nämnden begär även ombudgetering av investeringsmedel på 0,2 miljoner kronor till följd av investering i parker. Tillstyrka ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet	-2 271,9	15,4	-2,9	-4,5	-8,1
Kostnader(-)	-2 268,3	14,3	-3,6	-4,5	-8,4
Drift	-1,9	0,4	0,2	0,0	-0,3
Avskrivningar	-1,7	0,7	0,5	0,0	0,6
Internräntor	350,1	-4,0	7,2	5,2	12,9
Intäkter(+)	-1 921,7	11,4	4,2	0,6	4,8
Nettokostnader					
Investeringar	-12,4	8,8	4,3	0,0	1,4
Utgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inkomster	-12,4	8,8	4,3	0,0	1,4
Nettoutgifter	-2 271,9	15,4	-2,9	-4,5	-8,1

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 1,0 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på överskott inom verksamhetsområdena förskola och fritid- och kultur. Nämnden har däremot underskott inom verksamhetsområdena ekonomiskt bistånd och stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Avvikelsen har ökat med 7,2 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på erhållna budgetjusteringar för ökade kostnader för försörjningsstöd.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats fullt ut.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

Stadsledningskontorets synpunkter

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten om 0,5 miljoner kronor för sjukfrånvaroprojektet och statligt stimulansbidrag för ny vårdform inom socialpsykiatri. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade..

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	- 1 077,5	8,9	- 0,2	0,6	- 17,3
Drift	- 1 074,9	8,8	- 0,2	0,6	- 17,9
Avskrivningar	- 1,3	- 0,1	0,0	0,0	0,3
Internräntor	- 1,3	0,2	0,0	0,0	0,3
Intäkter(+)	157,4	5,1	0,2	- 0,6	0,6
Nettokostnader	- 920,1	14,0	0,0	0,0	- 16,8
Investeringar					
Utgifter	- 8,9	2,8	4,4	0,0	0,6
Inkomster	0,5	0,5	0,0	0,0	0,3
Nettoutgifter	- 8,4	3,3	4,4	0,0	0,9

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 1,5 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på överskott inom förskoleverksamhet och förvaltningsadministration.

Avvikelsen har ökat med 14,0 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror bland annat på en stor försiktighet i prognoserna under året till följd av nämndens stora underskott de senaste åren. Avvikelsen förklaras också av ett större överskott inom förskoleverksamheten än förväntat och lägre kostnader inom individ och familjeomsorg och ekonomiskt bistånd än befarat.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på ett överskott för inventarier och maskiner.

Farsta stadsdelsnämnd

Stadsledningskontorets synpunkter

Nämnden begär en ombudgetering av investeringsmedel på 2,4 miljoner kronor till följd av Vattenprogrammet. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-1 334,5	12,6	7,5	4,7	-29,6
Drift	-1 332,7	12,1	7,5	4,7	29,7
Avskrivningar	-0,9	0,1	0,0	0,1	0,0
Internräntor	-1,0	0,3	0,0	-0,1	0,1
Intäkter(+)	175,5	-3,1	-1,4	2,2	31,5
Nettokostnader	-1 159,1	9,4	6,1	6,9	1,9
Investeringar					
Utgifter	-9,9	6,1	5,9	0,1	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-9,9	6,1	5,9	0,1	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,8 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på lägre kostnader inom förskolan men även ekonomiskt bistånd visar ett överskott.

Avvikelsen har ökat med 3,3 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Detta beror på att förskolan visar ett större överskott i bokslutet i jämförelse med tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror dels på att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats och dels på att arbetet med strandpromenaden vid Drevviken har försenats.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Stadsledningskontorets synpunkter

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten med 0,4 miljoner kronor för flyktingmottagande. Nämnden begär även ombudgetering av investeringsmedel på 0,1 miljoner kronor till följd av investering i Virvelparken. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-617,9	-29,9	-21,0	-18,8	-13,6
Drift	-616,6	-29,8	-20,9	-19,1	-13,5
Avskrivningar	-0,7	-0,2	-0,2	0,1	-0,1
Internräntor	-0,6	0,1	0,1	0,2	0,0
Intäkter(+)	133,2	29,9	20,7	17,9	8,8
Nettokostnader	-484,7	0,0	-0,4	-0,9	-4,8
Investeringar					
Utgifter	-3,8	1,0	0,9	1,2	1,9
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-3,8	1,0	0,9	1,2	1,9

*Efter stadsledningskontorets korrigerings av prognosen

Nämnden redovisar en budget i balans. Inom framför allt verksamhetsområdena förskola och nämnd och förvaltningsadministration redovisar nämnden ett överskott. För bland annat verksamhetsområdena individ- och familjeomsorg och för äldreomsorg redovisar nämnden ett underskott.

Avvikelsen har minskat med 0,4 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror på prestationsförändring efter avläsning inom flyktingmottagandet. Med hänsyn taget till prestationsförändringen skulle prognosen i tertialrapport 2 ha visat på en ekonomi i balans.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats fullt ut.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Stadsledningskontorets synpunkter

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten om 0,2 miljoner kronor för sjukfrånvaroprojektet. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-1 608,8	1,8	14,9	-7,9	-5,2
Drift	-1 604,4	1,4	14,5	-8,1	-5,8
Avskrivningar	-2,2	0,1	0,2	0,1	0,0
Internräntor	-2,3	0,2	0,2	0,1	0,6
Intäkter(+)	230,2	3,4	-7,4	1,9	1,3
Nettokostnader	-1 378,6	5,2	7,5	-6,0	-3,8
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-11,7	2,0	0,0	-0,2	0,1
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-11,7	2,0	0,0	-0,2	0,1

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,4 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på överskott inom administration, ekonomiskt bistånd och förskola. Nämnden har däremot underskott inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorg.

Avvikelsen har minskat med 2,3 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror på att upprustningen av Johannisdalsparken blivit billigare samt att investeringsmedel för maskiner och inventarier inte förbrukats fullt ut.

Skärholmen stadsdelsnämnd

Stadsledningskontorets synpunkter

Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel på 0,8 miljoner kronor till följd av förskjutning av projektet parkleken Ängen. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade..

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	- 1 027,1	- 32,7	- 25,4	- 15,4	- 32,5
Drift	- 1 022,3	- 32,7	- 25,4	- 15,4	- 33,0
Avskrivningar	- 2,3	0,1	0,0	0,0	0,1
Internräntor	- 2,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Intäkter(+)	413,9	33,2	27,5	20,2	28,5
Nettokostnader	- 613,1	0,6	2,1	4,8	- 4,0
Investeringar					
Utgifter	- 5,5	1,3	0,5	0,0	0,2
Inkomster	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	- 5,4	1,4	0,5	0,0	0,2

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,1 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på överskott inom förskoleverksamhet.

Avvikelsen har minskat med 1,5 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på förskjutning av projektet parkleken Ängen.

Stadsdelsnämndernas verksamhetsområden

Arbetsmarknadsåtgärder

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	-56,2	14,3	7,2	3,4	-0,9

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet motsvarar 25,4 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att de flesta nämnder använder sig arbetsmarknadsinsatser via Jobbtorg Stockholm samt att kostnaderna för offentligt skyddade arbeten och arbetsträningsverksamhet minskat. De stadsdelsnämnder som redovisar större överskott är Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby, Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen.

Avvikelsen har ökat med 7,1 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser för offentligt skyddade arbeten och arbetsträningsverksamhet blivit lägre än förväntat.

Ekonomiskt bistånd

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	-1 154,7	-2,7	-49,7	-69,0	-35,3

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Underskottet motsvarar 0,2 procent av nettobudgeten och beror på att medelbidraget ökat under året på grund av uppräknig av konsumentprisindex samt att de personer som har ekonomiskt bistånd har det under lägre tid. De stadsdelsnämnder som haft större underskott är Spånga-Tensta (12,5 mnkr), Enskede-Årsta-Vantör (7,5 mnkr) och Skarpnäck (3,4 mnkr). Fyra stadsdelsnämnder redovisar betydande överskott och dessa är Rinkeby-Kista (14,3 mnkr), Södermalm (3,7 mnkr), Farsta (3,3 mnkr) och Hägersten-Liljeholmen (5,0 mnkr).

Avvikelsen har minskat med 47,0 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att kostnaderna för ekonomiskt bistånd inte ökat i den omfattning som befarats under året samt en extra budgettilldelning på totalt 25,0 miljoner kronor i samband med tertialrapport 2.

Flyktingmottagning

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	206,3	0,8	-3,5	-1,4	-8,3

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet motsvarar 0,3 procent av nettobudgeten. Kostnaderna för flyktingmottagningen var 95,7 miljoner kronor och nämnderna redovisar ett överskott jämfört med budget på totalt 1,3 miljoner kronor. Detta förklaras av att fler flyktingar blivit självförsörjande under introduktionsperioden. Intäkterna var totalt 302,0 miljoner kronor vilket innebär ett underskott om 0,4 miljoner kronor. Underskottet beror på att stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Rinkeby-Kista budgeterat högre stadsbidrag än vad som beviljats. Skärholmens stadsdelsnämnds stadsbidragsgrupp redovisar ett resultat i balans med budget.

Avvikelsen har ökat med 4,3 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att fler flyktingar kommit ut i arbete snabbare än beräknat samt att nämnderna fått mer stadsbidrag än prognostiserat.

Förskoleverksamhet

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	-3 479,0	92,3	73,9	71,8	93,8

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet motsvarar 2,6 procent av nettobudgeten. Samtliga stadsdelsnämnder utom Bromma redovisar överskott inom verksamheten. Störst överskott redovisar Rinkeby-Kista, Hässelby-Vällingby, Farsta och Skärholmen som samtliga redovisar överskott över 10 miljoner kronor. Den kraftiga ökningen av antalet barn i förskoleverksamheten leder kortsiktigt till överskott då lokal- och personalkostnader inte ökar lika snabbt som resurser tillförs genom resursfördelningssystemet.

Avvikelsen har ökat med 18,4 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Individ- och familjeomsorg

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	-1 678,1	-35,9	-30,8	-21,9	-42,1

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Underskottet motsvarar 2,13 procent av nettobudgeten. Underskott inom verksamhetsområdet beror främst på ökade kostnader för köp av verksamhet.

Sju stadsdelsnämnder visar överskott eller har ingen avvikelse mot sin budget. Normalm har det största överskottet på 4,9 miljoner. Sju stadsdelsnämnder visar underskott. Hässelby-Vällingby har det största underskottet, 14,0 miljoner kronor, men av detta hänförs cirka 7 miljoner kronor främst till verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning som visar ett bättre resultat än vad som redovisas i stadsdelsnämndens årsredovisning. Anledningen till differensen är att när stadsdelen köper och säljer tjänster internt redovisas inte de interna transaktionerna på korrekt verksamhetsområde. Detta är inte unikt för Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämnd utan sker även i andra stadsdelar i större eller mindre utsträckning. Bromma, Farsta, Skarpnäck och Hägersten-Liljehomen har underskott på över 5,0 miljoner kronor.

Underskott inom verksamhetsområdet beror bland annat på prisökningar för köp av verksamhet, främst placeringar av barn och ungdomar. Helydgnsplaceringar har vidtagits i fler fall än budgeterat - det gäller främst jourhemsplaceringar. Placeringar görs även av tonåringar som ofta har relationsproblematik i kombination med beteendeproblem. Antalet akuta ärenden som krävt omedelbara placeringar har också varit högre än förväntat.

Avvikelsen har ökat med 5,1 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Ett underskott mot nämndernas budget redovisades redan i tertialrapport 1 och har därefter ökat. Underskottet är dock lägre än under 2008. Avvikelsen beror på en ökning av placeringar under årets sista tertial och att kostnaderna för placerade barn och ungdomar på olika HVB (hem för vård och boende) inte minskade enligt den planering som fanns. Det beror bland annat på att de planerade åtgärderna för dessa ungdomar inte kunde verkställas inom utsatt tid.

Kultur och fritid

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	-229,4	32,8	25,1	16,9	18,6

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet motsvarar 14,3 procent av nettobudgeten. Överskottet inom verksamhetsområdet beror bland annat på ej nyttjade budgeterade reserver och lägre lokalkostnader än beräknat. Tolv stadsdelsnämnder visar överskott, varav Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd redovisar det största överskottet. Två stadsdelsnämnder redovisar mindre underskott och dessa är Södermalm och Skärholmen.

Avvikelsen har ökat med 7,7 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Detta förklaras framförallt av att nämndernas intäkter ökat jämfört med prognosen i tertialrapport 2.

Stadsmiljö

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	-170,9	1,8	2,6	1,4	-0,6

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet motsvarar 1,0 procent av nettobudgeten. Sju stadsdelsnämnder redovisar i bokslutet ett överskott och sex stadsdelsnämnder redovisar ett underskott inom verksamhetsområdet stadsmiljö.

Avvikelsen har minskat med 0,8 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på förskjutningar av projekt i tid. Nämnderna har sammantaget begärt ombudgetering av investeringsmedel om 9,9 miljoner kronor. Av dessa avser 7,3 miljoner kronor åtgärder inom vattenprogrammet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	-2 599,4	-58,5	-49,1	-54,8	-40,3

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Underskottet motsvarar 2,3 procent av nettobudgeten. De nämnder som visar underskott uppger en rad olika orsaker till underskottet. Några av de viktigaste

är högre kostnader än vad nivån i resursfördelningen ger, fler yngre personer med grav demens, höga reskostnader till och från daglig verksamhet, att försäkringskassan ger fler avslag på ansökan om personlig assistans samt höga kostnader för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning

Avvikelsen har ökat med 9,4 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Äldreomsorg

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB 2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Nettokostnader	6 253,2	-20,2	31,5	32,5	4,2

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Underskottet motsvarar 0,3 procent av nettobudgeten. Orsakerna till underskottet är ofta kopplat till omstruktureringar och verksamhetsövergångar. Dessa kostnader har varit svåra att prognostisera och inte varit kända förrän sent på året.

Avvikelsen har förändrats från ett prognostiserat överskott på 31,5 miljoner kronor i tertialrapport 2 till ett underskott på 20,2 miljoner kronor i bokslutet. Denna kraftiga försämring på över 50 miljoner kronor är främst koncentrerad till stadsdelsnämnderna Rinkeby-Kista, Östermalm och Skärholmen.

Rinkeby-Kista är den stadsdelsnämnd som visar stadens största underskott för äldreomsorg, 32,4 miljoner kronor. Nämnden försämrade resultatet med 12,3 miljoner kronor mellan tertialrapport 2 och bokslut. Försämringen gäller både beställare och utförare och beror bland annat på fler insatser än budgeterat och att färre personer än prognostiserat valt att gå över till verksamhet som lagts ut på entreprenad.

Östermalms försämring på 12,8 miljoner kronor beror på ökade kostnader för personal som valt att stanna kvar vid verksamhetsövergång för Rio vård och omsorgsboende samt betalning av avgångsvederlag i december. Östermalm visar trots försämringen ändå ett överskott på drygt 17 miljoner kronor för äldreomsorgen.

Skärholmens försämring på 10,7 miljoner kronor beror främst på att avvecklingskostnader för delar av Vårbergs vård- och omsorgsboende har visat sig vara större än budgeterat. Även höga lokalkostnader i samband med ombyggnad från före detta servicehus till vård- och omsorgsboende har påverkat resultatet.

Exploateringsnämnden

Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel på 4,0 miljoner för investeringsmedel som avsatts för inrättande av Skrubba friluftsbad samt vattenförbättrande åtgärder i Magelungen. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-1 369,1	4,7	16,5	-8,5	98,2
Drift	-149,3	-20,5	-9,5	-8,5	-16,1
Avskrivningar	-86,0	14,0	15,0	0,0	34,9
Internräntor	-1 133,8	11,2	11,0	0,0	79,5
Intäkter(+)	2 026,4	62,6	46,5	47,7	74,8
Nettokostnader	657,3	67,3	63,0	39,2	173,0
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-2 573,3	-160,2	-226,4	-737,0	-294,8
Inkomster	279,7	90,1	-50,1	-56,5	30,5
Nettoutgifter	-2 293,6	-70,1	-276,5	-793,5	-264,3
Försäljningsbeting	-972,7	472,7	400,0	0,0	806,3

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 0,3 procent på kostnadssidan och 3,2 procent på intäktssidan. Avvikelsen beror i huvudsak på ökade tomt-rättsintäkter på grund av domar, nyregleringar och nyupplåtelser samt lägre kostnader för avskrivningar och internränta.

Avvikelsen har ökat med 4,3 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att ett nytt förvaltningsuppdrag inom Slussen tillkommit som påverkat såväl kostnader som intäkter samt en ökning av intäkterna med anledning av domar i avgöldsmål.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på hög genomförandetakt i investeringsprojekten.

Nämnden har genomfört fastighetsförsäljningar om 972,7 miljoner kronor, vilket innebär att försäljningsbetinget om 500 miljoner kronor har uppnåtts. Årets försäljningar innebär en realisationsvinst på 572 miljoner kronor. Friköp av tomträttsmark svarar för 668 miljoner kronor av försäljningsinkomsterna. Av dessa utgör friköp av småhustomträtter 394 miljoner kronor. Resterande del av försäljningarna är kopplade till exploatering.

Fastighetsnämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Verksamheten intäkter	1 066,9	75,0	12,1	-1,1	69,3
Verksamhetens kostnader	-622,5	15,4	23,0	13,2	-51,0
Verksamheten nettokostnader	444,4	90,4	35,1	12,1	18,3
Avskrivningar	-171,0	-55,7	-2,6	-2,3	-5,6
Räntenetto	-185,5	19,4	13,8	0,7	9,7
Resultat efter avskrivningar och finansiella poster	88,0	54,2	46,3	10,5	22,5
Avkastningskrav	-69,0	-2,9	-2,3	0,0	-1,1
Årets resultat – förändring av eget kapital	18,9	51,2	44,0	10,5	21,3
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-187,2	247,8	250,3	170,3	256,0
Inkomster	5,2	0,2	2,0	2,0	2,1
Nettoutgifter	-182,0	248,0	252,3	172,3	258,1

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 4,8 procent av årets omsättning. Avvikelsen beror i huvudsak på att planerat underhåll senarelagts och ett förbättrat räntenetto. Underhållsåtgärder som planerats för byggnader eller områden där större förändringar planerats har tagits bort från underhållsplanen. Den så kallade flödesräntan som påverkas av omsättningen och betalningsflödena har varit positiv. Andra positiva faktorer för räntenettet har varit försäljningar av fastigheter, färre underhållsprojekt och låg investeringsvolym.

Avvikelsen har ökat med 7,2 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att räntenettet förbättrats.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på förskjutningar av projekt som varit föremål för vidare utredningar under året. Bland annat har energieffektiviseringsprojektet, investeringar i Slakthusområdet, i brandstationer och i Kulturhuset senarelagts.

Idrottsnämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-802,7	19,2	6,0	0,0	28,2
Drift	-589,8	11,7	0,0	0,0	14,5
Avskrivningar	-113,4	2,5	2,0	0,0	6,2
Internräntor	-99,5	5,0	4,0	0,0	7,5
Intäkter(+)	266,4	-1,4	0,0	0,0	1,8
Nettokostnader	-536,3	17,8	6,0	0,0	30,0
Investeringar					
Utgifter	-322,5	26,6	30,0	30,0	18,3
Inkomster	15,2	-0,1	0,0	0,0	16,5
Nettoutgifter	-307,3	26,5	30,0	30,0	34,9

*Efter stadsledningskontorets korrigerings av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 3,2 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att budgetmedel avsatts på kostnadssidan för att täcka eventuella avvikelser i prognoserna samt på grund av lägre kostnader för avskrivningar och internränta.

Avvikelsen har ökat med 11,8 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att budgetmedel reserverats på kostnadssidan för att täcka eventuella underskott på intäktsidan då intäktsprognosen inrymmer en viss osäkerhet. Arbetet som inleddes 2009 med att förbättra prognossäkerheten kommer att fortsätta under 2010. Nuvarande arbetssätt och rutiner kommer att utvecklas för att öka precisionen i kostnadsprognoserna och en integration mellan lokalbokningssystemet och stadens ekonomisystem kommer på sikt att underlätta uppföljning av intäkter från planhyror.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror dels på förskjutningar inom projekt och dels på att ombudgeterade medel från 2008 inte i sin helhet kunnat förbrukas. Idrottsnämnden begär i samband med verksamhetsplan 2010 ombudgetering av investeringsmedel, vilket nämnden aviserat redan i samband med tertialrapport 1 2009.

Kulturnämnden, kulturförvaltningen

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten med 4,0 miljoner kronor för engångskostnader avseende strukturplanen "Bibliotek i rörelse". Nämnden begär även ombudgetering av investeringsmedel om 10,1 miljoner kronor till följd av nämnda strukturplan. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-940,8	3,6	3,9	0,0	-26,7
Drift	-934,1	-0,6	0,0	0,0	-28,6
Avskrivningar	-4,8	3,2	3,0	0,0	1,4
Internräntor	-1,9	1,0	0,9	0,0	0,5
Intäkter(+)	146,1	12,6	0,0	0,0	26,7
Nettokostnader	-794,7	16,2	3,9	0,0	0,0
Investeringar					
Utgifter	-24,2	11,3	9,3	0,0	1,7
Inkomster	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-24,1	11,4	9,3	0,0	1,7

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 2,0 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att Kulturskolan fått högre intäkter från skolorna än budgeterat och att utbyggnaden av strukturplanen "Bibliotek i rörelse" förskjutits i tiden. Kapitalkostnaderna har blivit lägre på grund av låg investeringsnivå.

Avvikelsen har ökat med 12,3 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på högre intäkter för Kulturskolan.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på lägre utbyggnadstakt för strukturplanen "Bibliotek i rörelse" än budgeterat.

Kulturnämnden, stadsarkivet

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-86,3	11,9	-1,3	0,1	-2,4
Drift	-86,3	11,9	-1,3	0,1	-2,4
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Internräntor	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Intäkter(+)	39,4	-12,5	0,0	0,0	2,5
Nettokostnader	-47,0	-0,7	-1,3	0,1	0,1
Investeringar					
Utgifter	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Underskott inom driftverksamheten motsvarar 1,5 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror på övertalighet som i huvudsak upphandlingen av digitaliseringsverksamheten medfört.

Avvikelsen har minskat med 0,6 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på att stadsarkivet har senarelagt leveranser inom skanningverksamheten.

Kyrkogårdsnämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-154,8	-1,1	-0,5	0,0	-2,7
Drift	-145,5	-1,4	-0,6	0,0	-3,1
Avskrivningar	-6,7	-0,3	-0,4	0,0	0,0
Internräntor	-2,6	0,6	0,5	0,0	0,4
Intäkter(+)	35,0	1,5	1,0	0,0	3,7
Nettokostnader	-119,7	0,5	0,5	0,0	1,0
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-13,7	6,3	9,0	2,0	10,4
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-13,7	6,3	9,0	2,0	10,4

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskott inom driftverksamheten motsvarar 0,4 procent av nettobudgeten och avsätts i stadens balansräkning. Avvikelsen beror i huvudsak på att intäkterna för clearing och försäljningen av varor och tjänster blivit högre än beräknat.

Avvikelsen har inte förändrats jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på att utbytet av bevattningsanläggningen på Norra begravningsplatsen har försenats på grund av djup tjäle under vårvintern. Utbyggnaden av skal-skyddet och av Norra Järva har också försenats.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-165,6	1,7	0,3	0,0	-157,0
Intäkter(+)	108,1	1,2	-0,3	0,0	94,9
Nettokostnader	-57,5	2,9	0,0	0,0	-62,1
Investeringar	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Inkomster	-1,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter					

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 4,8 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att intäkterna från värmepumpansökningar inom avdelningen för hälsoskydd ökat samt fler godkännanden och registreringar än vad som livsmedelskontrollen tidigare bedömt. Nämnden har också varit återhållsam på kostnadssidan.

Avvikelsen har ökat med 2,9 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertiärrapport 2. Förändringen beror främst på att intäkterna blev högre och kostnaderna lägre än väntat.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Kostnader(-)	-1 520,1	36,5	21,4	22,1	22,8
Intäkter(+)	467,4	-24,6	-21,4	-20,3	-18,9
Nettokostnader	-1 052,7	11,9	0,0	1,8	3,9
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-0,3	0,7	0,0	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-0,3	0,7	0,0	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 1,13 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att budgetjusteringar för nämndens verksamhet om totalt 52,0 miljoner kronor beslutades i tertiärrapport 2 och att vidtagna åtgärder för att möta ett befarat stort underskott har påverkat resultatet positivt.

Avvikelsen har ökat med 11,9 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertiärrapport 2. Förändringen beror på att kommunfullmäktige i tertiärrapport 2 beslutade om budgetjusteringar för nämndens verksamhet om totalt 52,0 miljoner kronor. Av dessa utgör 33,6 miljoner kronor prestationsökningar inom Svenskundervisning för invandrare, 11,7 miljoner kronor avser ökat antal aspiranter på Jobbtorgen, 3,5 miljoner kronor för att arbeta bort kön inom familjerådgivningen, 2,6 miljoner kronor avser ökade kostnader för LSS-kollo samt 0,3 miljoner kronor vardera för inrättande av särskild förmedlingsgrupp för bostäder med särskild service och till evakueringskostnader för Bandhagshemmet.

Nämndens investeringsbudget uppgår till 1,0 miljoner kronor. Av detta har 0,3 miljoner kronor utnyttjats till värdeförvaringsskåp inom Jobbtorg Stockholm.

Stadsbyggnadsnämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Kostnader(-)	-336,4	0,4	3,4	-0,1	-0,1
Intäkter(+)	151,7	4,2	-3,4	0,1	-3,3
Nettokostnader	-184,7	4,6	0,0	0,0	-3,4
<i>Investeringar</i>					
Utgifter	-1,2	0,3	0,0	0,0	0,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-1,2	0,3	0,0	0,0	0,0

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 2,4 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak lägre att verksamhetskostnader och ökade intäkter. Utbetalningen av bostadsanpassningsbidrag blev 94,1 miljoner kronor vilket är 8,1 miljoner kronor mer än budgeterat.

Avvikelsen har ökat med 4,6 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på ökade intäkter samt ett relativt sett hög utbetalning av bostadsanpassningsbidrag i december månad.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror på att investeringsmedel om 0,3 miljoner kronor för maskiner och inventarier inte förbrukats.

Trafik- och renhållningsnämnden: trafik- och gatuverksamhet

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade..

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	- 1 652,7	- 5,4	- 27,3	- 23,2	53,9
Drift	- 1 283,9	- 8,8	- 27,3	- 23,2	30,9
Avskrivningar	- 177,1	0,6	0,0	0,0	3,2
Internräntor	- 191,8	2,7	0,0	0,0	19,8
Intäkter(+)	1 085,1	129,7	27,3	23,2	15,2
Nettokostnader	- 567,6	124,3	0,0	0,0	69,1
Investeringar					
Utgifter	- 716,1	30,9	3,9	0,0	- 45,4
Inkomster	40,5	- 12,5	- 3,9	0,0	19,6
Nettoutgifter	675,6	18,4	0,0	0,0	- 25,8

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 18,0 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på ökade parkerings- och upplåtelseintäkter.

Avvikelsen har ökat med 124,3 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på ytterligare ökade parkerings- och upplåtelseintäkter. Avvikelsen har dubblerats sedan novemberprognosen. Trafik- och renhållningsnämnden uppmanas därför att förbättra prognossäkerheten.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på erhållna statsbidrag.

Trafik- och renhållningsnämnden: renhållningsverksamhet

Nämnden begär ombudgetering av investeringsmedel på 34,0 miljoner kronor till följd av förskjuten byggstart för Sätra ÅVC till följd av överklaganden (29,2 mnkr) och försenat införande av inpasseringssystem (4,8 mnkr). Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade..

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	- 440,9	11,0	0,4	2,0	4,0
Drift	- 428,3	9,4	0,4	2,0	5,1
Avskrivningar	- 8,8	0,7	0,0	0,0	- 0,8
Internräntor	- 3,8	0,9	0,0	0,0	- 0,4
Intäkter(+)	450,7	0,2	0,0	- 2,0	4,4
Nettokostnader	9,8	11,2	0,4	0,0	8,4
Investeringar					
Utgifter	- 21,0	61,5	24,2	8,2	47,9
Inkomster	13,4	- 27,4	0,0	- 6,2	- 17,4
Nettoutgifter	- 7,6	34,1	24,2	2,0	30,6

*Efter stadsledningskontorets korrigerings av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 2,5 procent av budgeterade kostnader och avsätts i stadens balansräkning. Avvikelsen beror i huvudsak på minskade grovavfallsmängder, minskade insamlings- och behandlingskostnader för säck- och kärllavfall och minskade administrativa kostnader.

Avvikelsen har ökat med 10,8 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på minskade avfallsvolymer.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på förskjuten byggstart för Sätra ÅVC, 29,2 miljoner kronor, till följd av överklagande till Miljödomstolen och på försening i införande av inpasseringssystem vid återvinningscentraler, 4,8 miljoner kronor, beroende på att nämnden avvaktar den utredning som pågår beträffande samordning av motsvarande system i länet.

Utbildningsnämnden

Nämnden begär ombudgetering på driftbudgeten med 1,7 miljoner kronor för sjukfrånvaroprojektet. Nämnden begär även återredovisning av 8,2 miljoner kronor avseende tidigare beviljad prestationsförändring. Tillstyrkta ombudgeteringar framgår av bilaga 10.

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Driftverksamhet					
Kostnader(-)	-13 665,8	-93,7	0,7	14,8	-13,4
Drift	-13 634,2	-62,1	38,5	43,3	-11,8
Avskrivningar	-27,8	-27,8	-33,3	-25,0	-1,6
Internräntor	-3,8	-3,8	-4,5	-3,5	0,0
Intäkter(+)	1 707,4	157,5	34,3	21,4	100,5
Nettokostnader	-11 958,4	63,8	35,0	36,2	87,1
Investeringar					
Utgifter	-55,7	34,3	10,0	0,0	5,7
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nettoutgifter	-55,7	34,3	10,0	0,0	5,7

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten efter resultatdispositioner motsvarar 0,5 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på att avsatta reserver inte utnyttjats och på ökade interkommunala intäkter, försäljning av verksamhet samt statsbidrag .

Avvikelsen har ökat med 27,1 miljoner kronor efter justeringar jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2 Förändringen beror huvudsakligen på att intäkterna ökat avseende yrkesvuxenutbildningen.

Avvikelsen inom investeringsverksamheten jämfört med beslutad plan beror främst på inköpsstopp för datorer och kopiatorer med anledning av införandet av GS-IT samt på osäkerheten kring tillämpningen av de nya reglerna kring investeringsbudgeten ute på skolorna.

Äldrenämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade.

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
<i>Driftverksamhet</i>					
Kostnader(-)	-98,4	-7,7	4,3	1,5	-10,0
Intäkter(+)	37,0	10,3	0,0	0,0	13,2
Nettokostnader	-61,3	2,7	4,3	1,5	3,3

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Överskottet inom driftverksamheten motsvarar 4,4 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på vakanta tjänster och att vissa projekt och uppdrag blivit försenade eller ej kommit till stånd.

Avvikelsen har minskat med 1,6 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror i huvudsak på att äldrenämnden haft utvecklingskostnader för bedömnings/kartläggningsinstrument och förvaltningskostnader för e-tjänsten Omsorgsdagboken, vilka inte var planerade i samband med tertialrapport 2.

Under 2010 byter Stockholms äldre- och handikappjour namn till Stockholms trygghetsjour.

Överförmyndarnämnden

Nedan redovisas utfall och avvikelse jämfört med budget efter resultatdispositioner.

För avvikelse gäller (-) = ökade kostnader eller minskade intäkter. Beloppen i tabellen är avrundade..

Mnkr	Utfall i VB2009	Avvikelse mot budget 2009	Avvikelse T2*	Avvikelse T1*	Avvikelse VB2008
Kostnader(-)	-34,0	-2,9	-0,6	0,0	1,0
Intäkter(+)	3,3	1,1	0,0	0,0	0,4
Nettokostnader	-30,6	-1,7	-0,6	0,0	1,5

*Efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen

Underskott inom driftverksamheten motsvarar 5,9 procent av nettobudgeten. Avvikelsen beror i huvudsak på ökade arvodeskostnader och hyreskostnader.

Avvikelsen har ökat med 1,1 miljoner kronor jämfört med den prognostiserade avvikelsen i tertialrapport 2. Förändringen beror främst på ökade arvodeskostnader.

Uppföljning av budget 2009 - Årsredovisning

Resultatbudget

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budget- justeringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultat- dispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat- av resultat- enheter resultat i överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat- enheter resultat i boksut 2009 överskott (-) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultat- dispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om- budgeteringar till 2010	Tillstyrka ombudger- teringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Verksamhetens intäkter	6 542,0	11 094,7	11 660,7	566,0			11 660,7	566,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader (-)	-35 946,1	-41 401,6	-41 290,0	111,7	226,6	-415,7	-41 479,1	-77,5	-52,9	-54,5
Avskrivningar (-)	-580,6	-556,7	-620,1	-63,4			-620,1	-63,4	0,0	0,0
Central medelsreserv (-)										
Oförutsedda behov	-498,0	-204,7		204,7			0,0	204,7		
Prestationsreserv	-728,9	-182,9		182,9			0,0	182,9		
Pensionsåtaganden/arbetsgivaravgifter (-)	-657,5	-657,5	-373,8	283,7			-373,8	283,7		
Jämförelsestörande intäkter	0,0	0,0	889,2	889,2			889,2	889,2		
Jämförelsestörande kostnader (inkl reaförlust)	0,0	0,0	-206,1	-206,1			-206,1	-206,1		
lanspråkstagna stimulansbidrag från föregående år	0,0	37,6	390,6	353,0			390,6	353,0		
Eliminering interna poster	0,0	2,0	-337,8	-339,8			-337,8	-339,8		
Verksamhetens nettokostnader	-31 869,1	-31 869,1	-29 887,2	1 981,9	226,6	-415,7	-30 076,3	1 792,8	-52,9	-54,5
Skatter m.m.	30 684,6	30 684,6	30 145,1	-539,5			30 145,1	-539,5		
Begravningsavgift	122,9	122,9	128,2	5,3			128,2	5,3		0,0
Inkomstutjämnning	-1 500,1	-1 500,1	-1 530,0	-29,9			-1 530,0	-29,9		
Kostnadsutjämnning	1 048,1	1 048,1	1 113,3	65,2			1 113,3	65,2		
Regleringsavgift	-494,6	-494,6	-396,1	98,5			-396,1	98,5		
Fastighetsavgift	1 089,8	1 089,8	1 090,9	1,1			1 090,9	1,1		
Mellankommunal skatteutjämnning LSS	-451,2	-451,2	-448,4	2,8			-448,4	2,8		
Finansiellt resultat (inkl. avgifter bank och pg)	446,0	446,0	258,4	-187,6			258,4	-187,6		
Utdelning	925,0	925,0	1 127,0	202,0			1 127,0	202,0		
Disposition/avsättning begravningsfond	-2,7	-2,7	-8,5	-5,8			-8,5	-5,8		
Disposition/avsättning renhållningsfond	1,4	1,4	-9,8	-11,2			-9,8	-11,2		
Summa finansiering	31 869,2	31 869,2	31 470,1	-399,1	0,0	0,0	31 470,1	-399,1	0,0	0,0
Överförda resultat från 2008					-226,6		-226,6	-226,6		
Beräknad överföring till 2010						415,7	415,7	415,7		
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0		
Årets avsättningar (-)	0,0	0,0	-1 462,5	-1 462,5			-1 462,5	-1 462,5		
Årets resultat	0,1	0,1	120,4	120,3	0,0	0,0	120,4	120,3	-52,9	-54,5
Jämförelsestörande intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0		
Realisationsvinster	0,0	0,0	-889,2	-889,2			-889,2	-889,2		
Realisationsvinster exploateringsfastigheter	0,0	0,0	599,1	599,1			599,1	599,1		
Jämförelsestörande kostn exkl reaförlust	0,0	0,0	178,4	178,4			178,4	178,4		
Avsättning till följd av jämförelsestörande intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0		
Resultat enligt balanskravet	0,1	0,1	8,7	8,6	0,0	0,0	8,7	8,6	-52,9	-54,5

Verksamhetens intäkter och kostnader är inklusive interna mellanhavanden
Beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Investeringsplan

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budget- justeringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultat- dispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat- enheterernas resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat- enheterernas resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultat- dispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om- budgeteringar till 2010	Tillstyrkta ombudge- teringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Utgifter	-3 431,8	-4 359,7	-4 046,1	313,6			-4 046,1	313,6	-16,7	-60,0
Inkomster		303,7	356,0	52,3			356,0	52,3	0,0	0,0
Central medelsreserv, investeringar	-330,0	-205,8		205,8			0,0	205,8		0,0
Nettoinvesteringar (-)	-3 761,8	-4 261,8	-3 690,1	571,7			-3 690,1	571,7	-16,7	-60,0
Finansiering										
Förändring av eget kapital	0,1	0,1	8,7	8,6	0,0	0,0	8,7	8,6	-52,9	-54,5
Avskrivningar	580,6	556,7	620,1	63,4			620,1	63,4	0,0	0,0
Försäljningar	500,0	500,0	2 189,1	1 689,1			2 189,1	1 689,1	0,0	0,0
Upplåning/amort (-) /extra beting	2 681,1	3 205,0	872,2	-2 332,8			872,2	-2 332,8	0,0	0,0
Summa finansiering	3 761,8	4 261,8	3 690,1	-571,7	0,0	0,0	3 690,1	-571,7	-52,9	-54,5
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-69,6	-114,5

Anmärkning: beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Uppföljning av budget 2009 - Årsredovisning

NETTOKOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultatdispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat- enheternas resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat- enheternas resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultat- dispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om- budgeteringar till 2010	Tillstyrka ombud- geteringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kommunfullmäktige m.m.										
1. KF/KS och SLK	-953,2	-1 012,0	-944,9	67,1	2,1	-2,1	-944,9	67,1	-46,1	-48,9
2. KF/KS kansli	-12,3	-13,9	-13,2	0,7	0,0	0,0	-13,2	0,7	0,0	0,0
Revisorskollegiet	-27,7	-27,7	-27,3	0,4	0,0	0,0	-27,3	0,4	0,0	0,0
Servicenämnden	-9,0	-19,8	-13,9	5,9	0,0	-6,3	-20,1	-0,3	0,0	0,0
Valnämnden	-25,8	-16,9	-13,9	3,0	0,0	0,0	-13,9	3,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-15 627,7	-16 070,6	-15 891,7	178,9	114,5	-190,8	-15 968,0	102,6	-2,8	-3,9
Brand- och räddningsnämnden	-232,7	-308,0	-394,2	-86,2	0,0	0,0	-394,2	-86,2	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	1 835,0	1 835,0	1 877,1	42,1	0,0	0,0	1 877,1	42,1	0,0	0,0
Fastighetsnämnden	329,5	354,0	444,4	90,4	0,0	0,0	444,4	90,4	0,0	0,0
Idrottsnämnden	-333,7	-333,7	-324,3	9,4	1,9	-1,0	-323,4	10,3	0,0	0,0
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-770,4	-800,0	-788,0	12,0	0,0	0,0	-788,0	12,0	-4,0	0,0
Kulturnämnden: stadsarkivet	-45,5	-46,3	-46,9	-0,6	-0,1	0,1	-46,9	-0,6	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-110,6	-110,6	-110,4	0,2	0,0	0,0	-110,4	0,2	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-60,4	-60,4	-57,3	3,1	0,0	0,0	-57,3	3,1	0,0	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1 008,6	-1 064,6	-1 052,2	12,4	0,8	-1,0	-1 052,5	12,1	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-184,3	-189,3	-184,5	4,8	0,0	0,0	-184,5	4,8	0,0	0,0
Trafik- och rehallningsnämnden										
trafik- och gatuverksamhet	-302,3	-319,7	-198,8	120,9	0,0	0,0	-198,8	120,9	0,0	0,0
renhållningsverksamhet	12,8	12,8	22,4	9,6	0,0	0,0	22,4	9,6	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	-11 784,3	-12 022,2	-11 819,6	202,6	107,5	-214,6	-11 926,8	95,4	0,0	-1,7
Äldrenämnden	-64,0	-64,0	-61,3	2,7	0,0	0,0	-61,3	2,7	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-28,9	-28,9	-30,6	-1,7	0,0	0,0	-30,6	-1,7	0,0	0,0
Summa	-29 404,1	-30 306,7	-29 629,2	677,6	226,6	-415,7	-29 818,4	488,4	-52,9	-54,5
TOTALT	-29 404,1	-30 306,7	-29 629,2	677,6	226,6	-415,7	-29 818,4	488,4	-52,9	-54,5
Avskrivningar (-) (nämndernas redovisning)	-580,6	-556,7	-620,1	-63,4			-620,1	-63,4	0,0	0,0
Central medelsreserv							0,0	0,0	0,0	0,0
Oförutsedda behov	-498,0	-204,7		204,7			0,0	204,7	0,0	0,0
Prestationsreserv	-728,9	-182,9		182,9			0,0	182,9	0,0	0,0
Pensionsåtaganden	-657,5	-657,5	-373,8	283,7			-373,8	283,7	0,0	0,0
TOTALT inkl. avskrivningar/nedskrivningar	-31 869,1	-31 908,5	-30 623,1	1 285,6	226,6	-415,7	-30 812,2	1 096,4	-52,9	-54,5

*)Även för slutna redovisningsenheter redovisas resultatet exkl. kapitalkostnader. Avvikelse från budget för slutna redovisningsenheter beräknas däremot efter beaktande av kapitalkostnaderna.

Verksamhetens intäkter och kostnader är inklusive interna mellanavanden

Beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Uppföljning av budget 2009 - Årsredovisning

NETTOKOSTNADER (inkl. kapitalkostnader)

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultat-dispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat-enheternas resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat-enheternas resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultat-dispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om-budgeteringar till 2010	Tillstyrkta ombudgeteringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kommunfullmäktige m.m.										
1. KF/KS och SLK	-953,2	-1 013,4	-946,4	67,0	2,1	-2,1	-946,4	67,0	-46,1	-48,9
2. KF/KS kansli	-12,3	-13,9	-13,2	0,7	0,0	0,0	-13,2	0,7	0,0	0,0
Revisorskollegiet	-27,7	-27,7	-27,3	0,4	0,0	0,0	-27,3	0,4	0,0	0,0
Servicenämnden	-9,0	-20,5	-14,2	6,3	0,0	-6,3	-20,5	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-25,8	-16,9	-13,9	3,0	0,0	0,0	-13,9	3,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-15 674,9	-16 118,5	-15 937,2	181,3	114,5	-190,8	-16 013,5	105,0	-2,8	-3,9
Brand- och räddningsnämnden	-289,0	-308,0	-394,2	-86,2	0,0	0,0	-394,2	-86,2	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	590,0	590,0	657,3	67,3	0,0	0,0	657,3	67,3	0,0	0,0
Fastighetsnämnden	35,7	33,8	88,0	54,2	0,0	0,0	88,0	54,2	0,0	0,0
Idrottsnämnden	-554,1	-554,1	-537,2	16,9	1,9	-1,0	-536,3	17,8	0,0	0,0
Kulturnämnden: kulturförvaltning	-781,3	-810,9	-794,7	16,2	0,0	0,0	-794,7	16,2	-4,0	0,0
Kulturnämnden: stadsarkivet	-45,5	-46,3	-47,0	-0,7	-0,1	0,1	-47,0	-0,7	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-120,2	-120,2	-119,7	0,5	0,0	0,0	-119,7	0,5	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-60,4	-60,4	-57,5	2,9	0,0	0,0	-57,5	2,9	0,0	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1 008,6	-1 064,6	-1 052,4	12,2	0,8	-1,0	-1 052,7	11,9	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-184,3	-189,3	-184,7	4,6	0,0	0,0	-184,7	4,6	0,0	0,0
Trafik- och rehallningsnämnden										
trafik- och gatuverksamhet	-674,5	-691,9	-567,6	124,3	0,0	0,0	-567,6	124,3	0,0	0,0
renhållningsverksamhet	-1,4	-1,4	9,8	11,2	0,0	0,0	9,8	11,2	0,0	0,0
Utbildningsnämnden	-11 784,3	-12 022,2	-11 851,2	171,0	107,5	-214,6	-11 958,4	63,8	0,0	-1,7
Äldrenämnden	-64,0	-64,0	-61,3	2,7	0,0	0,0	-61,3	2,7	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-28,9	-28,9	-30,6	-1,7	0,0	0,0	-30,6	-1,7	0,0	0,0
TOTALT	-31 673,7	-32 549,3	-31 895,4	653,9	226,6	-415,7	-32 084,5	464,8	-52,9	-54,5

Verksamhetens intäkter och kostnader är inklusive interna mellanhavanden

Beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

NETTOUTGIFTER

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budget- justeringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultat- dispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat- enheternas resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat- enheternas resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultat- dispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om- budgeteringar till 2010	Tillstyrkta ombudge- teringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kommunfullmäktige m.m.										
1. KF/KS och SLK	0,0	-1,0	-0,7	0,3			-0,7	0,3	0,0	0,0
2. KF/KS kansli	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	-5,0	-8,5	-6,5	2,0			-6,5	2,0	-2,0	-2,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-159,0	-173,2	-119,0	54,2			-119,0	54,2	-0,6	-9,9
Brand- och räddningsnämnden	-50,0	0,0	-0,4	-0,4			-0,4	-0,4	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	-1 706,5	-2 223,5	-2 293,6	-70,1			-2 293,6	-70,1	-4,0	-4,0
Fastighetsnämnden	-380,0	-430,0	-182,0	248,0			-182,0	248,0	0,0	0,0
Idrottsnämnden	-300,0	-333,8	-307,3	26,5			-307,3	26,5	0,0	0,0
Kulturnämnden: kulturförvaltn.	-26,5	-35,5	-24,1	11,4			-24,1	11,4	-10,1	-10,1
Kulturnämnden: stadsarkivet	-1,0	-1,0	-1,0	0,0			-1,0	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-20,0	-20,0	-13,7	6,3			-13,7	6,3	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,3	-1,3	-1,3	0,0			-1,3	0,0	0,0	0,0
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	-1,0	-1,0	-0,3	0,7			-0,3	0,7	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-1,5	-1,5	-1,2	0,3			-1,2	0,3	0,0	0,0
Trafik- och rehallningsnämnden	0,0									
trafik- och gatuverksamhet	-650,0	-694,0	-675,6	18,4			-675,6	18,4	0,0	0,0
renhållningsverksamhet	-40,0	-41,7	-7,6	34,1			-7,6	34,1	0,0	-34,0
Utbildningsnämnden	-90,0	-90,0	-55,7	34,3			-55,7	34,3	0,0	0,0
Äldrenämnden (R VI)	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0
TOTALT	-3 431,8	-4 056,0	-3 690,1	365,9			-3 690,1	365,9	-16,7	-60,0

Anmärkning: beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Stadsdelsnämnder

Uppföljning av budget 2009 - Årsredovisning

NETTOKOSTNADER (inklusive kapitalkostnader)

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budget- justeringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultat- dispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat- enheterens resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat- enheterens resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultat- dispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om- budgeteringar till 2010	Tillstyrka ombudge- teringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stadsdelsnämnd Rineby-Kista	-1228,9	-1 221,0	-1 207,5	13,5	4,4	-10,5	-1 213,7	7,3	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-921,6	-936,9	-932,8	4,1	3,5	-0,6	-929,9	7,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-1385	-1 417,4	-1 391,0	26,4	2,4	-17,1	-1 405,7	11,7	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Bromma	-1177,3	-1 193,6	-1 176,6	17,0	25,3	-36,2	-1 187,6	6,0	0,0	-3,1
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-898,1	-925,4	-923,7	1,7	8,0	-9,2	-925,0	0,4	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-843,2	-872,5	-867,6	4,9	10,3	-12,2	-869,4	3,1	-0,2	0,0
Stadsdelsnämnd Östermalm	-1113,7	-1 128,8	-1 103,3	25,5	2,5	-10,6	-1 111,4	17,4	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Södermalm	-1872,35	-1 905,0	-1 889,5	15,5	10,5	-14,5	-1 893,6	11,4	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-1874	-1 933,1	-1 912,9	20,2	24,0	-32,8	-1 921,7	11,4	-1,9	-0,4
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-905,35	-934,1	-912,3	21,8	7,2	-15,1	-920,1	14,0	-0,5	-0,2
Stadsdelsnämnd Farsta	-1148,5	-1 168,5	-1 155,8	12,7	5,6	-9,0	-1 159,1	9,4	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-461,1	-484,7	-484,1	0,6	-1,0	0,4	-484,7	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-1340,4	-1 383,8	-1 372,4	11,4	7,8	-14,1	-1 378,6	5,2	-0,2	-0,2
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-505,4	-613,7	-607,7	6,0	3,9	-9,2	-613,1	0,6	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnder	-15 674,9	-16 118,5	-15 937,2	181,3	114,5	-190,8	-16 013,5	105,0	-2,8	-3,9

Stadsdelsnämnder

Uppföljning av budget 2009 - Årsredovisning

NETTOKOSTNADER (exklusive kapitalkostnader)

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budget- justeringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultat- dispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat- enheternas resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat- enheternas resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultat- dispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om- budgeteringar till 2010	Tillstyrka ombudge- teringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stadsdelsnämnd Rineby-Kista	-1224,8	-1 217,8	-1 204,3	13,5	4,4	-10,5	-1 210,5	7,3	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-921,1	-936,0	-932,0	4,0	3,5	-0,6	-929,1	6,9	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-1382,9	-1 415,7	-1 389,2	26,5	2,4	-17,1	-1 403,8	11,9	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Bromma	-1174,9	-1 190,7	-1 173,4	17,3	25,3	-36,2	-1 184,4	6,3	0,0	-3,1
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-895,1	-922,1	-920,4	1,7	8,0	-9,2	-921,7	0,4	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-838,2	-867,6	-862,6	5,0	10,3	-12,2	-864,4	3,2	-0,2	0,0
Stadsdelsnämnd Östermalm	-1111	-1 126,0	-1 101,0	25,0	2,5	-10,6	-1 109,1	16,9	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Södermalm	-1864,45	-1 897,8	-1 882,5	15,3	10,5	-14,5	-1 886,6	11,2	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-1869,6	-1 928,4	-1 909,3	19,1	24,0	-32,8	-1 918,1	10,3	-1,9	-0,4
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-902,65	-931,4	-909,7	21,7	7,2	-15,1	-917,5	13,9	-0,5	-0,2
Stadsdelsnämnd Farsta	-1146,2	-1 166,2	-1 153,9	12,3	5,6	-9,0	-1 157,2	9,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-460,4	-483,5	-482,7	0,8	-1,0	0,4	-483,3	0,2	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-1335,3	-1 378,5	-1 367,7	10,8	7,8	-14,1	-1 374,0	4,5	-0,2	-0,2
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-501,1	-608,9	-603,0	5,9	3,9	-9,2	-608,4	0,5	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnder	-15 627,7	-16 070,6	-15 891,7	178,9	114,5	-190,8	-15 968,0	102,6	-2,8	-3,9

Verksamhetens intäkter och kostnader är inklusive interna mellanhanden

Beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Stadsdelsnämnderna

Uppföljning av budget 2009 - Årsredovisning

Nämndens fördelning per verksamhetsområde NETTOKOSTNADER (-) inklusive kapitaltjänstkostnader

Mnkr	Nämndens budget 2009 inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultatdispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat-enheternas resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat-enheternas resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+) Konto 2022	Nämndens utfall 2009 inkl. resultatdispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda ombudgeteringar till 2010	Tillstyrkta ombudgeteringar
	1	2	3	4		6	7	8	9
Nämnd- och förvaltningsadministration	-586,0	-547,5	38,5	0,0	0,0	-547,5	38,5	-0,8	0,0
Individ- och familjeomsorg	-1 642,1	-1 677,0	-34,8	2,0	1,1	-1 678,1	-35,9	-2,0	-4,9
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>-474,1</i>	<i>-472,7</i>	<i>1,4</i>	<i>0,7</i>	<i>0,9</i>	<i>-473,6</i>	<i>0,5</i>	<i>-2,0</i>	<i>-2,8</i>
Flyktingmottagande	205,5	206,3	0,8	0,0	0,0	206,3	0,8	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	-172,7	-170,9	1,8	0,0	0,0	-170,9	1,8	0,0	0,0
avskrivningar	-21,7	-21,2	0,5	0,0	0,0	-21,2	0,5	0,0	0,0
internräntor	-25,7	-22,8	2,9	0,0	0,0	-22,8	2,9	0,0	0,0
Förskoleverksamhet	-3 571,3	-3 440,2	131,1	96,5	38,8	-3 479,0	92,3	0,0	0,0
Äldreomsorg	-6 233,0	-6 228,9	4,2	9,0	24,3	-6 253,2	-20,2	0,0	0,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-2 540,9	-2 587,5	-46,6	6,1	11,9	-2 599,4	-58,5	0,0	0,0
Kultur - och föreningsverksamhet	-262,2	-229,2	33,0	0,9	0,2	-229,4	32,8	0,0	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder	-70,5	-56,2	14,3	0,0	0,0	-56,2	14,3	0,0	0,0
Ekonomiskt bistånd	-1 152,0	-1 154,7	-2,7	0,0	0,0	-1 154,7	-2,7	0,0	0,0
<i>varav handläggare</i>	<i>-205,5</i>	<i>-237,5</i>	<i>-32,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>-237,5</i>	<i>-32,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
Övrig verksamhet	-45,9	-7,5	38,4	-0,1	0,0	-7,5	38,4	0,0	0,0
Summa stadsdelsnämnd	-16 118,5	-15 937,2	181,3	114,5	76,3	-16 013,5	105,0	-2,8	-4,9
Investeringsplan									
Utgifter	-173,2	-121,0	52,2	0,0	0,0	-121,0	52,2	-0,6	-9,9
Inkomster	0,0	1,9	1,9	0,0	0,0	1,9	1,9	0,0	0,0
Netto	-173,2	-119,0	54,2	0,0	0,0	-119,0	54,2	-0,6	-9,9

Verksamhetens intäkter och kostnader är inklusive interna mellanhavanden

Stadsdelsnämnder

Uppföljning av budget 2009 - Årsredovisning

NETTOUTGIFTER

Mnkr	KF/KS budget 2009	Nämndens budget 2009 inkl. budgetjusteringar	Nämndens utfall 2009 exkl. resultatdispositioner	Avvikelse budget/ utfall (2-1)	Resultat- enheternas resultat från 2008 överskott (+) underskott (-)	Överföring av resultat- enheternas resultat i bokslut 2009 överskott (-) underskott (+)	Nämndens utfall 2009 inkl. resultatdispositioner (2+4+5)	Avvikelse budget/ utfall (6-1)	Av nämnden begärda om- budgeteringar till 2010	Tillstyrkta ombud- geteringar
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista (1)	-10,7	-12,0	-7,6	4,4			-7,6	4,4	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta (3)	-11,6	-11,6	-8,5	3,1			-8,5	3,1	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby (4)	-11,0	-15,3	-10,1	5,2			-10,1	5,2	0,0	-3,6
Stadsdelsnämnd Bromma (6)	-10,8	-12,0	-10,7	1,3			-10,7	1,3	0,0	-1,3
Stadsdelsnämnd Kungsholmen (8)	-10,4	-10,4	-7,9	2,5			-7,9	2,5	0,0	-0,5
Stadsdelsnämnd Norrmalm (9)	-9,9	-10,1	-8,5	1,6			-8,5	1,6	-0,3	-0,3
Stadsdelsnämnd Östermalm (10)	-10,5	-10,5	-4,8	5,7			-4,8	5,7	0,0	-0,7
Stadsdelsnämnd Södermalm (11)	-16,7	-17,1	-9,6	7,5			-9,6	7,5	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör (14)	-19,8	-21,2	-12,4	8,8			-12,4	8,8	-0,2	-0,2
Stadsdelsnämnd Skarpnäck (15)	-9,3	-11,7	-8,4	3,3			-8,4	3,3	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Farsta (18)	-13,5	-16,0	-9,9	6,1			-9,9	6,1	0,0	-2,4
Stadsdelsnämnd Älvsjö (21)	-4,6	-4,8	-3,8	1,0			-3,8	1,0	-0,1	-0,1
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen (22)	-13,6	-13,7	-11,7	2,0			-11,7	2,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnd Skärholmen (24)	-6,6	-6,8	-5,4	1,4			-5,4	1,4	0,0	-0,8
Summa stadsdelsnämnder	-159,0	-173,2	-119,0	54,2	0,0	0,0	-119,0	54,2	-0,6	-9,9

Anmärkning: beloppen i tabellerna är avrundade och summerar därför inte exakt

Återtag av beviljade stimulansbidrag, för utbyggnad av särskilda boenden för för äldre och personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning, inklusive hemlösa, för vilka nämnderna inte ansökt om budgetjustering

Nämnd / f.d. nämnd	Projekt / objekt	Verksamhet	Beslut	Beviljat, mnkr	Netto fördelat m.m, mnkr	Ej fördelat - återtas, mnkr
Kista sdn	Arhusgatan 18	Omsorg	KSEKU 050824	0,6	0,0	0,6
Kista sdn	Helsingörsgatan 48	Omsorg	KSEKU 031217	0,6	0,0	0,6
Spånga-Tensta sdn	kv Kippinge Hjulsta	Omsorg	KSEKU 050126	0,6	0,0	0,6
Bromma sdn	Beckomborgavägen 76, kv. Åttebacken	Omsorg	KSEKU 060823	2,3	0,0	2,3
Bromma sdn	Kv. Fredsfors i Mariehäll	Omsorg	KSEKU 030924	0,6	0,0	0,6
Bromma sdn	Kv. Engelsmannen 4 Holbergsgatan	Omsorg	KSEKU 030924	0,6	0,5	0,1
Kungsholmen sdn	Gångaren	Omsorg	KSEKU 020925	0,2	0,0	0,2
Kungsholmen sdn	Lilla Essingen, Lux	Omsorg	KSEKU 020925	1,2	0,6	0,6
Kungsholmen sdn	Lustgården 6	Omsorg	KSEKU 020925	0,2	0,0	0,2
Kungsholmen sdn	Drottningholmsv./ Lindhagenspl.	Omsorg	KSEKU 020925	0,2	0,0	0,2
Kungsholmen sdn	Kronobergs gruppbostad	Omsorg	KSEKU 040127	0,6	0,0	0,6
Norrmalm sdn	Sabbatsberg kv A (2 grpbost)	Omsorg	KSEKU 040825	1,2	0,0	1,2
Östermalm sdn	Svea Artilleri	Omsorg	KSEKU 021127	0,6	0,0	0,6
Östermalm sdn	Sandhamnsg 8, Rio 9	Omsorg	KSEKU 050525	0,6	0,0	0,6
Katarina-Sofia sdn	Hammarby gård	Omsorg	KSEKU 030618	1,2	0,0	1,2
Katarina-Sofia sdn	Sjöstadsporten - Vågskvalpet	Omsorg	KSEKU 030618	1,2	0,6	0,6
Enskede-Årsta sdn	Enskededalens serv.hus Bersågr 9	Omsorg	KSEKU 060614	0,9	0,1	0,8
Skarpnäck sdn	Fallskärmsgatan 10	Omsorg	T1-03	0,5	0,3	0,2
Farsta sdn	Ekleden-Strandvillan, Rödkindavägen 12-14	Omsorg	KSEKU 031217	1,2	0,6	0,6
Farsta sdn	Lingvägen 159	Omsorg	T2-05	1,2	0,8	0,4
Farsta sdn	Glavagatan 23 - Ångsö	Omsorg	T2-05	1,2	0,8	0,4
Vantör sdn	kv Fallbrickan Rågsved	Omsorg	KSEKU 071017	2,0	1,9	0,1
Ålvsjö sdn	Linbodavägen	Omsorg	KSEKU 021023	1,2	0,0	1,2
Ålvsjö sdn	Juvelerarvägen	Omsorg	KSEKU 021023	1,2	0,0	1,2
Ålvsjö sdn	Långbro sjukhuspark	Omsorg	KSEKU 021023	0,6	0,0	0,6
Ålvsjö sdn	Sjöholmsvägen, Golvet	Omsorg	KSEKU 021023	1,2	1,1	0,1
Liljeholmen sdn	Byggladaren (fd kv .Parken1 - Årstadal)	Omsorg	T2-03	3,0	2,4	0,6
Skärholmen sdn	Harholmen -Ekholmsvägen	Omsorg	KSEKU 021023 KSEKU 040526	2,6	1,5	1,1
Skärholmen sdn	kv Hjälmstära 4 Eksättravägen-Bogsättravägen	Omsorg	KSEKU 021023 KSEKU 040526	2,6	1,4	1,2
Skärholmen sdn	Högsätra 8 (fd Järsätra)	Omsorg	KSEKU 021023	0,6	0,2	0,4
Skärholmen sdn	Vårholmen-Bysätra 1	Omsorg	KSEKU 021023	0,6	0,2	0,4
Skärholmen sdn	Ålgrtevägen	Omsorg	T1-04	2,3	2,0	0,3
Skärholmen sdn	Björnsätra	Omsorg	KSEKU 040428	0,6	0,0	0,6
Kista sdn	Kista servicehus	Äldreomsorg	T1-05	1,4	0,3	1,1
Kista sdn	Kista äldreboende, Kista Torg 7	Äldreomsorg	KSEKU 071212	0,1	0,0	0,1
Hägersten sdn	Fruängsgården C-hus	Äldreomsorg	KSEKU 050223 KSEKU 050921	7,4	7,2	0,2
Hägersten sdn	Fruängsgården B-hus	Äldreomsorg	T1-05	18,8	16,4	2,4
Skärholmen sdn	Frösätra C1 ersättning Värberg	Äldreomsorg	KS 060405	0,5	0,0	0,5
Enskede-Årsta sdn	Skogsglantan gb	Äldreomsorg	KSEKU 071017	0,1	0,0	0,1
Socialtjänstnämnden	fd Räcksta äldreboende	Hemlösa	KSEKU 050525	9,0	7,8	1,2
Socialtjänstnämnden	Skeve Hus Triaden	Hemlösa	KSEKU 060614	2,7	0,0	2,7
						29,3

Större investeringsprojekt, nettoinvesteringsutgift, mnkr

Bilaga 6

	Utfall tom 2008	Utfall 2009	Prognos 2010	Beslut
Annedal i Mariehäll	163,7	132,5	62,0	420,0
Bromsten industriområde	3,8	5,6	7,8	0,0 *
Gyllene Ratten	61,9	48,3	28,9	226,0
Hammarby Sjöstad	3 316,4	249,4	216,6	4 119,8
Kista företagsområde	307,1	151,0	87,3	595,8
Nord/sydaxeln	385,8	143,2	16,2	997,6
Nordvästra Kungsholmen	924,6	189,0	216,6	1 191,1
Norra Bantorgetområdet	106,2	19,7	1,8	213,0
Norra Djurgårdsstaden	848,6	178,4	375,9	1 513,0
Norra Station, inkl. Bellevue	597,6	58,0	468,3	130,0 *
Norra Länken, exkl. medfinansiering	43,9	127,9	149,5	889,3
Norrbro	90,0	78,2	2,8	170,0
Nybyggnad av Skanstullshallen	3,3	14,6	43,4	75,8
Sabbatsberg	187,6	24,4	49,3	277,2
Slussen	73,3	59,2	120,8	115,0 *
Tillgänglighetsprojektet	103,8	95,7	100,0	1 000,0
Väg E18 Hjulsta-Kista - överdäckning lokalgata	2,6	2,1	170,0	202,5
Ågesta Broväg i Farsta	79,0	10,5	4,9	100,0
Årstadal	183,9	58,5	13,6	348,4

Noter

- 1) Med större investeringsprojekt avses projekt med genomförandebeslut eller inriktningsbeslut beslutade av kommunfullmäktige
- 2) Projektens prognostiserade utgifter baseras på såväl inriktningsbeslut som genomförandebeslut, vilket innebär att prognosen är behäftad med större osäkerhet i de fall då enbart inriktningsbeslut föreligger

*) Inriktningsbeslut fattat som anger att utredningsutgifter får tas inom ram tills genomförandebeslut fattats.

Sammanställning av kommunfullmäktiges beslut om uppdrag under 2009 till stadens nämnder samt uppmaning/anmodan till styrelsen för Stockholms Stadshus AB

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommunstyrelsen	3
Stadsdelsnämnderna	9
Stockholms Stadshus AB	13
Exploateringsnämnden	15
Fastighetsnämnden	19
Kulturnämnden	21
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	22
Service­nämnden	23
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden	25
Trafik- och renhållningsnämnden	27

Sammanställning av kommunfullmäktiges beslut om uppdrag 2009 till stadens nämnder samt anmodan/uppmaning till styrelsen för Stockholms Stadshus AB

Den totala budgeten utgör nämndens huvuduppdrag. Härutöver har kommunfullmäktige lämnat följande särskilda uppdrag för 2009 Uppdragen skall återredovisas till kommunfullmäktige senast i samband med verksamhetsberättelsen om inte annat anges i beslutet.

Enligt kommunallagen kan kommunfullmäktige inte lämna uppdrag till stadens bolag. Kommunfullmäktige kan anmoda/uppmana koncernstyrelsen att i sin tur lämna uppdrag till stadens bolag.

Kommunstyrelsen

1. KF 2009-01-26

§17

Åtgärdsprogram mot buller enligt förordningen (SFS 2004:675) om omgivningsbuller (utl. 2009:6)

Dnr 314-1500/2008

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning - i enlighet med kommunstyrelsens förslag - följande.

1. Stockholms stads åtgärdsprogram för åren 2009-2013 enligt förordningen om omgivningsbuller (SFS 2004:675) såsom framgår enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns.
2. **Kommunstyrelsen** får i uppdrag att inarbeta åtgärdsprogrammet inom ramen för stadens Miljöprogram.
3. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska översända Stockholms stads åtgärdsprogram till Naturvårdsverket samt till övriga myndigheter och kommuner som berörs av åtgärdsprogrammet.

Svar punkt 1:

Se budget 2010

2. KF 2009-02-16

§19

Peng” inom dagverksamhet för äldre (utl. 2009:11)

Dnr 327-2462/2008

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning - i enlighet med kommunstyrelsens förslag - följande.

1. Ersättningsystem och nivåer för ”peng” inom dagverksamhet för äldre godkänns.
2. **Kommunstyrelsen** får i uppdrag att utveckla ett köhanteringssystem för dagverksamhet för äldre samt utarbeta anvisningar för köhantering.

Svar punkt 2:

Klart

3. KF 2009-02-16

§20

Personalpolicy för Stockholms stad (utl. 2009:12)

Dnr 201-295/2007

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning - i enlighet med kommunstyrelsens förslag - följande.

1. Ny samlad personalpolicy för Stockholms stad, i enlighet med bilaga 2 till utlåtandet, antas med vad som anförs av föredragande borgarråd.
2. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att utfärda riktlinjer för mutor och representation i enlighet med vad som anförs i utlåtandet.
3. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att utfärda riktlinjer för nämnders och styrelsers jämställdhets- och mångfaldsplaner i enlighet med vad som anförs i utlåtandet.
4. Följande dokument upphör i och med detta beslut att gälla:
Personalpolicy för Stockholms stad (KF 2006-03-06)
Kommunstyrelsens samlade ansvar för kompetensförsörjning (KF 2006-02-06), Lönepolicy (KF 1999-05-12)
Arbetsmiljöpolicy för Stockholms stad (KF 2006-03-06)
Jämställdhetspolicy för Stockholms stad (KF 1998-09-07) vad avser staden som arbetsgivare
Policy mot alkohol och droger (KF 2006-03-06)
Ledarstrategi (KF 2005-05-23)
Riktlinjer för nämnders och styrelsers jämställdhets- och mångfaldsplaner (KF 2004-11-22).

Svar punkt 3:

Riktlinjer för mutor och representation är utfärdade 2009-09-29 och nya riktlinjer för jämställdhets- och mångfaldsplaner beslutades den 2009-04-01

4. KF 2009-05-11

§ 20

Projekt Navet – Effektiviserad informationsförsörjning i Stockholms stad (utl. 2009:60)

Dnr 050-2630/2008

Beslut

Med bifall till kommunstyrelsens förslag i utlåtandet beslöt kommunfullmäktige utan omröstning följande.

1. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att genomföra projekt Navet. Projektet skall enligt detta ärende:
 - a) Inrätta ett för staden gemensamt e-arkiv för långtidslagring av information.
 - b) Identifiera och ta fram för staden gemensamma informationsstandarder, begreppsmodeller, riktlinjer och metadatakataloger.

2. Kommunstyrelsen medges ökade kostnader om 31,3 mnkr för projekt Navet. Finansiering sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för IT-satsning.
3. Styrelsen för Stockholms Stadshus AB uppmanas att rekommendera bolagen att i tillämpliga delar inom ramen för sin verksamhet använda de för staden gemensamma riktlinjer och lösningar som utvecklas i projektet.
4. Kulturnämnden ges i uppdrag att äga och förvalta de för staden gemensamma riktlinjer och lösningar som utvecklas inom projektet.

Svar punkt 4:

Klart

5. KF 2009-09-07

§ 23

Införande av gemensam växelfunktion för stadens nämnder och bolag (utl. 2009:120)

Dnr 036-533/2009

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Ansvaret för den gemensamma växelfunktionen för stadens nämnder och bolag överförs successivt till servicenämnden under perioden 1 maj 2009 till den 31 december 2010.
2. Servicenämnden ges i uppdrag att lägga ut den gemensamma växelfunktionen på extern entreprenad genom avrop på stadens befintliga avtal för telefoni.
3. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att omförhandla stadens befintliga avtal för telefoni för att skapa de förutsättningar som krävs för leverans av gemensam växelfunktion genom extern entreprenad.
4. Styrelsen för Stockholms Stadshus AB anmodas att arbeta med inriktning att från stadens bolag överförs ansvar för gemensam växelfunktion successivt till servicenämnden.
5. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att utforma nytt reglemente för servicenämnden avseende ansvar för gemensam växelfunktion.
6. Servicenämnden medges ökade kostnader om 2,0 mnkr för kostnader som uppstår 2009 i samband med inrättandet av gemensam växelfunktion, medborgarsupport samt synpunkts- och klagomålshantering i enlighet med utlåtandet.
7. Finansiering sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för IT-satsning. Eventuellt ytterligare medelsbehov 2010 får beaktas i budget för 2010.
8. Servicenämnden ges i uppdrag att ansvara för gemensam medborgarsupport avseende alla e-tjänster på stadens webbplats.
9. Servicenämnden ges i uppdrag att etablera och driva en stadsgemensam funktion för synpunkts- och klagomålshantering inom ramen för e-tjänstprogrammet.

10. Servicenämnden ges i uppdrag att teckna avtal med stadens nämnder och bolag avseende gemensam växelfunktion, medborgarsupport samt synpunkts- och klagomålshantering.
11. Servicenämnden ges i uppdrag att bereda och förankra processer, rutiner och arbetssätt samt utforma tjänsteutbud och prismodell avseende gemensam växelfunktion, medborgarsupport samt synpunkts- och klagomålshantering i enlighet med utlåtandet.

Svar punkt 5:

Klart

6. KF 2009-10-19

§ 30

Miljöprofilområden - miljöstadsdelar i världsklass (utl. 2009:152)

Dnr 303-4632/2007

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Norra Djurgårdsstaden ska utgöra ett särskilt miljöprofilerat stadsutvecklingsområde. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att i samråd med berörda nämnder och bolag ta fram ett program för området i enlighet med utlåtandet.
2. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Norra Djurgårdsstaden som ska underställas kommunfullmäktige för beslut.
3. Västra Liljeholmen (tidigare kallat Lövholmen) ska utgöra ett särskilt miljöprofilerat stadsutvecklingsområde. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att utreda och föreslå lösningar på de utmaningar som finns i Västra Liljeholmen.
4. Exploateringsnämnden anmodas att inrätta ett beredande och samordnande råd för det fortsatta genomförandet av miljöprofilområden i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.
5. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge de kommunala bostadsbolagen i uppdrag att tillse att de renoveringar som planeras inom ramen för upprustningssatsningen i miljöprogramområdena genomförs med tydlig miljöprofil i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.
6. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att snarast utarbeta ett förslag för hur stadens miljöprogram ska kompletteras med ett avsnitt om hållbart byggande. Det nya miljöprogrammet ska beslutas av kommunfullmäktige.

Svar punkt 6:

På gång

7. KF 2009-11-30

§20

Uppföljning av budget 2009. Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2009

Beslut

Kommunfullmäktige hade alltså - i enlighet med kommunstyrelsens förslag - beslutat följande.

1. Delårsbokslut per 31 augusti 2009 för Stockholms stad godkänns.
2. Ansvaret för upplåtelse av frivilliga torghandelsplatser överförs från fastighetsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden.
3. Investeringsmedel om 1,0 miljoner kronor för Skateboardparken Street Plaza förs över från idrottsnämnden till Skarpnäcks stadsdelsnämnd.
4. Deltagandet i den statliga försöksverksamheten med sfi-bonus och kvalitetshöjande insatser inom svenskundervisning för invandrare (sfi) godkänns.
5. Nämnderna får behålla 50 procent av statsbidragsintäkterna för flyktingmottagning från och med 2009.
6. Bedömningskansliet vid socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden permanentas från och med 2010-01-01.
7. Revidering av inriktningsbeslut om en ny samverkanscentral (räddningscentral), dnr 314-1409/2008 godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Kommunstyrelsens uppdrag om att miljökvalitetsnormen för PM10 ska uppnås och att staden ska vidta åtgärder enligt regeringens åtgärdsprogram, dnr 303-3850/2007, godkänns enligt redovisning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Kommunstyrelsens uppdrag om att inarbeta åtgärdsprogrammet (omgivningsbullen) inom ramen för stadens Miljöprogram, dnr 314-194/2009, godkänns enligt redovisning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Kommunstyrelsens uppdrag att finna en ansvarsfull finansiering av tillbyggnad av Stockholms stadsbibliotek godkänns med hänvisning till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Till följd av att finansiering saknas fullföljs inte tillbyggnaden.
11. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag till övergripande riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.
12. Medel om 20,0 miljoner kronor inom Miljömiljarden ska finansiera insatser som görs i samband med miljöhuvudstadsåret.
13. Revidering av årsmål på indikatorer godkänns enligt ärendets *bilaga 4 till utlåtandet*.
14. Utredning angående översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning godkänns enligt ärendets *bilaga 6 till utlåtandet*. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att utreda justering av resursfördelning för neuropsykiatri.

Svar punkt 7:

Projekt pågår inom resursfördelningsystemet för omsorg om personer med funktionsnedsättning där bland annat resursfördelning för neuropsykiatri ingår.

8. KF 2009-11-30

§33

Riktlinjer för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln (utl. 2009:189)

Dnr 329-1922/2009

Beslut

Med bifall till kommunstyrelsens förslag i utlåtandet beslöt kommunfullmäktige utan omröstning följande.

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden ska ansvara för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln från och med den 1 november 2009.
2. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens förslag till "Riktlinjer för kontroll av försäljning av receptfria läkemedel i dagligvaruhandeln" godkänns.
3. Taxa gällande kontroll av försäljning av receptfria läkemedel fastställs, från och med 1 november 2009, till den av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden föreslagna nivån.
4. *Kommunstyrelsen* ges i uppdrag att revidera gällande reglemente för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden i enlighet med utlåtandet.

Svar punkt 8:

Juridiska avdelningen har skrivit tjänsteutlåtande angående förslag till ändringar i reglemente den 2010-02-11.

Stadsdelsnämnderna

1. KF 2009-09-28

§ 21

Nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 7 september

(utl. 2009:138)

Dnr 109-2249/2008

Beslut

Med bifall till kommunstyrelsens förslag i utlåtandet beslöt kommunfullmäktige utan omröstning följande.

1. Avgiften för arrende för koloniträdgårdsföreningar fastställs till 5,50 kronor per kvadratmeter och år från och med 1 oktober 2010.
2. Avgiften för arrende för fritidsträdgårdsföreningar fastställs till 1,30 kronor per kvadratmeter och år från och med 1 oktober 2010.
3. Avgifterna för arrende av koloniträdgårdsföreningar och fritidsträdgårdsföreningar uppräknas årligen med 100 procent av konsumentprisindex.
4. Mallen för arrendeavtal för koloniträdgårdsföreningarna respektive fritidsträdgårdsföreningarna godkänns.
5. Mallen för medlemsavtal mellan koloniträdgårdsföreningar respektive fritidsträdgårdsföreningar och deras medlemmar godkänns.
6. Ordningsföreskrifter för koloniträdgårds- respektive fritidsträdgårdsföreningarnas medlemmar godkänns.
7. Arrendetiden fastställs till 25 år.
8. Avtal tecknas med föreningarna, där de åläggs att underhålla och reparera stadens egendom samt teckna egna försäkringar för att klara dessa åtaganden.
9. **Stadsdelsnämnderna** får i uppdrag att i samråd med kulturnämnden inventera vilka byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive koloniförening.
10. Fastighetsnämnden får i uppdrag att förvalta de byggnader som är kvar i kommunens ägo.
11. Trafik- och renhållningsnämnden får samordningsansvaret för koloniträdgårdsfrågorna och för samrådsorganet "Forum för koloniträdgårdar".
12. Skriften "Leve koloniträdgården" uppdateras genom att FSSK respektive staden delar på kostnaderna.
13. Trafik- och renhållningsnämnden får i uppdrag att i samråd med stadsdelsnämnderna bevaka avtalen inför arrendetidens slut.
14. **Stadsdelsnämnderna** får i uppdrag att bevaka arrendeavtalen som går ut 2010 och säga upp avtalen för ändring av villkor.
15. Kravet på att föreningarna ska vara medlemmar i FSSK upphör, då det strider mot föreningsfriheten.

Svar punkt 1:**Rinkeby-Kista**

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd och Idrottsnämnden gavs i budget 2009 för staden i uppdrag att se över den organisatoriska anknytningen av *Ungdomens Hus* i Rinkeby. Byggnaden används för skolidrott, allmän idrottsverksamhet och fritidsverksamhet för ungdomar. Syftet med uppdraget är att klargöra upplåtelsevillkoren för den allmänna idrottsverksamheten samt var driftsansvaret organisatoriskt ska ligga. Frågan har under år 2009 utretts och diskussioner om möjliga lösningar pågår nu mellan de två berörda förvaltningarna. Uppdraget kommer att redovisas under år 2010.

Kommunfullmäktige har under år 2009 fattat beslut om *nya arrendeavtal för koloniträdgårds- och fritidsträdgårdsföreningar*. De avtal som löper fram till 30 september 2010 behövde sägas upp av berörda stadsdelsnämnder/förvaltningar senast den 30 september 2009 för omreglering. Inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde berördes en av sju fritidsträdgårdsföreningar av detta. Under kommande år kommer övriga föreningar att successivt beröras när deras avtal löper ut

Stadsdelsnämnderna har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att i samråd med kulturnämnden inventera vilka *byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive koloniförening*. Förvaltningen har kunnat konstatera att de enkla byggnader som nu finns inom fritidsträdgårdsföreningarnas områden i Rinkeby-Kista stadsdelsområde kommer att överföras till berörda föreningar. Inga av byggnaderna kommer att vara kvar i stadens ägo

Spånga-Tensta

Stadsdelsnämnden har arrendeavtal med 5 olika koloniträdgårdsföreningar. Två av dessa är uppsagda för villkorsändring då avtalstiden för dessa löper ut under 2010.

Stadsdelsnämnden har inventerat vilka byggnader som finns inom kolonilottsområdena för eventuellt övertagande.

Hässelby-Vällingby

Beslut punkt nr 9 verkställs under våren 2010 - handläggare utsedd. Beslut punkt nr 14 är verkställt.

Bromma

Stadsdelsnämnderna fick den 28 september 2009 i uppdrag att i samråd med kulturnämnden inventera vilka byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive koloniförening. Frågan har varit uppe i Forum för Koloniträdgårdar och där har man kommit överens med Stadsmuseet att senast den 31 maj 2010 presentera en lista på gemensamhetsbyggnader, med bilder, så att Stadsmuseet har ett utgångsmaterial då de ska bedöma vilka byggnader som är av kulturhistoriskt värde och bör vara kvar i stadens ägo.

Stadsdelsnämnderna fick också i uppdrag att bevaka arrendeavtalen som går ut 2010 och säga upp avtalen för ändring av villkor. Hittills har sex av 14 föreningars avtal sagts upp.

Norrmalm

Inom Norrmalms stadsdelsnämndsområde finns inga koloniområden, varför nämnden inte berörs av uppdraget.

Östermalm

Inom Östermalms stadsdelsnämndsområde finns inga koloniområden, varför nämnden inte berörs av uppdraget.

Södermalm

I samband med att kommunfullmäktige 2009-09-28 beslutade om nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser, gavs två uppdrag till respektive stadsdelsnämnd: - Att i samråd med kulturnämnden inventera vilka byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive koloniförening. - Att bevaka arrendeavtalen som går ut 2010 och säga upp avtalen för ändring av villkor. Förvaltningen har tagit fram en lista på gemensamhetsbyggnader som finns inom koloniområdena. Samtliga byggnader ägs av respektive koloniförening. Förvaltningen har sagt upp avtalen som gäller till och med den 30 september 2010 och de nya avtalen har lämnats till aktuella föreningar för godkännande. Då ingen av de nya avtalen godkänts och undertecknats av föreningarna har avtalen lämnats till arrendenämnden i Stockholm för godkännande.

Enskede-Årsta-Vantör

Enligt anvisningar ska nämnden följa upp kommunfullmäktiges uppdrag "Nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser". Stadsdelsnämnden har inga byggnader att överföra till någon koloniträdgårdsförening, därför har ingen inventering av byggnader genomförts i stadsdelen. Samtliga arrendeavtal är uppsagda och nya avtal har skickats ut för påskrift till föreningarna.

Skarpnäck

Vision 2030 har under året varit en aktiv del i förvaltningens planeringsarbete och interna kommunikation. Dialoger om visionen och vad som menas med ett Stockholm i världsklass har hållits på enhetschefsmöten. Enhetscheferna har fått verktyg som stöd för att få igång dialogen på sina enheter.

Kommunfullmäktige beslöt 2009-09-28 om nya arrendeavtal för koloniträdgårdsföreningar.

Stadsdelsnämnderna har tillsammans med kulturnämnden i uppdrag att inventera vilka byggnader som ska övertas av respektive koloniträdgårdsförening. Stadsdelsnämnderna har i uppdrag att bevaka arrendeavtalen gällande uppsägning och förändrade villkor.

Förvaltningen har sagt upp de avtal som löper ut 2010-09-30 och nya avtal har överlämnats till koloniträdgårdsföreningarna.

Då föreningarna inte har returnerat underskrivna avtal inom föreskriven tid har avtalen sänts över till arrendenämnden för avgörande. En översyn av föreningarnas byggnader är planerad till våren 2010.

Farsta

Stadsdelsnämnden ska i samråd med kulturnämnden inventera vilka byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive förening. Farsta har fem koloniföreningar varav fyra har föreningshus byggda enligt standardritning, ingen byggnad är äldre än drygt 30 år. Farstanäset har en dasslänga byggd 2003, ingen föreningsbyggnad finns. Inventering av dessa byggnader är inte nödvändig. Samtliga byggnader på koloniområdena kan övertas av föreningarna. På Farstanäset finns en lada från 1700-talet som Farstanäsets stugförening har visst underhållsansvar för. Stockholms kommun äger ladan men det finns inte preciserat vilken nämnd som är ansvarig vilket bör utredas.

Älvsjö

Stadsdelsnämnderna har fått i uppdrag att inventera vilka byggnader inom stadens koloniträdgårdar som ska övertas av respektive koloniförening. I Älvsjö finns endast odlingslotter i Viktoriaparken och där finns inga byggnader så uppdraget berör inte Älvsjö stadsdelsnämnd.

Stadsdelsnämnderna har även fått i uppdrag att bevaka arrendeavtalen för stadens koloniträdgårdar och säga upp avtalen för ändring av villkor. För odlingslotterna i Viktoriaparken finns endast muntliga avtal med de enskilda odlarna. Dessa kommer att sägas upp och odlarna uppmanas att bilda en förening som förvaltningen kan teckna avtal med. De nya avtalen kommer inte att innebära försämrade villkor för odlarna.

Hägersten-Liljeholmen

Stadsdelsnämnden har svarat på punkt 9 och 14: Stadsdelsförvaltningen har sagt upp de två arrendeavtal som löper ut år 2010. Nya avtal kommer att tecknas i januari 2010.

Skärholmen

Stadsdelsförvaltningen har ingen byggnad inom koloniområdet som ska övertas av koloniförening. Stadsdelsförvaltningen har sagt upp arrendeavtalet som går ut 2010 och skickat ett nytt avtalsförslag till koloniföreningen.

Stockholms Stadshus AB

1. KF 2009-06-15

§ 26

Omstrukturering av bostadsbolagens fastighetsbestånd

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 25 maj 2009

(utl. 2009:113)

Dnr 302-609/2009

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande. Omstrukturering av bostadsbolagens fastighetsbestånd i enlighet med utlåtandet godkänns.

1. *Stockholms Stadshus AB* uppmanas att dels vidta erforderliga åtgärder för genomförandet av omstruktureringen m.m. av fastigheterna, dels ge berörda bolag i uppdrag att göra detsamma.
2. *Stockholms Stadshus AB* uppmanas att ge Stockholms Stads Bostadsförmedling AB i uppdrag, att i samråd med bostadsbolagen, samordna bolagens internköer.

2. KF 2009-10-19

§ 30

Miljöprofilområden - miljöstadsdelar i världsklass (utl. 2009:152)

Dnr 303-4632/2007

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Norra Djurgårdsstaden ska utgöra ett särskilt miljöprofilerat stadsutvecklingsområde. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att i samråd med berörda nämnder och bolag ta fram ett program för området i enlighet med utlåtandet.
2. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Norra Djurgårdsstaden som ska underställas kommunfullmäktige för beslut.
3. Västra Liljeholmen (tidigare kallat Lövholmen) ska utgöra ett särskilt miljöprofilerat stadsutvecklingsområde. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att utreda och föreslå lösningar på de utmaningar som finns i Västra Liljeholmen.
4. Exploateringsnämnden anmodas att inrätta ett beredande och samordnande råd för det fortsatta genomförandet av miljöprofilområden i enlighet med vad föredragande borgarrådet anfört.
5. *Stockholms Stadshus AB* uppmanas att ge de kommunala bostadsbolagen i uppdrag att tillse att de renoveringar som planeras inom ramen för upprustningssatsningen i miljonprogramområdena genomförs med tydlig miljöprofil i enlighet med vad föredragande borgarrådet anfört.

6. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att snarast utarbeta ett förslag för hur stadens miljöprogram ska kompletteras med ett avsnitt om hållbart byggande. Det nya miljöprogrammet ska beslutas av kommunfullmäktige.

Exploateringsnämnden

1. KF 2009-03-09

§ 16

Program för stadsutveckling för Bromstens industriområde Inriktningsbeslut (utl. 2009:22)

Dnr 302-1714/2008

Beslut

Kommunfullmäktige hade alltså - i enlighet med kommunstyrelsens förslag – beslutat följande.

Exploateringsnämnden ges i uppdrag att fortsätta att utreda förutsättningarna för exploatering av Bromstens industriområde med hänvisning till vad föredragande borgarrådet anført.

Svar punkt 1:

Utredning pågår. Förslag till genomförandebeslut förväntas kunna lämnas till exploateringsnämnden före sommaren 2010.

2. KF 2009-06-15

§ 25

Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting rörande fastigheterna Akka 4 och Sandstugan 3 samt genomförande av Tvärbana Norr

Hemställan från exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2009:101)

Dnr 302-400/2009, 302-938/2009

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om genomförande av Solnagrenen av Tvärbana Norr godkänns, *bilaga 2 till utlåtandet*.
2. *Exploateringsnämnden* och trafik- och renhållningsnämnden ges i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder för genomförande av avtalen om Solnagrenen av Tvärbana Norr.
3. Trafik- och renhållningsnämnden medges genomförande av investering om 15,0 miljoner kronor för gång- och cykelbro över Ulvsundasjön. Finansiering får beaktas i samband med budget för år 2010.
4. I övrigt får stadens medfinansiering om 17,0 miljoner kronor avseende gång- och cykelbro över Ulvsundasjön finansieras genom att ta i anspråk stadens från tidigare bokslut avsatta medel för infrastrukturåtgärder.
5. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om avflyttning med mera från fastigheten Akka godkänns, *bilaga 3 till utlåtandet*.

6. **Exploateringsnämnden** ges i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder för genomförande av avtalet om avflyttning från fastigheten Akka 4.
7. Investeringsutgifter om maximalt 35,0 miljoner kronor för marksanering av Akka 4 får finansieras i exploateringsnämndens investeringsplan för år 2009.
8. Konsekvenser av stadens ersättning till AB Storstockholms Lokaltrafik om 300,0 miljoner kronor år 2013 får beaktas i samband med kommande budget.
9. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om avflyttning från och upphörande av tomträtten till fastigheten Sandstugan 3 med mera godkänns, *bilaga 4 till utlåtandet*.
10. **Exploateringsnämnden** ges i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder för genomförande av avtalet om avflyttning från fastigheten Sandstugan 3.
11. Exploateringsnämndens investeringsplan för år 2009 utökas med 500,0 miljoner kronor. Finansiering sker genom utökat finansieringsbeting under Finansförvaltningen. Konsekvenser för åren därefter får beaktas i kommande budgetarbete.
12. Kommunfullmäktiges godkännande av föreliggande avtal villkoras av att Stockholms läns landstingsfullmäktige senast 30 juni 2009 godkänner avtal mellan staden, landstinget och SL rörande avflyttning från och upphörande av tomträtten till fastigheten Sandstugan 3 i Stockholms kommun m.m. genom beslut som senare vinner laga kraft.

Svar punkt 2:

Punkt 2:2 Uppdraget genomfört. Byggnation pågår.

Punkt 2:6 Arbetet pågår.

Punkt 12:10 Arbetet pågår. Planarbete för ersättningsläge pågår.

3. KF 2009-09-07

Norra Djurgårdsstaden. Överenskommelse om exploatering inom detaljplanen Norra 1, Norra Djurgårdsstaden, i stadsdelen Hjorthagen Inriktningsbeslut och genomförandebeslut 2 (utl. 2009:117)

Dnr 302-755/2009

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta utredningsarbetet för exploatering av Norra Djurgårdsstaden. Utgifter upp till 50,0 miljoner kronor för utredningsarbetet får rymmas i nämndens befintliga investeringsbudget för 2009.
2. **Exploateringsnämnden** ges i uppdrag att genomföra exploateringen i området Norra 1, Norra Djurgårdsstaden i stadsdelen Hjorthagen, omfattande investeringsutgifter om 313,0 miljoner kronor, vilket innebär en total investeringsram om 1 513,0 miljoner kronor och investeringsinkomster om 174,0 miljoner kronor. Investeringsutgifterna får rymmas i nämndens befintliga investeringsbudget för 2009. Finansiering för kommande år får beaktas i samband med budget för år 2010.

Svar punkt 3:

Exploateringsnämnden har påbörjat arbetet med att genomföra exploateringen i området Norra 1, Norra Djurgårdsstaden.

4. KF 2009-10-19

§ 30

Miljöprofilområden - miljöstadsdelar i världsklass (utl. 2009:152)

Dnr 303-4632/2007

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Norra Djurgårdsstaden ska utgöra ett särskilt miljöprofilerat stadsutvecklingsområde. *Exploateringsnämnden* ges i uppdrag att i samråd med berörda nämnder och bolag ta fram ett program för området i enlighet med utlåtandet.
2. *Exploateringsnämnden* ges i uppdrag att ta fram ett miljöprogram för Norra Djurgårdsstaden som ska underställas kommunfullmäktige för beslut.
3. Västra Liljeholmen (tidigare kallat Lövholmen) ska utgöra ett särskilt miljöprofilerat stadsutvecklingsområde. *Exploateringsnämnden* ges i uppdrag att utreda och föreslå lösningar på de utmaningar som finns i Västra Liljeholmen.
4. Exploateringsnämnden anmodas att inrätta ett beredande och samordnande råd för det fortsatta genomförandet av miljöprofilområden i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.
5. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge de kommunala bostadsbolagen i uppdrag att tillse att de renoveringar som planeras inom ramen för upprustningssatsningen i miljonprogramområdena genomförs med tydlig miljöprofil i enlighet med vad föredragande borgarrådet anför.
6. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att snarast utarbeta ett förslag för hur stadens miljöprogram ska kompletteras med ett avsnitt om hållbart byggande. Det nya miljöprogrammet ska beslutas av kommunfullmäktige.

Svar punkt 4:

Exploateringskontoret har tillsammans med berörda förvaltningar och bolag inrättat ett råd och kommer att ta fram ett förslag till miljöprogram för Norra Djurgårdsstaden. Exploateringsnämnden har fått i uppdrag att utreda och föreslå lösningar på de utmaningar som finns i Västra Liljeholmen.

5. KF 2009-11-30

§23

Överenskommelse med Fastighets AB Bromma Center Södra och KF Fastigheter AB om exploatering för handelsändamål inom fastigheten Ulvsunda 1:1 (Bromma Center) i Riksby samt avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik avseende reservat för Tvärbanan

Genomförandebeslut

Hemställan från exploateringsnämnden

Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast den 31 december 2009 (utl. 2009:179)

Dnr 302-1401/2009

Beslut

Kommunfullmäktige hade alltså - i enlighet med kommunstyrelsens förslag – beslutat följande.

1. Genomförandet av exploatering inom fastigheten Ulvsunda 1:1 (Bromma Center) omfattande investeringsutgifter om 172 miljoner kronor godkänns. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att genomföra projektet. Investeringsutgifter för 2009 och 2010 ska rymmas i nämndens investeringsbudget för dessa år. Finansiering för kommande år får beaktas i samband med budget för 2011.
2. **Exploateringsnämnden** ges i uppdrag att träffa överenskommelse med KF Fastigheter AB m.fl. om exploatering avseende Ulvsunda 1:1 (Bromma Center) i enlighet med exploateringsnämndens beslut den 11 juni 2009, § 23.
3. **Exploateringsnämnden** ges i uppdrag att träffa överenskommelse med Fastighets AB Bromma Center Södra om exploatering avseende Ulvsunda 1:1 (Bromma Center) i enlighet med exploateringsnämndens beslut den 11 juni 2009, § 23, samt att, om bolaget påkallar optionen i enlighet med överenskommelsens punkt 2.6, träffa överlåtelseavtal med bolaget på de villkor som där anges.
4. **Exploateringsnämnden** ges i uppdrag att träffa avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik avseende reservat för Tvärbanan i enlighet med exploateringsnämndens beslut den 11 juni 2009, § 23.

Svar punkt 5:

Exploateringsnämnden genomför projektet och kommer att teckna de erforderliga avtalen.

Fastighetsnämnden

1. KF 2009-09-28

§ 21

Nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 7 september

(utl. 2009:138)

Dnr 109-2249/2008

Beslut

Med bifall till kommunstyrelsens förslag i utlåtandet beslöt kommunfullmäktige utan omröstning följande.

1. Avgiften för arrende för koloniträdgårdsföreningar fastställs till 5,50 kronor per kvadratmeter och år från och med 1 oktober 2010.
2. Avgiften för arrende för fritidsträdgårdsföreningar fastställs till 1,30 kronor per kvadratmeter och år från och med 1 oktober 2010.
3. Avgifterna för arrende av koloniträdgårdsföreningar och fritidsträdgårdsföreningar uppräknas årligen med 100 procent av konsumentprisindex.
4. Mallen för arrendeavtal för koloniträdgårdsföreningarna respektive fritidsträdgårdsföreningarna godkänns.
5. Mallen för medlemsavtal mellan koloniträdgårdsföreningar respektive fritidsträdgårdsföreningar och deras medlemmar godkänns.
6. Ordningsföreskrifter för koloniträdgårds- respektive fritidsträdgårdsföreningarnas medlemmar godkänns.
7. Arrendetiden fastställs till 25 år.
8. Avtal tecknas med föreningarna, där de åläggs att underhålla och reparera stadens egendom samt teckna egna försäkringar för att klara dessa åtaganden.
9. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att i samråd med kulturnämnden inventera vilka byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive koloniförening.
10. **Fastighetsnämnden** får i uppdrag att förvalta de byggnader som är kvar i kommunens ägo.
11. Trafik- och renhållningsnämnden får samordningsansvaret för koloniträdgårdsfrågorna och för samrådsorganet "Forum för koloniträdgårdar".
12. Skriften "Leve koloniträdgården" uppdateras genom att FSSK respektive staden delar på kostnaderna.
13. Trafik- och renhållningsnämnden får i uppdrag att i samråd med stadsdelsnämnderna bevaka avtalen inför arrendetidens slut.
14. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att bevaka arrendeavtalen som går ut 2010 och säga upp avtalen för ändring av villkor.
15. Kravet på att föreningarna ska vara medlemmar i FSSK upphör, då det strider mot föreningsfriheten.

Svar punkt 1:

Fastighetskontoret förvaltar de byggnader som överförs till fastighetsnämnden och som är kvar i kommunens ägo.

2. KF 2009-11-02

§ 12

Försäljning av fastigheten Hässelby Slott 1 i Hässelby

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 19 oktober 2009

(utl. 2009:174)

Dnr 302-2713/2008

Beslut

Kommunfullmäktige hade alltså – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – beslutat följande.

1. Försäljning av fastigheten Hässelby Slott 1 i Hässelby för en köpeskilling om 50,0 miljoner kronor godkänns.
2. *Fastighetsnämnden* får i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder för att genomföra försäljningen.

Svar punkt 2:

Kommunfullmäktiges beslut har överklagats till Länsrätten. Kontoret avvaktar

Kulturnämnden

1. KF 2009-05-11

§ 20

Projekt Navet – Effektiviserad informationsförsörjning i Stockholms stad (utl. 2009:60)

Dnr 050-2630/2008

Beslut

Med bifall till kommunstyrelsens förslag i utlåtandet beslöt kommunfullmäktige utan omröstning följande.

1. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra projekt Navet. Projektet skall enligt detta ärende:
 - a. Inrätta ett för staden gemensamt e-arkiv för långtidslagring av information.
 - b. Identifiera och ta fram för staden gemensamma informationsstandarder, begreppsmodeller, riktlinjer och metadatakataloger.
2. Kommunstyrelsen medges ökade kostnader om 31,3 mnkr för projekt Navet. Finansiering sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för IT-satsning.
3. Styrelsen för Stockholms Stadshus AB uppmanas att rekommendera bolagen att i tillämpliga delar inom ramen för sin verksamhet använda de för staden gemensamma riktlinjer och lösningar som utvecklas i projektet.
4. **Kulturnämnden** ges i uppdrag att äga och förvalta de för staden gemensamma riktlinjer och lösningar som utvecklas inom projektet.

Svar punkt 1

Stadsarkivets intäkter under år 2009 uppgick till 39,4 mnkr vilket är 11,2 mnkr mindre än nämndens budget. Kostnaderna uppgick till 86,3 mnkr, 10,6 mnkr mindre än budget. Den lägre omslutningen beror främst på att projektet Navet har förlängts tom 2010-03-31 och beviljade medel kommer att förbrukas/betalas ut först 2010.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

1. KF 2009-02-16

§ 21

Delegation av tillsynsbefogenheter enligt miljöbalken från Länsstyrelsen till miljö- och hälsoskyddsnämnden (utl. 2009:13)

Dnr 309-2622/2008

Beslut

Med bifall till kommunstyrelsens förslag i utlåtandet beslöt kommunfullmäktige utan omröstning följande.

1. Kommunfullmäktige ansöker hos Länsstyrelsen att till Stockholms stad överlåta tillsynsbefogenheter enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken avseende,
 - Naturminne som beslutats av Länsstyrelsen
 - Verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i sådant område som avses i 7 kap. 27§ miljöbalken i den mån verksamheterna eller åtgärderna inte omfattas av tillsyn enligt A1-A25 i bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.
 - Miljöfarliga verksamheter som omfattas av tillståndsplikt enligt bilagan till förordningen (1998:900) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd
2. **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** får i uppdrag att genomföra stadens ansökan hos Länsstyrelsen.

Svar punkt 1:

Ansökan inlämnades till Länsstyrelsen per den 18 maj 2009. Diarienummer: 2008-005032-101

Servicenämnden

1. KF 2009-09-07

§ 23

Införande av gemensam växelfunktion för stadens nämnder och bolag (utl. 2009:120)

Dnr 036-533/2009

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Ansvaret för den gemensamma växelfunktionen för stadens nämnder och bolag överförs successivt till servicenämnden under perioden 1 maj 2009 till den 31 december 2010.
2. **Servicenämnden** ges i uppdrag att lägga ut den gemensamma växelfunktionen på extern entreprenad genom avrop på stadens befintliga avtal för telefoni.
3. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omförhandla stadens befintliga avtal för telefoni för att skapa de förutsättningar som krävs för leverans av gemensam växelfunktion genom extern entreprenad.
4. Styrelsen för Stockholms Stadshus AB anmodas att arbeta med inriktning att från stadens bolag överförs ansvar för gemensam växelfunktion successivt till servicenämnden.
5. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utforma nytt reglemente för servicenämnden avseende ansvar för gemensam växelfunktion.
6. Servicenämnden medges ökade kostnader om 2,0 mnkr för kostnader som uppstår 2009 i samband med inrättandet av gemensam växelfunktion, medborgarsupport samt synpunkts- och klagomålshantering i enlighet med utlåtandet.
7. Finansiering sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medel för IT-satsning. Eventuellt ytterligare medelsbehov 2010 får beaktas i budget för 2010.
8. **Servicenämnden** ges i uppdrag att ansvara för gemensam medborgarsupport avseende alla e-tjänster på stadens webbplats.
9. **Servicenämnden** ges i uppdrag att etablera och driva en stadsgemensam funktion för synpunkts- och klagomålshantering inom ramen för e-tjänstprogrammet.
10. **Servicenämnden** ges i uppdrag att teckna avtal med stadens nämnder och bolag avseende gemensam växelfunktion, medborgarsupport samt synpunkts- och klagomålshantering.
11. **Servicenämnden** ges i uppdrag att bereda och förankra processer, rutiner och arbetsätt samt utforma tjänsteutbud och prismodell avseende gemensam växelfunktion, medborgarsupport samt synpunkts- och klagomålshantering i enlighet med utlåtandet

Svar punkt 1:

I samband med ovan nämnda beslut i kommunfullmäktige gällande inrättande av gemensam växel under servicenämnden, beslutades också att nämnden uppdras att ansvara gemensam medborgarsupport för alla e-tjänster på stadens webbplats samt för att etablera och driva en stadsgemensam funktion för synpunkts- och klagomålshantering inom ramen för e-tjänstprogrammet.

Förvaltningen har påbörjat förberedelser för genomförandet av dessa uppdrag under hösten. För införandet av system för synpunkter och klagomål pågår ett projekt i vilket förvaltningen deltar i styr-, arbets- och referensgrupper.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

1. KF 2009-09-28

§ 19

Revidering av Stockholms stads brottsförebyggande program Förslag från socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden (utl. 2009:136) Dnr 325-3051/2008 Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Revidering av Stockholms stads brottsförebyggande program godkänns, *bilaga 2 till utlåtandet*.
2. **Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden** får i uppdrag att ansvara för programmets implementering och revidering.
3. Stockholms stads brottsförebyggande program (utl. 2006:146) beslutat av kommunfullmäktige den 12 juni 2006 upphör därmed att gälla.

Svar punkt 1:

Nämnden har i verksamhetsplanen för 2010 redovisat att stadens brottsförebyggande program kommer att implementeras under året samt att uppföljningsbara aktiviteter och indikatorer kommer att tas fram utifrån programmet.

2. KF 2009-11-30

§20

Uppföljning av budget 2009. Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2009

Beslut

Kommunfullmäktige hade alltså - i enlighet med kommunstyrelsens förslag - beslutat följande.

1. Delårsbokslut per 31 augusti 2009 för Stockholms stad godkänns.
2. Ansvaret för upplåtelse av frivilliga torghandelsplatser överförs från fastighetsnämnden till trafik- och renhållningsnämnden.
3. Investeringsmedel om 1,0 miljoner kronor för Skateboardparken Street Plaza förs över från idrottsnämnden till Skarpnäcks stadsdelsnämnd.
4. Deltagandet i den statliga försöksverksamheten med sfi-bonus och kvalitetshöjande insatser inom svenskundervisning för invandrare (sfi) godkänns.
5. Nämnderna får behålla 50 procent av statsbidragsintäkterna för flyktingmottagning från och med 2009.
6. Bedömningskansliet vid socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden permanentas från och med 2010-01-01.
7. Revidering av inriktningsbeslut om en ny samverkanscentral (räddningscentral), dnr 314-1409/2008 godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

8. Kommunstyrelsens uppdrag om att miljö kvalitetsnormen för PM10 ska uppnås och att staden ska vidta åtgärder enligt regeringens åtgärdsprogram, dnr 303-3850/2007, godkänns enligt redovisning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Kommunstyrelsens uppdrag om att inarbeta åtgärdsprogrammet (omgivningsbullen) inom ramen för stadens Miljöprogram, dnr 314-194/2009, godkänns enligt redovisning i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Kommunstyrelsens uppdrag att finna en ansvarsfull finansiering av tillbyggnad av Stockholms stadsbibliotek godkänns med hänvisning till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Till följd av att finansiering saknas fullföljs inte tillbyggnaden.
11. **Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden** får i uppdrag att ta fram förslag till övergripande riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.
12. Medel om 20,0 miljoner kronor inom Miljömiljarden ska finansiera insatser som görs i samband med miljöhuvudstadsåret.
13. Revidering av årsmål på indikatorer godkänns enligt ärendets *bilaga 4 till utlåtandet*.
14. Utredning angående översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning godkänns enligt ärendets *bilaga 6 till utlåtandet*. **Kommunstyrelsen** ges i uppdrag att utreda justering av resursfördelning för neuropsykiatri.

Svar punkt 2:

Nämnden har påbörjat arbetet.

Trafik- och renhållningsnämnden

1. KF 2009-06-15

§ 25

Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting rörande fastigheterna Akka 4 och Sandstugan 3 samt genomförande av Tvärbana Norr

Hemställan från exploateringsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2009:101)

Dnr 302-400/2009, 302-938/2009

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om genomförande av Solnagrenen av Tvärbana Norr godkänns, *bilaga 2 till utlåtandet*.
2. Exploateringsnämnden och **trafik- och renhållningsnämnden** ges i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder för genomförande av avtalen om Solnagrenen av Tvärbana Norr.
3. Trafik- och renhållningsnämnden medges genomförande av investering om 15,0 miljoner kronor för gång- och cykelbro över Ulvsundasjön. Finansiering får beaktas i samband med budget för år 2010.
4. I övrigt får stadens medfinansiering om 17,0 miljoner kronor avseende gång- och cykelbro över Ulvsundasjön finansieras genom att ta i anspråk stadens från tidigare bokslut avsatta medel för infrastrukturåtgärder.
5. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om avflyttning med mera från fastigheten Akka godkänns, *bilaga 3 till utlåtandet*.
6. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder för genomförande av avtalet om avflyttning från fastigheten Akka 4.
7. Investeringsutgifter om maximalt 35,0 miljoner kronor för marksanering av Akka 4 får finansieras i exploateringsnämndens investeringsplan för år 2009.
8. Konsekvenser av stadens ersättning till AB Storstockholms Lokaltrafik om 300,0 miljoner kronor år 2013 får beaktas i samband med kommande budget.
9. Avtal med AB Storstockholms Lokaltrafik och Stockholms läns landsting om avflyttning från och upphörande av tomträten till fastigheten Sandstugan 3 med mera godkänns, *bilaga 4 till utlåtandet*.
10. Exploateringsnämnden ges i uppdrag att vidta erforderliga åtgärder för genomförande av avtalet om avflyttning från fastigheten Sandstugan 3.
11. Exploateringsnämndens investeringsplan för år 2009 utökas med 500,0 miljoner kronor. Finansiering sker genom utökat finansieringsbeting under Finansförvaltningen. Konsekvenser för åren därefter får beaktas i kommande budgetarbete.
12. Kommunfullmäktiges godkännande av föreliggande avtal villkoras av att Stockholms läns landstingsfullmäktige senast 30 juni 2009 godkänner avtal

mellan staden, landstinget och SL rörande avflyttning från och upphörande av tomträtten till fastigheten Sandstugan 3 i Stockholms kommun m.m. genom beslut som senare vinner laga kraft.

Svar punkt 1:

SL är byggherre för Tvärbana Norr mellan Alvik och Solna. För att angivelserna i genomförandavtalet ska kunna innehållas deltar trafikkontoret för sin del med granskning av ritningar och inspektioner på plats av delar av projektet som kommer att ligga under stadens huvudmannaskap. Trafikkontoret utfärdar också behövliga trafikanordningsplaner och lokala trafikföreskrifter samt utför projektering av signalanläggningar och belysning.

Sedan genomförandavtalet upprättades har förutsättningarna för projektets utbyggnad i vissa praktiska avseenden förändrats. Det övervägs f.n. om dessa förändringar bör föranleda en komplettering av avtalet.

2. KF 2009-09-28

§ 18

Trygghetsbelysning på parkvägar

Genomförandebeslut från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2009:135)

Dnr 319-899/2009

Beslut

Efter framställda propositioner enligt dessa yrkanden beslöt kommunfullmäktige utan omröstning – i enlighet med kommunstyrelsens förslag – följande.

1. **Trafik- och renhållningsnämnden** ges i uppdrag att genomföra projektet trygghetsskapande belysning inom en total investeringsram om 120 mnkr.
2. Finansiering får beaktas i samband med budget för år 2010.

Svar punkt 2:

Kontoret har budgeterat 20 mnkr per år 2010 – 2015. Projektet inriktar sig på ombyggnad av parkvägsbelysning med fokus på upplevd trygghet. Projektet har också ett sekundärt syfte att minska antalet kvicksilverlampor i anläggningen innan 2015 års försäljnings-förbud och genom utbyte av gammal anläggning öka driftsäkerheten och minska energiförbrukningen.

3. KF 2009-09-28

§ 21

Nya arrendeavtal mellan Stockholms kommun och koloniträdgårdar och fritidsträdgårdar inom kommunens gränser

Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 7 september

(utl. 2009:138)

Dnr 109-2249/2008

Beslut

Med bifall till kommunstyrelsens förslag i utlåtandet beslöt kommunfullmäktige utan omröstning följande.

1. Avgiften för arrende för koloniträdgårdsföreningar fastställs till 5,50 kronor per kvadratmeter och år från och med 1 oktober 2010.
2. Avgiften för arrende för fritidsträdgårdsföreningar fastställs till 1,30 kronor per kvadratmeter och år från och med 1 oktober 2010.
3. Avgifterna för arrende av koloniträdgårdsföreningar och fritidsträdgårdsföreningar uppräknas årligen med 100 procent av konsumentprisindex.
4. Mallen för arrendeavtal för koloniträdgårdsföreningarna respektive fritidsträdgårdsföreningarna godkänns.
5. Mallen för medlemsavtal mellan koloniträdgårdsföreningar respektive fritidsträdgårdsföreningar och deras medlemmar godkänns.
6. Ordningsföreskrifter för koloniträdgårds- respektive fritidsträdgårdsföreningarnas medlemmar godkänns.
7. Arrendetiden fastställs till 25 år.
8. Avtal tecknas med föreningarna, där de åläggs att underhålla och reparera stadens egendom samt teckna egna försäkringar för att klara dessa åtaganden.
9. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att i samråd med kulturnämnden inventera vilka byggnader inom koloniområdena som ska övertas av respektive koloniförening.
10. Fastighetsnämnden får i uppdrag att förvalta de byggnader som är kvar i kommunens ägo.
11. Trafik- och renhållningsnämnden får samordningsansvaret för koloniträdgårdsfrågorna och för samrådsorganet "Forum för koloniträdgårdar".
12. Skriften "Leve koloniträdgården" uppdateras genom att FSSK respektive staden delar på kostnaderna.
13. **Trafik- och renhållningsnämnden** får i uppdrag att i samråd med stadsdelsnämnderna bevaka avtalen inför arrendetidens slut.
14. Stadsdelsnämnderna får i uppdrag att bevaka arrendeavtalen som går ut 2010 och säga upp avtalen för ändring av villkor.
15. Kravet på att föreningarna ska vara medlemmar i FSSK upphör, då det strider mot föreningsfriheten.

Svar punkt 3:

Ansvar att skriva de nya avtalen ligger fortfarande hos respektive stadsdelsnämnd. Ingen förening hade skrivit på avtalen i november 2009 varför stadsde-

larna då uppmanades att skicka avtalen till arrendenämnden. Trafikkontoret har ett samordnande ansvar för avtalen och kommer under våren bevaka att de skrivs på. Trafikkontoret bör också initiera nya avtal när nu skrivna löper ut om 25 år.

Trafikkontoret tar från och med år 2010 över ordförandeskapet i Forum för koloniträdgårdar, där avtalsfrågor och andra viktiga frågor rörande koloniträdgårdarna diskuteras. Forum för koloniträdgårdar är ett viktigt forum för samarbete och utveckling av stadens koloniträdgårdsverksamhet och kommer att fortlöpa även sedan avtalen är klara.

Basnyckeltal 2009

Pedagogisk verksamhet

Nettokostnad per barn/elev, kr	2009	2008
Förskoleverksamhet		
Förskola, kommunal	119 366	118 666*
Förskola, enskilt driven	114 698	112 023
Familjedaghem, kommunal	108 355	119 076
Familjedaghem, enskilt driven	105 121	97 526
* Reviderad uppgift		
Skolbarnsomsorg		
Fritidshem, kommunal	33 828	27 981
Grundskola och förskoleklass		
Skolår F-9, fristående	83 244	80 665
Skolår F-9, kommunal	88 386	88 344
Särskola		
Skolår F-10, fristående	452 053	435 014
Skolår F-10, kommunal	288 767	315 236
Gymnasieskola		
Gymnasieskola, kommunal	85 587	87 580
Gymnasieskola, annan kommun	93 603	93 968
Gymnasieskola, fristående	83 947	82 389
Vuxentubildning/SFI		
Vuxentubildning, egen regi	47 324	51 132
Vuxentubildning, entreprenad	34 645	42 272
SFI-undervisning, egen regi	33 639	31 246
SFI-undervisning, entreprenad	20 878	21 657

Antal barn per anställd i kommunal förskoleverksamhet	2009*	2008
Förskoleverksamhet		
Förskola		4,6
Familjedaghem		5,2
Skolbarnsomsorg		
Fritidshem		15,4
Familjedaghem	-	-

* Uppgifterna hämtas från Skolverket och 2009 har ej publicerats.

Antal lärare per 100 elever i kommunal grundskola	2009	2008
Skolår F-9	9,8	8,1

Andel förskolelärare/lärare med formell kompetens, %	2009*	2008
Skolår F-9, kommunal	-	82

* Uppgifterna hämtas från Skolverket och 2009 har ej publicerats.

Andel godkända i skolår 9, %	Läsår 2008/09	Läsår 2007/08
Engelska	93,9	93,5
Matematik	93,1	92,2
Svenska	97,6	97,2
Svenska2	77,1	74,2

Lokalkostnad per barn/elev, netto, kr	2009	2008
Förskola	19 281	20 406
Grundskola	15 716	18 226
Fritidshem	8 630	3 230
Särskola	38 685	46 340

Stockholms kommunala gymnasieskolor	Läsår 2008/09	Läsår 2007/08
Betygsmedelvärde på de elever som erhållit slutbetyg i årskurs 3	15,2	15,0
Betygsmedelvärde på elever med slutbetyg behöriga till högskolan	15,6	15,6
Andel elever kvar i årskurs 3 med slutbetyg, %	88	91
Andel elever med slutbetyg behöriga till högskolan, %	92	89

Andel studerande med lägst godkända betyg, %	2009	2008
Vuxenutbildning		
Grundläggande vuxenutbildning	78	73
Gymnasial vuxenutbildning	83	81
* Reviderade uppgifter med anledning av ny beräkningsmetod.		
SFI		
SFI Kurs A	90	77
SFI Kurs B	86	76
SFI Kurs C	84	73
SFI Kurs D	82	82

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Kostnad per invånare/år, kr	2009	2008
Kostnad per invånare 0-64 år	3 766	3 627

Snittkostnad per dygn/dag, kr	2009	2008
Gruppbostad	2 315	2 314
Daglig verksamhet	817	941
Bostad barn & unga	3 576	3 251
Korttidsvistelse	3 826	3 406

Personlig assistans, snittkostnad per timme, brutto, kr	2009	2008
Personlig assistans enligt LASS	274	245
Personlig assistans LSS, ej LASS	249	238

Äldreomsorg

Andel av befolkningen med insats, %	2009	2008
65-79 år		
Äldreomsorg totalt	8,2	8,6
Hemtjänst enbart serviceinsatser	1,2	1,3
Hemtjänst, service och omvårdnad	4,0	4,2
Heldygnsomsorg	1,5	1,6
80 år och äldre		
Äldreomsorg totalt	46,3	48,4
Hemtjänst enbart serviceinsatser	6,7	7,1
Hemtjänst, service och omvårdnad	21,2	22,1
Heldygnsomsorg	11,8	12,5

Antal hemtjänsttimmar	2009	2008
Genomsnitt per person och månad	40,0	40,0

Kostnad per timme för hemtjänst i ordinärt boende, kr	2009	2008
Köp totalt	288	274
Egen regi produktion	304	287

Kostnad per vårddygn i heldygnsomsorg, kr	2009	2008
Köp totalt	1 784	1 659
Egen regi produktion	1 817	1 700

Flyktingmottagning

Andel självförsörjande flyktingar, %	2009*	2008
Nyanlända flyktingar som är självförsörjande efter introduktionsperiodens slut	46	32

* Jämförbar uppgift för 2008 uppgår till 45,0 %.

Individ och familjeomsorg

Antal dygn per person	2009	2008
Barn och ungdomar		
§ 12-hem	102	101
HVB	124	146
Jourhem	95	118
Familjehem	272	319
Vuxna		
HVB	88	93
LVM/tvångsvård	116	132
Familjehemsvård	147	160

Kostnad per dygn, kr	2009	2008
Barn och ungdomar		
§ 12-hem	5 443	3 621
HVB	3 324	2 992
Jourhem	1 533	1 651
Familjehem	828	743
Vuxna		
HVB	1 598	1 479
LVM/tvångsvård	2 971	2 546
Familjehemsvård	1 353	1 104
Stöd- och omvårdnadsboende	805	810
Socialpsykiatri		
Bostad med särskild service	1 673	1 601
Familjevård/hvb inackordering	1 301	1 160

Kostnad per person, kr	2009	2008
Barn och ungdomar		
§ 12-hem	555 080	365 261
HVB	412 086	435 951
Jourhem	145 209	195 217
Familjehem	225 327	236 721
Vuxna		
HVB	140 354	137 855
LVM/tvångsvård	344 306	334 973
Familjehemsvård	198 455	176 379
Stöd- och omvårdnadsboende	104 805	99 240
Andra boendeformer	42 642	38 172
Socialpsykiatri		
Bostad med särskild service	386 089	432 458
Familjevård/hvb inackordering	221 971	229 908
Annat boende	132 073	135 531
Boendestöd/hemhjälp	33 901	43 269

Kostnad per invånare, kr	2009	2008
Per invånare 0-19 år		
§ 12-hem	315	244
HVB	800	928
Jourhem	447	499
Familjehem	1 203	1 235
Per invånare över 19 år		
HVB	74	83
LVM/tvångsvård	26	23
Familjehemsvård	19	18
Stöd- och omvårdnadsboende	138	142
Andra boendeformer	68	62
Per invånare 20-64 år, Socialpsykiatri		
Bostad med särskild service	198	224
Familjevård/hvb inackordering	248	238
Annat boende	99	113
Boendestöd/hemhjälp	174	181

Antal barn per 1 000 invånare 0-19 år som placeras	2009	2008
§ 12-hem	0,6	0,7
HVB	1,9	2,1
Jourhem	3,1	2,6
Familjehem	5,3	5,2

Antal personer per 1 000 över 19 år med insats	2009	2008
HVB	0,5	0,6
LVM/tvångsvård	0,1	0,1
Familjehemsvård	0,1	0,1
Stöd- och omvårdnadsboende	1,3	1,4
Andra boendeformer	1,6	1,6

Genomförande enligt vårdplaner, andel insatser, %	2009	2008
Behandlingshem	58	67
Öppenvård	62	70

Antal personer per 1 000 20-64 år med insats	2009	2008
Bostad med särskild service	0,5	0,5
Familjevård/hvb inackordering	1,1	1,0
Annat boende	0,7	0,8
Boendestöd/hemhjälp	5,1	4,2

Sysselsättning/arbetsträning, kostnad per person, kr	2009	2008
Sysselsättning/arbetsträning	41 620	43 569

Dygnetruntvård, socialtjänstnämndens institutioner, kr per dygn	2009	2008
HVB, barn och ungdom	1 908	2 416
HVB, vuxna	1 231	1 422

Beläggningsgrad, socialtjänstnämndens institutioner, %	2009	2008
HVB, barn och ungdom	86	73
HVB, vuxna	66	79
Stöd och omvårdsboende	85	90

Ekonomiskt bistånd

Biståndstagare i andel av befolkningen, %	2009	2008
Biståndstagare	4,0	4,1
Biståndstagare per hushåll	1,8	1,8

Andel hushåll, %	2009	2008
Med ekonomiskt bistånd >9 månader	38,3	37,1
Biståndshushåll till egen försörjning	16,8	17,7

Medelbidrag per hushåll och vuxen biståndstagare, %	2009	2008
Per hushåll och vuxen biståndstagare	6 613	7 284

Biståndstagare 18-64 år med försörjningshinder (per 1000 inv), genomsnitt per månad jan-dec	2009	2008
Arbetsökande	10,6	9,6
SFI-studerande	0,2	0,4
Sociala-/medic hinder	7,2	7,3

Förändringen mellan arbetsökande och SFI-studerande beror på att dessa klassats om till arbetsökande under år 2007

Stadsmiljö

Utfall kr/m ²	2009*	2008
Vinterväghållning i kostnad per m ² hårdgjord yta	-	7,7
Barmarksrenhållning i kostnad per m ² gatu- och parkmark	-	2,2
Parkskötsel och parkunderhåll i kostnad per m ² parkmark	-	5,4

*Uppgifter för 2009 är ej färdigberäknade och 2007 - 2008 justerade enl uppgifter från TK.

Kultur och idrott

Öppen fritidsverksamhet - nettokostnad per öppethållandetimme, kr	2009	2008
Exklusive lokaler	993	1 124
Inklusive lokaler	1 184	1 359

Antal besök - publik verksamhet	2009	2008
Liljevalchs	172 590	107 282
Stadsbiblioteket (enbart besök i fysiska bibliotekslokaler)	5 039 256	4 860 011
Stadsbiblioteket inklusive webb-besök	8 930 800	9 105 487
Kulturhuset utställningar	282 889	249 057
Kulturhusets bibliotek	763 207	879 239
Kulturhuset totalt	1 252 061	1 418 852
Stadsmuseet*	241 582	190 642
Medeltidsmuseet**	87 457	106 430

* Avser Stadsmuseets utställningsverksamhet

** Medeltidsmuseet flyttade den 15 juni 2007 till tillfälliga lokaler i Kulturhuset

Kostnad per besök - publik verksamhet, kr	2009	2008
Liljevalchs	63	73
Stadsbiblioteket (enbart besök i fysiska bibliotekslokaler)	54	48
Stadsbiblioteket inklusive webb-besök	30	26
Kulturhuset utställningar	17	21
Kulturhusets bibliotek	18	17
Kulturhuset totalt	60	52
Stadsmuseet	29	28
Medeltidsmuseet	59	49

Antal besök per invånare - bibliotek	2009	2008
Stadsbiblioteket (enbart besök i fysiska bibliotekslokaler)	6,2	6,0
Kulturhusets bibliotek	0,9	1,1
Totalt besök	7,1	7,1
Besök på webbsidan	4,8	4,2
Totalt besök inklusive webb-besök	11,9	11,3

Kulturskolan - andel individer i frivilliga verksamheter i förhållande till målgruppen, %	2009	2008
Kulturskolan	10	10*

* Från och med 2008 ingår Rinkeby kulturskola

Nyttjandegrad idrottshallar, %	Bokad tid av bokningsbar tid, 2009	Andel bokad tid som är 0-taxa, 2009	Bokad tid av bokningsbar tid, 2008	Andel bokad tid som är 0-taxa, 2008
Stora hallar (20x40)	82	72	81	70
Övriga hallar, genomsnitt för samtliga anläggningar	54	61	55	62
- varav medelstora hallara (18x36)	74	73	83	77
- varav liten hall (16x28)	78	73	76	72
- varav motionsrum	47	58	52	58
- varav specialidrottsrum	43	58	43	61
- varav gymnastiksalar	50	58	53	61

Nyttjandegrad idrottshallar, icke säsong, obokade timmar	2009	2008
Stora hallar (20x40)	346	332
Övriga hallar, genomsnitt för samtliga anläggningar	2 542	2 660
- varav medelstora hallara (18x36)	854	325
- varav liten hall (16x28)	344	430
- varav motionsrum	572	222
- varav specialidrottsrum	112	203
- varav gymnastiksalar	660	1480

Drift-/underhållskostnad per m² aktivitetsyta, kr	2009	2008
Drift		
Medelvärde för samtliga anläggningar	640	610
Idrottsplatser (inkl bollplaner, isbanor och ishallar)	227	224
Simhallar	14 448	13 930
Sim- och idrottshallar	4 578	4 346
Idrottshallar	5 261	4 123
Bassängbad	1 504	1 692
Underhåll		
Medelvärde för samtliga anläggningar	56	50
Idrottsplatser (inkl bollplaner, isbanor och ishallar)	18	20
Simhallar	928	1 190
Sim- och idrottshallar	581	315
Idrottshallar	363	273
Bassängbad	505	519

Nettokostnad per besök, kr	2009	2008
Simhallar samt simhallsdelen vid kombinerade sim- och idrotts-hallar	25,5	24,1

Brand och räddning

Beredskap	2009*	2008
Antal utryckningar		7 275
Andel uppnådd framkomsttid vid räddningsinsats inom tullarna 7,5 min, %		89
Andel uppnådd framkomsttid vid räddningsinsats utom tullarna 9 min, %		90
Antal omkomna i brand		6
Antal omkomna i brand/ 100 000 invånare		0,8
Kostnad för beredskapsverksamhet, mnkr		216,2
Antal insatser		7 275

* Brand- och räddningsnämnden upphört 2009

Exploatering

Investeringar	2009	2008
Investeringar totalt, netto, mnkr	2 294	2 217
- varav bostäder, mnkr	1 454	1 698
Investeringar totalt, kr/invånare	2 815	2 742
- varav bostäder, kr/invånare	1 785	2 099

Markanvisningar (faktiska lägenheter)	2009	2008
Antal markanvisade lägenheter	4 111	2 988

Tomträttsavgälder, %	2009	2008
Direktavkastning, bostäder, i relation till taxeringsvärde	1,5	1,5
Direktavkastning, övrigt, i relation till taxeringsvärde	6,7	6,5
Direktavkastning totalt	2,7	2,7

Trafik och renhållning

Drift och underhåll, mnkr	2009	2008
Drift- och underhåll	672,6	769,5
- varav gator	91,8	119,6
- varav broarbeten, betong och stål	73,9	86,2
- varav offentlig belysning inkl. kablar och armaturer	143,5	141,0

Drift och underhåll, %	2009	2008
Drift- och underhåll, utfall i förhållande till plan	-	-
- varav gator	26	34
- varav broarbeten, betong och stål	56	65
- varav offentlig belysning inkl. kablar och armaturer	97	95

Investeringar	2009	2008
Utfall investeringar totalt, mnkr	675,6	731
- varav stora infrastrukturprojekt, mnkr	283,8	399,8
Utfall investeringar totalt, kr/invånare	829	904
- varav stora infrastrukturprojekt, kr/invånare	348	494

Framkomlighet buss och bil, genomsnittshastighet, km/h	2009	2008
Buss, innerstaden, morgontrafik, tertial 3	19	19
Buss, ytterstaden, morgontrafik, tertial 3	31	31
Buss, innerstaden, eftermiddagstrafik, tertial 3	17	17
Buss, ytterstaden, eftermiddagstrafik, tertial 3	30	29

Parkering/framkomlighet, %	2009	2008
Andel rätt parkerade fordon	60,1	56,6

Kostnad för avfallshantering	2009	2008
Insamling, transport, återvinning och bortforslande av hushållsavfall som är kommunens ansvar, mnkr exkl. återvinningsstation	423,4	420,6
Insamling, transport, återvinning och bortforslande av hushållsavfall som är kommunens ansvar, kr/invånare	519,6	520,1

Hushållsavfall invägt vid Högdalenverket	2009	2008
Kostnaden för invägt hushållsavfall vid Högdalenverket, mnkr	105,8	103,5
Kostnaden för invägt hushållsavfall vid Högdalenverket, kr/invånare	129,8	128,0
Mängden hushållsavfall invägt vid Högdalenverket, ton	231 386	234 112
Mängden hushållsavfall invägt vid Högdalenverket, kg/invånare	284,0	289,5
Kostnaden per kg invägt hushållsavfall vid Högdalenverket, kr/kg	457,2	442,1

Mängd insamlat farligt avfall	2009	2008
Mängden farligt avfall som samlats in via kommunens insamlingssystem, kg	780 286	795 483
Mängden farligt avfall som samlats in via kommunens insamlingssystem per invånare, kg/invånare	1,0	1,0

Begravning

Kostnad, kr	2009	2008
Kostnad för begravningsverksamhet per invånare	148	142
Bokförda nettokostnader för begravningsverksamhet per invånare	145	147
Kostnad för skötsel av enskilda gravplatser	650	625

Miljö- och hälsoskydd

Andel objekt som haft tillsyn under året, %	2009	2008
Samtliga inspektionsområden	28	26
Miljöfarlig verksamhet	24	15
Hälsoskydd	9	8
Livsmedel	71	71

Stadsbyggnad

Omloppstid från ansökan till beslut - fördelat per verksamhetsområde	2009	2008
Bygglov, dagar	56	61
Detaljplan, dagar*	570	600
Bostadsanpassning, dagar	55	68

*) Stadsbyggnadsnämnden har reviderat mätmetoden och förbättrat uppföljningen varför 2009 års utfall inte är direkt jämförbart med tidigare års utfall.

Bostadsbyggande	2009	2008
Bostäder/byggrätter i detaljplaner som vunnit laga kraft	3 646	3 750
Påbörjade bostäder	2 673	3 333
Färdigställda bostäder	5 039	5 235
Antal bostäder/byggrätter som inte är utnyttjade	1 087	544

Fastighet

Räntabilitet på totalt kapital	2009	2008
Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i förhållande till balansomslutningen (%)	5,9	5,4

Vakansgrad	2009	2008
Bostäder	3,0	1,5
Industri	5,6	4,5
Kontor, butiker, restauranger	5,8	7,1
Övrigt	4,2	4,1
Totalt	4,6	4,6

Hysesnivå	2009	2008
Bostäder	764	567
Industri	1 036	971
Kontor, butiker, restauranger	1 365	1 411
Övrigt	1 001	947
Totalt	1 068	1 025

Driftkostnadsnivå	2009	2008
Bostäder	410	318
Industri	209	231
Kontor, butiker, restauranger	348	359
Övrigt	205	211
Totalt	253	257

* Driftkostnadsnivån för "övrigt" och "totalt" år 2008 är korrigerat

Underhållskostnadsnivå	2009	2008
Bostäder	135	118
Industri	63	308
Kontor, butiker, restauranger	136	197
Övrigt	147	144
Totalt	136	169

DELMÅLSAVSTÄMNING STOCKHOLM STADS MILJÖPROGRAM ÅRSREDOVISNING 2009

Stockholms stad har antagit ett miljöprogram för åren 2008 till 2011. Syftet med miljöprogrammet är att säkerställa att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdesmålet ”En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas” nås. Ansvaret för uppföljningen av delmålen är av kommunfullmäktige fördelat på kommunstyrelsen och ett antal facknämnder, medan genomförandeansvaret åvilar samtliga nämnder. Uppföljningen av miljöprogrammet sker kontinuerligt i budgetprocessen, inom ramen för stadens integrerade ledningssystem, ILS, och redovisas i kommunstyrelsens uppföljning av verksamhetsområdesmålet ”En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas”.

I budget för 2010 beslöt kommunfullmäktige att miljöprogrammets delmål skulle redovisas i samband med årsredovisning för 2009. Redovisningen av miljöprogrammets samtliga delmål innebär en omfattande redovisning varför denna görs i bilaga.

Eftersom miljöprogrammets löptid sträcker sig till 2011, bedöms delmålen utifrån ett förväntat utfall vid programmets utgång. Bedömningen görs främst utifrån utförda insatser, planerade insatser och i dag kända data. Underlaget för bedömningen av delmålen är gjord av respektive uppföljningsansvarig nämnd. Kommunstyrelsen har bedömt indikatorer som återfinns på kommunfullmäktiges nivå och som omfattar flera nämnder. Det förekommer att delmålsansvarig nämnd redovisar ett annorlunda utfall för en kommunfullmäktigeindikator än kommunstyrelsen. I förekommande fall är detta redovisat och förklarat i texten.

Det förekommer också redovisning av några enstaka indikatorer som inte har återfunnits i verksamhetsplanerna för 2009, men som följts som nyckeltal. Dessa har redovisats i texten eftersom de har värde för uppföljningen. Dessa nyckeltal kommer att följas i verksamhetsplaner för 2010 i form av nämndindikatorer.

Uppföljningsansvarig nämnds bedömning av respektive delmål ska inte förväxlas med kommunstyrelsens bedömning av verksamhetsområdesmålet i årsredovisningen. Bedömningen av verksamhetsområdesmålet utgår från kommunfullmäktiges prioriteringar. Därför väger exempelvis miljöprogrammets inriktningsmål ”Miljöeffektiva transporter” och ”Hållbar energianvändning” tyngre än andra områden vid bedömningen. En samlad bedömning av huruvida miljöprogrammets mål nås görs därför inte i denna bilaga. Denna samlade bedömning återfinns istället i årsredovisningens avsnitt ”En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas”. Bedömning där är att målet uppnås helt.

Förutom kommunstyrelsen har exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafik- och renhållningsnämnden bidragit till denna redovisning. Bidragen är nämndbehandlade i och med nämndens antagande av sin årsredovisning. Det ska understrykas att nämndernas bilagor endast utgör underlag för kommunstyrelsens sammanställning av denna delmålsavstämning.

Medan bedömningen av delmålens uppfyllelse har gjorts av respektive uppföljningsansvarig nämnd, har kommunstyrelsen förbehållits rätten att redigera texten i syfte att öka förståelse, läsbarhet och sammanhang.

Miljöprogrammet består av sex inriktningsmål samt 27 delmål.
Av Miljöprogrammets 27 delmål bedömer uppföljningsansvariga nämnder att:

- 14 delmål uppfylls helt till 2011.
- 10 delmål uppfylls delvis.
 - 1 delmål uppfylls ej.
 - 2 delmål saknar underlag för bedömning.

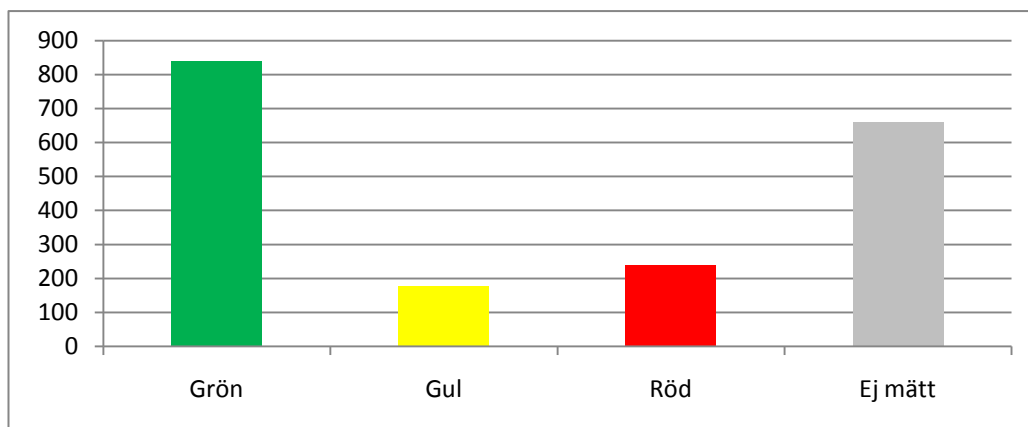
Underlaget finns i ILS-webb

Ett utdrag ur ILS-webb under 1.3 ”Hållbar livsmiljö...” visar att 1918 indikatorer, 521 aktiviteter och 955 åtaganden har styrt verksamheterna mot målet ”En hållbar livsmiljö” under 2009.

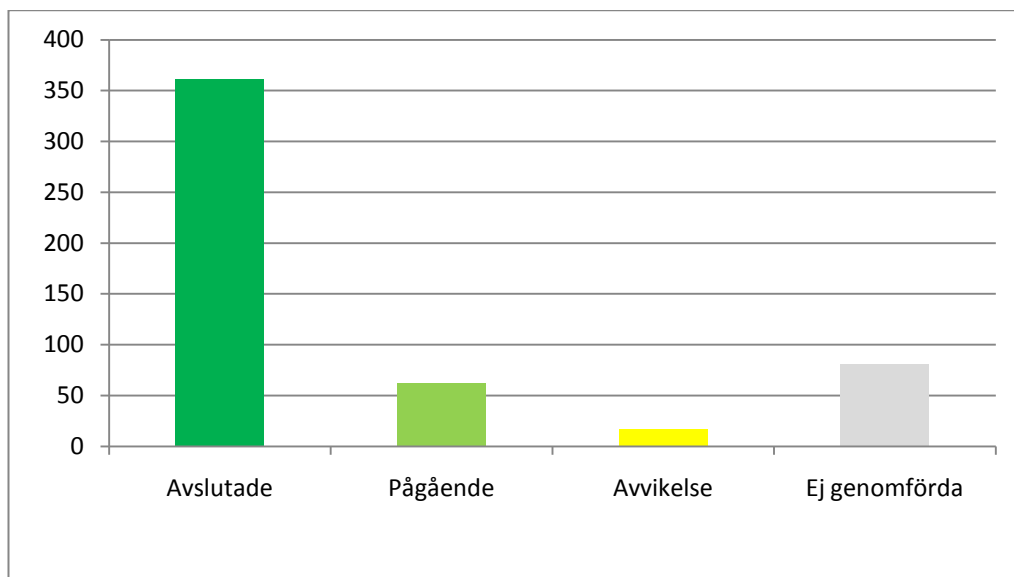
Nämndernas och enheternas indikatorer styr mot ett mål som är antaget av nämnden, nedbrutet från verksamhetsområdesmålet. Nämnderna har därmed inte varit tvingade att anta miljöprogrammets delmål som nämndmål. Kommunstyrelsen har utövat uppsiktsplikten genom att tillse att nämnderna antagit indikatorer och aktiviteter som gör miljöprogrammets delmål uppföljbara. Denna uppföljning redovisas i denna bilaga. Övriga indikatorer, aktiviteter och åtaganden som återfinns längre ner i hierarkin är inte automatiskt följbara mot ett delmål i miljöprogram-

met. Dock styr samtliga verksamheten mot inriktnings- eller delmål i programmet på samma sätt som de verkar för verksamhetsmålets uppfyllelse.

I nämndernas årsredovisningar för 2009 redovisas 1918 indikatorer. 43,7% (840 st) redovisas som uppnådda, 9,2% (178st) som delvis uppnådda och 12,5% (240st) har ej uppnåtts. 34,4% (660st) saknar utfall pga saknat årsmål/ej mätt.

Nämnderna har i sina verksamhetsplaner förberett 521 aktiviteter. 69,2% (361st) av dessa redovisas som avslutade. 11,9% (62st) rapporteras som fortfarande pågående. 3,2% (17st) rapporterar någon mindre avvikelse och 15,5% (81st) rapporterar att aktiviteten inte genomförts.

Vid sidan av indikatorer och aktiviteter har nämndernas enheter gjort 955 åtaganden. Det långsiktiga resultatet av detta nämndarbete visar sig med avseende på stadens samlade effekter för en bättre miljö.

Miljöeffektiva transporter

I.1 Staden arbetar systematiskt för att minska miljöbelastningen från egna och upphandlade transporter.

Kommunstyrelsen bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Kommunstyrelsen konstaterar att stadens nämnder arbetar aktivt för att minska miljöbelastningen. Arbetet innebär bland annat att fordon byts ut till miljöbilar och att resepolicy utarbetas. 2010 kompletteras inriktningsmålet med indikatorn ”Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten”.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter	100%	94%

I.2 Stadens bilpark består till 100 procent av miljöbilar som till 85 procent körs på förnybart drivmedel.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden mäter hela kommunkoncernens miljöbilsinnehav två gånger per år. Miljö- och hälsoskyddsnämndens redovisning skiljer sig därför mot nämndernas samlade redovisning i ILS-webb. Miljö- och hälsoskyddsnämnden konstaterar att många förvaltningar och bolag har bytt ut sina bilar under senare år och andelen miljöfordon är nu 68 procent. Andelen miljöfordon förväntas fortsätta stiga under kommande år. I tabellen redovisas kommunfullmäktigeindikatorn över förnybart bränsle, endast omfattande stadens nämnder. Sett över hela kommunkoncernen tankas biogas- och etanolbilarna till 82 procent med förnybara bränslen.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon	90%	90,2%

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasbilar	85%	51%

1.3 Staden ska verka för att utsläppen från trafiken minskar.

Miljö- och hälsoskydds nämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Utsläppen av luftföroreningar från trafikens avgaser uppvisar en minskande trend i Stockholm. För kvävedioxider har trenden varit tydlig nedåtgående, men planat ut under senare år. Främsta orsaken är en renare fordonspark vilket har lett till minskade utsläpp av både kvävedioxider och växthusgaser per fordon. Detta har delvis motverkats av ökad trafikmängd. Det samma gäller för växthusgasutsläpp från vägtrafiken där renare fordon leder till mindre utsläpp per fordon, trots att de totala utsläppen inte minskar.

För partiklar PM10 noteras en liten minskning av utsläppen, knappt märkbar på uppmätta halterna. Den främsta källan är vägslitage från dubbdäck. Dubbdäckanvändningen har minskat nämnvärt under senare år. Åtgärder såsom trängselskatt har hjälp till att förbättra målet genom minskade utsläpp i staden. Dubbdäckförbudet på Hornsgatan kommer även att leda till minskade utsläpp av partiklar. Beslutade åtgärder bedöms dock inte vara tillräckliga för att luften i staden ska klara miljö kvalitetsnormerna till 2011.

Stockholms stad har tidigare framfört att det i första hand är ett statligt ansvar att komma till rätta med överskridande av miljö kvalitetsnormer. Stockholm stad har vidtagit åtgärder på alla punkter enligt regeringens åtgärdsprogram, nämligen;

1. Vidtagit åtgärder för att informera om hälsokonsekvenserna av höga partikelhalter och de negativa effekterna av dubbdäcksanvändning
2. Vidtagit åtgärder inom parkeringspolitikens område för att minska personbilstrafiken och öka framkomligheten inom Stockholms kommun
3. Vidtagit åtgärder vad gäller de parkeringsavgifter som tillämpas vid myndigheters och kommuners arbetsplatser i Stockholms län, för att minska personbilstrafiken
4. Vidtagit åtgärder för att minska halterna av partiklar i de delar av vägnätet där det finns risk för extremt höga halter
5. Vidtagit åtgärder för att öka kunskaperna om olika beläggingsmaterials benägenhet att bilda PM₁₀ samt hur halkbekämpning med tvättad stenkross och olika metoder för barmarksrenhållning påverkar halterna av PM₁₀

6. Vidtagit åtgärder för att öka kunskaperna om bidrag till PM₁₀-halterna från fartyg, arbetsmaskiner och småskalig fastbränsleeldning

Stockholm klarar helt 11 av EUs 13 miljö kvalitetsnormer för luft. Normen för kvävdioxid klaras med ett undantag.

För att klara miljö kvalitetsnormerna samt minskning av växthusgasutsläppen krävs minskning av trafiken i staden. Renare fordonspark kommer att bidra, men är inte tillräcklig till 2011.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2008
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck	50%	29,5%	
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för kvävedioxid (NO ₂) överskrider 60 µg/m ³	7 dygn	77 dygn	64 dygn
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för partiklar (PM 10) överskrider 50 µg/m ³	35 dygn	65 dygn	76 dygn

Utöver redovisade indikatorer ligger data över redovisade koldioxidutsläpp från trafik till grund för bedömningen. 2007 var koldioxidutsläppet (ekvivalent) 1,15 ton per invånare. 2009 1,12 ton per invånare.

1.4 Staden ska verka för att andelen personer som åker kollektivt, cyklar och går ökar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Nämndens bedömning utgår från att planerade satsningar på kollektivtrafik och cykling genomförs.

Andelen som reser kollektivt har ökat de senaste åren, särskilt när det gäller resande till innerstaden och över Saltsjö-Mälarsnittet. Stockholms stad och SL planerar flera stora utbyggnader av spårtrafiken. Bland annat Citybanan, en sex kilometer lång tunnel för pendeltågstrafiken genom citykärnan, Spårväg City, en förlängning av Djurgårdslinjen till Hornsbergs strand i väst samt till Ropsten i öst, en ny gren på tunnelbanans gröna linje till stadsutvecklingsområdet Karolinska-Norra Station,

en förlängning av Tvärbanan från Hammarby Sjöstad till Slussen, från Alvik till Kista och från Alvik till Solna.

Antalet cyklar över innerstadssnittet har ökat med 75 procent de senaste 10 åren, tack vare stadens satsning på ökat cyklande och de investeringar som gjorts för att förbättra cyklisternas miljö. 2007 utnämndes Stockholm till "Årets Cykelfrämjarsstad" för sitt långsiktiga arbete med att skapa goda förutsättningar för cykeltrafik i huvudstaden.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2008	Utfall 2007
Andel stockholmare som reser kollektivt till och från arbetet	Öka	Data tas fram 2010.	-	59 %
Antal kollektivtrafikanter som passerar innerstadssnittet (och regioncentrumsnittet) i båda riktningarna	Öka	Data för året tas fram 2010.	66 % (32%)	66 % (31%)
Andel stockholmare som cyklar eller går till och från arbetet	Öka	Data tas fram 2010	-	33 %
Antal cyklar som passerar innerstadssnittet	Öka	Data för året tas fram 2010.	43 %	39 %

1.5 Staden ska verka för att andelen miljöfordon och andelen förnybart bränsle ökar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. En del av målet har redan uppnåtts, 39 procent av årets nyinköpta bilar i länet var miljöbilar. Fortfarande dominerar etanolbilarna försäljningen och de har extra stark ställning i Stockholm. Gasbilar men även snåla bensin och dieslbilar ökar dock sina marknadsandelar. I absoluta tal säljs fortfarande flest miljöbilar i Stockholm medan länet under året halkat ner till en femteplats när det gäller miljöbilarnas andel av hela nybilsförsäljningen.

Den senaste uppgiften för andel förnybart bränsle av den totala försålda mängden drivmedel var 6,8 procent 2008. Målet på åtta procent (i Stockholms län) förväntas uppnås.

Indikator	Årsmål	Utfall
Antal tankställen med förnyelsebara bränslen	70 st	59 st

Utöver redovisade indikatorer ligger data över redovisade andel miljöbilar i nybilsförsäljningen i Stockholms län, samt andel förnybara drivmedel av den totala mängden drivmedel i Stockholm stad till grund för bedömningen. 2007 var andelen miljöbilar i nybilsförsäljningen 19 procent, 2008 39,1 procent. Andelen förnybart bränsle ökade från 5,3 procent 2007 till 6,8 procent 2008.

1.6 Staden ska verka för att trafikbullret utomhus minskar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet ej uppnås. Uppmätta bullernivåer utomhus är oförändrade under perioden. För att nå målet behövs fler åtgärder som exempelvis tyst asfalt, minskad trafik eller minskad användning av dubbdäck.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2007
Årsmedelvärde för bullernivåer vid Sveavägen	Minska	67,1 dBA	65,9dBa
Årsmedelvärde för bullernivåer vid Observatorielunden	Minska	Data för året kan inte redovisas på grund av trasig mätutrusning.	44,9 dBA
Andel stockholmare som upplever sig ganska mycket eller i högsta grad störda av trafikbuller i sin bostad.	Minska	Data tas fram 2010	15 %

Gifrfria varor och byggnader

2.1 Utsläppen av miljö- och hälsoskadliga ämnen från varor och byggnader ska minska.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. De ämnen som har analyserats i slam från reningsverken visar inga klara tendenser över de senaste åren, men sett över längre tid sker en minskning av halterna. Särskilt positivt är att en minskning av halten nonylfenol kan anas, ett ämne som under många år har legat på en jämn halt, och som har uppmärksamats mycket under de senaste åren pga att det förekommer i textilier. Möjligen börjar denna uppmärksamhet visa sig i minskande halter, även om det är för tidigt att tala om en trend.

Stadens arbete med målet är bland annat inriktat på sanering av PCB i fastigheter från perioden 1956-73, då PCB användes i fasadfogar. Det finns 632 fastigheter från den aktuella perioden i stadens ägo, genom fastighetsnämnden och bolagen. Av dessa har 621 inventerats och i 164 har PCB hittats. Sanering har genomförts eller påbörjats på 126 av dessa. Av resterande 38 har 17 så låga PCB-halter att sanering inte måste genomföras omedelbart, och 21 fastigheter återstår alltså att sanera. Siffrorna är dock osäkra eftersom registret som har använts inte är helt uppdaterat beträffande ägarförhållanden för alla fastigheter. Vid programperiodens slut kommer den klart övervägande delen av PCB-fogarna i stadens fastigheter att vara utbytta.

Den del av målet som handlar om miljökrav i stadens upphandlingar kan inte bedömas eftersom data ännu inte har redovisats för den aktuella indikatorn.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår	100 %	100 %

Utöver redovisade indikatorer ligger data över redovisad medelkoncentration av kvicksilver, kadmium, koppar, silver, triclosan, tennorganiska föreningar, nonylfenol, DEHP, DINP, DIDP, PBDE, PFOS, PAH, och PCB bly i rötslam till grund för bedömningen. Årsmål och utfall arbetas fram under 2010 då denna uppföljning väntas ske inom verksamhetsplanen och ILS.

2.2 Andelen ekologiska livsmedel som staden köper in är minst 15 procent.

Kommunstyrelsen bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Andelen inköpt ekologiskt livsmedel har ökat på ett noterbart sett de senaste åren. Konteringen av de ekologiska produkterna har försvårats eftersom flera nämnder har upplevt svårigheter att få korrekta uppgifter från leverantörerna. Alltmedan förbättrade rutiner för kontering och redovisning införs, är det kommunstyrelsens uppfattning att full måluppfyllelse kommer att nås inom miljöprogrammets period.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2008
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel	Öka	11 %	10 %

2.3 Under perioden ska två bostadsprojekt miljöprofileras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Kommunfullmäktige beslutade den 19 oktober 2009 att miljöprofilera tre områden;

Norra Djurgårdsstaden (Stockholm Royal Seaport)

Västra Liljeholmen

Miljonprogramsområden i staden

Arbetet med miljöprofilering av Norra Djurgårdsstaden pågår för fullt. Ett särskilt miljöprogram håller på att tas fram med mål och åtgärder för utomhusmiljön såväl som för byggnader, energi-, avfalls-, trafik och vattenfrågor. Ett kravdokument har tagits fram inför markanvisningen av nätkommande etapp Norra II. Formerna för ett innovationscenter i området håller på att utarbetas. Där planeras att miljöteknik ska visas upp och olika aktiviteter för att motivera och underlätta för boende och verksamma att ha en hållbar livsstil. "Det ska vara lätt att göra rätt". Erfarenheterna från Hammarby Sjöstad tas tillvara bland annat genom att Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, har utvärderat utbyggnaden av Hammarby sjöstad och de deltar aktivt i arbetet med att miljöprofilera Norra Djurgårdsstaden samt uppföljningen av miljöprogrammet. Erfarenheterna kommer också till användning i Clinton Climate Initiative.

Arbetet med miljöprofilering av Västra Liljeholmen har inte startat på grund av att det inte är möjligt att bygga bostäder där förrän Cementa fabriken har förflyttats. Exploateringskontoret bidrar i arbetet att hitta en lösning för Cementa.

Arbetet med miljöprofilering av miljonprogramsområden har påbörjats. Stadens ansökan om särskilda medel för Järvaområdet har lämnats in till "Delegationen för hållbara städer" och godkänts. Medel har godkänts för renovering till energieffektiva hus, energioptimering, förnyelsebar energi, kulturhistoriska hänsyn, avfallsfrågor, klimatanpassning, trafikfrågor och dialog och informationskampanjer. Projektet planeras i samarbete med miljöförvaltningen, trafikkontoret, Svenska bostä-

der, Idrottsförvaltningen, Sisab, Stockholm Vatten AB, Stadsmuseet, Fortum och stadsledningskontoret.

Exploateringsnämnden delar ansvaret för uppföljningen av delmålet med miljö- och hälsoskyddsnämnden. Exploateringsnämnden som har ansvaret för områdenas exploatering bedömer att delmålet uppfylls helt. Exploateringskontoret har tillsammans med berörda förvaltningar och bolag inrättat ett råd och har tagit fram ett förslag till miljöprogram för Norra Djurgårdsstaden. Exploateringsnämnden har fått i uppdrag att utreda och föreslå lösningar på de utmaningar som finns i Västra Liljeholmen.

Indikator	Årsmål	Utfall
Bostadsprojekt som miljöprofile- rats.	3 st	3 st

Hållbar energianvändning

3.1 Energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar minskar med 10 procent.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Den totala minskningen av energianvändningen avseende värme och varmvatten mellan 2006 till 2008 var cirka fem procent. Förbrukningen minskade från 1 660 GWh år 2006 till 1 582 GWh år 2008. Tas hänsyn till förändringen av lokalytan ses dock en mindre ökning av energiförbrukningen från 171 kWh/m² år 2006 till 178 kWh/m² år 2008, det vill säga en ökning med fyra procent. Koncernövergripande data för energianvändningen för värme och varmvatten har inte hunnit tas fram för 2009. Nämndernas rapportering i webb-ILS indikerar dock en ökning av förbrukningen per kvadratmeter. Ökningen förklaras främst av att vintermånaderna 2009 var särskilt stränga.

Elförbrukningen minskade från 532 GWh år 2007 till 522 GWh år 2008, det vill säga 10 GWh eller 2 procent.

Data inrapporterade i ILS webb visar på att elförbrukningen i stadens förvaltningar, ej bolagen, minskar i storleksordningen 20 GWh mellan åren 2008 till 2009, vilket i sig motsvarar en minskning med knappt fyra procent i förhållande till hela stadens elförbrukning 2007, 532 GWh.

Den samlade bedömningen av ovanstående data är att denna inte visar att energianvändningen har minskat under perioden 2006 till 2008. Visserligen har den tota-

la energianvändningen minskat, men om också ytan inkluderas visar siffrorna snarast på en mindre ökning. Detta gäller också om elförbrukningen och en minskning av den totala elförbrukningen i stadens förvaltningar exklusive bolagen mellan 2008 och 2009 räknas med. Det ska dock tilläggas att siffrorna kan påverkas av variationer i utomhustemperaturen mellan olika år. Exempelvis var vintermånaderna 2009 betydligt kallare än motsvarande månader 2008.

Indikator	Årsmål	Utfall
Energianvändning för värme och varmvatten i stadens byggnader och anläggningar	Minska 146,9 kwh/m ² endast nämnder	161 kWh/m ² endast nämnder
Elförbrukning	370 Gwh endast nämnder	353 GWh endast nämnder

3.2 Upphandlad el i stadens egna verksamheter bör uppfylla kraven för miljömärkning.

Kommunstyrelsen bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. I dagsläget är det ungefär tre fjärdedelar av stadens nämnder och bolag som köper in miljömärkt el. Staden står i begrepp att göra en ny central upphandling av el, varför kommunstyrelsen bedömer att all el i stadens verksamheter kommer att vara miljömärkt vid miljöprogrammets utgång. Detta under förutsättning att bolagssektorn följer kommunfullmäktiges rekommendation att ansluta sig till upphandlingens avtal. Delmålet sorterar direkt under kommunstyrelsen, indikator redovisas ej.

3.3 Utsläppen av växthusgaser från energianvändning minskar med 10 procent per stockholmare.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Mellan åren 2007 och 2009 förväntas utsläppen ha minskat närmare 13 procent.

Utsläppsstatistiken är dock behäftad med stora osäkerheter och årliga fluktuationer. Därför går det inte att anta att utvecklingen kommer att fortsätta enligt samma trend.

På grund av osäkerheterna och fluktuationerna är det viktigt att inte koncentrera sig på utvecklingen mellan få specifika år utan istället fokusera på utvecklingen över längre tidsperioder.

Indikator	Årsmål	Utfall
Utsläppen av växthus-gaser i Stockholm ska minska	3,8 ton CO ₂ e/inv, 2009	3,4 ton CO ₂ e/inv, 2009

Utöver redovisade indikatorer ligger data över redovisade växthusgasutsläpp från fossil energianvändning exkl. trafik till grund för bedömningen. 2009 var utfallet 2,25 ton CO₂ e/inv, 2007 var utfallet 2,69 ton CO₂ e/inv.

Hållbar användning av mark och vatten

4.1 Särskilt värdefulla mark- och vattenområden ska bevaras.

Stadsbyggnadsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Av de 14 områden som utretts för naturskydd är åtta natur- eller kulturresevat och två nationalstadspark. Av dessa kommer Hansta, Igelbäckens kulturresevat och Sätmaskogen påverkas av byggandet av Förbifart Stockholm, men påverkan avses begränsas så lång som möjligt.

Stadsbyggnadsnämnden arbetar för närvarande inte med nya natur- eller kulturresevat. Av återstående områden (Kyrkhamn-Lövsta, Årtaskogen, Älvsjöskogen och Norra Magelungens omgivning) föreslås förändringar endast i Norra Magelungens omgivning i förslaget till ny översiktsplan. Med noggrann planering kan dessa förändringar kombineras med ett bevarande av områdets funktion för biologisk mångfald. I övrigt planeras inte för ändrad markanvändning i de större naturområdena.

Kartläggning av de värdefulla spridningsvägarna och buffertzonerna pågår. Innan den är klar är det svårt att göra någon bedömning av huruvida denna typ av särskilt värdefulla områden har bevarats. I samtliga planärenden används de underlag om spridningsvägar som finns hos miljö- och hälsoskyddsmyndigheten.

Indikator	Årsmål	Utfall
Förändring av markyta som är skyddad som natur- eller kulturresevat	0	0

4.2 Exploatering av värdefulla mark- och vattenområden kompenseras.

Exploateringsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Enligt exploateringsnämndens miljöhandlingsprogram som beslutades 2008-10-09 ska uppföljning av nedanstående indikatorer ske vart tredje till fjärde år.

2006 kompenseras 90 procent av grönytan. Målet för kommande uppföljning 2010 är > 90. 63 procent av kompensationen avsåg ekologiska åtgärder vid uppföljningen 2006. Av ianspråktagen naturmark var det 100 procent som avsåg ekologiska åtgärder, vilket är den kvalitet som eftersträvas.

Indikatorn ” Andel värdefull grönyta som ianspråkats” är ännu ej kvantifierad och saknar därför årsmål. Målet bedöms dock uppfyllas under målperioden. Arbetet med kompensation av grönyta sker enligt "Grönmarkskompensation vid exploatering" som beslutades av Marknämnden 2006-10-19.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel grönyta som kompenseras	>90	mäts 2010 90 %, 2006
Andel grönkompensation som avser ekologiska åtgärder	100 % av naturmarken	mäts 2010
Andel värdefull grönyta som ianspråkats		mäts 2010

4.3 Stockholmarna har god tillgång till variationsrika mark- och vattenområden.

Stadsbyggnadsnämnden kan ej bedöma delmålet eftersom data saknas. Data tas fram under 2010. I övrigt hänvisas till delmål 4.5.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel stockholmare som har god park- och naturtillgång enligt riktlinjerna i Stockholms parkprogram		Data tas fram under 2010.

4.4 Stadsbyggandet ska vara långsiktigt hållbart.

Stadsbyggnadsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Andel nybyggnation som sker i goda kollektivtrafiklägen var 99 procent 2010. Förslaget till ny översiktsplan innebär en inriktning mot att all nybyggnation ska vara i goda kollektivtrafiklägen.

55 procent av den markyta som bebyggdes med bostäder under året var redan exploaterad, 45 procent var grön. Andelen redan exploaterad mark var högre än tidigare år. Utifrån känd kunskap om grönytors olika värden, genom sociotopkartan

och miljöförvaltningens planeringsunderlag, har grönområden som kan bedömas som de mest värdefulla inte exploaterats.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel nybyggnation som sker på redan exploaterad mark jämfört med jungfruelig mark	80	55
Andel nybyggnation som sker i goda kollektivtrafiklägen	95	99

4.5 Park- och naturmarkernas biologiska mångfald värnas.

Miljö- och hälsoskydds nämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Målets övergripande formulering gör det dock svårt att avgöra när målet kan anses vara uppnått.

Restaurering och nyskapande av naturmark samt kreatursbete har genomförts på flera platser inom hela kommunen, såväl inom som utanför naturreservat. Exempel på åtgärder under åren 2002-2007 är anläggande av ett femtontal nya småvatten, så kallade groddjursdammar, på flera platser i staden, samt restaurering av Skogvaktarkärret på Järvafältet, där bete av Highland cattle sedan tagit vid. Flera åtgärder har genomförts med stöd från stadens satsning på Miljömiljarden eller den nationella satsningen på lokala naturvårdsprojekt (LONA).

Utifrån bedömningen av de tre indikatorer som miljö- och hälsoskydds nämnden ansvarar för är prognosen att delmålet delvis kommer att uppnås. Stockholmarna har ett utbredd intresse för att vistas utomhus i parker och naturområden. Under sommaren beger sig ungefär 60 procent av stockholmarna dagligen eller flera gånger varje vecka ut i närbelägna parker och naturområden vilket är en liten ökning jämfört med 2004.

Undersökningen 2007, liksom den som gjordes 2004, visar att en stor majoritet av stockholmarna, cirka 90 procent, är nöjda med tillgången till parker och natur i den egna stadsdelen. Det gäller såväl i ytterområdena som i innerstaden. Dock hade andelen mycket nöjda sjunkit med åtta procentenheter mellan 2004 och 2007.

I Stockholms stad finns i nuläget 28 officiella strandbad. Fyra nya badplatser tillkom under året. Strandbaden är i allmänhet lätta att nå för gående och cyklister och med kollektivtrafik. Drygt tre av tio stockholmare nyttjar stadens strandbad ibland eller ofta. Bostadsnära bad nyttjas mest. Boende i stadsdelsområden i direkt

anslutning till Mälaren upplever en god tillgång till strandbad medan boende i stadsdelsområden som Norrmalm, Spånga-Tensta, Rinkeby-Kista och Enskede-Årsta-Vantör rankar tillgången lägre.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2008	Utfall 2007
Andel öppna gräs- och våtmarker med bete av den totala gräs- och våtmarksarealen	>0,82	Data för året sammanställs under 2010	1,78%	-
Areal mark per år där friställnings- och förnygringsåtgärder genomförts avseende ädelövträd	Uppföljningen av denna nya indikator har visat sig vara mer komplex än förväntat, därför saknas redovisning	Data saknas	-	-
Areal mark per år där restaurering och nyskapande av ängar, betesmarker, våtmarker och andra kulturpräglade biotoper, genomförts	Öka	-	55 ha	55 ha

Utöver redovisade indikatorer utgår bedömningen också utifrån data över andel stockholmare som vistas i park/naturområde nära bostaden mer än en gång i veckan under sommarhalvåret, där utgångsvärdet ligger på 57 procent 2007. 86 procent av stockholmarna angav att de är nöjda med situationen när det gäller tillgången till parker och naturområden i sin stadsdel och 44 procent att de är nöjda med tillgången på strandbad i sin stadsdel. Nya mätningar kommer att göras 2010, varpå avsikten är att dessa blir indikatorer i miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhetsplan.

4.6 Den ekologiska statusen i Stockholms sjöar och vattendrag förbättras.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Vattenkvaliteten i de flesta sjöarna i Stockholm har förbättrats de senaste 10-20 åren. Orsaken är främst att tillrinnande vatten blivit renare genom att avloppsutsläpp förts över till de stora reningsverken men också för att det mest förorenade dagvattnet tas om hand och renas i allt större utsträckning. Idag renas cirka 40

procent av dagvatten från de större vägarna. I några sjöar har fosfor fastlagts i bottensedimenten och i andra tillsätts dricksvatten kontinuerligt för att minska fosforhalterna i vattnet. Trots att det under senare år genomförts många åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten i stadens sjöar och vattendrag bedöms att delmålet bara delvis kommer att uppnås under programperioden. Det beror bl. a på att det tar lång tid att permanent vända trender i vattenmiljöer och att de mest verkningsfulla åtgärderna ofta är mycket kostsamma att utföra.

Stadens kontinuerliga arbete med att förbättra den ekologiska statusen i Stockholms sjöar och vattendrag bedrivs inom ramen för stadens program för vattenvårdsarbete, Vattenprogrammet. Programmet anger hur staden arbetar för att uppnå en god vattenstatus enligt EU:s vattendirektiv. Miljökvalitetsnormerna för vatten, som börjar gälla från och med 2010, innebär att staden behöver fortsätta arbeta målinriktat med olika typer av åtgärder för uppnå god vattenkvalitet i alla stadens sjöar och vattendrag.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel sjöar med minskad eller bibehållen total fosforhalt	72 %	83 %

Utöver redovisad indikator ligger bland annat data över andel högtrafikerad vägyta med dagvattenrening där utgångsvärdet var 33,1 procent 2007 och utfallet var 40,7 procent 2008.

Miljöeffektiv avfallshantering

5.1 Mängden avfall från stadens verksamheter ska minska.

Trafik- och renhållningsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Mängden avfall från stadens verksamheter har minskat med cirka sju procent jämfört med 2008. Genom källsortering av matavfall och förpackningar kan mängderna hållas nere. Påverkas dock av befolkningsutveckling och konjunktur.

Indikator	Årsmål	Utfall
Mängden avfall som stadens verksamheter ger upphov till	Minska	12 670 ton
Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	Öka	1 936 ton

5.2 Mängden avfall som nyttiggörs från stadens verksamheter ökar.

Trafik- och renhållningsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Mängden separat insamlat matavfall från stadens verksamheter har ökat med 160 procent jämfört med 2008. Uppgifter samlas in från behandlingsanläggningarna. Under året har riktade insatser för att öka matavfallsinsamlingen gjorts mot stadens verksamheter.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar, papper	100 %	
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	Öka	Antalet anslutna verksamheter har ökat under 2009 och är nu 13 %.

5.3 Andelen farligt avfall som samlas in ökar.

Trafik- och renhållningsnämnden kan ej bedöma delmålet. Mängden insamlat farligt avfall har minskat något jämfört med 2008. Det är osäkert om det beror på att mindre mängder farligt avfall har uppkommit, som för övrigt avfall, eller om utsorteringen blivit sämre. Nästa plockanalys sker 2011, då andelen farligt avfall i soppåsen kommer att mätas. Under året har informationskampanjer genomförts och den mobila miljöstationen har utökat verksamheten.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2008
Andel farligt avfall inkl. batterier och elavfall i soppåsen och grovavfall	0,6	Nästa plockanalys kommer att göras 2011.	0,79%
Mängd och andel farligt avfall exl. elavfall i hushållssoporna	Minska	Nästa plockanalys kommer att göras 2011.	0,2 % (0,5% 2003)
Mängd och andel elavfall i hushållssoporna	Minska	Nästa plockanalys kommer att göras 2011.	0,6 % (0,5% 2003)
Andelen hushåll i Stockholm som sorterar ut farligt avfall	Öka	Nästa enkät skickas ut 2010.	71% (2007)

5.4 Mängden avfall per stockholmare minskar samtidigt som mängden avfall som nyttiggörs ökar.

Trafik- och renhållningsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Mängden avfall per invånare har minskat med 3 procent jämfört med 2008. Rapporterade mängder från Högdalenverket. Mängden separat insamlat matavfall har ökat med 41 procent jämfört med 2008. Uppgifter samlas in från behandlingsanläggningarna. Under året har riktade insatser gjorts mot verksamheter.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2008
Mängd hushållsavfall per stockholmare	Minska	280,4 kg	-
Andelen återvinningsbart material i soppsäcken	Minska	-	25,4 % förpackningar, 9,4 % tidningar.
Mängd och andel matavfall som stadens invånare och verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	Öka	6 360 ton, 6,6%	-

Sund inomhusmiljö

6.1 Andelen personer som besväras av hälsoproblem orsakade av inomhusmiljön i stadens egna byggnader minskar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Indikatorerna nedan avseende ventilationskontroll är kommunfullmäktige-indikatorer där SISAB lämnar uppgifter för förskolor och skolor. Micasa lämnar uppgifter för äldreboenden. För förskolor och skolor ligger utfallsdata något under årsmålet medan målet för äldreboenden är uppfyllt.

Miljöförvaltningen bedriver löpande tillsyn på skolor, förskolor och äldreboenden i staden. Målsättningen är att alla verksamheter ska hinna besökas under en femårsperiod. Verksamheterna uppmanas att åtgärda eventuella brister i inomhusmiljön. Vid allvarliga brister ställer miljöförvaltningen krav på åtgärder och skriftlig redovisning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden kan också fatta beslut med föreläggande om åtgärder.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel skolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	90 %	81 %

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel förskolor i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	90 %	86 %
Andel vård- och omsorgsboenden i staden med godkänd ventilationskontroll och god inomhusmiljö	80 %	85 %

Utöver redovisad indikator ligger bland annat data över antal klagomål angående inomhusmiljön i stadens egna byggnader där utgångsvärdet var 28 stycken 2008. Data för 2009 håller fortfarande på att sammanställas.

6.2 Av de kommunala flerbostadshusen ska 70 % vara kontrollerade avseende radon.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sin målformulering reviderat målet till att vara 100 procent till 2010. Kommunfullmäktiges mål om 70 procent är uppnått då det i 85 procent av husen, har påbörjat radonmätning. Det är möjligt att nämndens högre målsättning kommer att uppnås. Av stadens fyra bostadsbolag har ett bolag uppnått målet, 100 procent, och två av bolagen är mycket nära måluppfyllelse.

Samtliga bolag är sedan 2001 förelagda att kontrollmäta och åtgärda förhöjda radongashalter i sitt fastighetsbestånd. Radonsituationen i de olika bolagen är nu kontrollerad och nya krav gällande kontrollmätning samt att vidta åtgärder har ställts och kommer att ställas för att uppnå målet till 2011.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel av de kommunala flerbostadshusen som kontrollerats avseende radon	70 %	85 %

6.3 Andelen klagomål angående inomhusmiljö till miljö- och hälsoskyddsnämnden som föranleder åtgärd för fastighetsägare minskar.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Riktad tillsyn mot fastighetsägare sker kontinuerligt med avseende på egenkontrollen samt att hantering av inkommande klagomål sker löpande.

Ingen trend kan skönjas utifrån inkomna klagomål ännu. Den långsiktiga satsningen på riktad tillsyn bedöms på sikt ändå leda till minskade problem och därmed ett minskat antal klagomål. Från och med 2009 finns större möjligheter att följa upp olika typer av störningar. Miljöförvaltningen kommer att fortsätta med riktad tillsyn och ökade informationsinsatser mot fastighetsägarna i staden.

Indikator	Årsmål	Utfall
Antal klagomål angående inomhusmiljön, till miljöförvaltningen i byggnader som inte ägs av staden	Minska	261

6.4 Andelen bullerstörda inomhus minskar.

Miljö- och hälsoskydds nämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås delvis. Genom olika åtgärder minskar antalet personer som exponeras för höga ljudnivåer inomhus. Men samtidigt ökar bullret och exponeringen för ett antal personer som utsätts för lägre nivåer kring riktvärdena.

Delmålet gäller störning av buller, inte exponering. Generellt gäller att bullerstörningarna ökar i samhället, beroende på en mängd faktorer. Det handlar inte enbart om ökad exponering, utan även om ökad medvetenhet mm. Ett exempel på det är den senaste nationella miljöhälsorapporten samt miljöhälsorapport för Stockholms län, vars resultat visar en tydligt ökad störning.

Indikator	Årsmål	Utfall 2009	Utfall 2008	Utfall 2007
Andel personer som, minst en gång per vecka, upplever sig störda av buller inomhus	Minska	Data tas fram 2010	-	64 %
Antal personer som utsätts för trafikbullernivåer inomhus över 35 dBA ekv ljudnivå	Minska	-	17 000	21 000
Antal personer som erhållit minskat buller genom riktade bullerskyddsåtgärder		3000 personer	-	-

6.5 Staden ska verka för att barn och ungdomar inte utsätts för skadliga höga ljudnivåer vid konserter, diskotek och evenemang.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedömer att delmålet kommer att uppnås helt. Uppfyllelsen är i praktisk mening svår att bedöma då det sällan går att identifiera alla evenemang som arrangeras, det är även osäkert vilka evenemang som barn har tillträde till.

Utifrån de kontroller miljöförvaltningen genomfört under de senaste åren kan konstateras att de större konsert- och evenemangsarrangörerna oftast har en bra egenkontroll och är väl medvetna om gällande riktvärden. Det är däremot svårt att få fram en generell bild över alla evenemang där barn och ungdomar har tillträde och det kan dessutom utgöras av tillställningar av mer eller mindre privat karaktär. Inom stadens egna verksamheter bör man säkerställa att det finns egenkontroll för höga ljudnivåer.

Indikator	Årsmål	Utfall
Andel evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, som har ljudnivåer över gällande riktvärde	0 %	0 %

Avstyrkta/tillstyrkta ombudgeteringar för 2010

Specifikation till beslut

Nämnderna medges ombudgetering till 2010 för ökade kostnader inom driftverksamheten med 54,5 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov i 2010 års budget.

- Nämnderna medges ombudgeteringar för ökade kostnader för sjukfrånvaroprojekt med 2,8 mnkr enligt tabell 1.
- Nämnderna medges ombudgeteringar för ökade kostnader med 51,7 mnkr enligt tabell 2.

Tabell 1.

Sjukfrånvaroprojektet

	mnkr
<i>Ökade kostnader för</i>	
Stadsdelsnämnd Bromma	-0,3
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-0,4
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-0,2
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-0,2
Utbildningsnämnden	-1,7
Summa	-2,8

Tabell 2.

Övrigt

	mnkr
<i>Ökade kostnader för</i>	
Stadsdelsnämnd Bromma - återredovisade stimulansmedel kv sjuksköterskan	-2,8
Kommunfullmäktige m.m. - Överskott politisk organisation - rotlar och partikanslier	-28,9
Kommunfullmäktige m.m. - Expo 2010	-4,5
Kommunfullmäktige m.m. - SIWI	-1,5
Kommunfullmäktige m.m. - Gemensam Service IT	-11,2
Kommunfullmäktige m.m. – Statliga stimulansbidrag för socialpsykiatri - vidarefakturerering enligt tabell 6	-2,8
Summa	-51,7

Summa totalt CM 2

-54,5

Ombudgeteringar som finansieras ur Central medelsreserv 4, 2010

Nämnderna medges ombudgetering till 2010 för ökade utgifter för investeringsplanen med 60,0 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2010 års budget.

- Nämnderna medges ombudgeteringar för ökade utgifter för investeringar i parker och grönområden med 2,7 mnkr enligt tabell 3.
- Nämnderna medges ombudgeteringar för ökade utgifter för vattenprogrammet med 11,2 mnkr enligt tabell 4.
- Nämnderna medges ombudgeteringar för ökade utgifter för investeringar med 46,1 mnkr enligt tabell 5

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Tabell 3.

Investeringar i Parker och grönområden

	mnkr
<i>Ökade utgifter för</i>	
Stadsdelsnämnd Bromma	-0,1
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-0,5
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-0,3
Stadsdelsnämnd Östermalm	-0,7
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-0,2
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-0,1
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-0,8
Summa	-2,7

Tabell 4.

Vattenprogrammet

	mnkr
<i>Ökade utgifter för</i>	
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-3,6
Stadsdelsnämnd Bromma	-1,2
Stadsdelsnämnd Farsta	-2,4
Exploateringsnämnen	-4,0
Summa	-11,2

Tabell 5.

Övrigt

	mnkr
<i>Ökade utgifter för</i>	
Kulturnämnden: kulturförvaltningen - Investeringar Bibliotek i rörelse	-10,1
Trafik- och renhållningsnämnden: renhållningsverksamhet- Sättra ÅVC	-29,2
Trafik- och renhållningsnämnden: renhållningsverksamhet - Inpasseringssystem	-4,8
Serviceämnden - Maskiner och inventarier	-2,0
Summa	-46,1

Summa totalt CM 4	-60,0
--------------------------	--------------

Medel budgeterade under Kommunfullmäktige m.m.

Statliga stimulansbidrag socialpsykiatri

Utbetalning sker mot faktura från nämnden. Ingen budgetjustering beviljas.

Tabell 6.

	mnkr
<i>Ökade kostnader för</i>	
Stadsdelsnämnd Bromma	-0,8
Stadsdelsnämnd Normalm	-0,2
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-1,5
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-0,3
Summa	-2,8

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad

I. Generella principer

Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad (finanspolicyn) anger ramar för finansverksamheten i kommunkoncernen, dvs. Stockholms stad (staden), Stockholms Stadshus AB (Stadshus) och dess majoritetsägda bolag (bolagen) samt stadens övriga helägda bolag.

Finanspolicyn anger även ramar för hur stadsledningskontorets redovisning och finansstrategi i Stockholms stad (finansstrategi) ska agera på externa finansiella marknader. I bilaga A till finanspolicyn, som beslutas av kommunstyrelsen, fastställs ramar och limiter.

Denna policy ersätter finanspolicyn för kommunkoncernen Stockholms stad som fastställdes av kommunfullmäktige den 30 november 2009 (Dnr 113-1903/2009).

I.1 Syfte med finanspolicyn

Syftet med finanspolicyn är att:

- Ge mål och riktlinjer för finansverksamheten inom kommunkoncernen.
- Ange hur ansvaret för finansverksamheten är fördelat.
- Identifiera vilka finansiella risker kommunkoncernen är exponerad för och hur riskerna ska hanteras och följas upp.

I.2 Uppdatering av finanspolicyn

Stadsdirektören i Stockholms stad, eller till av denne delegerad, ansvarar för att finanspolicyn löpande hålls uppdaterad.

Finanspolicyn ska fastställas av kommunfullmäktige årligen och revideras vid större förändringar av kommunkoncernens förutsättningar.

I.3 Generella principer för finansverksamheten

I.3.1 Målet med finansverksamheten

Målet med finansverksamheten inom kommunkoncernen är att:

- Tillgodose kommunkoncernens behov av kapital.
- Optimera kommunkoncernens finansiella resultat inom givna risklimiter genom en effektiv tillgångs- och skuldförvaltning.
- Utnyttja skalfördelar och dra nytta av kommunkoncernens samlade kassaflöden.

1.3.2 Samordning av finansverksamheten inom koncernen

Finansstrategi är koncernens gemensamma finansfunktion och arbetar ur ett koncernperspektiv. All extern lånefinansiering och placering ska göras av finansstrategi i stadens namn. Om verksamhets-specifika förutsättningar möjliggör alternativa finansieringsformer ska detta godkännas av kommunstyrelsen eller styrelsen för Stockholms Stadshus AB (koncernstyrelsen), i samråd med finansstrategi.

Koncernens kassaflöden ska samlas i ett koncernkontosystem så att likvidflöden kan kvittas mot varandra.

Finansstrategi ska erbjuda staden och samtliga bolag upplåning och placering med villkor motsvarande koncernens externa finansieringskostnad med utrymme för eventuell omkostnadsersättning. En årlig översyn av villkoren ska genomföras.

Staden och samtliga bolag ska bistå finansstrategi med uppgifter om likviditets-, finansierings- och placeringsbehov.

1.3.3 Ansvar för risk och resultat

Staden och samtliga bolag har ansvar för sitt finansiella resultat inom följande givna ramar.

- Staden och samtliga bolag ansvarar för sina respektive investeringsbeslut och för optimering av sitt respektive rörelsekapital.
- Finansstrategi ansvarar för att hantera den för koncernen beslutade avvägningen mellan kostnad och risk.

1.4 Riktlinjer beträffande finanspolicy för Stockholms Stadshus AB och S:t Erik Livförsäkring AB

Finanspolicy Stockholms Stadshus AB anger ramarna för Stadshus och bolagen. Av bolagen ska endast S:t Erik Livförsäkring AB (S:t Erik Liv) fastställa en egen finanspolicy.

Finanspolicy för Stadshus respektive S:t Erik Liv ska fastställas årligen och därutöver revideras vid behov.

Samråd ska ske med finansstrategi inför revidering och fastställande av finanspolicy för Stadshus respektive S:t Erik Liv.

Finanspolicy är överordnad finanspolicy för Stadshus och S:t Erik Liv.

1.5 Ram för upplåning

Kommunfullmäktige fastställer en ram för kommunkoncernens totala externa upplåning. Ramen ska fastställas med utgångspunkt i beslutade investeringar för staden samt planerade investeringar för bolagen i enlighet med budget. Kommunkoncernens ram för extern upplåning är 30 000 mnkr eller motsvarande i utländsk valuta.

Upplåning får bara genomföras för att täcka finansierings- eller refinansieringsbehov i någon av kommunkoncernens verksamheter. Upplåning inom ramen för löpande likviditetsbehov eller för att upprätthålla betalningsberedskap är undantaget från detta.

1.6 Ram för placering

I det fall kommunkoncernen får ett externt placeringsbehov, ska placeringen i möjligaste mån matcha kommunkoncernens skuldportfölj och framtida prognostiserade likvidflöden. Placering begränsas till den längsta löptiden av den vid varje tillfälle befintliga skulden.

1.6.1 Tillåtna instrument

Placering får ske i räntebärande instrument, i depositkontrakt och på konto i bank.

1.6.2 Etiska regler

Vid placeringar ska det etiska perspektivet beaktas samt hänsyn tas till internationella konventioner avseende mänskliga rättigheter.

1.7 Utlåning och borgensteckning för bolagen

Kommunfullmäktige fastställer en ram för total utlåning till och borgensteckning för bolagen. Ramen uppgår till 60 000 mnkr.

Kommunfullmäktige uppdrar åt kommunstyrelsen att besluta om ramar för utlåning till och borgensteckning för varje enskilt bolag.

Staden tecknar där utöver vid behov borgen för bolagens pensionsutfästelser.

1.8 Generella principer för borgensteckning

Alla borgen och garantier som tecknas av staden ska beslutas av kommunfullmäktige. Restriktivitet ska gälla för tecknande av stadens borgen. Godkännande ska endast ske i undantagsfall och enbart om all annan möjlighet till finansiering har beaktats. All borgensteckning ska vara belopps- och tidsbegränsad.

För att en borgensteckning ska tillstyrkas ska:

- Ändamålet stödja stadens mål för verksamheten i enlighet med inriktning angiven i budget för staden.
- Verksamheten ha en långsiktig plan och inriktning som ger staden och dess medborgare ett tydligt mervärde, på både kort och lång sikt.
- Verksamheten vila på realistiska ekonomiska grunder.

För borgen eller garanti utgår en årsavgift om 0,2 %, eller annan avgift beslutad av kommunfullmäktige.

Stadens regressrätt ska utnyttjas. Avskrivning av regresser ska övervägas då gäldenär gått i konkurs eller av annan anledning inte anses kunna kompensera staden.

Aktuella borgensåtaganden ska löpande rapporteras till kommunstyrelsen.

2. Ansvarsfördelning

Stadens ansvarsfördelning fastställs i stadens delegationsordning. Stadshus och bolagens ansvarsfördelning fastställs i finanspolicy för Stockholms Stadshus AB. Ansvarsfördelning i S:t Erik Liv fastställs i finanspolicyn för S:t Erik Livförsäkring AB. Finanspolicyn är överordnad delegationsordningen samt policys för Stadshus och S:t Erik Liv.

2.1 Kommunfullmäktiges ansvar

Kommunfullmäktige ska:

- Årligen fastställa kommunkoncernens finanspolicy.
- Årligen fastställa ram för total upplåning på den externa marknaden.
- Årligen fastställa stadens ram för total utlåning till bolagen.

2.2 Kommunstyrelsens ansvar

Kommunstyrelsen får besluta att:

- Fastställa limiter för de risker som definieras i finanspolicyn (i bilaga A).
- Fastställa ramar för utlåning till varje enskilt bolag (i bilaga A), inom ramen för total utlåning till bolagen som definieras i finanspolicyn.

3. Risk

3.1 Riskbegränsande instrument

För att hantera risker i den finansiella verksamheten får valuta- och räntederivat användas. Till derivatinstrument räknas swappar, terminer och optioner.

3.2 Finansieringsrisk

Kommunkoncernens externa nettoskuldportfölj ska vara strukturerad på ett sådant sätt att kapitalförfallen sprids över tiden. Limit för begränsad andel kapitalförfall inom ett år anges i bilaga A.

I det fall den externa nettoskuldportföljen är lägre än 15 miljarder kronor ska riskmandat i form av begränsad andel kapitalförfall inom ett år inte anses begränsande. I en sådan situation ska maximal löptid för upplåning gälla. Limit för maximal löptid för upplåning anges i bilaga A.

3.3 Likviditetsrisk

3.3.1 Definition av tillgängliga likvida medel

Tillgängliga likvida medel innefattar följande:

- Kassa och bank.
- Noterade finansiella tillgångar som kan omsättas inom 3 dagar.
- Bekräftade ej utnyttjade kreditlöften.

3.3.2 Principer för hantering av likviditetsrisk

Fluktuationer i det löpande likviditetsbehovet ska hanteras via en checkräkningskredit.

Därutöver ska en betalningsberedskap finnas upprättad för att säkerställa upplåning när annan finansiering ej är möjlig. Denna beredskap ska vara i form av tillgängliga likvida medel och ej utnyttjad checkräkningskredit. I bilaga A fastställs hur stor kommunkoncernens betalningsberedskap minst måste vara.

3.4 Valutarisk

Kommunkoncernens exponering i valutarisk ska minimeras. I bilaga A fastställs limiter för valutariskexponeringen.

3.5 Ränterisk

Limit för ränterisk, i form av en målduration för kommunkoncernens externa nettoskuldportfölj, anges i bilaga A. Därutöver ska ett intervall fastställas, inom

vilket avvikelse från måldurationen är tillåten. Måldurationen ska ses som ett mått på genomsnittlig räntebindningstid och ska tillsammans med maximal andel ränteförfall inom ett år sätta ramarna för kommunkoncernens externa räntefallostruktur. Limit för målduration och maximal andel ränteförfall inom ett år anges i bilaga A. Derivatinstrument får användas för att styra portföljens duration.

I det fall den externa nettoskuldportföljen är lägre än 15 miljarder kronor ska riskmandat i form av målduration och begränsad andel ränteförfall inom ett år inte anses begränsande. I en sådan situation ska ränterisken reduceras genom att löptider och risktagande vid placering och upplåning i möjligaste mån anpassas till vilken horisont som gäller i förhållande till framtida likvidflöden (d v s. matchningsprincipen), utifrån i finanspolicyn givna ramar.

Positioner på den externa marknaden, i syfte att förbättra resultatet, är inte tillåtna.

3.6 Kreditrisk

Kreditrisk definieras som summan av exponeringen i placeringar och derivat. Kreditrisken delas upp i två delar, dels per motpart eller instrument vilket anges i kronor, dels totalt för hela portföljen och då anges den totala exponeringen som ett samlat kreditvärde.

I bilaga A anges limiter för kreditexponering per motpart eller instrument. Exponeringen i placeringar definieras som placeringarnas nominella belopp inklusive upplupen ränta. Exponeringen i derivat definieras som derivatkontraktens sammanlagda marknadsvärde per motpart.

Limit för det maximalt tillåtna kreditvärdet för kommunkoncernen anges i bilaga A. Hänsyn tas till motpartens eller instrumentets kreditvärdighet och den återstående löptiden på kontraktet eller placeringen.

Motparten eller instrumentet ska inneha en kreditbedömning (rating) av Standard & Poor's eller Moody's. Vid de fall motparten eller instrumentet har fler än en rating ska den lägsta ratingen gälla.

Finansiella derivatkontrakt får endast ingås med motpart som har tecknat ett internationellt swapavtal (ISDA) med staden eller där undertecknandet av ett sådant avtal är nära förestående.

3.7 Operativa risker

3.7.1 Syfte

Syftet med hanteringen av operativa risker är att:

- Se till att finansverksamheten bedrivs på ett kontrollerat sätt och att finansstrategi vid varje tidpunkt har korrekt information om positioner och risker så att beslut kan fattas på korrekta grunder.
- Minimera förluster på grund av fel i processer, system eller på grund av bristande kontroll.

3.7.2 Riktlinjer för hantering av operativa risker

Det ska finnas en process för löpande identifiering, värdering och hantering av operativa risker inom finansverksamheten.

3.7.3 Hantering av nya finansiella instrument

Innan nya finansiella instrument får användas ska det säkerställas att de kan hanteras i systemen, både redovisnings- och värderingsmässigt.

4. Riskkontroll

Det ska finnas en funktion för riskkontroll som löpande ska följa upp risk utifrån finanspolicyn. Funktionen rapporterar till stadsdirektören i staden, eller till av denne delegerad.

Överträdelser av ramar, limiter och mandat rapporteras till kommunstyrelsen respektive koncernstyrelsen.

4.1 Uppföljning och rapportering

Riskkontrollfunktionen ska löpande ta fram veckovisa riskrapporter.

Riskkontrollfunktionen ska månadsvis ta fram en finansiell rapport innehållande kommunkoncernens ställning, risker och limiter. Den finansiella månadsrapporten rapporteras månadsvis, med undantag av juni, till kommunstyrelsen.